

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۸/۱۹

آزمون
پنجم
حضور

دفترچه شماره ۱

خیلی سبز
آزمون
تجربہ | ریاضی | انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

روان‌شناسی	جامعه‌شناسی	علوم و فنون ادبی	ریاضی و آمار
درس ۱ و ۲ (از ابتدای درس «روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه» تا پایان درس «روان‌شناسی رشد») صفحه ۸ تا ۶۵	جامعه‌شناسی دوازدهم درس ۲ (علوم اجتماعی) صفحه ۱۰ تا ۱۸ جامعه‌شناسی دهم درس ۵ تا ۸ (از ابتدای درس «جهان‌های اجتماعی» تا پایان درس «هویت») صفحه ۳۴ تا ۷۴	علوم و فنون ادبی دوازدهم درس ۲ (پایه‌های آوایی ناهمسان) + درس ۳ (مراعات نظیر، تلمیح و تضمین) صفحه ۲۲ تا ۳۷ علوم و فنون ادبی دهم درس ۱ (مبانی تحلیل متن) + درس ۴ (تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری) صفحه ۱۰ تا ۲۰ و ۳۸ تا ۴۶ علوم و فنون ادبی یازدهم درس ۵ (پایه‌های آوایی همسان (۱)) + درس ۸ (پایه‌های آوایی همسان (۲)) صفحه ۴۲ تا ۵۰ و ۶۳ تا ۷۰	ریاضی و آمار دوازدهم فصل اول، درس ۲ (احتمال) صفحه ۱۲ تا ۲۷ ریاضی و آمار دهم فصل ۲ (تابع) صفحه ۳۹ تا ۷۰

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون. تعداد. شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰ سؤال	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰ سؤال	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵ سؤال	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه	
۴	روان‌شناسی	۱۵ سؤال	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید
از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

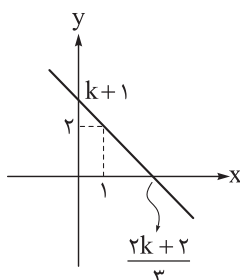
ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰، ریاضی و آمار دوازدهم: صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

۱- اگر $f = \{(2, a-b), (3, a^2+1), (2, 10), (3, 2a+6), (1, b^2-a)\}$ تابع باشد، مجموع مقادیر b کدام است؟

- (۱) -17 (۲) -23 (۳) 17 (۴) 23

۲- اگر $A = \{1, 2, 3, 4\}$ و $B = \{6, 7, 8\}$ باشد، چند تابع f با دامنه A می‌توان نوشت که بردش زیرمجموعه B باشد و دو شرط $f(1) = 8$ و $f(2) \neq 7$ را داشته باشد؟

- (۱) 12 (۲) 16 (۳) 18 (۴) 24

۳- نمودار تابع خطی f به صورت روبه‌رو است. مقدار $f(2k+1)$ کدام است؟

- (۱) -5
(۲) $-5/5$
(۳) -6
(۴) $-6/5$

۴- اگر f تابعی خطی و $f(x) + f(2) = 3x + 8$ باشد، مجموع جواب‌های معادله $(f(x))^2 = 3f(x) + 1$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{2}{3}$

۵- عرض از مبدأ دو تابع خطی $f(x)$ و $g(x)$ قرینه هم است. اگر این دو تابع در نقطه $(6, 2)$ متقاطع باشند و اختلاف شیب‌هایشان ۱۰ باشد، نسبت طول از مبدأشان کدام می‌تواند باشد؟ (در هر دو خط، علامت شیب و عرض از مبدأ متفاوت است).

- (۱) 3 (۲) 4 (۳) 5 (۴) 6

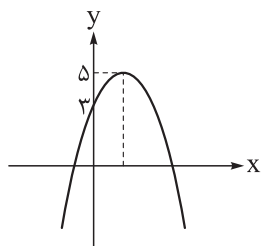
۶- در تابع خطی f با دامنه $D_f = \{x | x \in \mathbb{R}, 2 \leq x \leq 7\}$ ، اگر مجموعه برد با مجموعه دامنه یکسان باشد، نسبت مقادیر ممکن برای $f(4)$ کدام است؟

- (۱) $1/2$ (۲) $1/25$ (۳) $1/6$ (۴) $1/75$

۷- سهمی $y = 2x^2 - 12x - 54$ محور x ها را در نقاط A و B قطع می‌کند و نقطه S رأس آن است. اگر معادله خط گذرنده از نقاط A و S به صورت $y + (k^2 + 3)x + m = 0$ باشد، مقدار $|k| + m$ کدام است؟

- (۱) 30 (۲) 33 (۳) 36 (۴) 39

محل انجام محاسبات

۸- نمودار سهمی $y = ax^2 + a^2x - ba$ به صورت مقابل است. $a + b$ کدام است؟

$$\frac{-1}{2} \quad (2)$$

$$\frac{1}{2} \quad (1)$$

$$\frac{-3}{4} \quad (4)$$

$$\frac{3}{4} \quad (3)$$

۹- برای تولید نوعی کالا، هزینه ثابت ۸۰۰۰ دلار و هزینه تولید هر واحد از آن کالا k دلار است. تابع درآمد این تولید به صورت $R(x) = \frac{1}{4}x^2 + 20x + 10000$ است. اگر به ازای تولید ۱۰۴ کالا، به سود ماکزیمم برسیم، به ازای تولید چند کالا،

هزینه به ۱۰۵۲۰ دلار می‌رسد؟

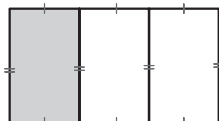
$$45 \quad (4)$$

$$40 \quad (3)$$

$$35 \quad (2)$$

$$30 \quad (1)$$

۱۰- مجموع پاره‌خط‌های شکل زیر برابر با ۱۸۰ است. مجموع عدد مساحت و عدد محیط قسمت رنگی را با A نشان می‌دهیم. حداکثر مقدار A کدام است؟

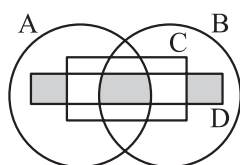

$$\frac{1258}{3} \quad (2)$$

$$\frac{1238}{3} \quad (1)$$

$$\frac{1288}{3} \quad (4)$$

$$\frac{1268}{3} \quad (3)$$

۱۱- کدام گزینه، ناحیه رنگی را به درستی نشان می‌دهد؟

$$(D - (A \cap B)) - C \quad (2)$$

$$(A \cap C) - (D \cap B) \quad (1)$$

$$(D - C) \cup (A \cap B \cap D) \quad (4)$$

$$((A \cup B) - C) \cap D \quad (3)$$

۱۲- از بین ۳ مهره آبی و ۸ مهره قرمز متفاوت، دو مهره انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی مهره‌ها هم‌رنگ‌اند؟

$$\frac{31}{55} \quad (4)$$

$$\frac{29}{55} \quad (3)$$

$$\frac{28}{55} \quad (2)$$

$$\frac{27}{55} \quad (1)$$

۱۳- علی ۳ فیلم آمریکایی، ۳ فیلم ایتالیایی و ۲ فیلم فرانسوی دانلود کرده است و می‌خواهد آخر هفته ۲ تا از این فیلم‌ها را ببیند. اگر ترتیب دیدن فیلم‌ها مهم باشد، با چه احتمالی دو فیلمی که می‌بیند ساخت کشورهای متفاوتی است؟

$$\frac{5}{8} \quad (4)$$

$$\frac{19}{28} \quad (3)$$

$$\frac{11}{14} \quad (2)$$

$$\frac{3}{4} \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۱۴- مجموعه C شامل تمام اعداد اول بین ۲۰ و ۵۰ است. تمام زیرمجموعه‌های C را می‌نویسیم و یکی از آن‌ها را انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی زیرمجموعه انتخاب شده ۲ یا ۳ عضو دارد؟

$$\frac{17}{32} (۱) \quad \frac{15}{32} (۲) \quad \frac{9}{16} (۳) \quad \frac{7}{16} (۴)$$

۱۵- در پرتاب ۲ تاس با هم، احتمال آن که حاصل ضرب اعداد دو تاس، مضرب ۴ شود، برابر $\frac{k}{72}$ است. مجموع مقسوم‌علیه‌های اول عدد k کدام است؟

$$۱۰ (۱) \quad ۱۱ (۲) \quad ۷ (۳) \quad ۸ (۴)$$

۱۶- در معادله درجه دوم $ax^2 - 20x + 4a = 0$ ، اگر $a \in A$ و $A = \{x \mid x \in \mathbb{N}, \frac{2x-1}{3} < 7\}$ ، احتمال آن که معادله دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، چه قدر است؟

$$۰/۳ (۱) \quad ۰/۴ (۲) \quad ۰/۵ (۳) \quad ۰/۶ (۴)$$

۱۷- با حروف کلمه «جغرافی» و بدون تکرار، یک کلمه شش حرفی می‌سازیم. با چه احتمالی بین دو حرف «ج» و «غ» دقیقاً ۲ حرف به جز «ی» قرار می‌گیرد؟

$$\frac{1}{8} (۱) \quad \frac{1}{9} (۲) \quad \frac{1}{10} (۳) \quad \frac{1}{6} (۴)$$

۱۸- یک صفحه، دارای ده کلید (اعداد ۰ تا ۹) است. آراین با چشم بسته چهار بار دکمه‌های آن را فشار می‌دهد. با چه احتمالی، آراین حداقل یک بار دکمه تکراری لمس کرده است؟

$$۰/۴۷۲ (۱) \quad ۰/۵۲۸ (۲) \quad ۰/۴۹۶ (۳) \quad ۰/۵۰۴ (۴)$$

۱۹- یک هتل به جز طبقه همکف (لابی)، ۵۰ طبقه دارد. دیوید و مایک در طبقه همکف سوار آسانسور می‌شوند و به سمت بالا حرکت می‌کنند. با چه احتمالی هر دو نفر در طبقه‌ای با شماره فرد پیاده می‌شوند و مایک زودتر (در طبقه‌ای متفاوت با دیوید) پیاده می‌شود؟

$$۰/۱۲ (۱) \quad ۰/۲۴ (۲) \quad ۰/۱۶ (۳) \quad ۰/۳۲ (۴)$$

۲۰- ۸ نفر که ۳ نفرشان گواهی‌نامه دارند می‌خواهند با دو ماشین A و B به سفر بروند. اگر بدانیم در هر ماشین ۴ نفر جا می‌شوند و علی گواهی‌نامه ندارد، احتمال آن که علی در ماشینی باشد که به جز خودش ۲ نفر دیگر هم گواهی‌نامه ندارند، چه قدر است؟ (این که هر کسی روی کدام صندلی می‌نشیند، مهم است.)

$$\frac{1}{2} (۱) \quad \frac{2}{3} (۲) \quad \frac{3}{5} (۳) \quad \frac{5}{8} (۴)$$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۲۰ و ۳۸ تا ۴۶، علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۴۲ تا ۵۰ و ۶۳ تا ۷۰،
علوم و فنون ادبی دوازدهم: صفحه‌های ۲۲ تا ۳۷

- ۲۱- در همه گزینه‌های زیر به جز به ویژگی‌های زبانی متن زیر اشاره شده است.
«پارسازاده‌ای را نعمت بیکران به دست افتاد، فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.»
(۱) به کارگیری سجع (۲) حذف فعل به قرینه لفظی (۳) کاربرد «را» به عنوان حرف اضافه (۴) فراوانی واژگان عربی
- ۲۲- همه ویژگی‌های سبکی ذکر شده، در متن زیر دیده می‌شود؛ به جز
«من دنیا را بدان چاه پر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه که یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد، و چشیدن شهد و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است.»
(۱) کاربرد شبکه معنایی (۲) پرهیز از خوشی‌های زودگذر (۳) کاربرد «قاتل» در معنی گشنده برای غیر انسان (۴) کاربرد «را» به معنی «برای»
- ۲۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام گزینه کاملاً درست است؟
(۱) زبان پارتی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است.
(۲) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود. آثار برجای‌مانده آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.
(۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زرتشتی است که به خط میخی نوشته شده است.
(۴) زبان فارسی نو یا دری در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
- ۲۴- توضیح مقابل کدام اثر، نادرست است؟
(۱) یادگار زیران: از رساله‌های کوچکی است که معمولاً آن را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند؛ اما رنگ دینی دارد.
(۲) کلیله و دمنه: از آثار ادبی زبان پهلوی است که از میان رفته؛ ولی ترجمه فارسی و عربی آن در دست است.
(۳) هزار و یک شب: از معدود قطعات بازمانده تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است که دچار تحریف‌هایی شده است.
(۴) درخت آسوریک: منظومه‌ای به زبان پهلوی است که در میان اندرزنامه‌های منشور جای گرفته؛ اما اصل پارتی دارد.
- ۲۵- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟
(۱) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.
(۲) ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و آثار خود را منحصرأً به زبان‌های فارسی و پهلوی پدید آوردند.
(۳) یعقوب لیث صفاری نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود.
(۴) بعد از صفاریان، دولت سامانی، آل بویه و حکومت‌های کوچک دیگر پدید آمدند و زبان فارسی دری، فرصت و امکان یافت به عنوان زبان رسمی شناخته شود.
- ۲۶- کدام موارد از نظر تاریخ ادبیات کاملاً درست هستند؟
(الف) قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود که با دانشمندان بزرگی چون رازی آغاز شد و با شاعر بزرگی چون فردوسی ادامه یافت.
(ب) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی در اواخر قرن چهارم رایج شد و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.
(ج) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت یافت کتاب تفسیری که محمد بن جریر طبری به عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.
(د) در عهد سامانی، نثر هم مانند شعر پارسی رونق گرفت و کتاب‌های گوناگون به زبان دری پدید آمد که ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

(۴) ب - د

(۳) الف - ج

(۲) ب - ج

(۱) الف - د

۲۷- توضیحات زیر، بیانگر ویژگی‌های کدام شخصیت قرن چهارم و اوایل قرن پنجم است؟
 «وی به فارسی و عربی شعر می‌سرود. در همه علوم روزگار خود تبخّر داشت و صاحب تحقیق و تألیف بود.»
 (۱) محمدبن زکریای رازی (۲) فردوسی (۳) یعقوب لیث صفاری (۴) ابوعلی سینا

۲۸- غزنویان با کدام گروه از شاعران، دربار خود را آراسته بودند؟
 (۱) منوچهری، رودکی، فرخی (۲) منوچهری، بلعمی، عنصری
 (۳) عنصری، فرخی، رودکی (۴) عنصری، منوچهری، فرخی

۲۹- در کدام گزینه، دو «تلمیح» دیده می‌شود؟
 (۱) شنیده‌ای که سکندر برفت تا ظلمات
 (۲) از قرب اهل حال شود چوب خشک سبز
 (۳) چو شد روز آمد شب تیره‌رنگ
 (۴) کار خود چون به خدا بازگذاری چو خلیل

۳۰- در کدام گزینه، هر دو آرایه «تلمیح و تضمین» دیده می‌شود؟
 (۱) این ددان با سعدی و حافظ همیدون دشمن اند
 (۲) هر آن کس دید این قدرت سرود از گفته سعدی
 (۳) در آسمان نه عجب گر به گفته حافظ
 (۴) هر که صائب آب زد بر آتش خشم و غضب

۳۱- هر دو بیت کدام گزینه آرایه «تلمیح» دارد؟
 (الف) نیست باز آمدن از فکر و خیال تو مرا
 (ب) در شاهراه عشق ز افتادگی مترس
 (ج) در ره هَل مین مزید عاشقی، مر جانت را
 (د) هر که را باشد ز سینه فتح باب
 (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ج - د

۳۲- آرایه‌های آمده در مقابل ابیات، تماماً درست هستند؛ به جز
 (۱) از ذره حدیثی بر خورشید که گوید
 (۲) چون خواجه تن تنها با سوز تو دمسازم
 (۳) با جنگ خدایان خیز آشفته و شورانگیز
 (۴) وامق آن نیست که گر تیغ نهندش بر سر
 (۱) مصر نسیمی سوی کنعان که رساند (تلمیح، مراعات نظیر)
 (۲) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی (تشبیه گسترده، تضمین)
 (۳) ای زهره شهر آشوب ای شهره به شیدایی (واج آرای، تشبیه فشرده)
 (۴) سر بگرداند و جان در سر عذرا نکند (تلمیح، واژه آرای)

۳۳- آرایه‌های «تشبیه، تلمیح، تضمین و مراعات نظیر» به ترتیب در کدام ابیات، یافت می‌شود؟
 (الف) از سر یک دانه گندم در نمی‌آری گذشت
 (ب) شهریاریم و گدای در آن خواجه که گفت
 (ج) این برگ‌های زرد چمن نامه‌های اوست
 (د) چون خلیل ار در میان آتش افتادم چه باک
 (۱) ج - د - الف - ب (۲) ج - الف - ب - د
 (۳) د - ب - الف - ج (۴) د - الف - ج - ب

۳۴- هر دو آرایه «تشبیه» و «تلمیح» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- (۱) شد عمر در این ظلمت دلگیر به پایان
(۲) دریاب که سیلاب سرشکم بشد از سر
(۳) چو روی دوست بود گو بهار و لاله مروی
(۴) سیل خونابه روان شد چو روان شد محمل
- ما را به لب چشمه حیوان که رساند؟
پیوسته چنین غرقه طوفان نتوان بود
چه حاجت است به گل، بزم ویس و رامین را؟
عجب از قافله زان گونه که بر گل بگذشت

۳۵- در کدام گزینه، همه آرایه‌های «واج‌آرایی، تلمیح، تشبیه و تکرار» دیده می‌شود؟

- (۱) خاموش باش گر چه به بُشرای احمدی
(۲) گر نه هدهد ز سبا باز پیام آورده است
(۳) اگر دیو سلیمانم ز خاتم نیستم خالی
(۴) ز خوابگاه عدم چون به حشر باز نشستم
- همچون مسیح ناطق طفل گواره‌ایم (بُشری: مژده)
این چه مرغی است کزو حال سبا می‌شنوم
ولی مهر پری‌رویان بود مهر سلیمانم
به راستان که همان خاک آستان تو باشم

۳۶- آرایه مقابل کدام گزینه درست است؟

- (۱) سیرچشمانی که بوی آدمیت داشتند
(۲) مطربان از گفته خواجه سرودی می‌زدند
(۳) خوارم به نظرها همه از بس که عزیزم
(۴) که را به جای شما در جهان توانم دید
- قانع از جنت به آن رخسار گندمگون شدند (تلمیح)
لیکن آن گل‌روی را از نام خواجه ننگ بود (تضمین)
فریاد که عزت سبب خواری من شد (تشبیه)
چراکه نیست مرا هیچ‌کس به جای شما (مراعات نظیر)

۳۷- در ابیات زیر، وزن چند بیت به ترتیب، همسان و ناهمسان است؟

- (الف) بیا و دامن همت به دست نفس مده
(ب) طلعت خورشید و شست یا قمر است این
(ج) باد پیمایی که جم را خاک ره پنداشتی
(د) از خواب نمی‌شکیدت چشم
(ه) دلبران عاشق کشند اما نه چندان
- برو نگیں سلیمان به اهرمن مسپار
پسته شکرشکنت یا شکر است آن
بر من از دیوانگی هر دم کمینی می‌گشود
بیمار همیشه خواب خواهد
بیدلان انده خورند اما نه چندین
- (۱) ۳-۲
(۲) ۴-۱
(۳) ۳-۱
(۴) ۴-۳

۳۸- وزن کدام گزینه در برابر آن نادرست آمده است؟

- (۱) ای باد اگر به گلشن احباب بگذری
(۲) در پاش فتاده‌ام به زاری
(۳) لطف خدا بیشتر از جرم ماست
(۴) دلم جز مهر مه‌رویان، طریقی بر نمی‌گیرد
- زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)
آیا بود آن که دست گیرد؟ (مستفعل فاعلات مستفعل)
نکته سربسته چه دانی؟ خموش (مفتعلن مفتعلن فاعلن)
ز هر در می‌دهم پندش، ولیکن در نمی‌گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

۳۹- در کدام مصراع، پایه آوایی «فاعلاتن» فقط یک بار آمده است؟

- (۱) هر زمان با خویش می‌گفتم که بعد از مدتی
(۲) به چنین وقت و چنین فصل عزیز
(۳) سویی من لب چه می‌گری که مگوی
(۴) چون رخت کس ماه در زیور نیافت

۴۰- وزن مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) آه که آن صدر سرا می‌دهد بار مرا
(۲) دلم دیده از دوستان برنگیرد
(۳) دین‌زدرویشان طلب‌زیرا که شاهان رامقیم
(۴) توندانی که مرا کارد گذشته‌ست ز گوشت
- می‌نکند محرم جان محرم اسرار مرا (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
که بلبل دل از بوستان برنگیرد (فعولن فعولن فعولن فعولن)
رسم باشد گنج‌ها در جای ویران داشتن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
تو ندانی که مرا کار رسیده‌ست به جان (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

۴۱- از آخرین پایه آوایی مصراع‌های کدام گزینه، یک هجا حذف نشده است؟

(الف) ز نای خویش فاخته دو صد اصول ساخته

(ب) مکن ای دوست به ما بد نتوان کرد چنین

(ج) کمندش بیشه بر شیران قفس کرد

(د) من ز می ننگی ندارم، می پرستم می پرستم

(۲) الف - د

(۱) الف - ج

(۴) ب - د

(۳) ب - ج

۴۲- هجاهای کدام بیت را می‌توان به دو صورت، دسته‌بندی کرد؟

(۱) دلم چو بی رخ زیبای او قرار نداشت

(۲) امروز در فراق تو دیگر به شام شد

(۳) زنده شود هر که پیش دوست بمیرد

(۴) گفتم بینم روی او یا راه یابم سوی او

۴۳- کدام بیت به هر دو صورت «همسان» و «ناهمسان» تقطیع می‌شود؟

(۱) حوری و چو کوثرش عقیقی

(۲) زلفت به خواب بینم و خواهم که هر شبی

(۳) به سان دختر چادر نشین صحرایی

(۴) بر روی نکو این همه آشفته نگردند

۴۴- وزن کدام بیت «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است؟

(۱) ای که لب آب شکر ریخته است

(۲) گوشه ابروی توست منزل جانم

(۳) هجران بشود آتشم از دل ببرد

(۴) هر ناله و فریاد که کردم نشنیدی

۴۵- وزن واژه‌های کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

(۱) برو ای باد بهاری به دیاری که تو دانی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

(۲) آن گل رخسار نگر نام گلستان چه بری؟ (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)

(۳) شبت مه‌پوش و ماهت شب‌نقاب است (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(۴) ما را گر از جان غم بود پس لاف عشقش چون ز نیم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۴۶- در میان کدام ابیات، مفهومی مشترک وجود دارد؟

(الف) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن

(ب) از راه تواضع به فلک رفت مسیحا

(ج) به دولتش همه افتادگان بلند شدند

(د) شب‌نم به آفتاب رسید از فتادگی

(ه) از پا فتادگانیم در زیر پا نظر کن

(۲) د - ب - الف

(۱) ه - ب - د

(۴) الف - ه - د

(۳) الف - ج - ه

۴۷- بیت زیر با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟

- «نتوان از سر او برد هوای شیرین
(۱) ساربانان خبر از دوست بیاور که مرا
(۲) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
(۳) گر دوست می‌آید برم یا تیغ دشمن بر سرم
(۴) تو را آن به که روی خود ز مشتاقان بیوشانی
- لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود»
خبر از دشمن و اندیشه بدگویان نیست
به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
من با کسی افتاده‌ام کز وی نپردازم به کس
که شادی جهانگیری غم لشکر نمی‌ارزد

۴۸- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) در طاس فلک جرعه شادی و غم است
(۲) به روزگار خزان زرگری کند شب و روز
(۳) دل در جهان مبنده که با کس وفا نکرد
(۴) در نوشخند برق خطرهایست زینهار
- که محنت و دولت است و گه بیش و کم است
به روزگار بهاران کند رنگرزی
هرگز نبود دور زمان بی تبدلی
بازی مخور ز چهره خندان روزگار

۴۹- همه گزینه‌ها با بیت زیر تناسب مفهومی دارند؛ به جز

- «هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست
(۱) گر کشته شوم در عشق از مرگ نیندیشم
(۲) هر کاو شراب عشق نخورده است و درد درد
(۳) کسی کز سوز عشق تو ندارد جان و دل زنده
(۴) دل که نبود آتشین در عشق تو بی‌آب به
- دل افسرده غیر از آب و گل نیست»
خود مرده درد او زنده به حیات اوست
آن است کز حیات جهانش نصیب نیست
بسان خاک گورستان درون پر مردگان دارد
جان که نبود خاک ره در کوی تو بر باد، باد

۵۰- مفهوم کدام گزینه، با بیت «صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایش» ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) چوبستی در به روی من به کوی صبر رو کردم
(۲) گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان
(۳) کلید در گنج مقصود، صبر است
(۴) این که پیرانه سرم صحبت یوسف بناوخت
- چو درمانم نبخشیدی به درد خویش خو کردم
بلا بگردد و کام هزارساله برآید
در بسته آن کس که بگشود صبر است
اجر صبری است که در کلبه احزان کردم

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۳۴ تا ۷۴، جامعه‌شناسی دوازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸

۵۱- عبارت «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند» تأییدکننده کدام گزاره است؟

- (۱) همه جوامع شبیه یک موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.
- (۲) جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما هیچ‌کدام نمی‌توانند مسیر دیگری را با حفظ هویت خود ادامه دهند.
- (۳) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری آن باشد، جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و درون جهان اجتماعی پذیرفته نمی‌شود.
- (۴) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و هر جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کند و فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورند.

۵۲- عبارت درست در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی کدام است؟

- (۱) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شود - پیامدهای اجتماعی جهان‌های اجتماعی صرفاً محدودکننده افراد است.
- (۲) جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد - هر جهان اجتماعی براساس عقاید خود، برخی ظرفیت‌های بشر را نادیده می‌گیرد.
- (۳) الزام‌های جهان اجتماعی، بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر نمی‌گذارد - برخی جهان‌ها با رویکرد دنیاگریز خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.
- (۴) محدودیت‌های زبانی، مبادله معانی پیچیده بین هم‌زبانان را دشوار می‌کند - فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

۵۳- به ترتیب عبارت درست در رابطه با «آرمان اجتماعی»، «قلمرو واقعی جهان اجتماعی» و «شناخت عقاید و ارزش‌ها» کدام است؟

- (۱) اهدافی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن هستند. - نظام معیار جهان اجتماعی است که برخی آن را مراعات نمی‌کنند. - علوم اجتماعی نمی‌تواند حق یا باطل بودن آن‌ها را شناسایی کند.
- (۲) در ارزش‌های اجتماعی متبلور می‌شود. - واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را در پرتو آرمان‌های آن جهان اجتماعی می‌توان ارزیابی کرد. - با علوم وحیانی و عقلانی ممکن است.
- (۳) تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ است. - شامل ارزش‌هایی است که مردم رعایت آن را لازم می‌دانند. - علوم مبتنی بر عقل و وحی دو ابزار مناسب برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.
- (۴) ارزش‌هایی که مردم از آن جانبداری می‌کنند و مطابق آن عمل می‌کنند. - اگر به ارزش‌ها عمل نشود، از آرمان‌ها فاصله می‌گیرند. - اگر علم به دانش تجربی محدود شود، امکان شناخت عقاید و ارزش‌ها را ندارد.

۵۴- به ترتیب مصادیق «الف»، «ب» و «ج» در جدول زیر، در کدام گزینه آمده است؟

مفهوم	ملاک تعیین
باطل فرض کردن یک بخش از جهان اجتماعی	«ب»
«الف»	تشخیص مناسب یا نامناسب بودن واقعیت‌ها
شناخت حق یا باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی	«ج»

- (۱) ارزیابی در پرتو آرمان‌ها - شکل‌گیری براساس خرافات - توجه کردن یا بی‌توجهی مردم به آن لایه
- (۲) ارزیابی در پرتو ارزش‌ها - قابل دفاع نبودن از نظر علمی - توجه کردن یا بی‌توجهی مردم به آن لایه
- (۳) ارزیابی در پرتو ارزش‌ها - شکل‌گیری براساس خرافات - علم متناسب با همان لایه
- (۴) ارزیابی در پرتو آرمان‌ها - قابل دفاع نبودن از نظر علمی - علم متناسب با همان لایه

۵۵- به ترتیب، علت پیدایش هر یک از وضعیت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- نظریه استعمار
 - شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید
 - کاهش فاصله قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی
 - زوال معنا و عقلانیت ذاتی
- (۱) نگاه تک‌خطی به جوامع - گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - عمل کردن مردم مطابق با آرمان‌ها - علم‌ندانستن علوم عقلانی و وحیانی
- (۲) مسیرهای متفاوت فرهنگ‌ها - مشارکت اجتماعی افراد - نزدیک‌شدن قلمرو واقعی جهان اجتماعی به آرمان‌ها - طرد عناصر معنوی و مقدس
- (۳) استثمار و بهره‌کشی برخی جوامع از برخی دیگر - برداشته‌شدن الزام‌های جهان اجتماعی قبلی - تحقق بیشتر آرمان‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن دانش ابزاری
- (۴) نگاه طولی به سرنوشت جوامع - تغییر جهان اجتماعی موجود - تبلور آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها - بسط و توسعه عقلانیت ابزاری

۵۶- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
 - تنوع جهان‌های اجتماعی
 - توحید و ربوبیت خداوند سبحان
 - از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها
- (۱) پذیرش درون جهان اجتماعی - دیدگاه عرضی نسبت به جهان‌های اجتماعی - عقاید و ارزش‌های حقیقی - قفس آهنین
- (۲) تفاوت میان جهان‌های اجتماعی - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی - تقدس‌زدایی
- (۳) رخ‌دادن در جهان اجتماعی واحد - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف - قلمرو واقعی جهان اجتماعی - ویژگی جهان متجدد
- (۴) تبدیل به جهان اجتماعی دیگر - نگاه تک‌خطی به تاریخ جوامع - محصول هستی را فراتر از طبیعت دیدن - زوال معنا و عقلانیت ذاتی

۵۷- ویژگی‌های هویتی «منزلت اجتماعی»، «ایرانی بودن» و «سخت‌کوشی»، به ترتیب مشابه ویژگی‌های هویتی مطرح‌شده در کدام گزینه است؟

(۱) دارایی - مکان تولد - کم‌سواد	(۲) منضبط - دانش‌آموز - وقت‌شناسی
(۳) کارمندبودن - روستایی - امانتداری	(۴) نژاد - راستگوبودن - زمان تولد

۵۸- هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند؛ بنابراین:

- (۱) سه بُعد متمایز هویت انسان عبارت‌اند از: بدن و بُعد جسمانی، نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی و بُعد اجتماعی.
- (۲) هر جهان اجتماعی بنا بر هویت خود، امکان پیدایش و رشد هویت‌های اخلاقی و روانی ناسازگار افراد را تضعیف می‌کند.
- (۳) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هیچ دخل و تصرفی در طبیعت را مجاز نمی‌شمارد.
- (۴) هویت فردی هر انسان در جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های همان جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

۵۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در چه صورتی انسان‌ها به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌برند؟
- عبارت «برای هر کاری که اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف نمی‌شود»، نشان‌دهنده چیست؟
- اگر جوامع به عقاید و ارزش‌های حقیقی ایمان بیاورند، چه پیامدی به همراه دارد؟
- (۱) رجوع به تاریخ گذشته خود - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی - حقیقت به عرصه قلمرو آرمانی جوامع وارد می‌شود.
- (۲) توجه به تنوع عقاید کلان در هر جهان اجتماعی - رابطه جهان اجتماعی با ویژگی‌های نفسانی - افراد براساس آرمان‌ها عمل می‌کنند.
- (۳) مقایسه جهان اجتماعی با جهان اجتماعی دیگر - تأثیر خصوصیات جسمانی بر نفسانی - حقیقت به حوزه قلمرو واقعی وارد می‌شود.
- (۴) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - تعامل جهان اجتماعی و جهان نفسانی - فاصله قلمرو آرمانی و واقعی کاهش می‌یابد.

۶۰- به ترتیب کدام مورد، فایده علوم طبیعی است، اما فایده علوم اجتماعی نیست؟

- (۱) درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان آگاهی می‌دهند - زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی انسان‌ها کمک می‌کنند.
- (۲) با شناخت طبیعت و قوانین آن، قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را به انسان می‌دهند - با داوری درباره علوم طبیعی، وسیله غلبه انسان بر محدودیت‌های طبیعی می‌شوند.
- (۳) با داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، شیوه صحیح استفاده از طبیعت را مشخص می‌کنند - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را فراهم می‌آورند.
- (۴) با شناخت قوانین طبیعت، در استفاده از طبیعت به انسان کمک می‌کنند - با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و نقد آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب را برای اندیشمندان فراهم می‌آورند.

۶۱- دیدگاه افرادی که علوم انسانی و علوم اجتماعی را دارای موضوعات متفاوتی می‌دانند، چه پیامدی به همراه دارد؟

- (۱) روش علوم اجتماعی همانند علوم جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی را از نوع روش‌های طبیعی و تجربی می‌داند.
- (۲) برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی، روش غیرتجربی دارند.
- (۳) علوم انسانی عام‌تر از علوم اجتماعی است و همه علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی هستند.
- (۴) وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

۶۲- درست و غلط بودن هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی آدمیان را توضیح می‌دهند.
- جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند و حق و باطل نیز بر مدار بینش و گرایش انسان‌ها دچار تغییر می‌شود.

- در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان صرفاً از مواد و موجودات خام ساخته شده است.
 - جهان توحیدی به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و امکان بهره‌وری از طبیعت را محدود می‌سازد.
- (۱) د - د - غ - د (۲) غ - د - غ - غ (۳) غ - غ - غ - د (۴) د - غ - د - غ

۶۳- به ترتیب موضوع یا مصادیق «علوم انسانی»، «هویت اکتسابی»، «فرهنگ حق» و «متافیزیک» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) بررسی پیامد کنش‌های اجتماعی انسان‌ها - صبوری - رعایت توسط عموم مردم جامعه - پرداختن به موجودی خاص
- (۲) بحث درباره کنش انسان و پیامدهای آن - خجالتی بودن - مطابقت با فطرت انسان‌ها - بحث درباره اصل وجود
- (۳) بررسی فعالیت‌های ارادی انسان‌ها - جنسیت - قابل دفاع بودن از نظر علمی - شناسایی قوانین کلی موجودات
- (۴) علم اخلاق و علم روان‌شناسی - منزلت اجتماعی - صحیح بودن از لحاظ علمی - بررسی علت پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۶۴- به ترتیب هر یک از موارد زیر، نشان دهنده کدام مفهوم و جهان اجتماعی است؟
 «بررسی ساختار اجتماعی»، «تقسیم کار سنی و جنسی»، «منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات» و «مسئولیت انسان نسبت به آبادانی طبیعت»

- ۱) علوم اجتماعی - جوامع ارگانیکی - فرهنگ معنوی - فرهنگ توحیدی
- ۲) جامعه‌شناسی کلان - جوامع مکانیکی - جهان اساطیری - جهان توحیدی
- ۳) جامعه‌شناسی کلان - جوامع ارگانیکی - فرهنگ اساطیری - فرهنگ اسلام
- ۴) علوم اجتماعی - جوامع مکانیکی - فرهنگ دنیوی - جهان اسلام

۶۵- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- در تقسیم کار جهان غرب، مطالعه جوامع صنعتی و شهری وظیفه کدام گروه بود؟
 - وجود نظریات متفاوت درباره هویت نشانه چیست؟
 - چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی، دشوارتر از پیش‌بینی در علوم طبیعی است؟
 - شکل‌گیری رویکردهای تبیینی، تفسیری و انتقادی در جامعه‌شناسی پیامد چیست؟
- ۱) مردم‌شناسان - ناآگاهانه‌بودن بخشی از هویت - تنوع و گستردگی پدیده‌های اجتماعی - شاخه‌های متفاوت علم اجتماعی
 - ۲) مردم‌شناسان - وجود خطا و اشتباه در شناخت هویت - نظم پیچیده قواعد جهان اجتماعی - شاخه‌های متفاوت علوم اجتماعی
 - ۳) جامعه‌شناسان - وجود خطا و اشتباه در شناخت هویت - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
 - ۴) جامعه‌شناسان - ناآگاهانه‌بودن بخشی از هویت - هدفداربودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۶۶- عبارات زیر، به ترتیب، به کدام مفهوم علمی اشاره دارد؟

- مشاهدات زیست شناسی نشان می دهد، موجوداتی که بهتر با محیط سازگار می شوند، معمولاً عمر طولانی تری دارند.
 - دانش آموزانی که در دوره های آموزشی بیشتری شرکت می کنند، در امتحانات نتایج بهتری می گیرند.
 - استفاده دانش آموزان از کلاس های آموزشی آنلاین، چگونه بر میزان اجتماع گریزی آنان اثر می گذارد؟
 - قوانین کشورها، برای تحقق ارزش های مورد قبول جامعه مانند امنیت و اخلاق، آزادی افراد را محدود می کنند.
- (۱) فرضیه - قانون - فرضیه - نظریه (۲) قانون - فرضیه - مسئله - فرضیه
- (۳) فرضیه - فرضیه - مسئله - قانون (۴) اصل - نظریه - مسئله - فرضیه

۶۷- علی می داند که وقتی دچار سردرد می شود، احتمالاً معده اش اسیدی شده و نیاز دارد برای آن که حالت اسیدی را خنثی

الف

کند، یک محلول قلیایی مانند عرق نعنا بنوشد. در عبارات «الف» و «ب» به ترتیب کدام هدف علم روان شناسی مطرح است؟

ب

- (۱) توصیف - کنترل (۲) تبیین - کنترل
- (۳) توصیف - پیش بینی (۴) تبیین - پیش بینی

۶۸- درستی (د) و نادرستی (ن) عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پژوهشی که تعریف عملیاتی متغیرهای آن صورت نگرفته باشد، نمی تواند تکرارپذیر باشد.
 - مهم ترین تفاوت فرد عادی و دانشمند در فرایند روش علمی، هدفمندی دانشمند است.
 - تغییر در نظریات زیربنایی منابع غیر تجربی، موجب تغییر در فرضیات و نظریات مربوط به آن در علم تجربی می شود.
 - دانشمند برخوردی دوگانه با موقعیت نامعین دارد؛ هم آن را خلق کرده و هم آن را از بین می برد.
- (۱) د - ن - د - د (۲) د - ن - ن - د (۳) ن - د - ن - ن (۴) د - د - ن - ن

۶۹- در فرضیه «روش تدریس معلم هایی که در آن دانش آموزان فعالانه نقش دارند از روش تدریس معلم هایی که دانش آموزان در آن منفعل هستند، بر یادگیری کودکان دبستانی، مؤثرتر است»، کدام متغیر تعریف عملیاتی شده است؟

- (۱) یادگیری کودکان با ارزیابی توانایی به کارگیری مطالب آموزش داده شده در موقعیت های دیگر به دست می آید.
- (۲) روش تدریس منفعل با میزان تسلط معلم به درس و مهارت او در تدریس مشخص می شود.
- (۳) یادگیری کودکان با نمره ای که بلافاصله پس از پایان کلاس درس از آن ها گرفته می شود تعیین می گردد.
- (۴) روش تدریس فعال با میزان همکاری ثمربخشی که دانش آموزان با معلم خود دارند تعیین می گردد.

۷۰- هر کدام از عبارات زیر، به ترتیب اشاره به کدام عمل یا فرایند مرتبط با علم روان شناسی دارد؟

- مطالعه آن محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش ها تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی شود.
 - از جمله اموری است که از طریق کارکردهایش بررسی می شود.
 - تشخیص این که، آن چه در مقابل خود احساس می کنیم بر گه کاغذ است.
 - در سلسله مراتب شناخت در مرحله بالاتری نسبت به حافظه قرار دارد، ولی از سایر مراتب شناخت عالی، پایین تر است.
- (۱) رفتار - حافظه - ادراک - استدلال (۲) ادراک - خوابیدن - توجه - قضاوت
- (۳) ادراک - استدلال - توجه - تصمیم گیری (۴) رفتار - احساس - ادراک - حل مسئله

۷۱- در رابطه با علم روان‌شناسی، پیامد عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تغییر در نیازهای فرهنگی و زیستی و اجتماعی
- ارتباط تنگاتنگ ابعاد و ویژگی‌های پیچیده انسان‌ها
- تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم

- (۱) تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم - دشواری پیش‌بینی و کنترل موضوعات روان‌شناسی - نرسیدن به یک نظریه واحد در تعریف یک علم
- (۲) گذشت زمان و تغییر در پیش‌فرض‌های علم - دشواری توصیف دقیق از موضوعات مربوط به انسان - تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم
- (۳) تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم - دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در آزمایشات متعدد - افزایش اطلاعات در هر علم
- (۴) گذشت زمان و تغییر در پیش‌فرض‌های علم - دشواری رسیدن به اهداف علم روان‌شناسی - تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم

۷۲- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی است؟

- باید دقیق و معتبر باشد.
- لازم است به دست افراد متخصص اجرا شود.
- اطلاعات به دست آمده نباید منتشر شوند.
- باید به دور از پیش‌داوری و تعصب باشد.

- (۱) پرسش‌نامه - مصاحبه - آزمون - مشاهده
- (۲) آزمون - آزمون - پرسش‌نامه - مصاحبه
- (۳) آزمون - مصاحبه - پرسش‌نامه - مشاهده
- (۴) پرسش‌نامه - آزمون - آزمون - مشاهده

۷۳- هر یک از ابیات زیر به ترتیب به کدام یک از عوامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

- آن کس که در حقیقت ذاتش خلوص نیست
- عاقبت گرگ‌زاده گرگ شود
- اصل بدنیکونگر دد چون که بنیادش بداست
- از هر چه سبو پر کنی از سر و ز پهلوی
- علامه هم شود اگر، آدم نمی‌شود
- گرچه با آدمی بزرگ شود
- توله‌سگ تازی نگر دد چون که بنیادش سگ است
- زان چیز برون آید و بیرون دهد آغار (آغار = رطوبت)

- (۱) وراثتی - محیطی - وراثتی - وراثتی
- (۲) وراثتی - وراثتی - وراثتی - وراثتی
- (۳) محیطی - وراثتی - وراثتی - محیطی
- (۴) وراثتی - وراثتی - محیطی - محیطی

۷۴- به ترتیب پاسخ هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تفکیک تغییراتی که در طول زندگی رخ می‌دهد شامل چند جنبه اصلی می‌شود؟
- به طور معمول کودکی که می‌تواند با کمک بایستد حداکثر به کدام توانایی هیجانی نایل آمده است؟
- شباهت سن شروع آموختن لغات توسط کودک آخر در یک خانواده دارای چهار فرزند با کودک خانواده تک‌فرزند، به کدام عامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

- (۱) ۲ جنبه - محبت کردن - عامل محیطی
- (۲) ۵ جنبه - ترس از غریبه - عامل محیطی
- (۳) ۲ جنبه - خجالت کشیدن - عامل وراثتی
- (۴) ۵ جنبه - ترس از صدای بلند - عامل وراثتی

۷۵- برخی از روان شناسان معتقدند: «کودکان با بلوغ جنسی وارد نوجوانی می شوند.» و «نوجوانان با اشتغال و استقلال از والدین وارد مرحله جوانی می شوند.» به ترتیب ملاک اصلی تشخیص مرحله رشدی در موارد ذکر شده به کدام بُعد مربوط می شود؟ و از نظر اسلام کدام توصیه در مورد آن مرحله درست است؟

- (۱) هیجانی، باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد - شناختی، دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار کرد.
- (۲) جسمانی، باید کم کم زشتی ها و زیبایی ها را به او فهماند - اجتماعی، باید با او به منزله مشاور رفتار کرد.
- (۳) جسمانی، باید با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گرفت - شناختی، باید در تأدیب او کوشش کرد.
- (۴) هیجانی، باید او را مانند دیگران در تصمیم گیری ها دخالت داد - اجتماعی، باید او را چون عضو بزرگ خانواده دانست.

۷۶- در کدام گزینه توالی بروز ویژگی های رشدی نادرست است؟

- (۱) بالارفتن از پله ها - بستن دکمه های لباس
 - (۲) بازی انفرادی و در کنار هم - بازی با هم جنسان
 - (۳) قضاوت اخلاقی براساس نیت افراد - قضاوت اخلاقی براساس نتیجه عمل
 - (۴) استدلال بر مبنای واقعیت های ملموس - سازگاری بهتر با ضرورت های تکلیف
- ۷۷- فرزان کودکی ۴ ساله است. مقداری شیر با حجم برابر را در دو لیوان با حجم یکسان می ریزیم. یکی از دو لیوان، بلند و باریک و دیگری پهن و کوتاه است و از او می خواهیم یکی از دو لیوان را انتخاب کند. نحوه انتخاب فرزان و استدلال او در این باره با کدام یک از گزینه های زیر همخوانی بیشتری دارد؟

- (۱) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین لیوانی که ارتفاعش بیشتر است را انتخاب می کند.
- (۲) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین لیوانی که سطح مقطع بزرگ تری دارد را انتخاب می کند.
- (۳) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین تحت تأثیر ویژگی ظاهری قرار نمی گیرد و ترجیح قائل نمی شود.
- (۴) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین لیوانی را که قسمت خالی اش کم تر است، انتخاب می کند.

۷۸- به ترتیب درستی (د) یا نادرستی (ن) هر کدام از گزاره های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- آرمان گرایی یکی از ویژگی های شخصیتی مختص دوره نوجوانی است و در دوره های دیگر رشد اصلاً وجود ندارد.
 - یکی از مصادیق رشد اخلاقی - اجتماعی دوره نوجوانی احتمال کسب هویت منفی است.
 - تحریک پذیری و نوسانات خلقی در نوجوانی با کسب مهارت های لازم قابل کنترل می شود.
 - بهم ترشدن صدا نسبت به کودکی یکی از ویژگی های جنسی ثانویه مربوط به بلوغ جنسی است.
- (۱) ن - ن - ن - د (۲) د - ن - د - ن (۳) ن - د - د - د (۴) د - د - ن - ن

۷۹- عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از ویژگی های رشد شناختی در دوران نوجوانی اشاره دارد؟

- متمرکز شدن بر اطلاعات مرتبط و سازگارشدن با ضرورت های تکلیف مورد نظر مانند حفظ کردن شعر کتاب درسی
 - نگه داشتن اطلاعات بیشتر در حافظه، در یک لحظه
 - احتمال دادن بروز پیشامدهایی غیر منطبق با واقعیت های ملموس بیرونی
- (۱) فراحافظه - تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه - فرضیه سازی
 - (۲) توجه گزینشی - فراحافظه - تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه
 - (۳) فراحافظه - ظرفیت سازی حافظه - تغییر جهت تفکر لحظه به لحظه
 - (۴) توجه گزینشی - سرعت تفکر - فرضیه سازی

۸۰- کدام عامل زمینه ساز رشد اخلاقی در دوره نوجوانی نیست؟

- (۱) روابط اجتماعی گسترده
- (۲) رشد شناختی سریع
- (۳) بلوغ و رشد اندام های مربوط به تولیدمثل
- (۴) احساس خودمختاری و استقلال بیشتر

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۸/۱۹

آزمون
پنجم
حضور

دفترچه شماره ۲

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

عربی	تاریخ	جغرافیا	فلسفه و منطق	اقتصاد
عربی، زبان قرآن دوازدهم درس ۱ (فقط قواعد درس) صفحه ۵ تا ۱۰ عربی، زبان قرآن دهم درس ۳ + درس ۴ صفحه ۲۳ تا ۴۶	تاریخ دوازدهم درس ۲ و ۳ (از ابتدای درس ایران و جهان در آستانه دوره معاصر) تا پایان درس «سیاست و حکومت در عصر قاجار» صفحه ۱۶ تا ۴۶ تاریخ دهم درس ۵ تا ۸ (از ابتدای درس «هند و چین» تا پایان درس «سپیدهدم تمدن ایرانی») صفحه ۴۲ تا ۷۹	جغرافیای دوازدهم درس ۱ (شهرها و روستاها) + بخشی از درس ۲ (تا ابتدای مبحث مدیریت روستاها) صفحه ۱ تا ۳۰ جغرافیای دهم درس ۴ و ۵ («ناهمواری‌های ایران» «آب‌وهوای ایران») صفحه ۲۱ تا ۴۵	فلسفه دوازدهم درس ۳ (جهان علی و معلولی) صفحه ۱۳ تا ۲۱ منطق درس ۳ و ۴ («مفهوم و مصداق» «اقسام و شرایط تعریف») صفحه ۲۰ تا ۳۸ فلسفه یازدهم درس ۳ و ۴ («فلسفه و زندگی» «آغاز تاریخی فلسفه») صفحه ۱۹ تا ۳۵	درس ۱ تا ۴ (از ابتدای درس «کسب و کار و کارآفرینی» تا پایان درس «مرز امکانات تولید») صفحه ۱ تا ۴۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زبان عربی	۲۰ سؤال	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۸۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳ سؤال	۱۰۱	۱۱۳	۲۵ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲ سؤال	۱۱۴	۱۲۵		
۴	فلسفه و منطق	۲۰ سؤال	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵ سؤال	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید
از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶، عربی، زبان قرآن دوازدهم: صفحه‌های ۵ تا ۱۰

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱-۸۸):

۸۱- ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا...﴾ ای مردم ...:

(۱) به یقین شما را از یک مرد و زن آفریدیم تا شما را ملت‌ها و قبیله‌هایی [گوناگون] قرار دهیم که یکدیگر را بشناسید!
 (۲) بی‌گمان ما شما را از یک مرد و زن خلق کردیم و شما را ملت‌ها و گروه‌های [مختلف] قرار دادیم تا شناسایی شوید!
 (۳) بی‌تردید ما شما را از نر و ماده‌ای آفریدیم و شما را در ملت‌ها و گروه‌های [گوناگون] قرار دادیم تا از همدیگر شناخته شوید!

(۴) بی‌شک ما شما را از یک نر و ماده خلق کرده‌ایم و شما را ملت‌ها و قبیله‌هایی [متفاوت] قرار دادیم تا شما همدیگر را بشناسید!

۸۲- «يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أَكْفَاءَ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ إِلَّا فِي أَعْمَالٍ يُحْسِنُونَهَا فَعَلِينَا أَنْ نَفُوزَ بِهَذِهِ الْمَهَارَةِ!»:

(۱) ممکن است که مردم از هر جهت با هم برابر باشند مگر در کارهایی که آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهند، پس ما باید این مهارت را به دست بیاوریم!
 (۲) امکان دارد که مردم از هر لحاظی جز کارهای خوبی که انجام می‌دهند با هم برابر باشند، پس بر ماست که این مهارت را به دست بیاوریم!
 (۳) مردم شاید از هر جهتی با هم برابر باشند، اما در کارهایی که در آن‌ها نیکی می‌کنند این‌گونه نیست؛ بنابراین باید به وسیله این مهارت پیروز شوند!
 (۴) امکان دارد که مردم از هر جهت شبیه هم باشند مگر در کارهایی که با نیکی انجام می‌دهند؛ بنابراین ما باید از این مهارت استفاده کنیم!

۸۳- «إِنَّ ظَاهِرَةَ عَجِيْبَةٍ كَسَقُوطِ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ قَدْ تُسَبِّبُ احْتِفَالًا رَائِعًا يَجْذِبُ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لِلْمَشَارَكَةِ فِيهِ!»:

(۱) همانا پدیده‌ای همچون افتادن ماهی‌ها از آسمان که عجیب است گاهی باعث جشنی جالب می‌شود که بسیاری از مردم در آن مشارکت می‌کنند!
 (۲) پدیده‌ای شگفت‌انگیز مانند افتادن ماهی‌ها از آسمان گاهی باعث جشن جالبی می‌شود که بسیاری از مردم را برای شرکت در آن جذب می‌کند!
 (۳) پدیده عجیبی که مانند افتادن ماهی‌ها از آسمان است گاهی سبب جشن جالبی می‌شود که بسیاری از مردم برای شرکت در آن جذب می‌شوند!
 (۴) گاهی پدیده‌ای مانند افتادن ماهی‌ها چنان شگفت‌انگیز است که سبب جشن جالبی می‌شود که مردمان بسیاری را برای مشارکت در خود جذب می‌کند!

۸۴- «لَقَدْ كَانَ الْإِسْلَامُ عَلَىٰ مَرِّ الْقُرُونِ يَدْعُونَا إِلَىٰ أَنْ نَجْتَنِبَ الْإِسَاءَ وَهُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ أُسَاسِ الْمَسَاوَاةِ لَكِنَّ الْجَهْلَ لَا يَرِيدُونَ أَنْ يَفْهَمُوهُ!»:

(۱) اسلام با گذر قرن‌ها ما را به این فرا می‌خواند تا از بدی پرهیز کنیم و آن براساس مساوات استوار است، گویی که نادان‌ها نمی‌خواهند که آن را درک کنند!
 (۲) اسلام بوده است که با گذشت قرن‌ها به دوری کردن از بدی دعوت می‌کند و آن بر پایه برابری استوار می‌باشد، اما جاهلان نمی‌خواهند که آن را بفهمند!
 (۳) اسلام با گذشت قرن‌ها ما را به این که از بدی کردن دوری کنیم دعوت می‌کرد و آن براساس برابری استوار است، ولی نادان‌ها نمی‌خواهند که آن را بفهمند!
 (۴) اسلام با گذر قرن‌ها به این فرا می‌خوانده که از بدی کردن اجتناب کنیم، زیرا آن براساس برابری بنا شده که نادان‌ها نمی‌خواهند درکش کنند!

۸۵- «كُلَّ شَخِصٍ مُحْتَرَمٍ بِمَا لَدِيهِ مِنَ الْعَقَائِدِ وَ كُلٌّ مِّنَّا خُلِقَ كَالْآخَرِينَ وَ لَا فَضْلَ لِلْغَاثِنَا وَ أَلْوَانِنَا»:

- (۱) هر شخصی با هر عقیده‌ای که دارد باید مورد احترام باشد و هر یک از ما مانند دیگری خلق شده‌ایم و زبان‌هایمان و رنگ‌هایمان هیچ برتری‌ای ندارند!
- (۲) هر فردی با عقایدی که دارد مورد احترام است و هر یک از ما مانند دیگران آفریده شده است و هیچ برتری‌ای برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان وجود ندارد!
- (۳) همه افراد با عقیده‌هایی که نزدشان است محترم هستند و تمام ما مانند دیگران آفریده شده‌ایم و هیچ برتری برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان نیست!
- (۴) هر شخصی عقایدی که دارد محترم است، چون همه ما مانند دیگری آفریده شده‌ایم و هیچ برتری برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان وجود ندارد!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيح:

- (۱) إِنَّمَا دَوَاءُ دَاءِنَا فِي نَفْسِنَا وَلَكِنَّا لَا بُصْرَةَ: داروی دردمان فقط در خود ماست، اما آن را نمی‌بینیم!
- (۲) لَا تَفْخَرْ جَهْلًا بِعَادَاتِكَ السَّيِّئَةِ وَ لَا تَزْعَمْ أَنَّهَا صَغِيرَةٌ: به عادات بدت از روی جهل افتخار نکن و هرگز مپندار که کوچک‌اند!
- (۳) عَلَيْكَ أَنْ تُحَاوِلَ الْحَصُولَ عَلَى الْعِلْمِ وَ لَا تَطْلُبْ بِهِ بَدَلًا: علم را به دست آور و برای آن جایگزینی طلب مکن!
- (۴) كَأَنَّكَ جَبَلٌ عَظِيمٌ نَسْتَطِيعُ أَنْ نَعْتَمِدَ عَلَيْكَ: گویی تو مانند کوه بزرگی هستی که می‌توان بر تو تکیه کرد!

۸۷- عَيْنُ الصَّحِيح:

- (۱) مِنَ الْبَدَايَةِ تَعَلَّمْنَا أَنْ نَتَعَايَشَ مَعًا سَلْمِيًّا مَعَ الْإِحْتِفَازِ بِالْعَقِيدَةِ: از ابتدا به ما آموخت که با هم، مسالمت‌آمیز و با حفظ عقیده همزیستی کنیم!
- (۲) تَتَفَتَحُ أَبْوَابُ الْعِلْمِ لِلَّذِي يُفْتَشُّ عَنْ مَفَاتِيحِهَا: درهای دانش به روی کسی گشوده می‌شوند که در پی کلیدهایشان است!
- (۳) كَسَّرَتِ الْأَعَاصِرَ الَّتِي كَانَتْ تَعْصِفُ بِشِدَّةٍ غُصُونِ أَشْجَارِنَا الْكَبِيرَةِ: گردبادها به شدت می‌وزید و شاخه‌های بزرگ درختانمان را شکست!
- (۴) إِنَّ عَمَلَاءَ بِلَدِكُمْ يَحَاوِلُونَ لِمَصْلَحَةِ أَعْدَائِكُمْ دَائِمًا: به راستی که کارگران کشورتان همیشه برای مصلحت دشمنان شما تلاش می‌کنند!

۸۸- «ای جوانان برای کسی که از او در زندگی‌تان دانش آموخته‌اید فروتنی کنید!»:

- (۱) أَيُّهَا الشَّبَابُ كُونُوا مُتَوَاضِعِينَ فِي حَيَاتِكُمْ لِلَّذِي تَعَلَّمْتُمْ مِنْهُ عِلْمًا!
- (۲) أَيُّهَا الشَّبَابُ تَوَاضَعْ فِي حَيَاتِكَ لِمَنْ تُعَلِّمُكَ الْعِلْمَ!
- (۳) الشَّبَابُ تَوَاضَعُوا لِلَّذِينَ تَعَلَّمُوا مِنْهُمْ الْعِلْمَ فِي حَيَاتِهِمْ!
- (۴) أَيُّهَا الشَّبَابُ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَعَلَّمْتُمْ مِنْهُ الْعِلْمَ فِي حَيَاتِكُمْ!

● اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۸۹ - ۹۱) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

«ماذَا نَفْعَلُ عِنْدَمَا تُوَاجِهُ مُشْكِلَةً فِي الْحَيَاةِ؟ لِمَاذَا يُمَكِّنُ حُلَّ بَعْضِ الْمَشْكَلَاتِ بِسَهُولَةٍ وَ لَكِنَّ بَعْضَهَا الْآخَرَى تَبْدُو حَيْثُ أَتْنَا لَنْ نَقْدِرَ عَلَى حَلِّهَا أَبَدًا فَتُسَمِّيَهَا «لَا يَنْحُلُ» وَ هَذَا نَوْعٌ مِنَ الْمَشَاكِلِ الَّتِي مَا جَرَّبْنَاهَا مِنْ قَبْلُ أَوْ مَا وَاجَهْنَاهَا مِثْلَهَا. فِي هَذِهِ الْمَوَاقِفِ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ يَشْعُرُونَ بِالْقَلْقِ وَ الْاضْطِرَارِ وَ لَكِنَّ قَلِيلًا مِنْهُمْ يَعْتَقِدُونَ أَنَّ الْمَشَاكِلَ الْجَدِيدَةَ تَدْعُونَا إِلَى التَّعَرُّفِ عَلَى قُدْرَاتِنَا الَّتِي لَمْ نَعْرِفْهَا حَتَّى الْآنَ وَ قَدْ تُسَبِّبُ تَطَوُّرًا عَمِيقًا فِي حَيَاتِنَا. أَوَّلًا، لِنَعْلَمْ أَنَّ كُلَّ يَوْمٍ يُمَكِّنُ أَنْ يَحْدُثَ حَادِثٌ لَمْ نَنْتَظِرْهُ لِذَلِكَ يَجِبُ أَنْ نَمَارِسَ دَائِمًا لِلتَّحَكُّمِ عَلَى أَحَاسِيسِنَا وَ عَوَاطِفِنَا. فِي الْخُطْوَةِ الثَّانِيَةِ، يَجِبُ أَنْ نَحَاوِلَ مَعْرِفَةَ الْمَشْكِلَةِ جَيِّدًا لِأَنَّ مَعْرِفَةَ الْمَشْكِلَةِ الدَّقِيقَةَ هِيَ أَهَمُّ خُطْوَةٍ لِحَلِّهَا. فِي الْخُطْوَةِ الثَّالِثَةِ، نَبْحَثُ عَنِ الطَّرِيقِ الْمُمْكِنَةِ لِحَلِّهَا وَ نَخْتَارُ الطَّرِيقَةَ الَّتِي يُمْكِنُ لَنَا الْقِيَامُ بِهَا. طَبْعًا بَعْضُ الطَّرِيقِ قَدْ تَوَدَّى إِلَى الْفَشَلِ، وَ فِي هَذِهِ الْحَالَةِ يَجِبُ التَّعَرُّفُ عَلَى أَسْبَابِ الْفَشَلِ وَ تَصْحِيحُهُ أَوْ نَخْتَارُ حَلًّا جَدِيدًا.»

۸۹- «المشاكل لا تنحلّ إذا...» عین الخطأ:

- (۱) ما كشفنا قدراتنا!
(۲) لم نتحكّم على أحاسيسنا!
(۳) لم نجرب مثلها من قبل!
(۴) ما عرفناها معرفة دقيقة!

۹۰- عین الصّحيح:

- (۱) من عرف مشكلة معرفةً دقيقةً فلن يصاب بالفشل في طريق حلّها!
(۲) إذا لم تكن المشاكل الجديدة في الحياة لا يرى تطوّر في حياة البشر!
(۳) كلّ مشكلة لها طريق وحيد لحلّها فلنبحث عن هذا الطريق ولنقم به!
(۴) الّذين لهم تجارب كثيرة في الحياة يواجهون المشاكل هادئين ولو كانت جديدة!

۹۱- أيّ طريق أفضل لحلّ مشكلة جديدة؟

- (۱) ما يسهّل حلّها لكلّ من يواجهها!
(۲) ما عرّفته علينا التجارب الماضية!
(۳) ما يناسب قدراتنا ولو أدّى إلى الفشل!
(۴) ما نختاره بعد محاولة أدّت إلى معرفة المشكلة!

• عین الخطأ في التحليل الصرفي والإعراب (۹۲ - ۹۳):

۹۲- «مشكلة - يمكن - المواجهة - تدعو»:

- (۱) مُشكلة: مفرد مؤنث (جمعها المكسّر: مشاكل) - معرب - نكرة / مفعول و منصوب
(۲) يُمكن: مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (له حرف زائد واحد) - متعدّد / فعل و فاعله «حلّ»
(۳) المُواجهة: مفرد مؤنث - مصدر مزيد ثلاثي من «واجه، يُواجه» - معرّف بآل / مشار إليه و مجرور بالكسرة
(۴) تدعو: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مجرّد ثلاثي - حروفه الأصلية: «دع و» / الجملة فعلية و خبر «أنّ»

۹۳- «لم ننتظر - الدقيقة - أهمّ - تُؤدّي»:

- (۱) لم ننتظر: فعل مضارع - للمتكلم مع الغير - مزيد ثلاثي من باب افتعال - متعدّد / مفعوله ضمير «الهاء»
(۲) الدقيقة: مفرد مؤنث (جمعها: دقائق) - حروفها الأصلية: «د ق ق» - معرب / صفة و منصوب
(۳) أهمّ: مفرد مذکر - اسم تفضيل على وزن «أفعل» - معرب / خبر و مرفوع
(۴) تُؤدّي: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي من باب تفعّل (ماضيه: أدّى) / خبر و مبتدؤه «بعض»

۹۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الرّزاقه لا تنام في اليوم الواحد إلا أقلّ من ثلاثين دقيقة! (۲) أرسلنا فريقاً لزيارة المكان حتّى يتعرّفوا على الأسماك!
(۳) لا يتنفع أحد بالإصرار على نقاط الخلاف والعدوان! (۴) هذه ظاهرة كانت تُحير جميع الناس في السّنوات الماضية!

۹۵- عین ما لا يرتبط بمفهوم العبارة: «لا خير في قول إلا مع الفعل»:

- (۱) گفتار بی کردار، ضایع ماندا!
(۲) مایه غم نبود جز سخن بیهوده لب ببند از سخن بیهوده، آسایش کن
(۳) دو صد گفته چون نیم کردار نیست!
(۴) قول نیاید به کار، فعل بود در شمار منکر گفتار شو، امت کردار باش

۹۶- عین فعلاً ماضياً له حرفان زائدان:

- (۱) اعتذروا من صديقكم فإنّه قد حزن من عملكم!
(۲) عليكم أن تعتصموا بحبل الله جميعاً لكي لا تتفرّقوا!
(۳) زميلاتي تحرّكن إلى صالة المباراة بعد الحصّة الثانية!
(۴) زميلتنا بعد نصيحة المعلمة ما جالست من ضرتها!

۹۷- عین الفعل یختلف وزنه:

- (۱) اتّحاد الأُمّة الإسلامية قد تجلّى في صور كثيرة!
 (۲) جدّتي تقدّم لنا مواعظ قيّمة في كلامها!
 (۳) إنّ نجاحات الأولاد تفرّح والديهم دائماً بلا شكّ!
 (۴) هذه الأنجم كالدرر المنتشرة تزین سماء قريتنا!

۹۸- عین عبارة فيها الفعل المتعدي أكثر:

- (۱) إذا قال أحد كلاماً يُفرّق المسلمین فليستخدموا قوتهم حتّى يخرجوه من بينهم!
 (۲) تردّد جاري في أن يشتري عصارة ولكنّي عازم أن أبيعها!
 (۳) الذي ينصح من يرمي النفايات في غير مكانها بكلام طيّب يعمل بواجبه صادقاً!
 (۴) دعا الله رسوله في آياته أن لا يحزنه قول الذين يسارعون في الكفر!

۹۹- عین الصّحيح في استخدام الحروف المشبّهة بالفعل:

- (۱) ما قرأتُ الدرس يوم أمس إنني أنجح في امتحان اليوم!
 (۲) ما قرأتُ الدرس يوم أمس ولكنني ما نجحت في امتحان اليوم!
 (۳) إنني سأنجح في الامتحان غداً لأنني قرأتُ الدرس كثيراً!
 (۴) أتمنّى إنني أنجح في الامتحان، ليت الأسئلة لا تكون صعبة!

۱۰۰- عین الخطأ في تعيين نوع «لا»:

- (۱) عليكم أن لا تستهلكوا الماء و الكهرباء أكثر ممّا تحتاجون إليهما: نافية!
 (۲) لن ينجح في الحياة من لا تحمّل له أمام المشاكل: نافية!
 (۳) كنتُ نادمة على عملي بعد ارتكابه فقال أخي لا بأس: نافية للجنس!
 (۴) لمّا رأيتُ سكوت صديقي قلتُ له: لا ترص أن تُظلم: ناهية!

تاریخ دهم: صفحه‌های ۴۲ تا ۷۹، تاریخ دوازدهم: صفحه‌های ۱۶ تا ۴۶

۱۰۱- بنا بر شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی، کدام مورد درباره تمدن دره سند درست است؟

- (۱) ساکنان این دره، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- (۲) در این دره، ساختمان‌ها با معماری ناهمسان و با استفاده از سنگ‌های آهک و خارا بنا شدند.
- (۳) شهرهای این دره اگرچه مجهز به شبکه فاضلاب نبوده‌اند، اما حمام‌های عمومی داشته‌اند.
- (۴) نقشه شهرهای بناشده در این دره به شکل دایره و تنها دارای معابر اصلی بوده است.

۱۰۲- کدام موارد درباره تمدن مینوسی درست است؟

- (الف) آثار مربوط به این تمدن در جزیره کرت در جنوب یونان کشف شده است.
 - (ب) مینوسی‌ان قومی دریانورد بودند که با مصر و مناطق همجوار روابط بازرگانی داشتند.
 - (ج) اقوام مینوسی شهرهایی را با معماری پیشرفته بنا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.
 - (د) به احتمال زیاد، تمدن مینوسی به دلیل رقابت شهرها و تداوم جنگ‌های داخلی از بین رفته است.
- (۱) «الف» - «د» (۲) «ج» - «ب» (۳) «ب» - «الف» (۴) «د» - «ج»

۱۰۳- در کدام گزینه، مقایسه درستی درباره وضعیت سیاست و حکومت در دو تمدن باستانی یونان و روم صورت گرفته است؟

- (۱) هر دو تمدن، با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و ویژگی‌های نظام دولت - شهری، از نظام حکومتی جمهوری و مردم‌سالاری ویژه خود تبعیت می‌کردند.
- (۲) در یونان، نظامی مردم‌سالار مشابه نظام‌های امروزی به وجود آمد، اما در روم، اداره کشور ابتدا در دست دو کنسول بود و سپس در اختیار آگوستوس قرار گرفت.
- (۳) در یونان، در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت، حکومت طبقه اشراف جای مردم‌سالاری را گرفت و در روم، دو مجلس سنا و نمایندگان، کشور را اداره می‌کردند.
- (۴) در یونان، ابتدا شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند و بعدها نظام مردم‌سالاری شکل گرفت، اما در روم، ابتدا نظام مشارکتی وجود داشت و بعداً امپراتوری ایجاد شد.

۱۰۴- مهم‌ترین دستاورد کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات دویست سال اخیر درباره تاریخ ایران چه بوده است؟

- (۱) پرورش و شروع به کار نسلی از باستان‌شناسان زبده ایرانی
- (۲) تأیید شدن تقسیم‌بندی کهن از دوران حکومت آریایی‌ها بر فلات ایران
- (۳) خوانده شدن خط میخی و ترجمه سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون
- (۴) شناخت بهتر سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانی و تشخیص تاریخ واقعی از افسانه

۱۰۵- برای توضیح یا اثبات کدام یک از موارد زیر به منابع دست اول مکتوب استناد شده است؟

- (الف) اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان
 - (ب) مشارکت چشم‌گیر زنان ایلامی در مراسم رسمی سیاسی و دینی
 - (ج) مهارت ساکنان فلات ایران در ساخت اشیای مفرغی
 - (د) وقایع جنگ‌های شاپور یکم ساسانی با سپاهیان روم
- (۱) «ب» - «د» (۲) «د» - «الف» (۳) «ج» - «ب» (۴) «الف» - «ج»

۱۰۶- کدام گزینه، درباره یکی از نخستین شهرهایی که در فلات ایران به وجود آمد، بیان درستی دارد؟

- (۱) «جیرفت» از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده است.
- (۲) ساکنان «شهداد»، ۸ هزار سال پیش به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.
- (۳) کهن‌ترین نشانه‌ها از حضور انسان در ایران از «چغاگلان» در غرب ایران به دست آمده است.
- (۴) «شوش»، پایتخت دوم ایلامیان در منطقه انشان، در اثر یورش آشور بانیپال با خاک یکسان شد.

۱۰۷- کدام موارد، دربارهٔ دین و اعتقادات ایلامی‌ها درست است؟

- (الف) به یک خدای واحد به نام اینشوشیناک به معنای خدای شهر شوش اعتقاد داشتند.
 (ب) معبد چندطبقهٔ چغازنبیل که از خشت خام بنا شده، ستایشگاه اینشوشیناک بوده است.
 (ج) ایلامی‌ها، الهه‌های مادر را مقدس می‌شمردند و برای آن‌ها معابدی ساخته بودند.
 (د) کاهنان، پیشوایی دینی را به همراه فرمانروایی سیاسی بر عهده داشتند.
- (۱) «الف» - «د» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «ب» (۴) «ب» - «د»

۱۰۸- چه عواملی سبب شدند که نادر به عنوان پادشاه در فراهم‌آوردن زمینه برای انتقال آرام قدرت و تثبیت حکومت افشاریه پس از خود توفیقی نداشته باشد؟

- (۱) اشتباهات نظامی، خیانت درباریان و اشتغال پیوسته به جنگ و غفلت از دیگر عوامل
 (۲) بدگمانی به نزدیکان خود و بزرگان کشور، اشتباهات نظامی و خیانت فرماندهان ارشد سپاه
 (۳) اشتغال پیوسته به جنگ، اخذ مالیات‌های اضافی از مردم و بدگمانی به نزدیکان خود و بزرگان کشور
 (۴) تقویت قوای نظامی و غفلت از سایر مسائل، بی‌توجهی به رفع اختلافات مذهبی و اخذ مالیات‌های سنگین

۱۰۹- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادها در حکومت‌های مسلمان و دولت‌های غربی به درستی مقایسه شده است؟

- (الف) با مرگ لطفعلی‌خان، سلسلهٔ زندیه منقرض شد.
 (ب) هند رسماً به عنوان جزئی از قلمرو انگلستان اعلام شد.
 (ج) مردم پاریس، با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند.
 (د) جنگ داخلی آمریکا، با پیروزشدن مستعمره‌نشینان به پایان رسید.
- (۱) مورد «ب» مؤخر و مورد «ج» مقدم بر سایر وقایع روی داده‌اند.
 (۲) مورد «الف» مقدم بر «د» و مورد «ب» مؤخر بر «ج» به وقوع پیوسته است.
 (۳) موارد «الف»، «ج» و «د» به فاصلهٔ کوتاهی از یکدیگر و مقدم بر «ب» روی داده‌اند.
 (۴) موارد «ج» و «د» تقریباً هم‌زمان با یکدیگر و مؤخر بر موارد «الف» و «ب» به وقوع پیوسته‌اند.

۱۱۰- کدام گزینه مقایسهٔ درستی از صدراعظم‌های عصر قاجار به دست می‌دهد؟

- (۱) تدابیر اصلاحی میرزاآقاسی همانند اقدامات امیرکبیر موجب سر و سامان یافتن امور کشور شد.
 (۲) امیرکبیر و قائم‌مقام فراهانی هر دو در پی بدبینی شاه در نتیجهٔ دسیسه‌گری مخالفان به قتل رسیدند.
 (۳) میرزااحسین‌خان سپهسالار همانند امیرکبیر در برابر اعطای امتیاز به انگلیس و روسیهٔ تزاری مقاومت می‌کرد.
 (۴) در زمان محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه، برخلاف صدراعظم‌های پیشین، نفوذ روس و انگلیس در ایران افزایش یافت.

۱۱۱- کدام موارد دربارهٔ تشکیلات اداری ایران در عصر قاجار درست است؟

- (الف) نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار بسیار کوچک و محدود به چهار وزارتخانهٔ مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه بود.
 (ب) پرسابقه‌ترین این وزارتخانه‌ها، وظیفهٔ محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی را بر عهده داشت.
 (ج) هزینهٔ دادرسی در محاکم عرف که به جرایم سیاسی و عدم پرداخت مالیات رسیدگی می‌کرد، بر عهدهٔ طرفین دعوا بود.
 (د) در محاکم شرع که روحانیون قضاوت می‌کردند، به دعاوی خانوادگی و جرایمی مانند نزاع و سرقت رسیدگی می‌شد.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «د» - «الف»

۱۱۲- در پایان دور اول جنگ‌های ایران و روسیه، کدام معاهده منعقد شد و این معاهده چه پیامدی برای ایران داشت؟

(۱) ترکمانچای - ایران به پرداخت پنج میلیون تومان غرامت به دولت روسیه متعهد شد.

(۲) گلستان - ایران ملزم به اعطای حق مصونیت قضایی به اتباع کشور روسیه شد.

(۳) ترکمانچای - ولایات گرجستان، ارمنستان و نخجوان به روسیه واگذار شد.

(۴) گلستان - ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی محروم شد.

۱۱۳- کدام گزینه درباره نفوذ استعماری انگلستان در ایران عصر قاجار درست است؟

(۱) انگلیسی‌ها در رقابتی تنگاتنگ با روسیه، موفق به اخذ امتیازات شیلات شمال، بانک شاهنشاهی و توتون و تنباکو شدند.

(۲) در اوایل حکومت قاجار، انگلیسی‌ها با تحمیل معاهدات مجمل و مفصل، دامنه نفوذ خود را در ایران گسترش دادند.

(۳) انگلستان با معاهده پاریس، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کرد.

(۴) در زمان سلطنت ناصرالدین شاه، انگلستان با قرارداد گلداسمیت، افغانستان و هرات را از ایران جدا نمود.

جغرافیای دهم: صفحه‌های ۲۱ تا ۴۵، جغرافیای دوازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۰

۱۱۴- کدام موارد، درباره منطقه کوهستانی تالش درست است؟

- (الف) متشکل از دو رشته کوه و دو توده کوهستانی تشکیل شده در اثر فعالیت‌های آتشفشانی است.
 (ب) با جهت غربی - شرقی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
 (ج) شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیشتر از منطقه آذربایجان است.
 (د) تنگه منجیل، محل جدا شدن این کوه‌ها از کوه‌های البرز است.
- (۱) «ب» - «الف» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «ب» (۴) «د» - «ج»

۱۱۵- به ترتیب، علت و پیامد طغیان در رودهای حوضه زاگرس در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تغییرات اقلیمی - به وجود آمدن اشکال جدیدی از ناهمواری‌ها
 (۲) افزایش ریزش‌های جوی - ناپایداری دامنه‌ها و افزایش زمین‌لرزه‌ها
 (۳) نوسانات آب‌وهوایی - افزایش مخاطراتی مانند ریزش و لغزش در جاده‌ها
 (۴) تغییر مجاری رودها در پی احداث سدهای متعدد - گسترش سیلاب دشت‌ها

۱۱۶- جلگه‌ها بیشتر در کدام قسمت ایران مشاهده می‌شوند و علت آن چیست؟

- (۱) جنوب - حرکات دریا، مواد و نهشته‌های زیادی به ساحل می‌ریزد.
 (۲) غرب - ساختمان زمین، جنس سنگ‌ها و تراکم آبرفت‌ها مناسب‌تر است.
 (۳) جنوب - پهنه‌های آبی بیشتر است و در نتیجه، خط ساحلی طولانی‌تری وجود دارد.
 (۴) غرب - رودهای بیشتری جریان دارند و در نتیجه، آبرفت‌ها و رسوبات بیشتری جابه‌جا می‌شود.

۱۱۷- با توجه به عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران، کدام موارد درست‌اند؟

- (الف) هوا در شهرهای واقع در عرض‌های جغرافیایی بالاتر، گرم‌تر است.
 (ب) در نواحی شمالی و جنوبی کشور، هوا نسبتاً شرجی و اختلاف دما زیاد است.
 (ج) مهم‌ترین سامانه بارشی، توده هوای مرطوب غربی است که در زمستان وارد کشور می‌شود.
 (د) پیشروی عامل پرفشار جنب حاره‌ای به داخل کشور، مانع ریزش باران در دوره گرم سال می‌شود.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «د» - «الف»

۱۱۸- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه درباره آب‌وهوای شهر X درست است؟

- (۱) دارای آب‌وهوای گرم و شرجی است، بارندگی در آن اغلب به صورت باران رخ می‌دهد و تحت تأثیر توده هوای حاوی رطوبت دریای مدیترانه قرار دارد.
 (۲) علی‌رغم گرمای شدید هوا در ماه‌های گرم سال، به علت تأثیرپذیری از توده هوای مرطوب موسمی در زمستان، از پوشش گیاهی نسبتاً خوبی برخوردار است.
 (۳) میانگین دمای سالیانه و میزان رطوبت، بالا و پوشش گیاهی، فقیر است و تحت تأثیر توده هوایی قرار دارد که هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند.

(۴) آب‌وهوای گرم و خشک دارد، اما گاهی در دوره سرد سال تحت تأثیر توده هوایی که رطوبت را از دریای سرخ به ارمغان می‌آورد، بارش را تجربه می‌کند.

۱۱۹- در کدام گزینه، «کویر» به درستی تعریف شده است؟

- (۱) نمکزارهای پف کرده‌ای که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن است.
- (۲) بخش‌های باقی‌مانده از دریاچه‌های نمک که هیچ‌گاه بارش باران را تجربه نمی‌کند.
- (۳) منطقه نسبتاً خشکی که با دو ویژگی مهم کمبود بارش و ضعف پوشش گیاهی شناخته می‌شود.
- (۴) بخشی از بیابان که به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره‌ای، کم‌تر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد.

۱۲۰- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«مگاالپلیس‌ها در نتیجه شکل گرفته‌اند و یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن‌ها است.»

- (۱) تمرکز و انبوهی جمعیت شهرنشین - فراوانی آمدوشد بین مادرشهرهای همجوار
- (۲) توسعه شهرنشینی و افزایش شهرهای میلیونی - ارائه کالا و خدمات به شهرهای پیرامون
- (۳) گسترش دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل - تمرکز صنایع دانش‌بنیان
- (۴) پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری دو یا چند مادرشهر - داشتن نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی

۱۲۱- کدام موارد، تداعی‌کننده تغییرات کالبدی در روستاها هستند؟

- (الف) احداث کافی‌شاپ، کافی‌نت و سوپرمارکت‌های بزرگ، چهره بسیاری از روستاها را دگرگون کرده است.
 - (ب) ساکنان برخی روستاها، در کنار فعالیت‌های زراعی، به راه‌اندازی صنایع کوچک تبدیلی روی آورده‌اند.
 - (ج) امروزه، در بسیاری از روستاها می‌توان ساختمان‌هایی با نمای سنگ مرمر یا گرانیات را مشاهده کرد.
 - (د) بعضی روستاها با دورشدن از نقش پیشین خود، نقش‌های صنعتی یا گردشگری را ایفا می‌کنند.
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «ج» - «الف» (۳) «الف» - «د» (۴) «د» - «ب»

۱۲۲- کدام موارد، به مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع در ایران که از سال ۱۳۳۵ آغاز شد، اشاره دارند؟

- (الف) اختصاص درآمدهای حاصل از فروش نفت به سرمایه‌گذاری در شهرها
- (ب) افزایش نسبت جمعیت شهرهای کشور به جمعیت روستاهای آن
- (ج) بی‌توجهی به هرم سنی شهرها و سیاست‌های کنترل جمعیت
- (د) عدم موفقیت اجرای برنامه اصلاحات ارضی در روستاها

(۱) «ب» - «ج» (۲) «ج» - «د» (۳) «د» - «الف» (۴) «الف» - «ب»

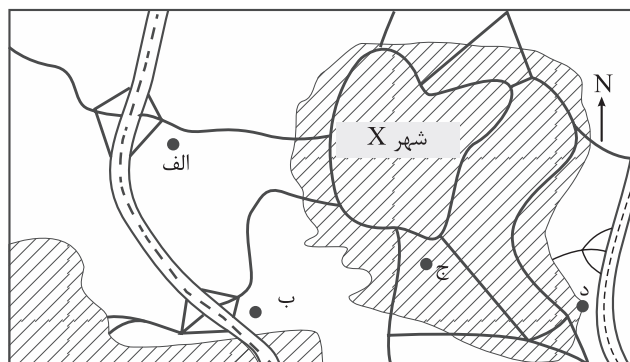
۱۲۳- چرا مهاجران به شهرهای بزرگ اغلب به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری در رستوران‌ها و نظایر آن مشغول می‌شوند؟

- (۱) مهاجران فاقد مهارت و تخصص لازم هستند و فرصت‌های شغلی در شهرها محدود است.
- (۲) فرصت‌های شغلی در شهرها محدود است و دلالت، توزیع نامتناسب آن‌ها را تشدید می‌کنند.
- (۳) مهاجران به واسطه اسکان غیررسمی یا غیرقانونی، قادر به اشتغال در بخش رسمی اقتصاد نیستند.
- (۴) بخش رسمی اقتصاد در نتیجه بی‌توجهی دولت به کارآفرینی، ظرفیت کافی برای پذیرش مهاجران ندارد.

۱۲۴- کدام موارد، درباره یک شهر هوشمند درست است؟

- (الف) به علت اهمیت گردش آزاد اطلاعات، در مکان‌های عمومی امکان دسترسی به اینترنت رایگان برای همه وجود دارد.
 (ب) از طریق طراحی خط بساوایی مخصوص نابینایان و رمپ عبور ویلچر، به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان توجه می‌شود.
 (ج) با استفاده از حسگرها، آلودگی هوا در نقاط مختلف سنجیده شده و هشدارهای لازم به شهروندان داده می‌شود.
 (د) با استفاده از مجموعه وسیعی از وسایل، نمادها و عناصر شهری، فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت می‌گردد.
- (۱) «ج» - «د» (۲) «د» - «ب» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «الف»

۱۲۵- با توجه به تصویر زیر، بهترین مکان برای احداث یک فروشگاه بزرگ و چندطبقه در داخل یا اطراف شهر X کدام است و یکی از مهم‌ترین علل آن چیست؟

- (۱) الف - به علت نزدیکی به بزرگراه، برای سفارش کالا از شهرهای دیگر مناسب‌تر است.
 (۲) ب - به شهر مجاور نزدیک‌تر است و می‌تواند به طور هم‌زمان به دو شهر خدمات ارائه کند.
 (۳) ج - تقریباً در مرکز شهر قرار دارد و افراد بیشتری می‌توانند به فروشگاه دسترسی داشته باشند.

(۴) د - زمین در حاشیه شهر ارزان‌تر است و فضای کافی برای احداث توقفگاه و پارکینگ وجود دارد.

منطق: صفحه‌های ۲۰ تا ۳۸، فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵، فلسفه دوازدهم: صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱

۱۲۶- کدام عبارت در مورد مفهوم کلی و جزئی درست است؟

- (۱) هر مفهومی که اسم خاص نباشد یا با اسم اشاره «این» یا «آن» مشخص نشده باشد، مفهومی کلی است.
- (۲) مفهوم کلی، مفهومی است که بیش از یک مصداق دارد؛ البته این مصادیق می‌توانند ذهنی یا خارجی باشند.
- (۳) مفهوم جزئی، مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است؛ مانند «تنها دوست دوران کودکی‌ام».
- (۴) از بررسی تعداد مصادیق یک مفهوم، همواره نمی‌توان کلی یا جزئی بودن آن را معین کرد.

۱۲۷- در عبارت زیر، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه بیشترین فراوانی را دارد؟

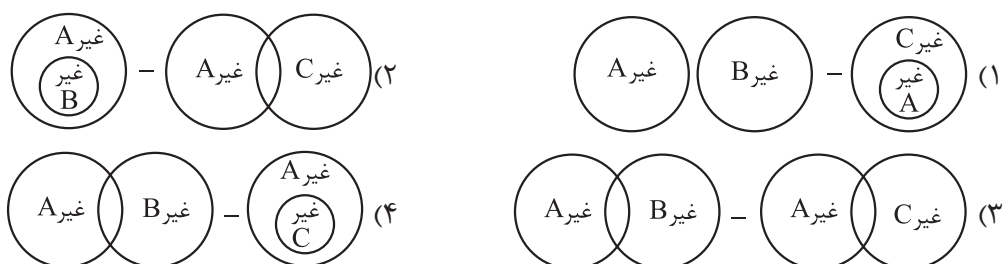
«دوزنقه که یک چهارضلعی با فقط دو ضلع موازی است را می‌توان به قائم‌الزاویه و غیرقائم‌الزاویه تقسیم کرد. دوزنقه غیرقائم‌الزاویه نیز می‌تواند متساوی‌الساقین باشد.»

- (۱) تساوی
- (۲) تباین
- (۳) عموم و خصوص من وجه
- (۴) عموم و خصوص مطلق

۱۲۸- اگر مفهوم «الف» فقط در برخی مصادیق با مفهوم «ب» مشترک باشد و عبارت «هر ب الف است» درست باشد و از طرفی مفهوم «ج» حاصل تفاضل بین «الف» و «ب» باشد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) مفهوم الف و ج رابطه تساوی دارند.
- (۲) در یک دسته‌بندی درست مفهوم الف به دو قسمت ب و ج تقسیم می‌شود.
- (۳) مفهوم ب حاصل جمع الف و ج خواهد بود.
- (۴) مفهوم ج در دسته‌بندی درست به دو قسمت الف و ب تقسیم می‌شود.

۱۲۹- دو مفهوم A و B مصداق مشترکی دارند به نام C و هر کدام مصادیق اختصاصی خود را هم دارند. به ترتیب کدام شکل رابطه نقیض A با نقیض C و نقیض B با نقیض A را نشان می‌دهد؟

۱۳۰- کدام مورد، تعریف از طریق ذکر مصادیق است؟

- (۱) مصدر: کلمه‌ای است که انجام کار یا وقوع حالتی را نشان می‌دهد.
- (۲) بلبل: همان پرنده خوش صدایی است که دیروز دیدیم.
- (۳) مَغ: موبد و هیربد.
- (۴) جیوه: فلز مایع است.

۱۳۱- در کدام گزینه نوع تعریف با سایر گزینه‌ها «متفاوت» است؟

- (۱) گُما: نوعی بیهوشی که بیمار به محیط پاسخ نمی‌دهد.
- (۲) گُم: لفظی که برای ضمیر مثنای مخاطب به کار می‌رود.
- (۳) اسفند: نام یک ماه از سال شمسی.
- (۴) اسم: کلمه‌ای که معنای مستقل دارد و دارای زمان نیست.

۱۳۲- اشکال تعریف‌های زیر، به ترتیب چیست؟

(الف) فلسفه: علمی که تنها به روش عقلی محض تکیه می‌کند.

(ب) استدلال: معلوم کردن مجهول با استفاده از معلومات قبلی.

- (۱) مانع نیست - جامع نیست
(۲) مانع نیست - مانع نیست
(۳) جامع نیست - مانع نیست
(۴) جامع نیست - جامع نیست

۱۳۳- کدام گزینه جزء ویژگی‌های اندیشیدن فیلسوفانه نیست؟

(۱) تأمل کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی خود و دیگران

(۲) آموختن چرایی اعتقادات و باورهای مربوط به زندگی

(۳) یافتن دلایل درستی باورها و عقاید

(۴) پذیرفتن باورهای درست و نپذیرفتن باورهای نادرست

۱۳۴- فلسفه‌ای که به زندگی انسان‌ها معنا می‌بخشد

(۱) محصول تداوم و پیوستگی در تفکر فلسفی و روشمندی آن است

(۲) از اهداف اصلی انسان‌ها در زندگی نشأت می‌گیرد

(۳) مبنای تصمیم و عمل برای همهٔ انسان‌ها است

(۴) در باورهای انسان نقش تعیین‌کننده دارد

۱۳۵- کدام عبارت درست است؟

(۱) اندیشیدن دربارهٔ باورهای اساسی را نمی‌توان تضمینی برای رسیدن به معنای درست زندگی محسوب کرد.

(۲) فیلسوف می‌خواهد به استقلال در اندیشه برسد و هدف او از تلاش برای دستیابی به حقیقت همین است.

(۳) فیلسوف واقعی هیچ‌یک از باورها و عقاید رایج در میان مردم را تا وقتی نتواند برای آن دلیلی اقامه کند، نمی‌پذیرد.

(۴) افلاطون در تمثیل غار، می‌خواهد نشان دهد که چگونه تفکر فلسفی، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۱۳۶- «استفاده از عرفان، در تأسیس نظام فلسفی» و «بیان هنرمندانه از مطالب فلسفی»، به ترتیب مربوط به کدام یک از فیلسوفان یونان باستان است؟

- (۱) تالس - هراکلیتوس
(۲) تالس - پارمنیدس
(۳) فیثاغورس - هراکلیتوس
(۴) فیثاغورس - پارمنیدس

۱۳۷- کدام عبارت در مورد فیلسوفان اولیه و عقاید آنان درست است؟

(۱) تالس در دیدگاه خاص خود در مورد عنصر اولیهٔ تشکیل‌دهندهٔ موجودات جهان، از مشاهدهٔ حالت‌های مختلف آب در هستی، تأثیر گرفته است.

(۲) هراکلیتوس جمع امور ناسازگار را نتیجه و محصول تغییر و تحول دائمی جهان می‌داند.

(۳) در دیدگاه فیثاغورس، اصول اولیهٔ تشکیل‌دهندهٔ موجودات جهان، اعداد و اصول اعداد هستند و لذا برای شناخت جهان، راهی جز آشنایی با ریاضیات نیست.

(۴) تمرکز اندیشمندان یونان باستان بر مسائل فلسفی و تأمل در مورد آن‌ها، باعث شد تا به یافته‌های مهمی دست یابند که مقدمه و پلکان مکاتب فلسفی دوره‌های بعدی شد.

۱۳۸- کدام گزینه دربارهٔ پارمنیدس درست است؟

(۱) مانند هراکلیتوس هستی را واحد و جهان ظاهری را متغیر می‌دانست.

(۲) مانند اندیشمندان قبل از خود، از جمله سقراط از مفهوم بودن و شدن که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، سخن می‌گفت.

(۳) جهان را دارای یک مرتبهٔ ظاهری و یک مرتبهٔ باطنی می‌دانست که با عقل قابل درک بودند.

(۴) هستی را امر ثابت و جاودان می‌دانست که هیچ‌گاه به نیستی تبدیل نخواهد شد و همیشه خواهد بود.

۱۳۹- کدام گزینه درباره اصل علیت درست است؟

- (۱) علت و معلول در واقعیت، به ترتیب همان نتیجه و دلیل یک چیز هستند که در ذهن وجود دارند.
- (۲) تفاوت اساسی قاعده علیت با سایر روابط در جهان این است که معلول به علت نیازمند است.
- (۳) قاعده علیت رابطه‌ای است وجودی که در آن دو طرف به یکدیگر وجودبخشی می‌کنند.
- (۴) قاعده علیت برخلاف رابطه دوستی به هیچ‌وجه قائم و وابسته به دو طرف رابطه نیست.

۱۴۰- براساس نظر دیوید هیوم درباره منشأ درک علیت، کدام مورد بیانگر مطلب درستی است؟

- (۱) هیوم معتقد است که اعتقاد به اصل علیت به خاطر تصورات ذهنی ما از واقعیات خارجی است.
- (۲) او دلیل اعتقاد به اصل علیت را فقط تجربه می‌داند و دخالت عقل در آن را نمی‌پذیرد.
- (۳) اگر دیدگاه او را بپذیریم باید همه حوادث متوالی مانند رعد و برق را یک رابطه علی و معلولی بدانیم.
- (۴) او برخلاف سایر تجربه‌گرایان معتقد است از طریق تجربه نمی‌توان علیت را درک کرد، بلکه برای درک آن به عقل نیازمندیم.

۱۴۱- کدام عبارت در مورد منشأ ادراک علیت نادرست است؟

- (۱) فلاسفه مسلمان و دکارت، در مورد ابزار شناخت علیت، هم‌عقیده‌اند.
- (۲) هدف هیوم از بیان دیدگاه تداعی ذهنی، تبیین روند شناخت علیت نبود.
- (۳) فلاسفه مسلمان و هیوم در مورد نقش تجربه در پی‌بردن به اصل علیت، اختلافی ندارند.
- (۴) دیدگاه تجربه‌گرایان غیر از هیوم و فلاسفه مسلمان، در مورد شناخت مصادیق علت و معلول، تفاوتی ندارد.

۱۴۲- وقتی سنگی به شیشه برخورد می‌کند و شیشه می‌شکند

- (۱) عقل حکم می‌کند که برخورد سنگ، دلیل و شکسته‌شدن شیشه نتیجه است
- (۲) بدون پشتوانه حکم عقلی، نمی‌توان برخورد سنگ را علت شکستن شیشه دانست
- (۳) تکرار مشاهده چنین اتفاقی، باعث انعکاس ذهنی رابطه علی و معلولی بین این دو می‌شود
- (۴) شکستن شیشه توسط حس و علیت برخورد سنگ برای آن، توسط تجربه فهمیده می‌شود

۱۴۳- کدام گزینه بیانگر وجه افتراق دیدگاه دکارت و ابن سینا درباره علیت است؟

- (۱) ابن سینا درک علیت را عقلی می‌داند، اما دکارت آن را امری فطری می‌پندارد.
- (۲) دکارت به دنبال نفی تجربی‌بودن علیت است، اما ابن سینا دلیلی برای تجربی‌نبودن علیت نمی‌آورد.
- (۳) دکارت یافتن تمام مصادیق علیت را تجربی می‌داند، اما ابن سینا یافتن مصادیق علیت در امور ماوراءطبیعی را غیرتجربی می‌داند.
- (۴) طبق نظر ابن سینا انسان به صورت فطری اصل امتناع اجتماع نقیضین را درک می‌کند، اما دکارت از این اصل صحبتی نمی‌کند.

۱۴۴- کدام گزینه نشان‌دهنده این مطلب است که «هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید»؟

- (۱) کبوتر با کبوتر، باز با باز
- (۲) نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود.
- (۳) هر قضایی سببی دارد.
- (۴) همه تن چشم شدم، خیره به دنبال تو گشتم.

۱۴۵- «روشن کردن تلویزیون» و «وارد کردن کلید، در قفل درب»، به ترتیب با کدام یک از فروع اصل علیت تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) اصل سنخیت علت و معلول - اصل سنخیت علت و معلول
- (۲) اصل وجوب علی و معلولی - اصل وجوب علی و معلولی
- (۳) اصل سنخیت علت و معلول - اصل وجوب علی و معلولی
- (۴) اصل وجوب علی و معلولی - اصل سنخیت علت و معلول

۱۴۶- کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

- (۱) افرادی که از راه‌های نادرست و نامشروع کسب درآمد می‌کنند، برخی مواقع انحصار خرید و فروش و یا حتی قاچاق برخی کالاها را در اختیار دارند و اگر کسی بخواهد با آن‌ها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درمی‌آورند و سود خود را حفظ می‌کنند.
- (۲) کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.
- (۳) عمر بیشتر کسب و کارهای نوپا به دلیل کمک‌ها و تسهیلات مختلف از شش سال عبور می‌کند و سپس وارد مراحل سخت و درجه‌های بالای آن کسب و کار می‌شود.
- (۴) کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

۱۴۷- کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق در افراد کارآفرین زیر به ترتیب، برجسته‌تر است؟

- خانم احمدی مقالات و کتاب‌ها را به طور منظم به منظور پیشگام‌بودن در زمینه‌های مختلف نوظهور مطالعه می‌کند. هم‌چنین وی با هدف یادگیری مهارت‌های جدید و بهبود مهارت‌های قبلی، در کنفرانس‌ها، رویدادها و کارگاه‌های آموزشی شرکت می‌کند.
 - آقای سعیدی می‌داند کسب و کارش از نظر زمانی، اطلاعاتی و مالی دارای منابع محدودی است. وی به این موضوع که چگونه می‌تواند به بهترین شکل ممکن از این منابع استفاده کند تا به موفقیت برسد، توجه دارد؛ هم‌چنین به تأمین منابع جدید برای بهبود کسب و کار خود نیز فکر می‌کند.
 - خانم کریمی خطرات ناشی از هزینه کردن پس‌انداز خود برای راه‌اندازی فعالیت اقتصادی جدید را می‌پذیرد و با شجاعت و تدبیر، فعالیت اقتصادی جدید را راه‌اندازی می‌کند.
 - خانم حسینی کاری را که انجام می‌دهد دوست دارد و از آن لذت می‌برد. وی خودش و کاری که انجام می‌دهد را باور دارد و همیشه با سخت‌کوشی تلاش می‌کند و در کار خود نظم پیدا کرده است. وی باور دارد که داشتن نظم و برنامه در انجام کارها می‌تواند به بهتر شدن آن کمک کند.
- (۱) سازمان‌دهنده - نوآور - ریسک‌پذیر - خوش‌بین
 - (۲) یادگیرنده - سازمان‌دهنده - ریسک‌پذیر - پرانگیزه
 - (۳) سازمان‌دهنده - نوآور - خوش‌بین - پرانگیزه
 - (۴) یادگیرنده - سازمان‌دهنده - پرانگیزه - خوش‌بین

۱۴۸- هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از منابع کمیاب است؟

- باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می‌کند.
- ماشین‌آلات حفاری برای رسیدن به عمق بیشتر معدن
- آبی که برای آبیاری باغچه از آن استفاده می‌کنیم.
- تجهیزات اداری (میز، تخته و ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی
- زمین جلگه‌ای مناسب برای کشاورزی
- دانشی که در دانشگاه کسب می‌کند.

- (۱) سرمایه انسانی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی
- (۲) نیروی کار - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه انسانی
- (۳) نیروی کار - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی
- (۴) سرمایه انسانی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه انسانی

۱۴۹- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

- برای اتخاذ یک تصمیم خوب، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر می‌گذارند و محاسبه هزینه‌های هدررفته، بسیار مهم است.
 - فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است.
 - مقایسه هزینه‌ها و منافع گاهی براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم و گاهی براساس موقعیت‌هایی که حدس می‌زنیم، انجام می‌شود.
 - سه نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد: (۱) انتخاب از میان گزینه‌های مختلف (۲) انتخاب چه مقدار از هر چیز (۳) انتخاب سودآورترین گزینه.
 - در برآورد و مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما است.
- (۱) غ - د - غ - غ - د (۲) د - د - غ - د - غ (۳) غ - غ - د - د - غ (۴) د - غ - د - غ - د

۱۵۰- عبارتهای زیر به ترتیب به کدام اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- علی یک فصل از سریالی که خیلی محبوب شده است را تماشا می‌کند و متوجه می‌شود که از آن خوشش نمی‌آید، اما به خاطر پولی که برای خرید سریال داده است تا قسمت آخر آن را تماشا می‌کند.
 - شخصی برای تکمیل بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود.
 - فرد برقکاری که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود برای ارائه هوشمندسازی خانه‌ها را بپذیرد.
- (۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
 - (۲) عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
 - (۳) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی
 - (۴) عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۵۱- هر دو قسمت کدام گزینه در رابطه با انواع کسب و کار نادرست است؟

- (۱) در شرکت‌های تعاونی همه اعضا حق برابری برای اداره تعاونی دارند. - به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا، امکان رقابت زیادی در شرکت‌ها وجود دارد.
- (۲) در یک شرکت، مدیر اجرایی و مدیر برنامه‌ریزی زیر نظر مدیرعامل فعالیت می‌کنند. - چگونگی انحلال شرکت، حقوق و مسئولیت‌های سهامداران در اساس‌نامه شرکت ذکر می‌شود.
- (۳) در تعاونی‌ها سود پایان سال، به نسبت سرمایه هر عضو تقسیم می‌شود. - در صورتی که افراد از شرکت طلب داشته باشند می‌توانند به عنوان طرف حساب از مدیرعامل شرکت شکایت کنند.
- (۴) در ایران کسب و کارهای شخصی اغلب به صورت خویش‌فرمایی و بزرگ‌مقیاس اداره می‌شوند مانند حسابدار در یک شرکت یا پرستار در بیمارستان. - محدوده عمل خیریه‌ها برای اقدامات تجاری و سودآور خود، منطقه‌ای، ملی و یا حتی جهانی است.

۱	اجاره ماهیانه باغ	۵۰ میلیون ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	۴ میلیون ریال
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۵ میلیون ریال
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	$\frac{1}{4}$ حقوق ماهیانه کارکنان
۵	خرید سم و کود مناسب	۱۲۰ میلیون ریال
۶	کرایه حمل‌ونقل محصول	$\frac{2}{5}$ اجاره وسایل
۷	حقوق ماهیانه باغدار و مهندس	۷۵ میلیون ریال

۱۵۲- با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول مقابل، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه ۱۰ نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید هشت‌ونیم تن میوه به ارزش ۳/۴۴ میلیارد ریال، کدام است؟

- (۱) ۱,۱۲۵ میلیون ریال (زیان)
 (۲) ۱,۱۲۵ میلیون ریال (سود)
 (۳) ۱,۳۱۲ میلیون ریال (زیان)
 (۴) ۱,۳۱۲ میلیون ریال (سود)

۱۵۳- برای هر یک از موقعیت‌های زیر چه نوع کسب و کاری را پیشنهاد می‌کنید؟

- گروهی از دانش‌آموختگان آشپزی قصد دارند یک رستوران بزرگ تأسیس کنند و می‌خواهند در آینده به اعتبار همین کسب و کار از بانک وام دریافت کرده و کسب و کارشان را گسترش دهند.
- فردی قصد دارد آموزش درس‌های دبیرستان را به صورت خصوصی شروع کند و علاقه‌ای ندارد برای شخص یا مؤسسه‌ای کار کند.
- گروهی از پرورش‌دهندگان شترمرغ می‌خواهند برای تهیه ملزومات و نهاده‌های دامی، فروش و بازاریابی محصولات و فراورده‌های حاصل از شترمرغ، معرفی و توسعه صنعت از طریق نمایشگاه‌ها، همایش‌ها و نشست‌ها و ارائه راهکارهای فنی و پرورشی در زمینه‌های مختلف پرورش شترمرغ گرد هم آیند.

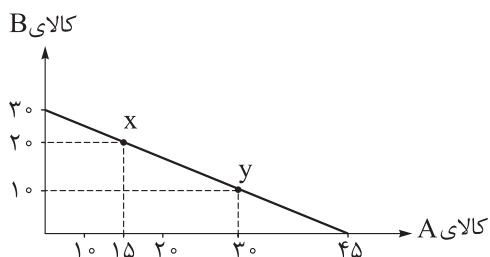
(۲) شخصی - شخصی - تعاونی

(۱) شخصی - شرکت - شخصی

(۴) شرکت - شخصی - تعاونی

(۳) شرکت - تعاونی - شرکت

محل انجام محاسبات

۱۵۴- آقای مهدوی با بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود. نمودار قید بودجه او به صورت مقابل ترسیم شده است. با توجه به این نمودار کدام مورد نادرست بیان شده است؟ (قیمت هر واحد از کالای B، ۳۰ هزار تومان است).

(۱) هزینه فرصت انتقال از نقطه X به نقطه Y، ۱۰ واحد خرید کم‌تر از کالای B است.

(۲) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با ۹۰۰ و ۲۰ هزار تومان است.

(۳) با اضافه کردن هر ۱۰ واحد به خرید کالای B، ۳۰ واحد از خرید کالای A کم می‌شود.

(۴) اگر فرد بخواهد بخش اصلی سبد خرید خود را به کالای گران‌تر اختصاص دهد، نقطه X نسبت به نقطه Y انتخاب مناسب‌تری است.

۱۵۵- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) ارزش هر برگ از سهام یک شرکت برابر با ۲,۵۰۰ تومان است. سینا، مقداری سهام به ارزش ۳۵ میلیون تومان خریداری کرده است. او صاحب چند برگه سهام از سهام شرکت است؟

(ب) اگر کل برگه‌های سهام و کل سود شرکت به ترتیب برابر با ۵۶,۰۰۰ عدد و ۲۰۰ میلیون تومان باشد، آنگاه سود دریافتی سینا کدام است؟

(۲) (الف) ۱۴ هزار عدد / (ب) ۵۰ میلیون تومان

(۱) (الف) ۳۵ هزار عدد / (ب) ۲۸ میلیون تومان

(۴) (الف) ۳۵ هزار عدد / (ب) ۵۰ میلیون تومان

(۳) (الف) ۱۴ هزار عدد / (ب) ۲۸ میلیون تومان

۱۵۶- امیررضا با سرمایه ۵۰۰ میلیون تومان قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه‌گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت، او کدام مورد را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت این انتخاب چند میلیون تومان است؟

• سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت با سود سالیانه ۱۵۰ میلیون تومان

• خرید یک قطعه زمین با سود ۲۰۵ میلیون تومان در دو سال

• سپرده‌گذاری در حساب پس‌انداز بلندمدت بانک با سود سالیانه ۲۱ درصد

• سرمایه‌گذاری در تولید گیاهان دارویی با سود ماهیانه ۱۵ میلیون تومان

(۱) سرمایه‌گذاری در تولید گیاهان دارویی - ۱۵۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت

(۲) سرمایه‌گذاری در تولید گیاهان دارویی - ۱۰۵ میلیون تومان سود حاصل از سپرده‌گذاری در حساب پس‌انداز بلندمدت بانک

(۳) سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت - ۱۵۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه‌گذاری در تولید گیاهان دارویی

(۴) خرید یک قطعه زمین - ۳۰ میلیون تومان سود حاصل از مابه‌التفاوت سرمایه‌گذاری در تولید گیاهان دارویی و سرمایه‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت

محل انجام محاسبات

۱۵۷- اطلاعات زیر از صورت مالی یک کارگاه تولیدی کیف و کفش چرم استخراج شده است. با توجه به این اطلاعات سود واقعی سالانه این کارگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

(الف) حقوق ماهانه هر یک از ۵ کارگر استخدامی: ۳/۶ میلیون تومان

(ب) هزینه خرید سالانه ماشین آلات: ۶۴۰ میلیون تومان

(ج) هزینه ماهانه خرید مواد اولیه: یک سوم حقوق سالانه تمامی کارگران

(د) بهای ماهانه آب و برق و گاز و سایر خدمات: یک بیستم هزینه خرید ماشین آلات

(ه) ماهیانه ۲۹۰ عدد محصول تولید و با قیمت هر عدد ۹۰۰ هزار تومان فروخته می شود.

(و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) سالانه کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت دولتی: دو برابر حقوق سالانه کارگران

(۱) ۵۶۹ (۲) ۵۹۶ (۳) ۶۴۹ (۴) ۶۵۹

۱۵۸- هر یک از عبارات زیر، بیانگر کدام یک از مزایا و معایب کسب و کارهای شخصی یا شرکت است؟

(الف) آقای فتحی اسناد سهام را برای تقسیم سود پایان سال در نظر می گیرد.

(ب) آقای رسولی آگهی افزایش تعداد سهامداران را برای چاپ در روزنامه ارسال می کند.

(ج) آقای اشتری برای فروش اجناس خود نیازی به مشورت با دیگران یا اخذ مجوز از نهادی را ندارد.

(د) خانم حمیدی در بخش کاری خود با چند مهندس صنایع و دانش آموخته مدیریت همکاری می کند و در موارد مختلف نظرات آن ها را جویا می شود.

(۱) معایب شرکت - مزایای شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای شرکت

(۲) مزایای شرکت - معایب شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی

(۳) معایب شرکت - مزایای شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی

(۴) مزایای شرکت - معایب شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای شرکت

۱۵۹- با توجه به مفهوم منحنی مرز امکانات تولید، تأثیر هر کدام از اتفاقات زیر بر میزان تولید کارخانه و منحنی مرز امکانات تولید به چه شکل است؟ (انتقال مرز امکانات تولید، جابه جاشدن روی منحنی مرز امکانات یا بدون تغییر)

(الف) افزایش هزینه خرید مواد اولیه اما عرضه کالا با قیمت قبلی

(ب) افزایش کارکنان بخش تولید

(ج) بازنشستگی ۲۰ نفر از کارکنان واحد تولیدی و نبود جایگزین برای آن ها

(د) به کارگیری روش جدیدی برای تولید که ظرفیت تولید را از ۱۰۰ واحد در ساعت به ۱۲۰ واحد افزایش می دهد.

(۱) بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید - جابه جایی بر روی منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

(۲) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

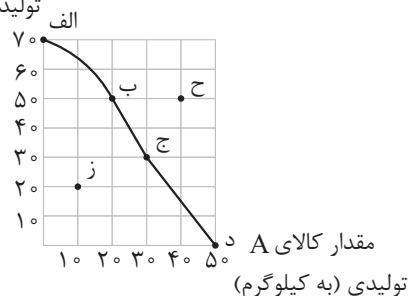
(۳) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

(۴) بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

بر روی منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

مقدار کالای B

تولیدی (به کیلوگرم)

۱۶۰- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید مقابل که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:

الف) به ترتیب چند واحد کالای B و چند واحد کالای A در نقطه «د» تولید شده است؟

ب) اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه «ج» باشد، آنگاه هزینه فرصت تولید ۲۰ کیلو بیشتر از کالای B کدام است؟

ج) به ترتیب تولید در کدام نقطه ناکارا و در کدام نقطه با ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی است؟

۱) الف) ۷۰ - صفر / ب) ۱۰ کیلو کالای A که تولید شده است. / ج) ز - ح

۲) الف) ۷۰ - صفر / ب) ۱۵ کیلو کالای A که تولید شده است. / ج) ح - ز

۳) الف) صفر - ۵۰ / ب) ۱۰ کیلو کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ج) ز - ح

۴) الف) صفر - ۵۰ / ب) ۱۰ کیلو کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ج) ح - ز

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درسنامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

محل انجام محاسبات

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۸/۱۹

دفترچه
پاسخ
آزمون پنجم
حضور

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی - محسن فراهانی - محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیرسلیمانی - کورش بقائی راوری - بهناز رجبی - نواب رحیمی‌پور - مهدی ضیایی - بهنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی‌الدین
جامعه‌شناسی	سید هانی رکن‌الدینی - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
روان‌شناسی	سجاد پازوکیان - مهدی جاهدی - سید هانی رکن‌الدینی - محمد رسایی - سیمین زاهدی - محمدابراهیم مازنی - علی موسوی
زبان عربی	نوید امساک - ولی برجی - کیارش پورمهدی - بهروز حیدریکی - آریا ذوقی - کاظم غلامی
تاریخ	زهر نعمتی
جغرافیا	زهر نعمتی
فلسفه و منطق	علی اکبر آخوندی - سعید رحیمیان - محمدجواد سدهی - مجید قدرتی‌پور
اقتصاد	سعید بهروزی‌فر - علیرضا رضایی - سارا شریفی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	مرتضی محمدی‌نژاد	شقایق راهبریان - زهرا فتحی
زبان و ادبیات فارسی	کورش بقائی راوری	ابوالفضل قاضی	مهدی کرانی	جمال طباطبائی‌نژاد - سعید همایونفر	الهه آرانی حصاری - زهرا سیدقاسم - احسان کلاته
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان - فاطمه صفری	سعید ستوده‌مهر - علی سلوکی
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر - مهدی جاهدی	خدیجه جنت‌علیپور - علی موسوی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	زهر نعمتی	زهر نعمتی	زهر نعمتی	علیرضا کاهیدوند	خدیجه جنت‌علیپور
جغرافیا	زهر نعمتی	زهر نعمتی	زهر نعمتی	علیرضا کاهیدوند	مریم طاهری
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانیپور - فرهاد علی‌نژاد	محمدمهدی بادامه - احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	سعید بهروزی‌فر - احمد منصوری

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانیپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰، ریاضی و آمار دوازدهم: صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

تست و پاسخ ۱

اگر $f = \{(2, a-b), (3, a^2+1), (2, 10), (3, 3a+6), (1, b^2-a)\}$ تابع باشد، مجموع مقادیر b کدام است؟

(۱) ۱۷- (۲) ۲۳- (۳) ۱۷ (۴) ۲۳

پاسخ: گزینه ۱

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۱)

درس نامه... روش‌های نمایش یک تابع

روش نمایش	شرط تابع بودن	مثال										
۱ پیکانی	از هر عضو مجموعه مبدأ، باید دقیقاً یک پیکان خارج شده باشد.	A B ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ تابع است. A B ۱ ۲ ۴ ۵ تابع نیست.										
۲ زوج مرتبی	مؤلفه‌های اول زوج مرتب‌ها نباید برابر باشد. اگر مؤلفه‌های اول دو زوج مرتب برابر بود، باید مؤلفه‌های دومشان نیز برابر باشد.	$\{(1, 4), (2, 6), (-1, 6)\} \Rightarrow$ تابع است. $\{(1, 4), (2, 5), (1, 8)\} \Rightarrow$ تابع نیست.										
۳ جدولی	مؤلفه‌های سطر مربوط به x ها نباید یکسان باشد. اگر مؤلفه‌های x یکسان داشتیم، مؤلفه‌های y شان هم باید یکسان باشد.	<table><tr><td>x</td><td>۲</td><td>۵</td><td>۴</td><td>۵</td></tr><tr><td>y</td><td>-۱</td><td>۸</td><td>۶</td><td>۲</td></tr></table> تابع نیست	x	۲	۵	۴	۵	y	-۱	۸	۶	۲
x	۲	۵	۴	۵								
y	-۱	۸	۶	۲								
۴ نموداری	اگر خطی موازی محور y ها پیدا شود، که نمودار را در بیش از یک نقطه قطع کند، آن نمودار مربوط به یک تابع نیست و اگر چنین خطی پیدا نشود، تابع است.	تابع نیست										
۵ توصیفی	با توجه به جمله توصیفی، اگر به ازای هر ورودی، دقیقاً یک خروجی داشته باشیم، آن رابطه، تابع است.	رابطه‌ای که به هر فرد، کتاب‌هایش را نسبت می‌دهد. ورودی: انسان‌ها خروجی: کتاب‌ها چون هر شخص می‌تواند بیش از یک کتاب داشته باشد، پس تابع نیست.										

آزمون پنجم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی گام اول: در دو زوج مرتب $(3, a^2+1)$ و $(3, 3a+6)$ مؤلفه‌های اول یکسان‌اند، پس مؤلفه‌های دوم نیز باید برابر باشند:

$$a^2+1=3a+6 \Rightarrow a^2-3a-5=0$$

دلتای معادله بالا مثبت است $(\Delta=29)$ ، پس برای a دو مقدار داریم. مجموع این دو مقدار برابر است با:

$$S = \frac{-B}{A} = \frac{-(-3)}{1} = 3 \Rightarrow a_1 + a_2 = 3$$

گام دوم: در دو زوج مرتب $(2, a-b)$ و $(2, 10)$ نیز مؤلفه‌های اول یکسان‌اند، پس مؤلفه‌های دوم باید برابر باشند:

$$10=a-b \Rightarrow b=a-10$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

$$\begin{cases} b_1 = a_1 - 10 \\ b_2 = a_2 - 10 \end{cases}$$

گام سوم: چون a دو مقدار داشت، b هم دو مقدار دارد:

$$b_1 + b_2 = (a_1 - 10) + (a_2 - 10) = \underbrace{a_1 + a_2}_3 - 20 = -17$$

مجموعشان برابر است با:

تست و پاسخ ۲

اگر $A = \{1, 2, 3, 4\}$ و $B = \{6, 7, 8\}$ باشد، چند تابع f با دامنه A می‌توان نوشت که بردش زیرمجموعه B باشد و دو شرط $f(1) = 8$ و $f(2) \neq 7$ را داشته باشد؟

۲۴ (۴)

۱۸ (۳)

۱۶ (۲)

۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

گام اول: دامنه تابع f باید شامل تمام اعضای A باشد، پس به شکل مقابل است:

گام دوم: با توجه به شرط $f(1) = 8$ ، پس تکلیف زوج مرتب اول مشخص است و باید (۱ و ۸) باشد: $f = \{(1, 8), (2, \quad), (3, \quad), (4, \quad)\}$ از طرفی با توجه به شرط $f(2) \neq 7$ ، مؤلفه دوم زوج مرتب (۲،) باید ۷ نباشد (یا ۶ یا ۸ باشد).

گام سوم: مؤلفه‌های دوم دو زوج مرتب دیگر، هر سه عدد ۶ یا ۷ یا ۸ می‌توانند باشند، این شکلی: $f = \{(1, 8), (2, \quad), (3, \quad), (4, \quad)\}$ پس در کل ۱۸ حالت دارد.

۳ حالت $3 \times$ حالت $2 \times$ حالت $1 \times$

تست و پاسخ ۳

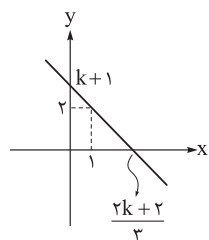
نمودار تابع خطی f به صورت روبه‌رو است. مقدار $f(2k+1)$ کدام است؟

-۵ (۱)

-۵ / ۵ (۲)

-۶ (۳)

-۶ / ۵ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره با داشتن محل برخورد با محورهای شیب را حساب کنید.

درس نامه

$$\text{شیب} = \frac{\text{اختلاف } y \text{ ها}}{\text{اختلاف } x \text{ ها}} \Rightarrow m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A}$$

(۱) شب خط گذرنده از دو نقطه $A(x_A, y_A)$ و $B(x_B, y_B)$ برابر است با:

(۲) اگر سه نقطه A ، B و C روی یک خط باشند، آن گاه باید:

$$m_{AB} = m_{AC} = m_{BC}$$

۲ تاشو برابر قرار بدین کافیه.

(۳) نوشتن معادله خط

مثال	معادله خط	چه چیزهایی از خط را داریم
معادله خط با شیب ۲ و عرض از مبدأ ۵: $y = 2x + 5$	$y = mx + h$	۱ شیب (m) و عرض از مبدأ (h)
معادله خط با شیب ۲ و گذرنده از نقطه (۱، ۶): $y - 6 = 2(x - 1) \Rightarrow y = 2x + 4$	$y - y_1 = m(x - x_1)$	۲ شیب (m) و نقطه (x_1, y_1)
معادله خط گذرنده از نقاط (۲، ۷) و (۱، ۱): ۱) $m = \frac{7-1}{2-1} = \frac{6}{1} = 6$ ۲) $y - 7 = 6(x - 2) \Rightarrow y = 6x - 5$	۱) ابتدا شیب را به دست می‌آوریم: $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$ ۲) بعد از رابطه $y - y_1 = m(x - x_1)$ استفاده می‌کنیم.	۳ دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مثال	معادله خط	چه چیزهایی از خط را داریم
معادله خط با طول از مبدأ ۴ و عرض از مبدأ ۲: $\frac{x}{4} + \frac{y}{2} = 1 \xrightarrow{\times 2} \frac{x}{2} + y = 2 \Rightarrow y = \frac{-x}{2} + 2$	$\frac{x}{2} + y = 2$	طول از مبدأ (p) و عرض از مبدأ (h)

۴) برای رسم خط به دو نقطه از آن نیاز داریم. بهترین نقاط، محل برخورد خط با محورها هستند.

- برای به دست آوردن نقطه برخورد خط با محور y، کافی است x را صفر بدهیم (که جواب همان عرض از مبدأ است).
- برای به دست آوردن نقطه برخورد خط با محور x، کافی است y را صفر بدهیم (که جواب همان طول از مبدأ است).

پاسخ تشریحی گام اول: تابع خطی f، محور xها را در نقطه $A(\frac{2k+2}{3}, 0)$ و محور yها را در نقطه $B(0, k+1)$ قطع می کند. شیب این خط را با این دو نقطه حساب می کنیم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{k+1-0}{0 - \frac{2k+2}{3}} = \frac{k+1}{-\frac{2(k+1)}{3}} = \frac{1}{-\frac{2}{3}} = -\frac{3}{2}$$

گام دوم: با داشتن شیب $m = -\frac{3}{2}$ و نقطه $C(1, 2)$ ، معادله خط را می نویسیم:

$$y = mx + h \xrightarrow{m = -\frac{3}{2}} y = -\frac{3}{2}x + h \xrightarrow{\frac{x=1}{y=2}} 2 = -\frac{3}{2} + h \Rightarrow h = 2 + \frac{3}{2} = \frac{7}{2}$$

پس ضابطه تابع به صورت $f(x) = -\frac{3}{2}x + \frac{7}{2}$ شده است.

گام سوم: عرض از مبدأ $\frac{7}{2}$ شد که با توجه به نمودار باید با $k+1$ برابر باشد، پس:

$$k+1 = \frac{7}{2} \Rightarrow k = \frac{5}{2}$$

گام چهارم: به ازای $k = \frac{5}{2}$ ، عبارت $2k+1$ برابر با $2(\frac{5}{2})+1=6$ می شود.

پس سؤال $f(6)$ را می خواهد:

$$f(x) = -\frac{3}{2}x + \frac{7}{2} \Rightarrow f(6) = -\frac{3}{2}(6) + \frac{7}{2} = \frac{-18}{2} + \frac{7}{2} = \frac{-11}{2} = -5\frac{1}{2}$$

تست و پاسخ ۴

اگر f تابعی خطی و $f(x) + f(2) = 3x + 8$ باشد، مجموع جواب های معادله $(f(x))^2 = 3f(x) + 1$ کدام است؟

$$\frac{1}{3} (1) \quad -\frac{1}{3} (2) \quad \frac{2}{3} (3) \quad -\frac{2}{3} (4)$$

پاسخ: گزینه ۱ (ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

خودت حل کنی بهتره ابتدا جای تمام xها، ۲ قرار دهیم تا مقدار عددی $f(2)$ به دست آید.

پاسخ تشریحی گام اول: در تساوی $f(x) + f(2) = 3x + 8$ جای تمام xها، عدد ۲ را قرار می دهیم تا مقدار عددی $f(2)$ به دست آید:

$$f(2) + f(2) = 3(2) + 8 \Rightarrow 2f(2) = 14 \Rightarrow f(2) = 7$$

گام دوم: جای $f(2)$ ، عدد ۷ را قرار می دهیم تا به ضابطه $f(x)$ برسیم:

$$f(x) + \underbrace{f(2)}_7 = 3x + 8 \Rightarrow f(x) = 3x + 8 - 7 \Rightarrow f(x) = 3x + 1$$

گام سوم: معادله را تشکیل می دهیم:

$$(f(x))^2 = 3f(x) + 1 \xrightarrow{f(x)=3x+1} \underbrace{(3x+1)^2}_{\text{اتحاد مربع}} = 3(3x+1) + 1 \Rightarrow 9x^2 + 6x + 1 = 9x + 3 + 1 \Rightarrow 9x^2 - 3x - 3 = 0$$

$$\xrightarrow{\div 3} 3x^2 - x - 1 = 0$$

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-1)}{3} = \frac{1}{3}$$

گام چهارم: دلتای معادله بالا مثبت است ($\Delta = 1 + 12 = 13$). مجموع دو ریشه آن برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۵

عرض از مبدأ دو تابع خطی $f(x)$ و $g(x)$ قرینه هم است. اگر این دو تابع در نقطه $(۶ و ۲)$ متقاطع باشند و اختلاف شیب‌هایشان ۱۰ باشد، نسبت طول از مبدأشان کدام می‌تواند باشد؟ (در هر دو خط، علامت شیب و عرض از مبدأ متفاوت است.)

(۴) ۶

(۳) ۵

(۲) ۴

(۱) ۳

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: عرض از مبدأ دو خط قرینه هم است، پس یکی را h و دیگری را $-h$ می‌گیریم.

ضابطه‌ها را به صورت $f(x) = mx + h$ و $g(x) = m'x - h$ در نظر می‌گیریم ($m' > 0$ و $m < 0$).

$$m' - m = 10$$

گام دوم: اختلاف شیب‌ها ۱۰ است، پس:

$$f(2) = 6 \Rightarrow 2m + h = 6$$

نقطه $(۶ و ۲)$ روی هر دو قرار دارد، پس:

$$g(2) = 6 \Rightarrow 2m' - h = 6$$

$$2m + h + 2m' - h = 6 + 6 \Rightarrow 2(m + m') = 12 \Rightarrow m + m' = 6$$

از جمع طرفین دو معادله داریم:

گام سوم: از جمع طرفین دو معادله $m' - m = 10$ و $m' + m = 6$ داریم:

$$m' + m + m' - m = 6 + 10 \Rightarrow 2m' = 16 \Rightarrow m' = 8$$

$$m' + m = 6 \Rightarrow 8 + m = 6 \Rightarrow m = -2$$

پس:

$$-4 + h = 6 \Rightarrow h = 10$$

گام چهارم: با جای‌گذاری $m = -2$ در $2m + h = 6$ داریم:

گام پنجم: معادله دو خط به صورت $f(x) = -2x + 10$ و $g(x) = 8x - 10$ شد.

$$f \text{ تابع } 0 = -2x + 10 \Rightarrow 2x = 10 \Rightarrow x = 5$$

در هر دو تابع، با جای‌گذاری $y = 0$ ، طول از مبدأ را حساب می‌کنیم:

$$g \text{ تابع } 0 = 8x - 10 \Rightarrow 8x = 10 \Rightarrow x = \frac{10}{8} = \frac{5}{4}$$

$$\frac{\frac{5}{4}}{\frac{5}{4}} = \frac{4 \times 5}{5} = 4$$

نسبتشان برابر است با:

البته $\frac{1}{4}$ هم قبول است ولی در گزینه‌ها نیست.

تست و پاسخ ۶

در تابع خطی f با دامنه $D_f = \{x | x \in \mathbb{R}, 2 \leq x \leq 7\}$ ، اگر مجموعه برد با مجموعه دامنه یکسان باشد، نسبت مقادیر ممکن برای $f(4)$ کدام است؟

(۴) $1/75$ (۳) $1/6$ (۲) $1/25$ (۱) $1/2$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: دامنه و برد f ، به ترتیب $2 \leq x \leq 7$ و $2 \leq y \leq 7$ است.

برای تابع خطی f دو حالت پیش می‌آید:

(۱) اگر شیب مثبت باشد، دو نقطه $A(2, 2)$ و $B(7, 7)$ روی f هستند.

(۲) اگر شیب منفی باشد، دو نقطه $A'(2, 7)$ و $B'(7, 2)$ روی f هستند.

گام دوم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{7 - 2}{7 - 2} = 1$$

حالت ۱: شیب را حساب می‌کنیم:

$$y = mx + h \xrightarrow{m=1} y = x + h \xrightarrow{(2,2)} 2 = 2 + h \Rightarrow h = 0$$

معادله خط را می‌نویسیم:

$$f(4) = 4$$

پس ضابطه f به صورت $f(x) = x$ است و داریم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

$$m_{A'B'} = \frac{y_{B'} - y_{A'}}{x_{B'} - x_{A'}} = \frac{2 - 7}{7 - 2} = -1$$

● حالت ۲: شیب را حساب می‌کنیم:

$$y = mx + h \xrightarrow{m=-1} y = -x + h \xrightarrow{(2,7)} 7 = -2 + h \Rightarrow h = 9$$

معادله خط را می‌نویسیم:

$$f(4) = -4 + 9 = 5$$

پس ضابطه f به صورت $f(x) = -x + 9$ است و داریم:

گام سوم: نسبت مقادیر ممکن برای $f(4)$ برابر با $\frac{4}{5}$ یا $\frac{5}{4}$ است که یکی $\frac{1}{8}$ و دیگری $\frac{1}{25}$ می‌شود. در گزینه‌ها فقط $\frac{1}{25}$ را داریم.

تست و پاسخ ۷

سهمی $y = 2x^2 - 12x - 54$ محور x ها را در نقاط A و B قطع می‌کند و نقطه S رأس آن است. اگر معادله خط گذرنده از نقاط A و B به صورت $y + (k^2 + 3)x + m = 0$ باشد، مقدار $|k| + m$ کدام است؟

۳۹ (۴)

۳۶ (۳)

۳۳ (۲)

۳۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره برای به دست آوردن نقاط A و B باید در معادله سهمی y را صفر قرار دهیم.

درس نامه در سهمی به معادله $f(x) = ax^2 + bx + c$ باید موارد زیر را بدانیم:

شکل سهمی	مختصات رأس	معادله محور تقارن	max یا min	بُرد
محور تقارن $a > 0$	$(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta}{4a})$	$x = -\frac{b}{2a}$	$\min = -\frac{\Delta}{4a}$	$y \geq -\frac{\Delta}{4a}$
محور تقارن $a < 0$	$f(-\frac{b}{2a})$ یا $(-\frac{b}{2a}, \frac{\Delta}{4a})$	$x = -\frac{b}{2a}$	$\max = \frac{\Delta}{4a}$	$y \leq -\frac{\Delta}{4a}$

● برای به دست آوردن طول نقاط برخورد سهمی با محور x ها باید معادله $f(x) = 0$ را حل کنیم.

● برای به دست آوردن عرض نقطه برخورد سهمی با محور y ها باید x را صفر بدهیم. مختصات این نقطه، همواره به صورت $(0, c)$ است.

پاسخ تشریحی گام اول: مختصات رأس سهمی $y = 2x^2 - 12x - 54$ را پیدا می‌کنیم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{12}{2(2)} = 3$$

● اول طول رأس:

$$y_S = 2(3)^2 - 12(3) - 54 = 18 - 36 - 54 = -72$$

● با جای گذاری $x = 3$ ، عرض رأس به دست می‌آید:

پس مختصات رأس به صورت $S(3, -72)$ است.

گام دوم: برای به دست آوردن طول نقاط برخورد سهمی با محور x ها باید y را صفر بدهیم:

$$y = 2x^2 - 12x - 54 \xrightarrow{y=0} 2x^2 - 12x - 54 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 - 6x - 27 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (x-9)(x+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 9 \\ x = -3 \end{cases}$$

پس مختصات نقاط A و B به صورت $(9, 0)$ و $(-3, 0)$ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام سوم: معادله خط گذرنده از A و S را استاندارد می‌نویسیم:

$$y = \underbrace{-(k^2 + 3)}_{\text{شیب}} x - m$$

عرض از مبدأ

شیب خط گذرنده از A و S برابر با $-(k^2 + 3)$ است که عددی همواره منفی است، پس باید از بین دو نقطه $(9, 0)$ و $(-3, 0)$ ، نقطه‌ای را انتخاب کنیم که شیب خط گذرنده از A و S منفی شود؛ با انتخاب $(-3, 0)$ این اتفاق می‌افتد.

گام چهارم: شیب خط گذرنده از $A(-3, 0)$ و $S(3, -72)$ را حساب می‌کنیم:

$$\text{شیب} = \frac{y_S - y_A}{x_S - x_A} = \frac{-72 - 0}{3 - (-3)} = \frac{-72}{6} = -12$$

$$k^2 + 3 = 12 \Rightarrow k^2 = 9 \Rightarrow |k| = 3$$

پس:

گام پنجم: معادله خط گذرنده از A و S را می‌نویسیم:

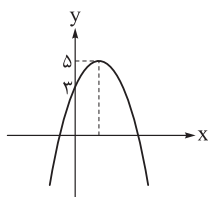
$$y = -12x - m \xrightarrow{(-3, 0)} 0 = 36 - m \Rightarrow m = 36$$

$$|k| + m = 3 + 36 = 39$$

گام ششم: پس:

تست و پاسخ ۸

نمودار سهمی $y = ax^2 + a^2x - ba$ به صورت زیر است. $a + b$ کدام است؟

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

$$y = ax^2 + a^2x - ba \xrightarrow[\substack{x=0 \\ y=3}]{x=0} 3 = 0 + 0 - ba \Rightarrow ba = -3$$

گام اول: سهمی از نقطه $(0, 3)$ می‌گذرد، پس:

تا اینجا ضابطه سهمی به صورت $y = \frac{a}{A}x^2 + \frac{a^2}{B}x + \frac{3}{C}$ شد.

گام دوم: طول رأس را حساب می‌کنیم:

به ازای $x = \frac{-a}{2}$ ، عرض رأس را به دست می‌آوریم:

$$y_S = a\left(\frac{-a}{2}\right)^2 + a^2\left(\frac{-a}{2}\right) + 3 = \frac{a^3}{4} - \frac{a^3}{2} + 3 = \frac{a^3 - 2a^3}{4} + 3 = \frac{-a^3}{4} + 3$$

گام سوم: با توجه به شکل، y_S برابر ۵ است، پس:

$$\frac{-a^3}{4} + 3 = 5 \Rightarrow \frac{-a^3}{4} = 2 \Rightarrow -a^3 = 8 \Rightarrow a^3 = -8 \Rightarrow a = \sqrt[3]{-8} = -2$$

گام چهارم: با توجه به $ba = -3$ و $a = -2$ ، داریم:

$$-2b = -3 \Rightarrow b = \frac{3}{2}$$

$$a + b = -2 + \frac{3}{2} = \frac{-1}{2}$$

پس:

تست و پاسخ ۹

برای تولید نوعی کالا، هزینه ثابت ۸۰۰۰ دلار و هزینه تولید هر واحد آن کالا k دلار است. تابع درآمدین تولید به صورت $R(x) = \frac{1}{4}x^2 + 20x + 10000$

است. اگر به ازای تولید ۱۰۴ کالا، به سود ماکزیمم برسیم، به ازای تولید چند کالا، هزینه به ۱۰۵۲۰ دلار می‌رسد؟

۴۵ (۴)

۴۰ (۳)

۳۵ (۲)

۳۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه •• بازاریابی

$$\underbrace{P(x)} \quad \underbrace{C(x)} \quad \underbrace{R(x)}$$

(۱) در بازاریابی با ۳ تابع کار داریم: تابع درآمد، تابع هزینه و تابع سود

(۲) اگر سؤال یکی از توابع درآمد و هزینه را نداده بود، آن‌ها را به کمک روابط زیر پیدا می‌کنیم:

$R(x) = x \cdot p$ قیمت تعداد	قیمت هر کالا $\times$ تعداد کالا = درآمد	تابع درآمد
$C(x) = a x + b$ هزینه ثابت هزینه هر کالا	(هزینه هر کالا $\times$ تعداد کالا) + هزینه ثابت = هزینه کلی	تابع هزینه

$$\underbrace{P(x)} = \underbrace{R(x)} - \underbrace{C(x)}$$

سود درآمد هزینه

(۳) رابطه بین سه تابع:

(۴) در سؤالات، تابع سود یک تابع درجه دو با $a < 0$ است که ماکزیمم دارد. ماکزیمم سود به ازای فروش $\frac{-b}{2a}$ کالا به دست می‌آید و مقدار ماکزیمم سود برابر با $P(\frac{-b}{2a})$ یا $\frac{-\Delta}{4a}$ است.

پاسخ تشریحی گام اول: تابع هزینه را می‌نویسیم:

$$C(x) = kx + 8000 = 8000 + (\underbrace{\text{تولید هر کالا}}_x \times \underbrace{\text{تعداد کالا}}_k)$$

$$C(x) = kx + 8000$$

پس:

گام دوم: با داشتن تابع درآمد و هزینه، تابع سود را می‌نویسیم:

$$P(x) = R(x) - C(x) = \frac{1}{4}x^2 + 20x + 10000 - (kx + 8000) = \frac{1}{4}x^2 + (20 - k)x + 2000$$

گام سوم: چون به ازای تولید ۱۰۴ کالا، سود ماکزیمم می‌شود، پس طول رأس سهمی $P(x)$ باید ۱۰۴ باشد:

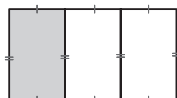
$$x_S = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 104 = \frac{-(20 - k)}{2(\frac{1}{4})} \Rightarrow 104 = \frac{-20 + k}{\frac{1}{2}} \xrightarrow[\text{وسطین}]{\text{طرفین}} 52 = -20 + k \Rightarrow k = 72$$

گام چهارم: تابع هزینه به صورت $C(x) = 72x + 8000$ شد. معادله $C(x) = 10520$ را حل می‌کنیم:

$$72x + 8000 = 10520 \Rightarrow 72x = 2520 \Rightarrow x = 35$$

تست و پاسخ ۱۰

مجموع پاره‌خط‌های شکل زیر برابر با ۱۸۰ است. مجموع عدد مساحت و عدد محیط قسمت رنگی را با A نشان می‌دهیم. حداکثر مقدار A کدام است؟

$$\frac{1288}{3} \quad (۴)$$

$$\frac{1268}{3} \quad (۳)$$

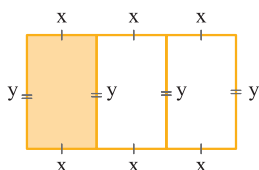
$$\frac{1258}{3} \quad (۲)$$

$$\frac{1238}{3} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی گام اول: پاره‌خط‌های کوچک افقی را با x و پاره‌خط‌هایی عمودی را با y نشان می‌دهیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

$$6x + 4y = 180$$

مجموع طول این پاره‌خط‌ها ۱۸۰ است:

$$4y = -6x + 180 \xrightarrow{\div 4} y = -\frac{3}{2}x + 45$$

y را بر حسب x می‌نویسیم:

$$\text{مساحت} = xy = x \left(-\frac{3}{2}x + 45 \right) = -\frac{3}{2}x^2 + 45x$$

گام دوم: مساحت و محیط قسمت رنگی را بر حسب x می‌نویسیم:

$$\text{محیط} = 2(x + y) = 2 \left(x + -\frac{3}{2}x + 45 \right) = 2x - 3x + 90 = -x + 90$$

گام سوم: A (مجموع عدد مساحت و محیط) را بر حسب x می‌نویسیم:

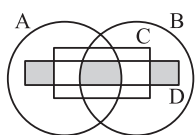
$$A = \text{مساحت} + \text{محیط} = -\frac{3}{2}x^2 + 45x - x + 90 = -\frac{3}{2}x^2 + 44x + 90$$

گام چهارم: ماکزیمم مقدار A برابر است با:

$$\max = \frac{-\Delta}{4a} = \frac{-(b^2 - 4ac)}{4a} = \frac{-(44^2 - 4(-\frac{3}{2})(90))}{4(-\frac{3}{2})} = \frac{-(1936 + 540)}{-6} = \frac{2476}{6} = \frac{1238}{3}$$

تست و پاسخ ۱۱

کدام گزینه، ناحیه رنگی را به درستی نشان می‌دهد؟

$$(D - (A \cap B)) - C \quad (2)$$

$$(A \cap C) - (D \cap B) \quad (1)$$

$$(D - C) \cup (A \cap B \cap D) \quad (4)$$

$$((A \cup B) - C) \cap D \quad (3)$$

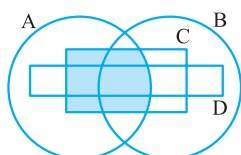
(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

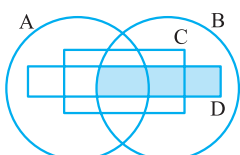
هر چهار گزینه را روی نمودار ون نشان می‌دهیم:

پاسخ تشریحی

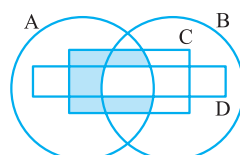
گام اول (۱):

$$A \cap C$$

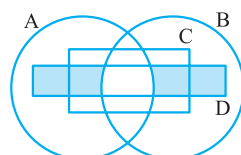

$$D \cap B$$

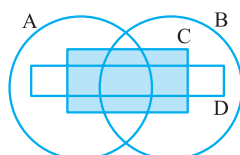

$$(A \cap C) - (D \cap B)$$

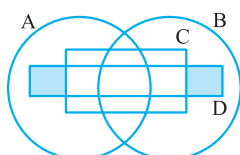
گام دوم (۲):

$$D - (A \cap B)$$

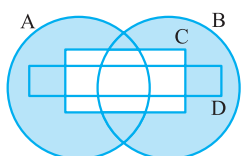

$$C$$

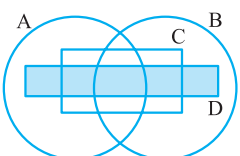

$$(D - (A \cap B)) - C$$

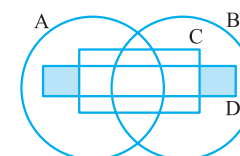
گام سوم (۳):

$$(A \cup B) - C$$

$$D$$

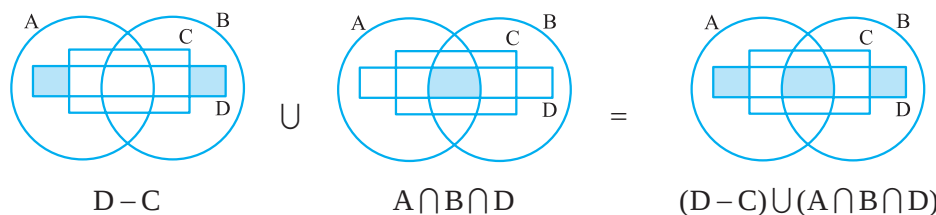

$$((A \cup B) - C) \cap D$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

گام چهارم ۴:

فقط نمودار نهایی ۴ با نمودار داده شده یکسان شد.

تست و پاسخ ۱۲

از بین ۳ مهره آبی و ۸ مهره قرمز متفاوت، دو مهره انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی مهره‌ها هم‌رنگ‌اند؟

$$\frac{31}{55} \quad (۴)$$

$$\frac{29}{55} \quad (۳)$$

$$\frac{28}{55} \quad (۲)$$

$$\frac{27}{55} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

گام اول: در کل $3 + 8 = 11$ مهره داریم؛ دوتای آن‌ها را انتخاب می‌کنیم. تعداد کل حالات برابر است با:

$$n(S) = \binom{11}{2} = \frac{11 \times 10}{2} = 55$$

گام دوم: می‌خواهیم دو مهره هم‌رنگ باشند، پس باید هر دو آبی یا هر دو قرمز باشند؛ در نتیجه:

$$n(A) = \binom{3}{2} + \binom{8}{2} = 3 + \frac{8 \times 7}{2} = 3 + 28 = 31$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{31}{55}$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

تست و پاسخ ۱۳

علی ۳ فیلم آمریکایی، ۳ فیلم ایتالیایی و ۲ فیلم فرانسوی دانلود کرده است و می‌خواهد آخر هفته ۲ تا از این فیلم‌ها را ببیند. اگر ترتیب دیدن فیلم‌ها مهم باشد، با چه احتمالی دو فیلمی که می‌بیند ساخت کشورهای متفاوتی است؟

$$\frac{5}{8} \quad (۴)$$

$$\frac{19}{28} \quad (۳)$$

$$\frac{11}{14} \quad (۲)$$

$$\frac{3}{4} \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

$$n(S) = \frac{8}{\text{فیلم اول}} \times \frac{7}{\text{فیلم دوم}} = 56$$

گام اول: در کل ۸ فیلم دانلود کرده است. تعداد کل حالات برابر است با:

گام دوم: برای آن‌که دو فیلم ساخت یک کشور نباشند، سه حالت داریم:

$$\frac{3}{\text{فیلم آمریکایی}} \times \frac{3}{\text{فیلم ایتالیایی}} \times 2 = 18$$

جایگشت ۲ فیلم

• یکی آمریکایی و یکی ایتالیایی:

$$\frac{3}{\text{فیلم آمریکایی}} \times \frac{2}{\text{فیلم فرانسوی}} \times 2 = 12$$

جایگشت ۲ فیلم

• یکی آمریکایی و یکی فرانسوی:

$$\frac{2}{\text{فیلم فرانسوی}} \times \frac{3}{\text{فیلم ایتالیایی}} \times 2 = 12$$

جایگشت ۲ فیلم

• یکی فرانسوی و یکی ایتالیایی:

$$n(A) = 18 + 12 + 12 = 42$$

پس تعداد کل حالات مطلوب برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{42}{56} = \frac{3}{4}$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۴

مجموعه C شامل تمام اعداد اول بین ۲۰ و ۵۰ است. تمام زیرمجموعه‌های C را می‌نویسیم و یکی از آن‌ها را انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی زیرمجموعه انتخاب شده ۲ یا ۳ عضو دارد؟

$$\frac{7}{16} \quad (4)$$

$$\frac{9}{16} \quad (3)$$

$$\frac{15}{32} \quad (2)$$

$$\frac{17}{32} \quad (1)$$

(ریاضی و آمار، ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته تعداد کل زیرمجموعه‌های یک مجموعه n عضوی برابر با 2^n و تعداد زیرمجموعه‌های k عضوی آن برابر با $\binom{n}{k}$ است.

$$C = \{23, 29, 31, 37, 41, 43, 47\}$$

پاسخ تشریحی گام اول: مجموعه C را می‌نویسیم:

$$n(S) = 2^7 = 128 \quad (\text{تعداد اعضای } C)$$

گام دوم: تعداد کل زیرمجموعه‌های C برابر است با:

گام سوم: تعداد زیرمجموعه‌های ۲ یا ۳ عضوی C را حساب می‌کنیم:

$$n(A) = \binom{7}{2} + \binom{7}{3} = \frac{7 \times 6}{2} + \frac{7 \times 6 \times 5}{6} = 21 + 35 = 56$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{56}{128} = \frac{7}{16}$$

گام چهارم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

تست و پاسخ ۱۵

در پرتاب ۲ تاس با هم، احتمال آن که حاصل ضرب اعداد دو تاس، مضرب ۴ شود، برابر $\frac{k}{72}$ است. مجموع مقسوم‌علیه‌های اول عدد k کدام است؟

$$8 \quad (4)$$

$$7 \quad (3)$$

$$11 \quad (2)$$

$$10 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار، ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی گام اول: تعداد کل حالات پرتاب دو تاس برابر است با:

$$n(S) = \frac{6}{\text{تاس اول}} \times \frac{6}{\text{تاس دوم}} = 36$$

گام دوم: می‌خواهیم حاصل ضرب اعداد دو تاس مضرب ۴ باشد. تمام حالات مطلوب را می‌نویسیم:

$$A = \{ \underbrace{(1,4), (2,2), (4,1)}_{\text{حاصل ضرب}=4}, \underbrace{(2,4), (4,2)}_{\text{حاصل ضرب}=8}, \underbrace{(3,4), (4,3), (2,6), (6,2)}_{\text{حاصل ضرب}=12}, \underbrace{(4,4)}_{\text{حاصل ضرب}=16} \}$$

$$\{ \underbrace{(4,5), (5,4)}_{\text{حاصل ضرب}=20}, \underbrace{(4,6), (6,4)}_{\text{حاصل ضرب}=24}, \underbrace{(6,6)}_{\text{حاصل ضرب}=36} \}$$

$$n(A) = 15$$

پس:

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{15}{36} = \frac{5}{12}$$

$$\frac{k}{72} = \frac{5}{12} \Rightarrow k = \frac{5 \times 72}{12} = 30$$

$\frac{5}{12}$ باید برابر با $\frac{k}{72}$ باشد:

$$\{1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30\}$$

گام چهارم: مقسوم‌علیه‌های عدد ۳۰ را می‌نویسیم:

$$2 + 3 + 5 = 10$$

گام پنجم: مجموع مقسوم‌علیه‌های اول عدد ۳۰ برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۶

در معادله درجه دوم $ax^2 - 20x + 4a = 0$ ، اگر $a \in A$ و $A = \{x \mid x \in \mathbb{N}, \frac{2x-1}{3} < 7\}$ ، احتمال آن که معادله دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، چه قدر است؟

۰/۶ (۴)

۰/۵ (۳)

۰/۴ (۲)

۰/۳ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره اول اعضای مجموعه A را بنویسید؛ بعد شرط $\Delta > 0$ را بررسی کنید.

پاسخ تشریحی

گام اول: اعضای $A = \{x \mid x \in \mathbb{N}, \frac{2x-1}{3} < 7\}$ را می‌نویسیم.

اول نامعادله را حل می‌کنیم:

$$\frac{2x-1}{3} < 7 \xrightarrow{\times 3} 2x-1 < 21 \Rightarrow 2x < 22 \Rightarrow x < 11$$

اشتراک دو شرط $x < 11$ و $x \in \mathbb{N}$ به مجموعه اعداد طبیعی ۱ تا ۱۰ ختم می‌شود:

$$A = \{1, 2, 3, \dots, 10\}$$

گام دوم: برای آن که معادله $\frac{a}{A}x^2 - \frac{20}{B}x + \frac{4a}{C} = 0$ دو ریشه حقیقی متمایز داشته باشد، باید دلتایش مثبت باشد:

$$\Delta > 0 \Rightarrow B^2 - 4AC > 0 \Rightarrow (-20)^2 - 4a(4a) > 0 \Rightarrow 400 - 16a^2 > 0 \xrightarrow{\div 16} 25 - a^2 > 0 \Rightarrow a^2 < 25$$

گام سوم: از بین اعضای A ، فقط چهار عدد ۱، ۲، ۳ و ۴ در نامعادله $a^2 < 25$ صدق می‌کنند؛ پس کل حالات a ، ۱۰ عضو و حالات مطلوبش ۴ عضو داشت. در نتیجه:

$$\text{احتمال} = \frac{\text{تعداد حالات مطلوب}}{\text{تعداد کل حالات}} = \frac{4}{10} = 0/4$$

تست و پاسخ ۱۷

با حروف کلمه «جغرافی» و بدون تکرار، یک کلمه شش حرفی می‌سازیم. با چه احتمالی بین دو حرف «ج» و «غ» دقیقاً ۲ حرف به جز «ی» قرار می‌گیرد؟

 $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{1}{10}$ (۳) $\frac{1}{9}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

گام اول: تعداد کل کلمات شش حرفی که با شش حرف «ج، غ، ر، ا، ف، ی» می‌توان نوشت برابر است با:

$$n(S) = 6! = 720$$

گام دوم: ● می‌خواهیم بین «ج» و «غ» دو حرف به جز «ی» قرار گیرد. آن‌ها را در یک بسته قرار می‌دهیم:

ی، غ، ج، ○، ○، ○، ○

● برای جاهای خالی داخل بسته که از بین سه حرف «ر، ف، ا» و بدون تکرار انتخاب می‌شوند، 3×2 حالت داریم.

● برای جابجایی دو حرف «ج» و «غ» هم دو حالت داریم.

● در کل سه شیء داریم (بسته، جای خالی بیرون بسته و حرف «ی») که به $3!$ حالت جابه‌جا می‌شوند.

جابه‌جایی «ج» و «غ»

$$n(A) = \underbrace{3 \times 2 \times 2 \times 3!}_{\substack{\text{جایگشت} \\ \text{۳ شیء}}} = 3 \times 4 \times 6 = 72$$

پس:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{72}{720} = \frac{1}{10}$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

تست و پاسخ ۱۸

یک صفحه، دارای ده کلید (اعداد ۰ تا ۹) است. آراین با چشم بسته چهار بار دکمه‌های آن را فشار می‌دهد. با چه احتمالی، آراین حداقل یک بار دکمه

تکراری لمس کرده است؟

۰/۵۰۴ (۴)

۰/۴۹۶ (۳)

۰/۵۲۸ (۲)

۰/۴۷۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

خودت حل کنی بهتره واژه «حداقل» باید شما را یاد احتمال متمم بیناندازد.

درس نامه • احتمال پیشامد متمم

کی ازش استفاده می کنیم؟	وقتی شمردن اعضای پیشامد A سخت است ولی شمردن اعضای پیشامد متمم یعنی A' ساده است.
فرمول احتمال متمم	$P(A) = 1 - P(A')$
کلمات کلیدی سؤالها	اگر در سؤالی از کلمات «حداقل»، «حداکثر» یا «فعل منفی» استفاده شده بود، حتماً یک بار در ذهنتان متمم پیشامد را بررسی کنید. اگر شمردن اعضای متمم راحت تر بود، از احتمال متمم سؤال را حل کنید.

پاسخ تشریحی گام اول: تعداد کل حالات برابر است با: $n(S) = \frac{10}{\text{چهارمین کلید}} \times \frac{10}{\text{سومین کلید}} \times \frac{10}{\text{دومین کلید}} \times \frac{10}{\text{اولین کلید}} = 10^4$

گام دوم: متمم پیشامد «حداقل یک بار دکمه تکراری لمس می کند»، پیشامد «دکمه تکراری لمس نمی کند» است.

تعداد اعضای پیشامد A' را حساب می کنیم:

$$n(A') = \frac{10}{\text{چهارمین کلید}} \times \frac{9}{\text{سومین کلید}} \times \frac{8}{\text{دومین کلید}} \times \frac{7}{\text{اولین کلید}} = 10 \times 9 \times 8 \times 7$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{10 \times 10 \times 10 \times 10} = \frac{504}{1000} = 0.504$$

گام سوم: احتمال وقوع A' برابر است با:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0.504 = 0.496$$

گام چهارم: پس:

تست و پاسخ ۱۹

یک هتل به جز طبقه همکف (لابی)، ۵۰ طبقه دارد. دیوید و مایک در طبقه همکف سوار آسانسور می شوند و به سمت بالا حرکت می کنند. با چه احتمالی هر دو نفر در طبقه ای با شماره فرد پیاده می شوند و مایک زودتر (در طبقه ای متفاوت با دیوید) پیاده می شود؟

۰/۳۲ (۴)

۰/۱۶ (۳)

۰/۲۴ (۲)

۰/۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی گام اول: تعداد کل حالات پیاده شدن دیوید و مایک برابر است با:

$$n(S) = \frac{50}{\text{مایک}} \times \frac{50}{\text{دیوید}} = 2500$$

گام دوم: می خواهیم هر دو در طبقه ای فرد و غیریکسان پیاده شوند. در بین اعداد ۱ تا ۵۰، ۲۵ عدد فرد داریم، پس:

$$\text{تعداد حالات پیاده شدن در طبقه با شماره فرد و متفاوت} = \frac{25}{\text{مایک}} \times \frac{24}{\text{دیوید}} =$$

در نصف حالات بالا، مایک زودتر پیاده شده است:

$$n(A) = \frac{25 \times 24}{2} = 25 \times 12$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد A برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{25 \times 12}{2500} = \frac{12}{100} = 0.12$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۲۰

۸ نفر که ۳ نفرشان گواهی نامه دارند می خواهند با دو ماشین A و B به سفر بروند. اگر بدانیم در هر ماشین ۴ نفر جا می شوند و علی گواهی نامه ندارد، احتمال آن که علی در ماشینی باشد که به جز خودش ۲ نفر دیگر هم گواهی نامه ندارند، چه قدر است؟ (این که هر کسی روی کدام صندلی می نشیند، مهم است.)

$$\frac{1}{2} \quad (۱)$$

$$\frac{2}{3} \quad (۲)$$

$$\frac{3}{5} \quad (۳)$$

$$\frac{5}{8} \quad (۴)$$

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۱ - درس ۲)

گام اول: تعداد کل حالات قرارگرفتن این ۸ نفر در دو ماشین برابر است با:

$$n(S) = \frac{3}{\text{راننده ماشین A}} \times \frac{2}{\text{راننده ماشین B}} \times \frac{6!}{6 \text{ صندلی دیگر}} = 6 \times 6!$$

از بین ۳ نفری که گواهی نامه دارند. از بین ۲ نفر گواهی نامه دار باقی مانده

گام دوم: حالات مطلوب را حساب می کنیم:

حالت اول: علی در ماشین A باشد و ۲ سرنشین دیگر هم گواهی نامه ندارند:

از بین ۴ نفر بدون گواهی نامه (به جز علی)

$$\frac{3}{\text{راننده A}} \times \frac{3}{\text{جای علی در ماشین A}} \times \frac{4 \times 3}{\text{۲ نفر دیگر در ماشین A}} \times \frac{2}{\text{راننده B}} \times \frac{3 \times 2 \times 1}{\text{۳ نفر دیگر در ماشین B}} = 4! \times 54$$

حالت دوم: علی در ماشین B باشد و ۲ سرنشین دیگر هم گواهی نامه ندارند؛ مشابه حالت بالا می شود:

$$n(C) = 2 \times 4! \times 54$$

● پس کل حالات مطلوب برابر است با:

$$P(C) = \frac{n(C)}{n(S)} = \frac{2 \times 4! \times 54}{6 \times 6!} = \frac{18}{30} = \frac{3}{5}$$

گام سوم: احتمال وقوع پیشامد C برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۲۰ و ۳۸ تا ۴۶، علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۴۲ تا ۵۰ و

۶۳ تا ۷۰، علوم و فنون ادبی دوازدهم: صفحه‌های ۲۲ تا ۳۷

تست و پاسخ (۲۱)

در همهٔ گزینه‌های زیر به جز به ویژگی‌های زبانی متن زیر اشاره شده است.

«پارسازاده‌ای را نعمت بیکران به دست افتاد، فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفت: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.»

- (۱) به کارگیری سجع
(۲) حذف فعل به قرینهٔ لفظی
(۳) کاربرد «را» به عنوان حرف اضافه
(۴) فراوانی واژگان عربی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۱

درس نامه هر متن را از سه دیدگاه، مورد بررسی قرار می‌دهیم: (۱) زبانی (۲) ادبی (۳) فکری

- (۱) قلمرو زبانی: در شناسایی و استخراج نکات زبانی به این موارد توجه می‌کنیم: وجود واژگان کهن، میزان واژگان غیرفارسی، کاربرد شبکهٔ معنایی، کاربردهای تاریخی دستور، سادگی و دشواری زبان، طول جمله‌ها، حذف فعل، بررسی ساختمان واژه‌ها و ...
(۲) قلمرو ادبی: در شناسایی و استخراج نکات ادبی به این موارد توجه می‌کنیم: تعیین قالب شعر یا نوع متن، مشخص کردن آرایه‌های بیانی (تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه) و تعیین آرایه‌های بدیعی لفظی و معنوی (سجع، جناس، تمثیل، تضاد و ...).
(۳) قلمرو فکری: در شناسایی و استخراج نکات فکری به این موارد توجه می‌کنیم: اندیشه‌ها و ارزش‌های مطرح‌شده، نگرش و دیدگاه شاعر یا نویسنده نسبت به موضوع مطرح‌شده، آموزه‌های فکری و فلسفی، نتیجه‌گیری و تعیین نوع ادبی.

پاسخ تشریحی حذف فعل به قرینهٔ لفظی، کاربرد «را» به عنوان حرف اضافه (دستور تاریخی) و فراوانی واژگان عربی، مربوط به قلمرو زبانی هستند. این موارد، در متن سؤال وجود دارند:

الف) حذف فعل به قرینهٔ لفظی: دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان [است].
محذوف

ب) کاربرد «را» به عنوان حرف اضافه: خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد: کسی را ← برای کسی
حرف اضافه

ج) فراوانی واژگان عربی: واژه‌های نعمت، فسق، فجور، نصیحت، دخل، عیش، یعنی، خرج، مسلم، دخل (بار دوم) و معین.
اما به کارگیری سجع مربوط به قلمرو ادبی است. دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان «روان» و «گردان» واژه‌های سجع‌اند.

دام تستی اگر به قید «ویژگی‌های زبانی» در صورت سؤال توجه نکنیم، نمی‌توانیم ۱ را به عنوان پاسخ سؤال تعیین نماییم و ممکن است سراغ گزینه‌های دیگر برویم.

تست و پاسخ (۲۲)

همهٔ ویژگی‌های سبکی ذکرشده، در متن زیر دیده می‌شود: به جز

«من دنیا را بدان چاه پر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هرگاه که یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد، و چشیدن شهد و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایدهٔ آن، اندک و رنج آن، بسیار است.»

- (۱) کاربرد شبکهٔ معنایی
(۲) پرهیز از خوشی‌های زودگذر
(۳) کاربرد «قاتل» در معنی گشنده برای غیر انسان
(۴) کاربرد «را» به معنی «برای»

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینهٔ ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی در این متن، کاربرد شبکه معنایی میان واژه‌های «سپید - سیاه»، «شب - روز» و «شهد - شیرینی» دیده می‌شود (رد ۱).
هم‌چنین مفهوم «پرهیز از خوشی‌های زودگذر» به‌ویژه در عبارت «لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن بسیار است» دیده می‌شود (رد ۲).
واژه «قاتل» نیز در معنی گشنده برای غیر انسان (زهر) به کار رفته است (رد ۳).
«را» در این متن سه بار به کار رفته که همگی نشانه مفعولی‌اند.

راه حل تستی هر یک از ویژگی‌های ذکر شده را در متن بجویید و با آن رد گزینه کنید تا به پاسخ درست برسید.

تست و پاسخ ۳۳

از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام گزینه کاملاً درست است؟

- ۱) زبان پارسی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. این زبان اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است.
- ۲) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود. آثار برجای‌مانده آن، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.
- ۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زرتشتی است که به خط میخی نوشته شده است.
- ۴) زبان فارسی نو یا دری در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی مطالب ذکر شده در ۲ کاملاً درست است؛ اما در میان مطالب سایر گزینه‌ها نادرستی‌هایی دیده می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است؛ نه ناحیه پارس.
- ۳) زبان فارسی باستان به خط میخی نوشته شده است؛ نه زبان پهلوی.
- ۴) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است؛ نه زبان فارسی نو.

دام تستی ۱) به ارتباط بین هر زبان با «دوره رواج» و «منطقه جغرافیایی آن» و نیز «آثار برجای‌مانده از آن» دقت کنید. مبدا آن‌ها را با هم اشتباه بگیرید.
۲) حواستان به تفاوت دوره ساسانی و سامانی باشد. «ساسانیان» پیش از اسلام بودند و زبان رسمی آنان «پهلوی» بود؛ اما «سامانیان» پس از اسلام روی کار آمدند و به زبان «فارسی دری» یا «فارسی نو» می‌نوشتند و می‌سرودند.

تست و پاسخ ۳۴

توضیح مقابل کدام اثر، نادرست است؟

- ۱) یادگار زیربان: از رساله‌های کوچکی است که معمولاً آن را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند؛ اما رنگ دینی دارد.
- ۲) کلیله و دمنه: از آثار ادبی زبان پهلوی است که از میان رفته؛ ولی ترجمه فارسی و عربی آن در دست است.
- ۳) هزار و یک شب: از معدود قطعات بازمانده تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است که دچار تحریف‌هایی شده است.
- ۴) درخت آسوریک: منظومه‌ای به زبان پهلوی است که در میان اندرزنامه‌های منشور جای گرفته؛ اما اصل پارسی دارد.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی «هزار و یک شب» نیز همانند «کلیله و دمنه» از آثار ادبی منشور زبان پهلوی است که از میان رفته؛ اما ترجمه عربی و فارسی آن در دست است (از قطعات بازمانده تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی نیست).

دام تستی دقت کنید که «درخت آسوریک» (هم‌چنین «یادگار زیربان») از منظومه‌هایی هستند که به زبان پهلوی‌اند و اصل پارسی دارند.
در واقع بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند و در زمره آثار منشور قرار می‌گیرند؛ پس ۴ درست است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۵

کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.
- (۲) ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و آثار خود را منحصرأً به زبان‌های فارسی و پهلوی پدید آوردند.
- (۳) یعقوب لیث صفاری نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود.
- (۴) بعد از صفاریان، دولت سامانی، آل بویه و حکومت‌های کوچک دیگر پدید آمدند و زبان فارسی دری، فرصت و امکان یافت به عنوان زبان رسمی شناخته شود.

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی آثار علمی و ادبی ایرانیان در سه قرن نخست هجری فقط به زبان‌های فارسی و پهلوی نبود؛ بلکه به زبان عربی هم آثاری پدید آوردند. سایر گزینه‌ها درست ذکر شده‌اند.

تست و پاسخ ۲۶

کدام موارد از نظر تاریخ ادبیات کاملاً درست هستند؟

- الف) قرن چهارم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود که با دانشمندان بزرگی چون رازی آغاز شد و با شاعر بزرگی چون فردوسی ادامه یافت.
- ب) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی در اواخر قرن چهارم رایج شد و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.
- ج) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت یافت کتاب تفسیری که محمد بن جریر طبری به عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.
- د) در عهد سامانی، نثر هم مانند شعر پارسی رونق گرفت و کتاب‌های گوناگون به زبان دری پدید آمد که ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

(۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) الف - ج (۴) ب - د

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

مشاوره در تست‌هایی که «درستی» یا «نادرستی» گزینه‌ها را در نظر دارند، باید به خاطر داشته باشید که گاهی یک گزینه در نگاه اول درست به نظر می‌رسد، چرا که عین عبارت کتاب درسی در آن آمده است؛ اما با کمی دقت می‌توان دریافت که بخش کوچکی از آن عبارت (حتی در حد یک واژه) تغییر کرده و آن را نادرست ساخته است؛ به‌ویژه در تست‌هایی که قید «کاملاً درست» در صورت سؤال‌شان آمده است.

پاسخ تشریحی آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم رایج شد (نادرستی «ب» و رد ۲ و ۴).

هم‌چنین ابوعلی بلعمی «تاریخ طبری» را به فارسی برگرداند، نه تفسیر طبری (نادرستی «ج» و رد ۳). موارد «الف» و «د» کاملاً درست‌اند.

راه حل تستی در هر مورد به دنبال خطا و نادرستی بگردید و با آن رد گزینه کنید تا جایی که به پاسخ درست برسید.

دام تستی به موارد زیر و مشابهت آن‌ها توجه ویژه داشته باشید. مبدا در دام این تشابهات گرفتار شوید.

- (۱) تفسیر طبری، نوشته ← محمد بن جریر طبری
- (۲) ترجمه تفسیر طبری، نوشته ← جمعی از علمای ماوراءالنهر
- (۳) تاریخ طبری، نوشته ← محمد بن جریر طبری
- (۴) ترجمه تاریخ طبری (تاریخ بلعمی)، نوشته ← ابوعلی بلعمی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۷

توضیحات زیر، بیانگر ویژگی‌های کدام شخصیت قرن چهارم و اوایل قرن پنجم است؟
«وی به فارسی و عربی شعر می‌سرود. در همهٔ علوم روزگار خود تبخّر داشت و صاحب تحقیق و تألیف بود.»

(۱) محمّدبن زکریای رازی	(۲) فردوسی
(۳) یعقوب لیث صفاری	(۴) ابوعلی سینا

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۴)

پاسخ: گزینهٔ ۴

پاسخ تشریحی: این توضیح در کتاب درسی در معرفی «ابوعلی سینا» آمده است.

- «زکریای رازی» مربوط به اوایل قرن چهارم است؛ نه اوایل قرن پنجم (رد ۱).
«فردوسی» به عربی شعر نسرود؛ در همهٔ علوم، تبخّر نداشته، صاحب تألیف نیست (رد ۲).
«یعقوب لیث» دانشمند و شاعر نبود (رد ۳).

راه حل تستی: این گونه از تست‌های تاریخ ادبیات را نیز با استفاده از سرنخ‌ها و اطلاعاتی که در ذهن دارید، رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۲۸

غزنویان با کدام گروه از شاعران، دربار خود را آراسته بودند؟

(۱) منوچهری، رودکی، فرخی	(۲) منوچهری، بلعمی، عنصری
(۳) عنصری، فرخی، رودکی	(۴) عنصری، منوچهری، فرخی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۴)

پاسخ: گزینهٔ ۴

- پاسخ تشریحی:** «رودکی» شاعر دورهٔ سامانیان است («بوی جوی مولیان» خطاب به امیر سامانی را به خاطر بیاورید) (رد ۱ و ۳).
«بلعمی» نیز شاعر نبود (شهرت او به کتاب «تاریخ بلعمی» است) (رد ۲).
«عنصری، منوچهری و فرخی» از شاعران دربار غزنویان بودند.

تست و پاسخ ۲۹

در کدام گزینه، دو «تلمیح» دیده می‌شود؟

(۱) شنیده‌ای که سکندر برفت تا ظلمات	به چند محنت و خورد آن که خورد آب حیات
(۲) از قرب اهل حال شود چوب خشک سبز	منصور می‌کند شجر طور دار را
(۳) چو شد روز آمد شب تیره‌رنگ	چو جمشید بگذشت ضحاک بود
(۴) کار خود چون به خدا بازگذاری چو خلیل	بهر تو آتش نمرود گلستان گردد

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۳)

پاسخ: گزینهٔ ۲

درس نامه...

تلمیح، زمانی پدید می‌آید که شاعر یا نویسنده در کلام خود به داستان، آیه، حدیث، ضرب‌المثل، باورهای عامیانه (خرافات) یا ابیات و سخنان مشهور اشاره کند؛ همانند تلمیح‌هایی که در گزینه‌ها آمده است.

پاسخ تشریحی: در این گزینه، دو تلمیح دیده می‌شود: (۱) اشاره به داستان منصور حلاج و به دار کشیدن او (۲) اشاره به جلوه کردن خدا بر حضرت موسی در کوه طور.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

در سایر گزینه‌ها فقط یک تلمیح وجود دارد:

۱) گم‌شدن اسکندر (که به دنبال آب حیات بود) در ظلمات و رسیدن خضر به آب حیات

۲) نابودشدن حکومت جمشید به دست ضحاک

۳) گلستان‌شدن آتش بر ابراهیم (خلیل‌الله)

نکته دقت کنید که آوردن خود آیه، حدیث، سخن بزرگان و ... در کلام «تضمین» است، نه تلمیح. مبدا این دو را با هم اشتباه بگیرید.

تست و پاسخ ۳۰

در کدام گزینه، هر دو آرایه «تلمیح و تضمین» دیده می‌شود؟

۱) این ددان با سعدی و حافظ همیدون دشمن‌اند	کز چه رو معبود خلق‌اند آن بتان آذری
۲) هر آن کس دید این قدرت سرود از گفته سعدی	چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان
۳) در آسمان نه عجب گر به گفته حافظ	سرود زهره به رقص آورد مسیحا را
۴) هر که صائب آب زد بر آتش خشم و غضب	چون خلیل‌الله در آتش گلستان دیده است

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در این گزینه به «طوفان نوح» اشاره شده است؛ پس تلمیح دارد؛ همچنین مصراع دوم از سعدی است که شاعر آن را در مصراع دوم آورده و تضمین کرده است.

در سایر گزینه‌ها «تضمین» دیده نمی‌شود.

دام تستی در تحلیل تست‌های «تضمین» مراقب ابیاتی باشید که در آن، تخلص خود شاعر آمده است (به‌خصوص وقتی شاعر خودش را مورد خطاب قرار می‌دهد یا از شعر خود سخن می‌گوید؛ برای مثال در ۲) کل بیت از حافظ است و تخلص او در این بیت آمده است؛ اما تضمین ندارد.

تست و پاسخ ۳۱

هر دو بیت کدام گزینه آرایه «تلمیح» دارد؟

الف) نیست باز آمدن از فکر و خیال تو مرا	با رفیقان موافق، سفر دور خوش است
ب) در شاهراه عشق ز افتادگی مترس	کز پا فتادن تو به منزل رسیدن است
ج) در ره هل من مزید عاشقی، مر جانت را	آن اناالحق گفتن و آن دجله و آن دار کو
د) هر که را باشد ز سینه فتح باب	او ز هر شهری ببینند آفتاب

۱) الف - ب ۲) الف - د ۳) ب - ج ۴) ج - د

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در بیت «الف» هیچ تلمیحی دیده نمی‌شود (رد ۱ و ۲).

در بیت «ب» نیز اشاره به داستان، آیه و ... وجود ندارد (رد ۳).

پس ۴ پاسخ درست این سؤال است.

تلمیح در ابیات:

ج) «اناالحق» اشاره مستقیم به داستان حسین بن منصور حلاج و «اناالحق» گفتن و بر دار کشیدن او دارد.

د) در این بیت «آفتاب» استعاره از خداوند است و مصراع دوم اشاره دارد به آیه ۱۱۵ سوره بقره: «فَأَيُّهَا تَوَلَّوْا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ: به هر سوی رو کنید، خدا همان جاست.»

نکات ۱) گاهی برای پیدا کردن یک آرایه لازم است به دیگر آرایه‌ها و معنی و مفهوم بیت نیز توجه شود؛ مانند بیت «د» در این سؤال.

۲) برای یافتن آرایه تلمیح، آشنایی با داستان‌های مشهور (طوفان نوح، آتش و ابراهیم، منصور حلاج و ...)، آیات و احادیث، باورهای عامیانه و ... لازم است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

۳۳

تست و پاسخ

آرایه‌های آمده در مقابل ابیات، تماماً درست هستند؛ به جز

- (۱) از ذره حدیثی بر خورشید که گوید / وز مصر نسیمی سوی کنعان که رساند (تلمیح، مراعات نظیر)
 (۲) چون خواجه تن تنها با سوز تو دمسازم / ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی (تشبیه گسترده، تضمین)
 (۳) با جنگ خدایان خیز آشفته و شورانگیز / ای زهره شهر آشوب ای شهر به شیدایی (واج آرایی، تشبیه فشرده)
 (۴) وامق آن نیست که گر تیغ نهندش بر سر / سر بگرداند و جان در سر عذرا نکند (تلمیح، واژه آرایی)

۳۴

پاسخ: گزینه

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی

در این گزینه واج آرایی / ش / مشهود است، اما «تشبیه فشرده» دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) **تلمیح:** اشاره به داستان حضرت یوسف و چشم‌انتظاری حضرت یعقوب - **مراعات نظیر:** خورشید و ذره، مصر و کنعان
 ۲) **تشبیه گسترده:** من مانند خواجه حافظ، تنهایی با سوز تو همراه و دمسازم - **تضمین:** مصراع دوم از حافظ است. «خواجه» در مصراع اول به خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی اشاره دارد و ما را متوجه تضمین می‌کند.
 ۴) **تلمیح:** اشاره به داستان عاشقانه «وامق و عذرا» - **واژه آرایی:** «سر» در مصراع اول و ابتدای مصراع دوم، هر دو در معنای حقیقی (عضوی از بدن) به کار رفته‌اند (سر گرداندن کنایه از انصراف و روی گردانی)؛ پس تکرار یا همان واژه آرایی محسوب می‌شوند.

راه حل تستی

در این گونه از سؤالات آرایه، ابتدا آرایه‌های داخل پرانتز را ببینید و سپس ابیات هر گزینه را بخوانید و دنبال آن آرایه‌ها بگردید. در نهایت از شیوه رد گزینه برای رسیدن به پاسخ بهره ببرید.

۳۳

تست و پاسخ

آرایه‌های «تشبیه، تلمیح، تضمین و مراعات نظیر» به ترتیب در کدام ابیات، یافت می‌شود؟

- (الف) از سر یک دانه گندم در نمی‌آری گذشت / وز برای نزهت دل باغ رضوان بایدت
 (ب) شهریاریم و گدای در آن خواجه که گفت / خوش‌تر از فکر می و جام چه خواهد بودن
 (ج) این برگ‌های زرد چمن نامه‌های اوست / وین بادهای سرد خزان پیک راهش است
 (د) چون خلیل ار در میان آتش افتادم چه باک / کآتش نمرود ما را با بت آزر خوش است
- (۱) ج - د - الف - ب (۲) ج - الف - ب - د (۳) د - ب - الف - ج (۴) د - الف - ج - ب

۳۴

پاسخ: گزینه

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی

اگر با «تضمین» رد گزینه را شروع کنیم، به راحتی به پاسخ می‌رسیم، چراکه این آرایه نسبت به سایر آرایه‌های ذکر شده در سؤال، برجسته‌تر و کم‌کاربردتر است. در ابیات «الف» و «ج» تضمین دیده نمی‌شود؛ پس ۱، ۳ و ۴ رد می‌شوند و فقط ۲ می‌ماند. بررسی آرایه‌ها طبق ۲:

در بیت «ج»: «برگ‌های زرد چمن» به «نامه‌های او» و «بادهای سرد خزان» به «پیک راه» تشبیه شده‌اند. (تشبیه بلیغ اسنادی)
 در بیت «الف»: اشاره به دانه گندم و رضوان (بهشت) یادآور داستان حضرت آدم است و تلمیح می‌سازد.
 در بیت «ب»: بیتی از شهریار آمده که مصراع دوم آن از حافظ تضمین شده است. توجه به لفظ خواجه (لقب حافظ) و فعل «گفت» در پایان مصراع اول نشان می‌دهد که مصراع دوم باید از حافظ باشد.
 در بیت «د»: نام شخصیت‌های داستان حضرت ابراهیم (خلیل، نمرود و آزر) آمده است و مراعات نظیر را پدید آورده است.

راه حل تستی

این گونه از سؤالات آرایه را حتماً به روش رد گزینه پاسخ دهید، زیرا در غیر این صورت، بسیار وقت گیر و گمراه کننده خواهند بود؛ آن هم در کنکور که برگ برنده شما «زمان» است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۴

هر دو آرایه «تشبیه» و «تلمیح» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- (۱) شد عمر در این ظلمت دلگیر به پایان
 - (۲) دریا ب که سیلاب سرشکم بشد از سر
 - (۳) چو روی دوست بود گو بهار و لاله مروی
 - (۴) سیل خونابه روان شد چو روان شد محمل
- ما را به لب چشمه حیوان که رساند؟
پیوسته چنین غرقه طوفان نتوان بود
چه حاجت است به گل، بزم ویس و رامین را؟
عجب از قافله زان گونه که بر گل بگذشت

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

درس نامه •• تشبیه مضمر (پنهان)

گاهی شاعر نه به صورت روشن و آشکار، بلکه در لُفّافه و به شکلی پنهان چیزی یا کسی را به چیز دیگری مانند می‌کند؛ به طوری که در نگاه اول ممکن است متوجه این همانندسازی نباشیم؛ اما در نهایت با توجه به مفهوم سخن او به تشبیه پنهان شده در آن پی می‌بریم. این گونه از تشبیه را «تشبیه مضمر» یا «تشبیه پنهان» می‌گویند؛ مانند تشبیه‌ی که در [۳] آمده است. بیشتر اوقات در تشبیه مضمر، مشبه نسبت به مشبه‌به برتر دانسته می‌شود که به آن تشبیه تفضیل (برتری) می‌گویند؛ مثلاً در جمله «وقتی گل بنفشه زلف‌های خود را می‌بافت، باد صبا حکایت زلف تو را پیش کشید» ← زلف تو مانند گل بنفشه، بلکه زیباتر از آن است.

پاسخ تشریحی [۱]

به حکایت حضرت خضر و آب حیات اشاره شده؛ بنابراین، این بیت تلمیح دارد؛ اما این گزینه را می‌توانیم با تشبیه رد کنیم. هم‌چنین با «تلمیح» [۲] و [۴] رد می‌شوند. در [۳] تشبیه «روی دوست» به «بهار و لاله» به صورت پنهان آمده و تشبیه تفضیل دیده می‌شود؛ هم‌چنین در مصراع دوم به داستان عاشقانه «ویس و رامین» اشاره شده که آرایه تلمیح را پدید آورده است.

دام تستی

- (۱) در سؤالات مربوط به تشبیه، مراقب تشبیه‌های پنهان باشید و از آن‌ها غافل نشوید.
- (۲) هر طوفانی، طوفان نوح نیست! بنابراین، آمدن کلمه «طوفان» نیز الزامی برای وجود تلمیح نیست.

تست و پاسخ ۳۵

در کدام گزینه، همه آرایه‌های «واج‌آرایی، تلمیح، تشبیه و تکرار» دیده می‌شود؟

- (۱) خاموش باش گر چه به بُش‌رای احمدی
 - (۲) گر نه هدهد ز سبا باز پیام آورده است
 - (۳) اگر دیو سلیمانم ز خاتم نیستم خالی
 - (۴) ز خوابگاه عدم چون به حشر باز نشستم
- هم‌چون مسیح ناطق طفل گواره‌ایم (بشری: مزده)
این چه مرغی است کزو حال سبا می‌شنوم
ولی مهر پری‌رویان بود مهر سلیمانم
به راستان که همان خاک آستان تو باشم

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی [۱] و [۴]

آرایه تکرار دیده نمی‌شود (رد [۱] و [۴])؛ در [۲] نیز تشبیه وجود ندارد (رد [۲]). بررسی آرایه‌ها در [۳]:

واج‌آرایی: تکرار واج / م / و تا حدودی / ا / و / ی / تلمیح: اشاره به داستان سلیمان و انگشتر او که مدتی به دست دیو افتاد. / تشبیه: (۱) من دیو سلیمان هستم (تشبیه بلیغ اسنادی). (۲) مهر و محبت پری‌رویان، مهر و خاتم سلیمانی من است (تشبیه بلیغ اسنادی) / تکرار: واژه «سلیمان» تکرار شده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۳۶

آرایه مقابل کدام گزینه درست است؟

- (۱) سیرچشمائی که بوی آدمیت داشتند
(۲) مطربان از گفته خواجه سرودی می‌زدند
(۳) خوارم به نظرها همه از بس که عزیزم
(۴) که را به جای شما در جهان توانم دید
- قانع از جنت به آن رخسار گندمگون شدند (تلمیح)
لیکن آن گل‌روی را از نام خواجه ننگ بود (تضمین)
فریاد که عزت سبب خواری من شد (تشبیه)
چراکه نیست مرا هیچ‌کس به جای شما (مراعات نظیر)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۳)

در این بیت، همراهی واژه‌های «آدمیت»، «جنت» و «گندمگون» یادآور داستان رانده‌شدن آدم از بهشت است و شاعر در توصیف چهره گندمگون معشوق و عشق «سیرچشمان» به او، به این داستان نظر داشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) این بیت از خواجهی کرمانی است و او دو بار در این بیت تخلص خود را آورده است؛ پس بیت حالت نقل قول از دیگری و تضمین ندارد.
(۳) در این بیت تشبیه دیده نمی‌شود. «خوارم» به معنی «ذلیل هستم» است و اگر به صورت «خارم» می‌آمد، تشبیه اسنادی بود.
(۴) در این بیت نیز مراعات نظیر وجود ندارد.

دام تستی

در تحلیل ابیات به املای واژه‌ها و خوانش آن‌ها نیز دقت کنید. ممکن است در شرایطی مشابه (۳)، هم‌آلودن دو واژه شما را به اشتباه بیندازد (در واژه «خوارم» تشبیهی وجود ندارد، اما در «خارم» یک تشبیه اسنادی هست).

تست و پاسخ ۳۷

در ابیات زیر، وزن چند بیت به ترتیب، همسان و ناهمسان است؟

- (الف) بیا و دامن همت به دست نفس مده
(ب) طلعت خورشیددوشت یا قمر است این
(ج) بادپیمایی که جم را خاک ره پنداشتی
(د) از خواب نمی‌شکبیدت چشم
(ه) دلبران عاشق کشند اما نه چندان
- برو نگین سلیمان به اهرمن مسپار
پسته شگرشکنت یا شکر است آن
بر من از دیوانگی هر دم کمینی می‌گشود
بیمار همیشه خواب خواهد
بیدلان انده خورند اما نه چندین

(۴) ۲-۳

(۳) ۱-۴

(۲) ۱-۴

(۱) ۲-۳

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

در این ابیات، وزن سه بیت همسان و دو بیت ناهمسان است.

الف	بِ یا وُ دا	مَ نِ هِم مَت	بِ دَس تِ نَفِیس مَ دِه	ناهمسان
	مفاعِلن	فَعْلَاتِن	مفاعِلن	فَعْلن
ب	طَلَع تِ خُر	شید وَ سَت	یا قَم رَس	همسان
	مفعِلن	مفعِلن	مفعِلن	فَع
ج	با دِ پی ما	بی کِ جَم را	خا کِ رَه پِن	همسان
	فاعِلاتِن	فاعِلاتِن	فاعِلاتِن	فاعِلن

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

آز خاب	نِ می شَ کی	بَ دَت چَشم
مفعول	مفاعلن	فعولن

← ناهمسان

(د)

دِل بَ رانِ عا	شِق کُ شَن دَم	ما نَ چن دان
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

← همسان

(ه)

تست و پاسخ ۳۸

وزن کدام گزینه در برابر آن نادرست آمده است؟

- ای باد اگر به گلشن احباب بگذری
 - در پاش فتادهام به زاری
 - لطف خدا بیشتر از جرم ماست
 - دلَم جز مهر مهرِویان، طریقی بر نمی‌گیرد
- زنهار عرضه ده بَر جانان پیام ما (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن)
 آیا بود آن که دست گیرد؟ (مستفعل فاعلاتن مستفعل)
 نکته سر بسته چه دانی؟ خموش (مفتعلن مفتعلن فاعلن)
 ز هر در می‌دهم پندش، ولیکن در نمی‌گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای صرفه‌جویی در زمان، سعی کنید ابتدا یک مصراع از هر بیت را بخوانید و به روش سماعی وزن آن را به دست آورید؛ آن‌گاه با وزنی که داخل کمانک ذکر شده مقایسه کنید.

پاسخ تشریحی وزن درست این بیت به شکل زیر است:

دَر	پاش	فِ	تا	دِ	آم	بِ	زا	ری
—	U	U	—	U	—	U	—	—
مستفعل			فاعلاتن			فعولن (مُسْتَف)		

(وزن دوم آن: مفعول مفاعلن فعولن)

وزن سایر ابیات در مقابل آن‌ها درست ذکر شده است.

تست و پاسخ ۳۹

در کدام مصراع، پایه آوایی «فاعلاتن» فقط یک بار آمده است؟

- هر زمان با خویش می‌گفتم که بعد از مدتی
- به چنین وقت و چنین فصل عزیز
- سوی من لب چه می‌گزی که مگوی
- چون رخت کس ماه در زیور نیافت

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی وزن این مصراع «فاعلاتن مفاعلن فعولن» است که در آن فقط یک «فاعلاتن» دیده می‌شود.

سو	ی	مَن	لَب	چِ	می	گِ	زِی	کِ	مَ	گوی
—	U	—	—	U	—	U	—	U	U	—
فاعلاتن			مفاعلن			فعلن				

وزن سایر مصراع‌ها:

هَر	رَ	مَن	بَا	خِیش	می	گُف	تَم	کِ	یَع	دَز	مُد	دِ	تِی
—	U	—	—	U—	—	—	—	U	—	—	—	U	—
فاعلاتن				فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن			

۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

ب	چ	ن	و	ت	ج	ن	ق	ل	ع	ز
U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U
فعلاتن			فعلاتن			فعلن				

۲

(در این مصراع، اصلاً رکن «فعلاتن» نداریم.)

چُن	رُ	حَت	گس	ماه	دَر	زِی	وَر	نَ	یافت
-	U	-	-	U-	-	-	-	U	-
فعلاتن			فعلاتن			فاعِلن			

۴

راه حل تستی به روش سماعی، وزن هر مصراع را مقابل آن بنویسید و بررسی کنید که خواسته صورت سؤال در کدام گزینه است.

تست و پاسخ ۴۰

وزن مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) آه که آن صدر سرا می‌دهد بار مرا
 (۲) دلم دیده از دوستان بربگیرد
 (۳) دین ز درویشان طلب زیرا که شاهان را مقیم
 (۴) تو ندانی که مرا کارد گذشته‌ست ز گوشت
- می‌کند محرم جان محرم اسرار مرا (مفتعلن فاعِلن مفتعلن فاعِلن)
 که بلبل دل از بوستان بربگیرد (فعولن فعولن فعولن فعولن)
 رسم باشد گنج‌ها در جای ویران داشتن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
 تو ندانی که مرا کار رسیده‌ست به جان (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۲

راه حل تستی هر بیت را با ریتم خاص خودش بخوانید. همین ریتم را با آن چه در کمانک آمده، مقایسه کنید تا دریابید که وزن داخل کمانک درست است یا نه.

پاسخ تشریحی وزن این بیت «فعولن فعولن فعولن فعولن» است و به شکل زیر تقطیع می‌شود:

د	لَم	دِی	دِ	آز	دو	س	تا	بَر	نَ	گِی	رَد
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
فعولن			فعولن			فعولن			فعولن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

آ	ه	ک	آن	صد	ر	سَ	را	مِی	نَ	دَ	هَد	با	ر	م	را
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن			

۱

دین	ز	دَر	وی	شائ	ط	لَب	زِی	را	ک	شا	هائ	را	م	قیم
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعِلن		

۳

ت	نَ	دا	نی	کِ	م	را	کا	رد	گ	دَش	تَسبِت	زِ	گوشت
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فعلن	

۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۴۱

از آخرین پایه آوایی مصراع‌های کدام گزینه، یک هجا حذف نشده است؟

(الف) ز نای خویش فاخته دو صد اصول ساخته

(ب) مکن ای دوست به ما بد نتوان کرد چنین

(ج) کمندش بیشه بر شیران قفس کرد

(د) من ز می ننگی ندارم، می پرستم می پرستم

(۴) ب - د

(۳) ب - ج

(۲) الف - د

(۱) الف - ج

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵ و ۸)

راه حل تستی پس از تقطیع یا خوانش آهنگین (به روش سماعی) وزن هر مصراع را به دست آورید و در مصراع‌هایی که رکن پایانی آن‌ها با ارکان پیشین یکسان است، رد گزینه کنید.

پاسخ تشریحی با توجه به تقطیع هر مصراع می‌توان دید که از پایان مصراع‌های «ب» و «ج» یک هجا حذف شده است.

ز	نا	ی	خیش	فاخ	د	صد	ا	و	ل	ساخ	ت
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
مفاعیل			مفاعیل			مفاعیل			مفاعیل		

← هجای پایانی حذف نشده است.

(الف)

م	گ	نی	دوست	ب	ما	بد	ن	ت	وان	گر	د	چ	نین
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
فعلاتن				فعلاتن				فعلاتن				فعلن	

← آخرین پایه آوایی، یک هجا کم‌تر از قبلی‌ها دارد؛ یعنی «UU» به «UU» تبدیل شده است (رد ۲ و ۴).

(ب)

ک	من	دش	بی	شی	بر	شی	ران	ق	قس	کرد
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-
مفاعیلن			مفاعیلن				فعولن			

← آخرین پایه آوایی، یک هجا کم‌تر از قبلی‌ها دارد؛ یعنی «UU» به «UU» تبدیل شده است (رد ۱).

(ج)

من	ز	می	نن	گی	ن	دا	رم	می	پ	رس	تم
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن			

← هجای پایانی حذف نشده است.

(د)

تست و پاسخ ۴۲

هجاهای کدام بیت را می‌توان به دو صورت، دسته‌بندی کرد؟

قرار در خم آن زلف بی‌قرار گرفت

(۱) دلم چو بی رخ زیبای او قرار نداشت

ای دیده پاس دار که خفتن حرام شد

(۲) امروز در فراق تو دیگر به شام شد

مردده دل است آن‌که هیچ دوست نگیرد

(۳) زنده شود هر که پیش دوست بمیرد

رفتم ز جان در کوی او وز جان و تن باز آمدم

(۴) گفتم ببینم روی او یا راه یابم سوی او

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی بعد از تقطیع هجایی و نشانه گذاری هجاهای این بیت، می توان آن را به دو صورت دسته بندی هجایی کرد:

اِم	رَو	ز	دَر	فِ	رَا	قِ	تُ	دِی	گَر	بِ	شَا	م	شُد
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مستفعلن	مستفعلن	مفاعِلْ	مستفعلن	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ
مفعول	مفعول	فاعِلات	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ

سایر گزینه ها تنها در یک صورت، به وزن موسیقایی می رسند.

د	لَم	جُ	بِی	رُ	خِ	زِی	بَا	یِ	اَو	قِ	رَا	ر	نَ	داشت
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن
مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن

(۱)

زِن	د	شَ	وَد	هَر	کِ	پِی	شِی	دو	سِت	بِ	مِی	رَد
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مفتعلن	مفتعلن	مفاعِلات	مفتعلن	مفاعِلات	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن
مفتعلن	مفتعلن	مفاعِلات	مفتعلن	مفاعِلات	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

(۳)

گُف	تَم	بِ	بِی	تَم	رَو	یِ	اَو	یَا	رَا	ه	یَا	بَم	سَو	یِ	اَو
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

(۴)

نکته گاهی ممکن است هجاهای یک بیت به صورتی باشند که بتوان آن ها را به دو شکل دسته بندی کرد، اما چون شکل دوم آن ها ریتم و آهنگ (وزن) درستی به دست نمی دهد، آن ها را جزء ابیاتی که به دو گونه دسته بندی می شوند، به شمار نمی آوریم؛ مانند بیت (۱) که شکل دوم آن به صورت زیر است:

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مفعول	مفعول	مفاعِلات	مفعول	مفاعِلات	مفعول	مفعول	مفاعِلات	مفعول	مفاعِلات	مفعول	مفعول	مفاعِلات	مفعول	مفاعِلات	مفعول

تست و پاسخ ۴۳

کدام بیت به هر دو صورت «همسان» و «ناهمسان» تقطیع می شود؟

- حوری و چو کوثرش عقیقی
- زلفت به خواب بینم و خواهم که هر شبی
- به سان دختر چادر نشین صحرایی
- بر روی نکو این همه آشفته نگردند

- سروی و چو غنچه اش دهانی
- تعبیر خواب های پریشان من شوی
- عروس لاله به دامن کوهسار آمد
- سری است در اوصاف تو بیرون ز نکویی

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی هجاهای این بیت را به دو صورت می توان دسته بندی کرد که در یک صورت، پایه های آوایی همسان و در حالتی دیگر پایه های آوایی ناهمسان به دست می آید.

بَر	رَو	یِ	نِ	کَو	اِین	هَ	مِ	آ	سُف	تِ	نَ	گَر	دَنَد
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
مفعول	مفعول	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ	مفاعِلْ

همسان
ناهمسان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

حو	ری	ئ	چ	گو	ث	رَش	ع	قی	قی
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
مستفعل			فاعلات			فعلن			
مفعول			مفاعیل			فعلن			

← هر دو ناهمسان

۱

زُل	قَت	ب	خا	ب	بی	ن	م	خا	هم	ک	هر	ش	بی
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستفعلن				مفاعیل				مستفعلن				فعل	
مفعول				فاعلات				مفاعیل				فاعلن	

← هر دو ناهمسان

۲

پ	سا	ن	دُخ	ت	ر	چا	دُر	ن	شی	ن	صح	را	بی
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
مفاعیلن				فعلاتن				مفاعیلن				فعلن	

← یک دسته‌بندی ناهمسان دارد.

۳

تست و پاسخ ۴۴

وزن کدام بیت «مفتعلن فاعلات مفتعلن» است؟

۱) ای که لب آب شکر ریخته است
 ۲) گوشه ابروی توست منزل جانم
 ۳) هجران بشود آتشم از دل ببرد
 ۴) هر ناله و فریاد که کردم نشنیدی

۱) ای که لب آب شکر ریخته است
 ۲) گوشه ابروی توست منزل جانم
 ۳) هجران بشود آتشم از دل ببرد
 ۴) هر ناله و فریاد که کردم نشنیدی

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره بهتر است به جای تقطیع هر بیت، از روش سماعی برای یافتن وزن ابیات بهره بگیرید. در سؤالاتی که وزن بیت در صورت سؤال آمده و شما باید بیت مورد نظر را از میان گزینه‌ها انتخاب کنید، کافی است هنگام خوانش هر بیت به ریتم خوانش آن و ریتم موجود در وزن ذکر شده سؤال توجه کنید و آن‌ها را با هم مقایسه کنید. این کار برای صرفه‌جویی در زمان مناسب است.

پاسخ تشریحی

گو	ش	ی	آب	رو	ی	تست	من	ز	ل	جا	تم
-	U	U	-	-	U	-	U	U	U	-	-
مفتعلن			فاعلات			مفتعلن			فعلن		

وزن سایر گزینه‌ها:

ای	ک	ل	بَت	آ	پ	ش	گر	ریخ	تست
-	U	U	-	-	U	U	-	U	-
مفتعلن			مفتعلن			فاعلن			

۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

هَج	رَـ	بِـ	شَـ	وَدَـ	آَـ	تَـ	شَـ	مَـ	دِلَـ	بِـ	بَـ	رَدَـ
—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—
مستفعل			مستفعل			مستفعل			مستفعل			فَع

هَر	نَا	لِـ	وُـ	قَر	یاد	کِـ	گَر	دَمَـ	نَـ	شِـ	نِـ	دِـ
—	—	U	U	—	—	U	—	—	U	U	—	—
مستفعل			مستفعل			مستفعل			مستفعل			فَعْلَن

۳

۴

تست و پاسخ ۴۵

وزن واژه‌های کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) برو ای باد بهاری به دیاری که تو دانی (فعلاتن فعلاتن فعلاتن)
- (۲) آن گل رخسار نگر نام گلستان چه بری؟ (مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
- (۳) شبت مه‌پوش و ماهت شب‌نقاب است (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- (۴) ما را گر از جان غم بود پس لاف عشقش چون ز نیم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سؤالاتی که وزن ابیات یا مصراع‌ها مقابل آن‌ها (یا در صورت سؤال) آمده است، کافی است اشعار را بریده‌بریده بخوانید و با هر پایه‌آوایی وزن ذکر شده را هم تکرار کنید تا متوجه شوید که درست است یا نه. این همان روش سماعی است که برای پیدا کردن وزن ابیات پیشنهاد می‌شود. برای نمونه، گزینه‌های همین سؤال را ببینید.

- ۱) بُ رُ ای با (فعلاتن) دِب هاری (فعلاتن) بِ دِ یاری (فعلاتن) کِ تَ دانی (فعلاتن)
- ۲) آن گُل رُخ (مفتعلن) سارِ نِ گَر (مفتعلن) نَا مِ گِ لَس (مفتعلن) تان چِ بِ ری (مفتعلن)
- ۴) ما را گِرَز (مستفعلن) جان غَم بِ وَد (مستفعلن) پَس لافِ عِش (مستفعلن) قَش چون ز نیم (مستفعلن)

وزن این مصراع «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است.

شَـ	بَـ	مَـ	پو	شُـ	ما	هَـ	تَـ	نَـ	قا	بَـ
U	—	—	—	U	—	—	—	U	—	—
مفاعیلن			مفاعیلن			فعولن				

وزن مصراع‌ها در سایر گزینه‌ها درست ذکر شده است.

تست و پاسخ ۴۶

در میان کدام ابیات، مفهومی مشترک وجود دارد؟

- (الف) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
- (ب) از راه تواضع به فلک رفت مسیحا
- (ج) به دولت همه افتادگان بلند شدند
- (د) شب‌نم به آفتاب رسید از فتادگی
- (ه) از پا فتادگانیم در زیر پا نظر کن

(۴) الف - ه - د

(۳) الف - ج - ه

(۲) د - ب - الف

(۱) ه - ب - د

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی در ابیات «الف»، «ب» و «د» «ستایش فروتنی و تواضع» دیده می‌شود و شاعر معتقد است «فروتنی مایهٔ تعالی و رسیدن به مقام والاست»؛ اما مفهوم ابیات «ج» و «ه» متفاوت است.
بیت «ج»: رسیدن فرودستان به مقام والا به خاطر اقبال بلند ممدوح
بیت «ه»: درخواست توجه و عنایت

راه حل تستی مفهوم کلی هر بیت را مقابل آن بنویسید و تشابه یا تفاوت آن‌ها را بررسی کنید. ابیات متفاوت را علامت بزنید و با آن‌ها رد گزینه کنید.

مفهوم کدام بیت «دوام عشق» را بیان می‌کند؟

تست و پاسخ ۴۷

بیت زیر با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟

«نتوان از سر او برد هوای شیرین لشکر خسرو اگر بر سر فرهاد رود»

- ۱) ساربانا خبر از دوست بیاور که مرا
 - ۲) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
 - ۳) گر دوست می‌آید برم یا تیغ دشمن بر سرم
 - ۴) تو را آن به که روی خود ز مشتاقان بیوشانی
- خبر از دشمن و اندیشهٔ بدگویان نیست
به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
من با کسی افتاده‌ام کز وی نپردازم به کس
که شادی جهانگیری غم لشکر نمی‌آورد

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینهٔ ۲

پاسخ تشریحی در این بیت همانند بیت سؤال به «دوام عشق» اشاره شده است. معنی بیت: «اگر همهٔ جهان دشمن شوند، دست من از دامن تو فقط با مرگ رها می‌شود».
مفهوم سایر ابیات:

- ۱) تنها باخبر شدن از یار برایم مهم است و ترسی از دشمنان و بدگویان ندارم. / درخواست برای خبردار شدن از یار
- ۲) تنها در اندیشهٔ معشوق بودن
- ۳) توصیه به پوشاندن چهره / معشوق اگر چهرهٔ خود را نپوشاند، همهٔ جهان عاشق او می‌شوند. / توصیف زیبایی معشوق

دام تستی در سؤالات قرابت به‌ویژه در مفاهیمی مثل «دوام عشق»، توجه داشته باشید که «دوام عشق تا مرگ» (مفهوم بیت ۲) با «دوام عشق حتی پس از کشته شدن» (مفهوم بیت سؤال) تفاوت دارد؛ اما آن‌چه باعث می‌شود این دو را دارای «ارتباط مفهومی» بدانیم و ۲ را به عنوان پاسخ انتخاب کنیم، این است که نزدیک‌ترین مفهوم به مفهوم بیت سؤال است و گزینه‌های دیگر این ارتباط و نزدیکی را ندارند و گرنه در سؤالی دیگر ممکن است این دو را هم مفهوم ندانیم.

تست و پاسخ ۴۸

مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) در طاس فلک جرعهٔ شادی و غم است
 - ۲) به روزگار خزان زرگری کند شب و روز
 - ۳) دل در جهان مبنده که با کس وفا نکرد
 - ۴) در نوشخند برق خطرهایست زینهار
- گه محنت و دولت است و گه بیش و کم است
به روزگار بهاران کندت رنگرزی
هرگز نبود دور زمان بی تبدلی
بازی مخور ز چهرهٔ خندان روزگار

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینهٔ ۲

مشاوره یکی از مفاهیم پرتکرار در تست‌های قرابت کنکور، مفهوم «ناپایداری احوال روزگار و تغییر و تبدل آن» است.
این مفهوم در درس ۵ فنون یازدهم نیز آمده است:
«روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد»
«چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی مفهوم این بیت «توصیف بهار و پاییز» است؛ اما مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها «ناپایداری احوال روزگار» است.

تست و پاسخ ۴۹

همه گزینه‌ها با بیت زیر تناسب مفهومی دارند؛ به جز

«هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست دل افسرده غیر از آب و گل نیست»

(۱) گر کشته شوم در عشق از مرگ نیندیشم	خود مرده درد او زنده به حیات اوست
(۲) هر کاو شراب عشق نخورده است و درد درد	آن است کز حیات جهانیش نصیب نیست
(۳) کسی کز سوز عشق تو ندارد جان و دل زنده	بسان خاک گورستان درون پر مردگان دارد
(۴) دل که نبود آتشین در عشق تو بی‌آب به	جان که نبود خاک ره در کوی تو بر باد، باد

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک صورت سؤال با ۲، ۳ و ۴ این است که «دلی که عاشق نیست، مرده است و حیات ندارد»؛ اما در ۱

سخن از این است که «کشته راه عشق، همیشه زنده است».

راه حل تستی در سؤالاتی که بیتی را در صورت سؤال داده‌اند و بیت نامتناسب با آن را خواسته‌اند، می‌توان مستقیماً به سراغ گزینه‌ها رفت و بیت نامتناسب با بقیه را انتخاب کرد؛ یعنی می‌توانید اصلاً بیت صورت سؤال را نخوانید!

تست و پاسخ ۵۰

مفهوم کدام گزینه، با بیت «صبر بر جور فلک کن تا بر آیی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمّل بایدهش» ارتباط معنایی ندارد؟

«ستایش صبر»
در کدام بیت دیده
نمی‌شود؟

(۱) چو بستی در به روی من به کوی صبر رو کردم	چو درمانم نبخشیدی به درد خویش خو کردم
(۲) گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان	بلا بگردد و کام هزارساله برآید
(۳) کلید در گنج مقصود، صبر است	در بسته آن کس که بگشود صبر است
(۴) این که پیرانه سرم صحبت یوسف بناوخت	اجر صبری است که در کلبه احزان کردم

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی مفهوم بیت سؤال «توصیه به صبر و ستودن شکیبایی» است و بیان این نکته که «با صبر و شکیبایی می‌توان به مقصود

رسید». این مفهوم در ۲، ۳ و ۴ نیز دیده می‌شود؛ اما مفهوم بیت در ۱ «از سر اجبار و ناچاری صبوری کردن و با درد خود خو گرفتن» را بیان می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۳۴ تا ۷۴، جامعه‌شناسی دوازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸

تست و پاسخ (۵)

دیدگاه طولی نسبت به تاریخ جوامع

عبارت «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند» تأییدکننده کدام گزاره است؟

- (۱) همه جوامع شبیه یک موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.
- (۲) جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما هیچ‌کدام نمی‌توانند مسیر دیگری را با حفظ هویت خود ادامه دهند.
- (۳) تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری آن باشد، جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند و درون جهان اجتماعی پذیرفته نمی‌شود.
- (۴) همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و هر جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کند و فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه دیدگاه طولی نسبت به تاریخ (سرگذشت و سرنوشت) جوامع، بیان می‌کند که همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و در این مسیر واحد، جوامع عقب‌مانده، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. ضرب‌المثل «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند» نیز بیانگر یکسان‌بودن حرکت جوامع و دیدگاه طولی (تک‌خطی) نسبت به تاریخ جهان‌های اجتماعی است. در جدول زیر به بررسی این دیدگاه و مقایسه آن با دیدگاه عرضی خواهیم پرداخت:

جهان‌های اجتماعی در طول هم	جهان‌های اجتماعی در عرض هم
عده‌ای از جامعه‌شناسان، از جمله آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس، معتقدند جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و مسیر یکسانی را طی می‌کنند.	عده دیگری از اندیشمندان، از جمله مردم‌شناسان معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند و فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورند.
معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یک موجود زنده‌اند و تفاوت آن‌ها، همانند تفاوتی است که موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود طی می‌کند.	معتقدند تفاوت میان جهان‌های اجتماعی، همانند تفاوت دو گونه متفاوت (مانند شیر و آهو) است.
در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و جوامع عقب‌مانده، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. این موضوع منجر به شکل‌گیری نظریه استعمار شده است که امروزه به استثمار تبدیل شده است.	مطابق با این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند به صورت سالم و فعالانه از یکدیگر تجربه کسب کنند، اما نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهند.
مطابق با این دیدگاه، دورکیم، حرکت جوامع بشری را به دو مرحله تقسیم می‌کند: (۱) جوامع مکانیکی: در آن تقسیم کار شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی (مانند تقسیم کار سنی و جنسی) است. (۲) جوامع ارگانیکی: در آن تقسیم کار گسترده وجود دارد.	مردم‌شناسان، براساس این دیدگاه، از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

پاسخ تشریحی اروپایی‌ها یک ضرب‌المثل قدیمی دارند که می‌گویند «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند». این تنها یک ضرب‌المثل است، ولی عده‌ای باورشان این است که زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند. در این دیدگاه همه جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مربوط به دیدگاه عرضی نسبت به تاریخ جوامع است.

۳) گزاره‌ای درست، اما بی‌ارتباط با صورت سؤال است.

۴) این که همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند، بیانگر دیدگاه طولی است؛ اما ادامه جمله نشان‌دهنده دیدگاه عرضی است.

تست و پاسخ ۵۲

عبارت درست در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی کدام است؟

۱) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شود - پیامدهای اجتماعی جهان‌های اجتماعی صرفاً محدودکننده افراد است.

۲) جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد - هر جهان اجتماعی براساس عقاید خود، برخی ظرفیت‌های بشر را نادیده می‌گیرد.

۳) الزام‌های جهان اجتماعی، بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر نمی‌گذارد - برخی جهان‌ها با رویکرد دنیاگریز خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

۴) محدودیت‌های زبانی، مبادله معانی پیچیده بین هم‌زبانان را دشوار می‌کند - فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

(پایه‌شناسی دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در حل این نوع از سؤالات، باید به دنبال نادرستی و رد گزینه‌ها باشید؛ بنابر این به قیدها و مثبت یا منفی بودن افعال توجه ویژه داشته باشید.

پاسخ تشریحی جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

هر جهان اجتماعی نیز براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.

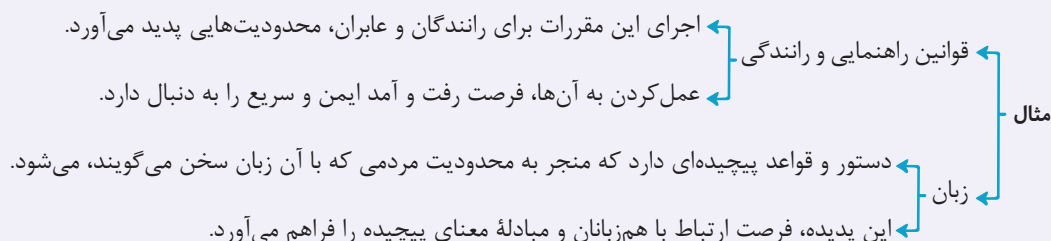
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - نادرست (پیامدهای هر پدیده اجتماعی، هم محدودکننده افراد است و هم برای افراد فرصت ایجاد می‌کند. قید «صرفاً» باعث نادرستی این گزینه شده است.)

۳) نادرست (پیامدها و الزام‌های هر جهان اجتماعی، بر فعالیت اعضای آن جهان اجتماعی تأثیر می‌گذارد) - درست

۴) نادرست (محدودیت‌های زبانی، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد) - درست

نکته هر پدیده‌ای در جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی به همراه دارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۵۳

- به ترتیب عبارت درست در رابطه با «آرمان اجتماعی»، «قلمرو واقعی جهان اجتماعی» و «شناخت عقاید و ارزش‌ها» کدام است؟
- اهدافی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن هستند - نظام معیار جهان اجتماعی است که برخی آن را مراعات نمی‌کنند - علوم اجتماعی نمی‌تواند حق یا باطل بودن آن‌ها را شناسایی کند.
 - در ارزش‌های اجتماعی متبلور می‌شود. - واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را در پرتو آرمان‌های آن جهان اجتماعی می‌توان ارزیابی کرد. - با علوم و حیانی و عقلانی ممکن است.
 - تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ است. - شامل ارزش‌هایی است که مردم رعایت آن را لازم می‌دانند. - علوم مبتنی بر عقل و وحی دو ابزار مناسب برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.
 - ارزش‌هایی که مردم از آن جانبداری می‌کنند و مطابق با آن عمل می‌کنند. - اگر به ارزش‌ها عمل نشود، از آرمان‌ها فاصله می‌گیرند. - اگر علم به دانش تجربی محدود شود، امکان شناخت عقاید و ارزش‌ها را ندارد.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی: آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود. / واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد. / علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- درست - نادرست (آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم‌وبیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند). - نادرست (علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند).
- درست - نادرست (بیانگر قلمرو آرمانی جهان اجتماعی است). - درست
- نادرست (بیانگر قلمرو واقعی جهان اجتماعی است). - درست - درست

تست و پاسخ ۵۴

به ترتیب مصادیق «الف»، «ب» و «ج» در جدول زیر، در کدام گزینه آمده است؟

مفهوم	ملاک تعیین
باطل فرض کردن یک بخش از جهان اجتماعی	«ب»
«الف»	تشخیص مناسب یا نامناسب بودن واقعیت‌ها
شناخت حق یا باطل بودن هر بخش از جهان اجتماعی	«ج»

- ارزیابی در پرتو آرمان‌ها - شکل‌گیری براساس خرافات - توجه کردن یا بی‌توجهی مردم به آن لایه
- ارزیابی در پرتو ارزش‌ها - قابل دفاع نبودن از نظر علمی - توجه کردن یا بی‌توجهی مردم به آن لایه
- ارزیابی در پرتو ارزش‌ها - شکل‌گیری براساس خرافات - علم متناسب با همان لایه
- ارزیابی در پرتو آرمان‌ها - قابل دفاع نبودن از نظر علمی - علم متناسب با همان لایه

پاسخ: گزینه ۴

(پایه‌شناسی دهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی: واقعیت‌ها را در پرتو آرمان‌ها ارزیابی می‌کنیم و مناسب یا نامناسب بودن آن‌ها را تشخیص می‌دهیم. (الف) هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل است. (ب) حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود. (ج)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

نکته به مناسبت قسمت سوم این سؤال، نکته زیر که مربوط به «ملاک تشخیص حق یا باطل بودن» است را ببینید:

• حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.
مثال: علوم تجربی توان دآوری دربارهٔ فنون و روش‌های اجرایی را دارند؛ مثلاً درست یا نادرست بودن شیوهٔ مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.

• حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان دربارهٔ انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت. علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند.

جهان‌های اجتماعی که (۱) علم را به روش تجربی محدود می‌کنند و (۲) عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق و باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند.

از نظر این جوامع، عقاید و ارزش‌ها ← ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها را بشناسیم.

← برای دآوری دربارهٔ آن‌ها راهی نداریم.

• علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند دربارهٔ حق و باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی دآوری کند.

تست و پاسخ ۵۵

به ترتیب، علت پیدایش هر یک از وضعیت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- نظریهٔ استعمار
- شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید
- کاهش فاصلهٔ قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی
- زوال معنا و عقلانیت ذاتی

(۱) نگاه تک‌خطی به جوامع - گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - عمل کردن مردم مطابق با آرمان‌ها - علم‌ندانستن علوم عقلانی و وحیانی

(۲) مسیرهای متفاوت فرهنگ‌ها - مشارکت اجتماعی افراد - نزدیک شدن قلمرو واقعی جهان اجتماعی به آرمان‌ها - طرد عناصر معنوی و مقدس

(۳) استثمار و بهره‌کشی برخی جوامع از برخی دیگر - برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی قبلی - تحقق بیشتر آرمان‌های جهان اجتماعی - از دست رفتن دانش ابزاری

(۴) نگاه طولی به سرنوشت جوامع - تغییر جهان اجتماعی موجود - تبلور آرمان‌های اجتماعی در ارزش‌ها - بسط و توسعهٔ عقلانیت ابزاری

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۵، ۶ و ۷)

پاسخ: گزینهٔ ۱

پاسخ تشریحی اگرچه انسان امروزی براساس تجربیات واقعی، استعمار را به معنی استثمار (بهره‌کشی به ناحق از دیگران و دسترنج آن‌ها) درمی‌یابد، ولی در سده‌های پیشین، نظریهٔ استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده بود. این دیدگاه نشان‌دهندهٔ نگاه طولی و تک‌خطی به تاریخ جوامع است.

علت شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید، گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است.

اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصلهٔ میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعهٔ خود را کاهش می‌دهند.

جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراطجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری (که پدیده‌های فراطجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند) از دست می‌رود و دآوری دربارهٔ این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود. از این روند، به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

دام تستی قسمت چهارم (۲۳)، نشان دهنده گسترش عقلانیت ابزاری است؛ در حالی که صورت سؤال، به دنبال زوال عقلانیت ذاتی است.

تست و پاسخ (۵۶)

به ترتیب، هر یک از عبارات زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی
- تنوع جهان‌های اجتماعی
- توحید و ربوبیت خداوند سبحان
- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها

- (۱) پذیرش درون جهان اجتماعی - دیدگاه عرضی نسبت به جهان‌های اجتماعی - عقاید و ارزش‌های حقیقی - قفس آهنین
 - (۲) تفاوت میان جهان‌های اجتماعی - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی - تقدس‌زدایی
 - (۳) رخ دادن در جهان اجتماعی واحد - پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف - قلمرو واقعی جهان اجتماعی - ویژگی جهان متجدد
 - (۴) تبدیل به جهان اجتماعی دیگر - نگاه تک‌خطی به تاریخ جوامع - محصول هستی را فراتر از طبیعت دیدن - زوال معنا و عقلانیت ذاتی
- (پایانه‌شناسی دهم - درس‌های ۵، ۶ و ۷)

پاسخ: گزینه ۱

نکته انواع تغییرات جهان اجتماعی:

براساس تقسیم‌بندی اجزای جهان اجتماعی به لایه‌های مختلف، تفاوت‌های مختلفی نیز در جهان اجتماعی پدید می‌آید:

تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)	• از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. • درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.
تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (ارزش‌ها و عقاید)	• جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. • از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

پاسخ تشریحی تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.

اندیشمندان پایبند به نظریه جهان‌های اجتماعی در عرض هم، معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.

آزادی انسان‌ها از همه بندها و موانع راه سعادت آن‌ها، عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی همه انسان‌ها، توحید و ربوبیت خداوند سبحان نسبت به همه مخلوقات، از عقاید و ارزش‌های حقیقی و درستی هستند که حقانیت و درستی آن‌ها با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند؛ این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند، به عنوان «از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها» یاد می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۵۷

ویژگی‌های هویتی «منزلت اجتماعی»، «ایرانی بودن» و «سخت‌کوشی»، به ترتیب مشابه ویژگی‌های هویتی مطرح‌شده در کدام گزینه است؟

- (۱) دارایی - مکان تولد - کم‌سواد
(۲) منضبط - دانش‌آموز - وقت‌شناسی
(۳) کارمندبودن - روستایی - امانتداری
(۴) نژاد - راستگوبودن - زمان تولد

(پایانه‌شناسی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره اول نوع ویژگی‌های هویتی صورت سؤال رو پیدا کنید، بعد برید سراغ گزینه‌ها و با رد گزینه به جواب برسید.

درس نامه •• ویژگی‌های هویتی انسان

تقسیم‌بندی اول	اکتسابی	انسان، خود باعث پدیدآمدن این ویژگی می‌شود یا در پدیدآمدن آن نقش دارد.	مؤمن‌بودن، وقت‌شناسی و خجالتی‌بودن
	انتسابی	انسان در پدیدآمدن آن نقشی ندارد.	مکان تولد، زمان تولد و جنسیت
تقسیم‌بندی دوم	ثابت	در طول زندگی فرد، تغییر نمی‌کند.	مکان تولد، نژاد و ملیت
	متغیر	در طول زندگی فرد ممکن است دچار تغییر شود.	دانش‌آموزبودن، شغل و ویژگی‌های روانی و اخلاقی
تقسیم‌بندی سوم	فردی	فرد، برای داشتن این ویژگی نیازی ندارد که به عضویت گروه‌های اجتماعی درآید.	خوش‌اخلاقی، زیبایی و مؤمن‌بودن
	اجتماعی	فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی‌ها را داشته باشد.	ایرانی‌بودن، منزلت اجتماعی و شغل فرد

پاسخ تشریحی ویژگی‌های هویتی مطرح‌شده در صورت سؤال:

منزلت اجتماعی: اکتسابی، متغیر و اجتماعی / ایرانی: انتسابی، ثابت و اجتماعی / سخت‌کوشی: اکتسابی، متغیر و فردی
ویژگی‌های هویتی مطرح‌شده در (۳):

کارمندبودن: اکتسابی، متغیر و اجتماعی / روستایی: انتسابی، ثابت و اجتماعی / امانتداری: اکتسابی، متغیر و فردی
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دارایی: اکتسابی، متغیر و فردی / مکان تولد: انتسابی، ثابت و فردی / کم‌سواد: اکتسابی، متغیر و فردی

۲) منضبط: اکتسابی، متغیر و فردی / دانش‌آموز: اکتسابی، متغیر و اجتماعی / وقت‌شناسی: اکتسابی، متغیر و فردی

۴) نژاد: انتسابی، ثابت و فردی / راستگوبودن: اکتسابی، متغیر و فردی / زمان تولد: انتسابی، ثابت و فردی

تست و پاسخ ۵۸

هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند؛ بنابراین:

(۱) سه بُعد متمایز هویت انسان عبارت‌اند از: بدن و بُعد جسمانی، نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی و بُعد اجتماعی.

(۲) هر جهان اجتماعی بنا بر هویت خود، امکان پیدایش و رشد هویت‌های اخلاقی و روانی ناسازگار افراد را تضعیف می‌کند.

(۳) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هیچ دخل و تصرفی در طبیعت را مجاز نمی‌شمارد.

(۴) هویت فردی هر انسان در جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های همان جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

(پایانه‌شناسی دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه ..

هویت هر جهان اجتماعی
 قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعی ← براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

از این مسئله سه نتیجه حاصل می‌شود:

(۱) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

مثال در جامعهٔ قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد براساس جایگاه قبیله‌ای آن‌ها مشخص می‌شود.

در جامعهٔ سرمایه‌داری، هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

در جامعهٔ دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌هایی است که آن دین محترم می‌شمارد.

اسلام، هویت افراد را با تقوا، علم و عدالت ارزیابی می‌کند.

(۲) هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

مثال نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.

در جهان معنوی اسلام، طبیعت به عنوان موجودی زنده، آیت و نشانهٔ خداوند محسوب می‌شود.

(۳) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوعی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینهٔ پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند.

مثال جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از ویژگی‌های اخلاقی و روانی سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی آن شکل می‌گیرند (مانند فردگرایی، دم غنیمت‌شماری، انضباط، تفرج و ...).

جهان متجدد با بسیاری از ویژگی‌های اخلاقی که براساس ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشند (مانند قناعت، حیا، بندگی خدا، تقوا، خوف و رجای الهی و ...) سازگار نیست.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست است، اما ارتباطی با صورت سؤال ندارد.

(۲) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.

(۳) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

تست و پاسخ ۵۹

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

• در چه صورتی انسان‌ها به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌برند؟

• عبارت «برای هر کاری که ارادهٔ آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف نمی‌شود»، نشان‌دهندهٔ چیست؟

• اگر جوامع به عقاید و ارزش‌های حقیقی ایمان بیاورند، چه پیامدی به همراه دارد؟

(۱) رجوع به تاریخ گذشتهٔ خود - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی - حقیقت به عرصهٔ قلمرو آرمانی جوامع وارد می‌شود.

(۲) توجه به تنوع عقاید کلان در هر جهان اجتماعی - رابطهٔ جهان اجتماعی با ویژگی‌های نفسانی - افراد براساس آرمان‌ها عمل می‌کنند.

(۳) مقایسهٔ جهان اجتماعی با جهان اجتماعی دیگر - تأثیر خصوصیات جسمانی بر نفسانی - حقیقت به حوزهٔ قلمرو واقعی وارد می‌شود.

(۴) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - تعامل جهان اجتماعی و جهان نفسانی - فاصلهٔ قلمرو آرمانی و واقعی کاهش می‌یابد.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۵، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینهٔ ۱

نکته

اگر ما تنها جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم ← ممکن است گمان کنیم جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد.

هنگامی که چشم خود را بر دیگر جوامع می‌گشاییم.

← به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.

← یا وقتی به تاریخ گذشتهٔ خود رجوع می‌کنیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه...

- الف) رابطه دوسویه جهان طبیعی و جهان نفسانی:
- (۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی ← مثال ترشح بیش از اندازه غده تیروئید، موجب عصبانی شدن انسان می شود.
- (۲) تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی ← مثال (۱) برخی از بیماری های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می شود. (۲) برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی شود.
- ب) رابطه دوسویه جهان طبیعی و جهان اجتماعی:
- (۱) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی ← مثال در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.
- (۲) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی ← مثال زندگی اجتماعی انسان ها، طبیعت را تهدید می کند.
- ج) رابطه دوسویه جهان اجتماعی و جهان نفسانی:
- (۱) تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی ← مثال (۱) یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می دهد. (۲) امام خمینی (ره) با تقوای خود، توانستند مسیر تاریخ جامعه ایران، امت اسلام و جهان امروز بشریت را دگرگون سازند.
- (۲) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی ← مثال جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی اخلاقیات می شود.

آزمون پنجم حضوری

پاسخ تشریحی

هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می گشاییم که هم اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می کنیم، به تنوع جهان های اجتماعی پی می بریم. حدیث «برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی شود» از امام صادق، بیانگر تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی (جسمانی) است. جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش های حقیقی، آن ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می کنند.

تست و پاسخ ۶۰

به ترتیب کدام مورد، فایده علوم طبیعی است، اما فایده علوم اجتماعی نیست؟

- (۱) درباره فرصت ها و محدودیت های فناوری به انسان آگاهی می دهند - زمینه فهم متقابل انسان ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می سازند و به افزایش همدلی انسان ها کمک می کنند.
- (۲) با شناخت طبیعت و قوانین آن، قدرت پیش بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن ها را به انسان می دهند - با داوری درباره علوم طبیعی، وسیله غلبه انسان بر محدودیت های طبیعی می شوند.
- (۳) با داوری درباره ارزش ها و هنجارهای اجتماعی، شیوه صحیح استفاده از طبیعت را مشخص می کنند - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را فراهم می آورند.
- (۴) با شناخت قوانین طبیعت، در استفاده از طبیعت به انسان کمک می کنند - با داوری درباره پدیده های اجتماعی و نقد آن ها، فرصت موضع گیری اجتماعی مناسب را برای اندیشمندان فراهم می آورند.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه شناسی دوازدهم - درس ۲)

تکنیک

در بررسی فواید علوم طبیعی و علوم اجتماعی، چند عبارت مشابه وجود دارد:

پیش بینی، پیشگیری و غلبه بر طبیعت ← فایده علوم طبیعی است.

داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن ← فایده علوم اجتماعی است.

کمک به انسان ها در استفاده صحیح از علوم طبیعی ← فایده علوم اجتماعی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (فایده علوم اجتماعی است). - درست
 ۲) درست - نادرست (غلبه بر محدودیت‌های طبیعت، از کارکردها و فواید علوم طبیعی است).
 ۳) نادرست (علوم طبیعی توان دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارها را ندارد؛ هم‌چنین نشان‌دادن شیوه صحیح استفاده از طبیعت از فواید علوم اجتماعی است). - درست
 ۴) درست - درست

تست و پاسخ ۶۱

دیدگاه افرادی که علوم انسانی و علوم اجتماعی را دارای موضوعات متفاوتی می‌دانند، چه پیامدی به همراه دارد؟

- ۱) روش علوم اجتماعی همانند علوم جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی را از نوع روش‌های طبیعی و تجربی می‌داند.
- ۲) برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی، روش غیرتجربی دارند.
- ۳) علوم انسانی عام‌تر از علوم اجتماعی است و همه علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی هستند.
- ۴) وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره پاورقی‌های کتاب جامعه‌شناسی، در کنکورهای سال‌های اخیر بسیار پرتکرار بوده. این سؤال هم از پاورقی طرح شده؛ حتماً به آن‌ها توجه کنید.

درس نامه •• ارتباط علوم انسانی و علوم اجتماعی

در این زمینه، سه دیدگاه وجود دارد:

- ۱) علوم انسانی و علوم اجتماعی یکی هستند.
- ۲) موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی، یکسان است و درباره امور انسانی بحث می‌کنند؛ اما روش آن‌ها متفاوت است.
- روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی و ...) ← روش تجربی (طبیعی)
- روش علوم انسانی (هنر، فلسفه علوم اجتماعی و ...) ← روش‌های غیرتجربی
- ۳) علوم انسانی و اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) و ۲) بیانگر دیدگاه افرادی است که موضوع علوم انسانی و اجتماعی را یکسان می‌دانند، ولی روش آن‌ها را متفاوت می‌دانند.
 ۳) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند، ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند.

تست و پاسخ ۶۲

درست و غلط بودن هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی آدمیان را توضیح می‌دهند.
- جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند و حق و باطل نیز بر مدار بینش و گرایش انسان‌ها دچار تغییر می‌شود.
- در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان صرفاً از مواد و موجودات خام ساخته شده است.
- جهان توحیدی به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و امکان بهره‌وری از طبیعت را محدود می‌سازد.

۱) د - د - غ - د ۲) غ - د - غ - غ ۳) غ - غ - غ - د ۴) د - غ - د - غ

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۶ و ۷ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت دوم: جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود.
عبارت چهارم: جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

تست و پاسخ ۶۳

به ترتیب موضوع یا مصادیق «علوم انسانی»، «هویت اکتسابی»، «فرهنگ حق» و «متافیزیک» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) بررسی پیامد کنش‌های اجتماعی انسان‌ها - صبوری - رعایت توسط عموم مردم جامعه - پرداختن به موجودی خاص
- (۲) بحث درباره کنش انسان و پیامدهای آن - خجالتی‌بودن - مطابقت با فطرت انسان‌ها - بحث درباره اصل وجود
- (۳) بررسی فعالیت‌های ارادی انسان‌ها - جنسیت - قابل دفاع بودن از نظر علمی - شناسایی قوانین کلی موجودات
- (۴) علم اخلاق و علم روان‌شناسی - منزلت اجتماعی - صحیح‌بودن از لحاظ علمی - بررسی علت پدیده‌های انسانی و اجتماعی

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۷ و ۸ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● بررسی موضوعات علوم

علوم طبیعی: موضوع علوم طبیعی، پدیده‌های طبیعی هستند. علوم طبیعی، قوانین طبیعت و پدیده‌های طبیعی را شناسایی می‌کند.
علوم انسانی: درباره کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند. از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند.

علوم اجتماعی: علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.
فلسفه (متافیزیک): موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.

پاسخ تشریحی

علوم انسانی، درباره کنش‌های انسان و پیامدهای آن بحث می‌کند. / خجالتی‌بودن، از جمله ویژگی‌های اکتسابی است؛ زیرا انسان در پدیدآمدن آن نقش دارد. / بخش‌هایی از جهان اجتماعی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است. / موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نادرست (موضوع علوم اجتماعی است، نه علوم انسانی). - درست - نادرست (مربوط به فرهنگ حق نیست). - نادرست (فلسفه به موجودی خاص نمی‌پردازد).

۳) درست - نادرست (جنسیت انتسابی است، نه اکتسابی). - درست - درست

۴) درست - درست - درست - نادرست (فلسفه به بحث علت می‌پردازد، اما علت‌های پدیده‌های طبیعی، انسانی و اجتماعی را مورد بررسی قرار نمی‌دهد).

تست و پاسخ ۶۴

به ترتیب هر یک از موارد زیر، نشان‌دهنده کدام مفهوم و جهان اجتماعی است؟

«بررسی ساختار اجتماعی»، «تقسیم کار سنی و جنسی»، «منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات» و «مسئولیت انسان نسبت به آبادانی طبیعت»

- (۱) علوم اجتماعی - جوامع ارگانیکی - فرهنگ معنوی - فرهنگ توحیدی
- (۲) جامعه‌شناسی کلان - جوامع مکانیکی - جهان اساطیری - جهان توحیدی
- (۳) جامعه‌شناسی کلان - جوامع ارگانیکی - فرهنگ اساطیری - فرهنگ اسلام
- (۴) علوم اجتماعی - جوامع مکانیکی - فرهنگ دنیوی - جهان اسلام

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۵ و ۶ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

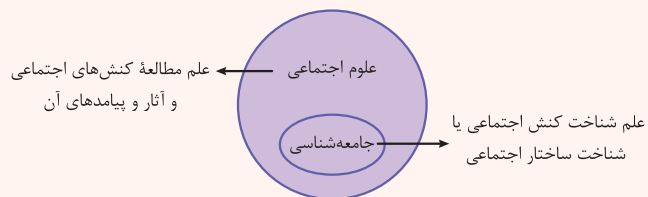
پاسخ: گزینه ۲

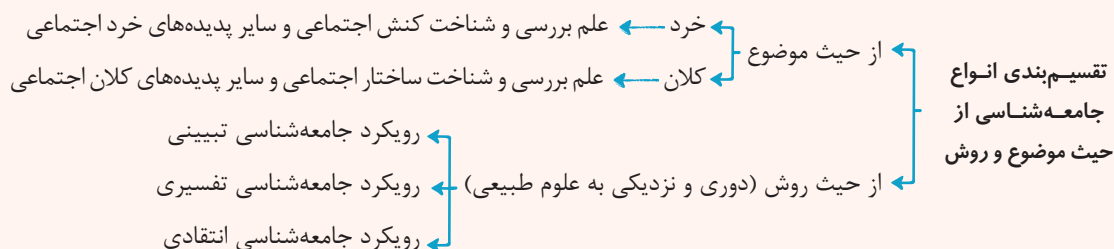
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

درس نامه •• رابطه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی

علوم اجتماعی، پدیده‌های اجتماعی انسان را مطالعه می‌کند؛ از آن‌جا که کنش‌های انسان، ابعاد و انواع متعددی دارد، شاخه‌ها و دانش‌های متفاوتی در علوم اجتماعی پدید آمده است. جامعه‌شناسی نیز یکی از این شاخه‌هاست.

پاسخ تشریحی جامعه‌شناسی خرد کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند؛ اما جامعه‌شناسی کلان ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آن‌ها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد. منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه‌ای از این محدودیت‌هاست. در جهان توحیدی، طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است و انسان خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است. تصرفات انسان در طبیعت مقید به اراده حکیمانه الهی است.

تست و پاسخ ۶۵

به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- در تقسیم کار جهان غرب، مطالعه جوامع صنعتی و شهری وظیفه کدام گروه بود؟
- وجود نظریات متفاوت درباره هویت نشانه چیست؟
- چرا پیش‌بینی در علوم اجتماعی، دشوارتر از پیش‌بینی در علوم طبیعی است؟
- شکل‌گیری رویکردهای تبیینی، تفسیری و انتقادی در جامعه‌شناسی پیامد چیست؟

- ۱) مردم‌شناسان - ناآگاهانه بودن بخشی از هویت - تنوع و گستردگی پدیده‌های اجتماعی - شاخه‌های متفاوت علم اجتماعی
- ۲) مردم‌شناسان - وجود خطا و اشتباه در شناخت هویت - نظم پیچیده قواعد جهان اجتماعی - شاخه‌های متفاوت علوم اجتماعی
- ۳) جامعه‌شناسان - وجود خطا و اشتباه در شناخت هویت - ناآگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی
- ۴) جامعه‌شناسان - ناآگاهانه بودن بخشی از هویت - هدفدار بودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۵ و ۸ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

یک مثال در ارتباط با تنوع جهان‌های اجتماعی، تقسیم کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان در جهان غرب بود.

در جهان غرب ← وظیفه جامعه‌شناسی مطالعه جوامع صنعتی پیشرفته (غربی) بود.

مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی (غیرغربی) می‌پرداخت.

جامعه‌شناسان، جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر می‌پنداشتند؛ اما مردم‌شناسان به عمق اشتباه جامعه‌شناسان پی بردند ← از این رو یکی از مهم‌ترین انتقادهای فرهنگ غرب و تصور ساده آن‌ها از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

آزمون پنجم حضوری

پاسخ تشریحی در جهان غرب، نوعی تقسیم کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان شکل گرفته بود. وظیفه جامعه‌شناسی، مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته (جوامع غربی) بود و مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی می‌پرداخت. وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد. به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است. در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی، سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

روان شناسی یازدهم: صفحه های ۸ تا ۶۵

تست و پاسخ ۶۶

عبارات زیر، به ترتیب، به کدام مفهوم علمی اشاره دارد؟

- مشاهدات زیست شناسی نشان می دهد، موجوداتی که بهتر با محیط سازگار می شوند، معمولاً عمر طولانی تری دارند.
- دانش آموزانی که در دوره های آموزشی بیشتری شرکت می کنند، در امتحانات نتایج بهتری می گیرند.
- استفاده دانش آموزان از کلاس های آموزشی آنلاین، چگونه بر میزان اجتماع گریزی آنان اثر می گذارد؟
- قوانین کشورها، برای تحقق ارزش های مورد قبول جامعه مانند امنیت و اخلاق، آزادی افراد را محدود می کنند.

- (۱) فرضیه - قانون - فرضیه - نظریه
(۲) قانون - فرضیه - مسئله - فرضیه
(۳) فرضیه - فرضیه - مسئله - قانون
(۴) اصل - نظریه - مسئله - فرضیه

(درس ۱ - علم تجربی چیست؟)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مفاهیم علم تجربی (مسئله، فرضیه، اصل یا قانون و نظریه) از سوالات مورد توجه طراحان کنکور است و در سال های اخیر از این قسمت مکرر سؤال طرح شده است؛ بنابراین به مفهوم هر کدام توجه داشته و تفاوت ها و روابط بین آن ها را بدانید.

درس نامه در علوم تجربی برخی مفاهیم مانند مسئله، فرضیه، اصل (قانون) و نظریه کاربرد فراوانی دارند:

مفاهیم پر کاربرد	توضیح
(۱) مسئله	پژوهش دانشمندان با «طرح مسئله» آغاز می شود و همیشه یک جمله پرسشی است.
(۲) فرضیه	به پاسخ ها یا حدس های اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسئله های علمی «فرضیه» گفته می شود و همیشه به صورت یک جمله خبری است.
(۳) اصل یا قانون	فرضیه در صورت پذیرفته شدن به «اصل یا قانون» تبدیل می شود.
(۴) نظریه	مجموعه ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، «نظریه» را شکل می دهد.

نکته هرگاه به پژوهش های انجام شده، مشاهدات و نتایج آزمایشات اشاره شود، عبارت مطرح شده «اصل» یا «قانون» است و اگر صرفاً یک جمله خبری بیان شود که در آن رابطه بین متغیرها مطرح شده و هیچ اشاره ای به انجام پژوهش، مشاهدات و یا نتیجه آن نشده باشد، عبارت ذکر شده «فرضیه» است و اگر یک نگاه کلی در مورد یک موضوع (نتیجه چند اصل کنار هم) مطرح شده باشد، معمولاً «نظریه» است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: به مشاهدات و نتایج به دست آمده از آن ها اشاره شده است، پس یک «اصل» یا «قانون» است.
عبارت دوم: در فرضیه رابطه بین دو یا چند متغیر مورد بررسی قرار می گیرد. در این عبارت نیز، رابطه بین «شرکت در دوره های آموزشی» و «نتایج امتحانات دانش آموزان» مطرح شده است که می تواند درست یا نادرست باشد، پس یک فرضیه است.
عبارت سوم: این عبارت یک جمله پرسشی است که احتمال وجود رابطه بین دو متغیر «استفاده از کلاس های آموزشی آنلاین» و «اجتماع گریزی دانش آموزان» را مطرح می کند، پس یک «مسئله علمی» است.
عبارت چهارم: این عبارت هم رابطه احتمالی دو متغیر «قوانین کشورها» و «محدود شدن آزادی انسان ها» را مطرح کرده است، پس یک «فرضیه» است.

تست و پاسخ ۶۷

علی می داند که وقتی دچار سردرد می شود، احتمالاً معده اش اسیدی شده و نیاز دارد برای آن که حالت اسیدی را خنثی کند، یک محلول قلیایی

الف

مانند عرق نعنا بنوشد. در عبارات «الف» و «ب»، به ترتیب کدام هدف علم روان شناسی مطرح است؟

ب

- (۱) توصیف - کنترل (۲) تبیین - کنترل (۳) توصیف - پیش بینی (۴) تبیین - پیش بینی

(درس ۱ - روان شناسی چه هدف هایی را دنبال می کند؟)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

مشاوره اهداف روان شناسی از قسمت های مهم درس اول و از مباحث پرتکرار است؛ بنابراین سعی کنید این بخش از کتاب را با دقت و به صورت مفهومی یاد بگیرید.

درس نامه هدف علم روان شناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش بینی و کنترل موضوع مورد پژوهش است.

اهداف	توضیح
(۱) توصیف	بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چستی موضوع
(۲) تبیین	بیان چرایی و علل اتفاق افتادن یک پدیده در جهان
(۳) پیش بینی	بیان احتمال رخ دادن یک پدیده
(۴) کنترل	دست کاری کردن و ایجاد تغییر در پدیده

پاسخ تشریحی اگر شما بدانید که یک ماده شیمیایی خاص، چه ویژگی هایی دارد «توصیف» و چرا چنین واکنشی نشان می دهد «تبیین» کرده اید. در این صورت است که خواهید توانست آن واکنش را در زمان و موقعیتی دیگر، پیش بینی و یا حتی تحت کنترل خود در آورید. علی چون علت سردرد را مشخص کرده است، پس دست به تبیین زده است و با خوردن عرق نعنا این موقعیت، یعنی سردرد را کنترل کرده است.

نکته توجه کنید همیشه کنترل و پیش بینی براساس تبیین صورت می گیرد، پس در بطن هر کنترلی یک تبیین مستتر است. اگر رابطه علت و معلولی که بیان می شود فقط به صورت یک تئوری باشد و در آن علت بروز معلول مطرح گردد «تبیین» صورت گرفته، ولی اگر برای از بین بردن معلول یا ایجاد آن، شرایط را به دست بگیریم، یا عملی انجام دهیم، یا دخل و تصرفی کرده و یا توصیه ای کنیم «کنترل» صورت گرفته است؛ مثلاً اگر در این جا گفته شود که محلول قلبایی موجب خنثی شدن ماده اسیدی می شود «تبیین» است، ولی اگر برای خنثی کردن حالت اسیدی توصیه ای شود یا راهکاری به کار گرفته شود، «کنترل» اتفاق افتاده است.

تست و پاسخ ۶۸

درستی (د) و نادرستی (ن) عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- پژوهشی که تعریف عملیاتی متغیرهای آن صورت نگرفته باشد، نمی تواند تکرارپذیر باشد.
- مهم ترین تفاوت فرد عادی و دانشمند در فرایند روش علمی، هدفمندی دانشمند است.
- تغییر در نظریات زیربنایی منابع غیر تجربی، موجب تغییر در فرضیات و نظریات مربوط به آن در علم تجربی می شود.
- دانشمند برخوردی دوگانه با موقعیت نامعین دارد؛ هم آن را خلق کرده و هم آن را از بین می برد.

(۱) د - د - ن - د - د (۲) د - ن - ن - د - د (۳) ن - د - د - ن - ن (۴) د - د - د - ن - ن

(درس ۱ - روش علمی و ویژگی های آن)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: تعریف عملیاتی یعنی تعریفی شفاف، دقیق و کمی از پدیده مورد نظر به نحوی که همه افراد با مطالعه آن به برداشتی یکسان یا تقریباً یکسان از متغیر برسند. زمانی که متغیرهای پژوهشی، تعریف عملیاتی نشده باشند سایر پژوهشگران، نمی توانند پژوهش قبلی را تکرار کنند، چون دقیقاً مشخص نیست که منظور از متغیرهای مطرح شده چیست؛ بنابراین پژوهشی که متغیرهای آن تعریف عملیاتی نشده باشند، تکرارپذیر نخواهد بود و یا در تکرار یافته ها به نتایج یکسان نخواهد رسید، پس عبارت درست است.

عبارت دوم: مهم ترین تفاوت فرد عادی و دانشمند در فرایند روش علمی «قاعده مند و نظام دار بودن» روش دانشمند است، پس عبارت نادرست است. عبارت سوم: هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است خود بر نظریات و مبانی غیر تجربی تکیه داشته و با تغییر در آن ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد، پس عبارت درست است.

عبارت چهارم: در این عبارت منظور از دوگانه بودن برخورد دانشمند با موقعیت نامعین توضیح داده شده که درست است، چون دانشمند هم با «طرح مسئله» آن را خلق می کند و هم با روش علمی به آن پاسخ داده و مسئله را از بین می برد.

تست و پاسخ ۶۹

در فرضیه «روش تدریس معلم‌هایی که در آن دانش‌آموزان فعالانه نقش دارند از روش تدریس معلم‌هایی که دانش‌آموزان در آن منفعل هستند، بر یادگیری کودکان دبستانی مؤثرتر است»، کدام متغیر تعریف عملیاتی شده است؟

(۱) یادگیری کودکان با ارزیابی توانایی به کارگیری مطالب آموزش داده‌شده در موقعیت‌های دیگر به دست می‌آید.

(۲) روش تدریس منفعل با میزان تسلط معلم به درس و مهارت او در تدریس مشخص می‌شود.

(۳) یادگیری کودکان با نمره‌ای که بلافاصله پس از پایان کلاس درس از آن‌ها گرفته می‌شود تعیین می‌گردد.

(۴) روش تدریس فعال با میزان همکاری ثمربخشی که دانش‌آموزان با معلم خود دارند تعیین می‌گردد.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱ - ویژگی‌های روش علمی)

پاسخ تشریحی: تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند. در (۳) یادگیری کودکان تعریف عملیاتی شده است، چون نحوه تبدیل یادگیری کودکان به عدد دقیقاً مشخص شده است.

تست و پاسخ ۷۰

هر کدام از عبارات زیر، به ترتیب اشاره به کدام عمل یا فرایند مرتبط با علم روان‌شناسی دارد؟

• مطالعه آن محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود.

• از جمله اموری است که از طریق کارکردهایش بررسی می‌شود.

• تشخیص این‌که، آن‌چه در مقابل خود احساس می‌کنیم برگه کاغذ است.

• در سلسله‌مراتب شناخت در مرحله بالاتری نسبت به حافظه قرار دارد، ولی از سایر مراتب شناخت عالی، پایین‌تر است.

(۱) رفتار - حافظه - ادراک - استدلال

(۲) ادراک - خوابیدن - توجه - قضاوت

(۳) ادراک - استدلال - توجه - تصمیم‌گیری

(۴) رفتار - احساس - ادراک - حل مسئله

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۱ - تعریف روان‌شناسی، شفافیت چیست؟)

درس‌نامه: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده مستقیم جاندار، «رفتار» می‌گویند؛ مانند حرکت جمعی پرندگان، غذاخوردن، خوابیدن و ... مطالعه رفتار محدود به انسان نیست و در بسیاری از آزمایش‌ها تفاوت جدی و بنیادی میان انسان و حیوان گذاشته نمی‌شود؛ اما فرایندهای ذهنی از اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند، به همین دلیل، فرایندهای ذهنی را به واسطه آثار و کارکردهای قابل مشاهده آن‌ها مورد مطالعه تجربی قرار می‌دهیم.

پاسخ تشریحی: بررسی عبارات:

عبارت اول: مربوط به «رفتار» است، چون مطالعه رفتار، محدود به انسان نیست.

عبارت دوم: مربوط به «فرایندهای ذهنی» یا همان شناخت است. «شناخت پایه» شامل: توجه، ادراک و حافظه می‌شود و «شناخت عالی» مربوط به اقسام مختلف تفکر است؛ پس در گزینه‌های موجود «حافظه» و «استدلال» که از انواع شناخت هستند می‌توانند پاسخ سؤال باشند، ولی «خوابیدن» که یک رفتار است و «احساس» که قبل از شناخت است، پاسخ صحیح نیستند.

عبارت سوم: به فرایند تفسیر و معنابخشی به محرک‌های انتخابی «ادراک» گفته می‌شود؛ مثل تشخیص این‌که، شیئی که در مقابل خود احساس می‌کنیم یک کتاب یا کاغذ یا خودکار است.

عبارت چهارم: سلسله‌مراتب «شناخت پایه» عبارت است از: توجه، ادراک و حافظه و سلسله‌مراتب «شناخت عالی» یا تفکر عبارت است از: استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری، بنابراین «استدلال» از سایر مراتب شناخت عالی، پایین‌تر و از شناخت پایه، بالاتر است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۷۱

در رابطه با علم روان شناسی، پیامد عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تغییر در نیازهای فرهنگی و زیستی و اجتماعی
- ارتباط تنگاتنگ ابعاد و ویژگی های پیچیده انسان ها
- تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم

(۱) تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم - دشواری پیش بینی و کنترل موضوعات روان شناسی - نرسیدن به یک نظریه واحد در تعریف یک علم

(۲) گذشت زمان و تغییر در پیش فرض های علم - دشواری توصیف دقیق از موضوعات مربوط به انسان - تغییر در مبانی و پیش فرض های علم

(۳) تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم - دشواری رسیدن به یافته های یکسان در آزمایشات متعدد - افزایش اطلاعات در هر علم

(۴) گذشت زمان و تغییر در پیش فرض های علم - دشواری رسیدن به اهداف علم روان شناسی - تغییر در مبانی و پیش فرض های علم

(درس ۱ - تعریف روان شناسی، اهداف روان شناسی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه • علت وجود تعاریف مختلف در روان شناسی.

موجب	موجب
• نبود یک دیدگاه منسجم یا نظریه واحد در برخی مسائل یا تعریف یک علم	• گذشت زمان • تغییر در مبانی و پیش فرض های علم • تغییر در نیازهای فرهنگی و اجتماعی و زیستی • افزایش اطلاعات در هر علم

پاسخ تشریحی بررسی پیامد عبارت اول و سوم:

بر اساس نمودار بالا مشخص می شود که پیامد تغییر در نیازهای اجتماعی، زیستی و فرهنگی ← تغییر در توصیف و تبیین های موجود در یک علم است و پیامد تغییر در توصیف و تبیین های موجود در علم ← نرسیدن به یک دیدگاه منسجم و یا یک نظریه واحد می باشد. پیامد عبارت دوم: انسان علاوه بر آن که جسم و بدن دارد دارای ابعاد غیر جسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است. این امر باعث می شود که توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان، مانند هوش، عواطف، شناخت، اراده، خود و ... بسیار دشوار گردد و در نتیجه، شاهد تبیین های متفاوتی از این موضوعات و مانند آنها در روان شناسی باشیم. از طرف دیگر پیش بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین دشوارتری دارد، دشوار تر است؛ بنابراین پیچیدگی ویژگی های انسان می تواند دشواری پیش بینی و کنترل موضوعات روان شناسی را هم در پی داشته باشد.

تست و پاسخ ۷۲

هر یک از ویژگی های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از روش های جمع آوری اطلاعات در روان شناسی است؟

• باید دقیق و معتبر باشد.

• لازم است به دست افراد متخصص اجرا شود.

• اطلاعات به دست آمده نباید منتشر شوند.

• باید به دور از پیش داوری و تعصب باشد.

(۲) آزمون - آزمون - پرسش نامه - مصاحبه

(۴) پرسش نامه - آزمون - آزمون - مشاهده

(۱) پرسش نامه - مصاحبه - آزمون - مشاهده

(۳) آزمون - مصاحبه - پرسش نامه - مشاهده

(درس ۱ - روش های جمع آوری اطلاعات در روان شناسی)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره بسیاری از ویژگی هایی که در مورد روش های جمع آوری اطلاعات در کتاب بیان شده مختص آن روش نیست؛ مثلاً همه روش ها باید دقت لازم را داشته و یا هدفمند باشند و یا اطلاعات به دست آمده نباید منتشر شوند، ولی آنچه که شما باید به آن توجه و اشراف داشته باشید این است که در کتاب درسی هر ویژگی دقیقاً در مورد کدام روش به کار رفته است؛ چون نظر طراح سؤال، همیشه همان روش مطرح شده در کتاب است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه •• روش های جمع آوری اطلاعات

- مناسب برای توصیف پدیده ها است.
- برای بررسی رفتار انسان و حیوان به کار می رود.
- باید اطلاعات را دقیق ثبت کرد و تا جای ممکن، از تعصب و پیش داوری ها به دور بود.
- به دو شکل طبیعی و آزمایشگاهی انجام می شود.
- وقتی اطلاعات را نمی توان با مشاهده مستقیم به دست آورد، به کار می رود.
- از خود فرد درباره افکار یا رفتار خاص او پرسیده می شود.
- به صورت های مختلف نمره گذاری می شود.
- وقتی نمی توان موضوعی را مشاهده کرد یا با پرسش نامه های از پیش تعیین شده مطالعه کرد، به کار می رود.
- برخلاف گفت و گوی معمولی هدفمند و سازمان یافته است.
- سؤالات براساس پاسخ های دریافت شده معلوم و مصاحبه هدایت می شود.
- ابزاری برای کمی کردن (اندازه گیری) ویژگی های روان شناختی است.
- افراد عادی بیش از هر روشی با آزمون مواجه می شوند.
- باید دقیقاً چیزی را اندازه گیری کند که برای آن ساخته شده است.
- باید در دفعات متعدد اجرا، نمره یکسان یا تقریباً یکسانی بدهد.
- استفاده از آن باید در کنار سایر روش ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود.
- ساخت آن بسیار دشوار است و فرایند پیچیده ای را طی می کند.
- اطلاعات به دست آمده نمی تواند به صورت عمومی برای دیگران منتشر شود.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: پرسش نامه ها باید دقیق و معتبر باشند.
عبارت دوم و سوم: استفاده از آزمون ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن باید در کنار سایر روش ها باشد و به دست افراد متخصص انجام شود؛ هم چنین متخصصان نباید مشخصات و اطلاعاتی را که در تحقیقات خود از افراد به دست آورده اند به صورت عمومی و برای دیگران منتشر کنند.
عبارت چهارم: در مشاهده، اطلاعات باید به شکل دقیق ثبت شوند و تا جای ممکن، از تعصب یا پیش داوری ها به دور بود.

تست و پاسخ ۷۳

هر یک از ابیات زیر به ترتیب به کدام یک از عوامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

- آن کس که در حقیقت ذاتش خلوص نیست
- عاقبت گرگ زاده گرگ شود
- اصل بد نیکو نگردد چون که بنیادش بد است
- از هر چه سبو پر کنی از سر و ز پهلوی
- (۱) وراثتی - محیطی - وراثتی - وراثتی
- (۲) وراثتی - وراثتی - وراثتی - وراثتی
- (۳) محیطی - وراثتی - وراثتی - محیطی
- علامه هم شود اگر، آدم نمی شود
- گرچه با آدمی بزرگ شود
- توله سگ تازی نگردد چون که بنیادش سگ است
- زان چیز برون آید و بیرون دهد آغار (آغار = رطوبت)
- (۴) وراثتی - وراثتی - محیطی - محیطی

(درس ۲ - عوامل مؤثر بر رشد)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ••

عوامل مؤثر بر رشد	توضیح
(۱) عوامل وراثتی یا زیستی	• «وراثت» ایجادکننده صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است. • «رشد» تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می شود.
(۲) عوامل محیطی	• عواملی که در بیرون از فرد وجود دارد و بر نحوه بروز تغییرات اثر می گذارد. • «یادگیری» یکی از مهم ترین عوامل محیطی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

آزمون پنجم حضوری

پاسخ تشریحی

عوامل مؤثر بر رشد به دو دسته «محیطی» و «وراثتی» تقسیم می‌شوند. زمانی که اعتقاد داشته باشیم عواملی خارج از فرد مانند یادگیری، تربیت و یا همنشین موجب پدید آمدن ویژگی‌هایی در فرد شده‌اند، عامل مؤثر «محیطی» بوده و زمانی که عامل مؤثر، ویژگی درونی و ذاتی فرد باشد، عامل مؤثر «وراثتی» خواهد بود؛ برای مثال زمانی که باور داشته باشیم فردی که در ذاتش خلوص نداشته باشد حتی اگر علامه هم شود آدم نیست، یا گرگ در نهایت تحت تأثیر تربیت قرار نرفته و گرگ می‌ماند، یا زمانی که اعتقاد داشته باشیم تولد سگ به سبب ذاتش سگ می‌ماند و یا فارغ از آن چه در کوزه ریخته می‌شود باید انتظار تراوش مایع و بروز رطوبت را از دیواره‌های آن داشته باشیم، در همه این موارد، باور به نقش عامل وراثت در مسیر رشد داشته‌ایم.

تست و پاسخ ۷۴

به ترتیب پاسخ هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تفکیک تغییراتی که در طول زندگی رخ می‌دهد شامل چند جنبه اصلی می‌شود؟
- به طور معمول کودکی که می‌تواند با کمک بایستد حداکثر به کدام توانایی هیجانی نایل آمده است؟
- شباهت سن شروع آموختن لغات توسط کودک آخر در یک خانواده دارای چهار فرزند با کودک خانواده تک‌فرزند، به کدام عامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

۱) ۲ جنبه - محبت کردن - عامل محیطی	۲) ۵ جنبه - ترس از غریبه - عامل محیطی
۳) ۲ جنبه - خجالت کشیدن - عامل وراثتی	۴) ۵ جنبه - ترس از صدای بلند - عامل وراثتی

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۲ - تعریف روان‌شناسی رشد، عوامل مؤثر بر رشد، ویژگی‌های رشد در دوره کودکی)

پاسخ تشریحی

تغییرات مختلف انسان را می‌توان در ۵ جنبه اصلی از یکدیگر تفکیک کرد: ۱) جنبه جسمانی ۲) جنبه شناختی ۳) جنبه هیجانی ۴) جنبه اجتماعی ۵) جنبه اخلاقی

کودک در سنین بین ۷ تا ۱۰ ماهگی می‌تواند با کمک بایستد و در این سن، کودک از نظر اجتماعی، توانایی ترسیدن از افراد غریبه را کسب کرده است و همچنین هیجاناتی چون ترس، محبت و خشم را نیز نشان می‌دهد، ولی رشد هیجانی مورد نظر سؤال است، نه رشد اجتماعی. تفاوت تعداد لغات آموخته‌شده در یک خانواده پرجمعیت و خانواده تک‌فرزند به عامل محیطی مربوط می‌شود، ولی شباهت کودکان در سن شروع یادگیری لغات چه در خانواده تک‌فرزند باشند و چه در خانواده پرجمعیت باشند به عامل «رشد» یا عامل «وراثت» مربوط است.

دام تستی

هیجانات ساده شامل ترس، محبت و خشم است و به جنبه هیجانی مربوط است، ولی وقتی صحبت «ترس از غریبه» می‌شود به عامل اجتماعی مربوط می‌شود، چون کودک به توانایی شناختن افراد آشنا و توانایی ارتباط برقرار کردن با آن‌ها رسیده، ولی هنوز به رشد اجتماعی ارتباط برقرار کردن با افراد ناآشنا (افراد غریبه) نرسیده است، بنابراین در «ترس از غریبه» چون جنبه ارتباط برقرار کردن با دیگران مطرح است، به جنبه «اجتماعی» مربوط است، ولی خود ترسیدن از هر عاملی که ترسناک و یا ناخوشایند است به «هیجانات» مربوط می‌شود.

تست و پاسخ ۷۵

برخی از روان‌شناسان معتقدند: «کودکان با بلوغ جنسی وارد نوجوانی می‌شوند.» و «نوجوانان با اشتغال و استقلال از والدین وارد مرحله جوانی می‌شوند.» به ترتیب ملاک اصلی تشخیص مرحله رشدی در موارد ذکر شده به کدام بُعد مربوط می‌شود؟ و از نظر اسلام کدام توصیه در مورد آن مرحله درست است؟

- ۱) هیجانی، باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد - شناختی، دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار کرد.
- ۲) جسمانی، باید کم‌کم زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به او فهماند - اجتماعی، باید با او به منزله مشاور رفتار کرد.
- ۳) جسمانی، باید با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گرفت - شناختی، باید در تأدیب او کوشش کرد.
- ۴) هیجانی، باید او را مانند دیگران در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد - اجتماعی، باید او را چون عضو بزرگ خانواده دانست.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۲ - تعریف روان‌شناسی رشد، مراحل مهم رشد در فراغتهای زندگی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه ●●

دوره زندگی	دامنه سنی
دوره کودکی	(۱) طفولیت
	۲ تا ۷ سالگی (برخی کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتند، «نوبا» می‌نامند.)
	(۳) کودکی دوم
دوره نوجوانی	(۲) کودکی اول (قبل از دبستان)
	۷ تا ۱۲ سالگی (تا شروع بلوغ جنسی)
دوره بزرگسالی	(۴) نوجوانی
	۱۲ تا ۲۰ سالگی (برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود.)
	(۵) جوانی (بزرگسالی اول)
	۲۰ تا ۴۰ سالگی
	(۶) میان‌سالی (بزرگسال دوم)
	۴۰ تا ۶۵ سالگی
(۷) پیری	۶۵ سال به بالا

پاسخ تشریحی بلوغ جنسی به بُعد «جسمانی» و انتخاب شغل (اشتغال) و یا مستقل شدن از خانواده، به بُعد «اجتماعی» مربوط است. توصیه‌های اسلام درباره مراحل رشد انسان به سه مرحله تقسیم می‌شود که ملاک آن «سن» فرد است؛ یعنی ۷ سال اول کودک را آقا و سرور می‌داند و ۷ سال دوم، او را فرمانبردار و ۷ سال سوم، او را وزیر و مشاور می‌داند. چون رسش جنسی به طور میانگین در ۱۱ تا ۱۴ سالگی اتفاق می‌افتد پس او در هفت سال دوم قرار دارد، پس باید کم‌کم زشتی‌ها را به او فهماند و در تأدیب او کوشش کرد و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها، رهنمون ساخت.

در قسمت دوم متن سؤال به «نوجوان» اشاره شده است. نوجوانی محدوده سنی ۱۲ تا ۲۰ سالگی را شامل می‌شود، پس بیشتر در دوره سوم از نظر اسلام قرار دارد، پس باید با او به منزله مشاور رفتار کرد و دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

تست و پاسخ ۷۶

در کدام گزینه توالی بروز ویژگی‌های رشدی نادرست است؟

- (۱) بالارفتن از پله‌ها - بستن دکمه‌های لباس
- (۲) بازی انفرادی و در کنار هم - بازی با هم‌جنسان
- (۳) قضاوت اخلاقی براساس نیت افراد - قضاوت اخلاقی براساس نتیجه عمل
- (۴) استدلال بر مبنای واقعیت‌های ملموس - سازگاری بهتر با ضرورت‌های تکلیف

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۲ - ویژگی‌های رشد در دوره کودکی)

پاسخ تشریحی کودکان در ابتدا بیشتر به نتیجه عمل توجه می‌کنند و عملی را غیراخلاقی می‌دانند که نتیجه بدتری داشته باشد و به نیت افراد توجهی نمی‌کنند؛ برای همین اگر از یک کودک ۶ ساله بپرسیم که مینا برای کمک به مادر سه فنجان شکست، ولی برادر مینا برای برداشتن شکلات بدون اجازه مادر یک فنجان شکست، عمل کدام بدتر است؟ کودک می‌گوید عمل مینا بدتر از عمل برادرش بوده است، چون مینا سه فنجان ولی برادرش یک فنجان شکسته است، ولی وقتی کودک بزرگ‌تر می‌شود به نیت عمل هم توجه می‌کند؛ بنابراین توالی قضاوت اخلاقی در گزینه سوم نادرست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در [۱] ترتیب تغییرات ذکر شده درست است، چون کودکان ابتدا قادر به حرکات درشت همچون بالارفتن از پله‌ها هستند، سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش، بستن دکمه‌های لباس، کشیدن نقاشی و رنگ کردن آن، به گونه‌ای که از خطوط بیرون نزنند کسب می‌کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

در ۲ هم توالی مهارت‌های ذکر شده درست است، چون بازی‌های موازی به سنین ۴ - ۵ سالگی مربوط است و بازی با هم‌جنسان در دوره دبستان دیده می‌شود.

در ۴ استدلال بر مبنای واقعیت‌های بیرونی و ملموس مربوط به دوران کودکی است و سازگارتر شدن با ضرورت‌های تکلیف به دوره نوجوانی مربوط می‌شود، پس توالی آن درست است.

تست و پاسخ ۷۷

فرزان کودکی ۴ ساله است. مقداری شیر با حجم برابر را در دو لیوان با حجم یکسان می‌ریزیم. یکی از دو لیوان، بلند و باریک و دیگری پهن و کوتاه است و از او می‌خواهیم یکی از دو لیوان را انتخاب کند. نحوه انتخاب فرزان و استدلال او در این باره با کدام یک از گزینه‌های زیر همخوانی بیشتری دارد؟

(۱) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین لیوانی که ارتفاعش بیشتر است را انتخاب می‌کند.

(۲) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین لیوانی که سطح مقطع بزرگ‌تری دارد را انتخاب می‌کند.

(۳) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین تحت تأثیر ویژگی ظاهری قرار نمی‌گیرد و ترجیح قائل نمی‌شود.

(۴) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین لیوانی را که قسمت خالی‌اش کم‌تر است، انتخاب می‌کند.

(درس ۲ - رشد شناختی در دوره کودکی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه...

نوع پردازش	توضیح
ادراکی	● پردازش کودکان ادراکی است. ● پردازش صرفاً بر ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه دارد.
مفهومی	● از نوجوانی به بعد بیشتر دیده می‌شود. ● پردازشی که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی مانند ماندگاری و کیفیت محرک قرار دارد.

پاسخ تشریحی کودکان دارای پردازش ادراکی هستند و تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیاء قرار می‌گیرند. اگر مقدار مساوی شیر را در دو لیوان با حجم یکسان بریزیم، کودکان ۴ - ۵ ساله معمولاً لیوان بلند و باریک را ترجیح می‌دهند، چون فکر می‌کنند لیوانی که ارتفاع بیشتری دارد حجم بیشتری از شیر را در خود جای داده است.

تست و پاسخ ۷۸

به ترتیب درستی (د) یا نادرستی (ن) هر کدام از گزاره‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- آرمان‌گرایی یکی از ویژگی‌های شخصیتی مختص دوره نوجوانی است و در دوره‌های دیگر رشد اصلاً وجود ندارد.
- یکی از مصادیق رشد اخلاقی - اجتماعی دوره نوجوانی احتمال کسب هویت منفی است.
- تحریک‌پذیری و نوسانات خلقی در نوجوانی با کسب مهارت‌های لازم قابل کنترل می‌شود.
- به‌ترشدن صدا نسبت به کودکی یکی از ویژگی‌های جنسی ثانویه مربوط به بلوغ جنسی است.

(۲) د - ن - د - ن

(۱) ن - ن - ن - د

(۴) د - د - ن - ن

(۳) ن - د - د - د

(درس ۲ - ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: آرمان‌گرایی و عیب‌جویی از پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی است که در دوره نوجوانی بروز می‌کند و لازم است به نوجوانان کمک شود تا دریابند جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند، ولی اگر این اتفاق نیفتد ممکن است این ویژگی تا سنین بعدی و دوره جوانی هم باقی بماند؛ بنابراین عبارت اول نادرست است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

عبارت دوم: یکی از تکالیف اصلی رشد اجتماعی و اخلاقی دوره نوجوانی، کسب و شکل‌گیری هویت است. اگر نوجوان خود را بپذیرد، هویت مثبتی برای خود قائل است و اگر به لحاظ روانی به خود علاقه‌ای نداشته باشد، هویتی منفی کسب کرده است و از لحاظ روانی ناسالم‌تر است؛ بنابراین چه نوجوان هویت منفی کسب کرده باشد و چه هویت مثبت کسب کرده باشد هر دو از مصادیق رشد اجتماعی - اخلاقی به حساب می‌آیند؛ بنابراین این عبارت درست است.

عبارت سوم: در دوره نوجوانی به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی، تحریک‌پذیری و نوسانات خلق افزایش می‌یابد و لازم است نوجوان در این دوره مهارت‌هایی را بیاموزد که بتواند هیجانات خود را در جهت صحیح به کار گیرد؛ بنابراین یادگیری و کسب مهارت‌هایی چون کنترل خشم می‌تواند در کنترل و کاهش تحریک‌پذیری نقش داشته باشد؛ بنابراین، این عبارت درست است.

عبارت چهارم: ویژگی‌های جنسی ثانویه تغییراتی است که به طور مستقیم در تولیدمثل نقش ندارند و جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت هستند؛ مانند بوشدن صدا و تغییر رنگ موها نسبت به دوران کودکی در هر دو جنس، رویش موی صورت در پسران و رشد سینه‌ها در دختران؛ بنابراین این عبارت هم درست است.

تست و پاسخ ۷۹

هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های رشد شناختی در دوران نوجوانی اشاره دارد؟

- متمرکز شدن بر اطلاعات مرتبط و سازگار شدن با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر مانند حفظ کردن شعر کتاب درسی
- نگرداشتن اطلاعات بیشتر در حافظه، در یک لحظه
- احتمال دادن بروز پیشامدهایی غیرمنطبق با واقعیت‌های ملموس بیرونی

(۱) فراحافظه - تغییر جهت تفکر لحظه‌به‌لحظه - فرضیه‌سازی

(۲) توجه گزینشی - فراحافظه - تغییر جهت تفکر لحظه‌به‌لحظه

(۳) فراحافظه - ظرفیت‌سازی حافظه - تغییر جهت تفکر لحظه‌به‌لحظه

(۴) توجه گزینشی - سرعت تفکر - فرضیه‌سازی

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۲ - رشد شناختی در دوره نوجوانی)

مشاوره: رشد شناختی در دوره نوجوانی از قسمت‌های مهم و پرنکته کتاب درسی است، بنابراین سعی کنید این قسمت را با دقت خوانده و رابطه علت و معلولی موجود در هر قسمت و همچنین تفاوت‌های رشد شناختی در دوره کودکی با دوره نوجوانی را به خوبی یاد بگیرید.

درس نامه

ویژگی‌های رشد شناختی دوره نوجوانی: توضیح و پیامد آن توضیح	ویژگی معادل آن در کودکی
تفکر فرضی: بهره‌بردن از احتمال‌های مختلف در پیش‌بینی موقعیت	استدلال بر مبنای واقعیت‌های ملموس و بیرونی
توجه گزینشی: متمرکز شدن بر اطلاعات مرتبط و سازگار شدن با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر	→ به مقدار کم‌تر وجود دارد.
فراحافظه: فراگیری مهارت چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات	وجود ندارد.
افزایش سرعت تفکر: نگرداشتن اطلاعات بیشتر در حافظه در یک لحظه	اشراف‌نداشتن بر استدلال‌ها، قضاوت‌ها و تصمیم‌ها
پردازش مفهومی: سنجیدن فایده‌مندی یک کالا براساس ماندگاری، کیفیت و ... علاوه بر ویژگی‌های حسی	پردازش ادراکی بر مبنای ویژگی‌های حسی مانند اندازه و شکل ظاهری

پاسخ تشریحی: عبارت اول: توجه نوجوانان، در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است، به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر، بهتر سازگار می‌شوند.

عبارت دوم: سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود.

عبارت سوم: نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند؛ در حالی که مبنای استدلال در دوره کودکی، واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۸۰

کدام عامل زمینه ساز رشد اخلاقی در دوره نوجوانی نیست؟

- (۱) روابط اجتماعی گسترده
- (۲) رشد شناختی سریع
- (۳) بلوغ و رشد اندام های مربوط به تولیدمثل
- (۴) احساس خودمختاری و استقلال بیشتر

(درس ۲ - ویژگی های رشد در دوره نوجوانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی تحول اخلاقی و ارزشی در نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است. رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق تری نشان دهد. در دوران نوجوانی، روابط اجتماعی و همچنین بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، در مقایسه با دوران کودکی بیشتر می شود و زمینه های رشد ارزش های اخلاقی در وی افزایش می یابد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۲۳ تا ۴۶، عربی، زبان قرآن دوازدهم: صفحه‌های ۵ تا ۱۰

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۸):

تست و پاسخ ۸۱

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا...﴾ ای مردم ...:

- (۱) به یقین شما را از یک مرد و زن آفریدیم تا شما را ملتها و قبیله‌هایی [گوناگون] قرار دهیم که یکدیگر را بشناسید!
- (۲) بی‌گمان ما شما را از یک مرد و زن خلق کردیم و شما را ملتها و گروه‌های [مختلف] قرار دادیم تا شناسایی شوید!
- (۳) بی‌تردید ما شما را از نر و ماده‌ای آفریدیم و شما را در ملتها و گروه‌های [گوناگون] قرار دادیم تا از همدیگر شناخته شوید!
- (۴) بی‌شک ما شما را از یک نر و ماده خلق کرده‌ایم و شما را ملتها و قبیله‌هایی [متفاوت] قرار دادیم تا شما همدیگر را بشناسید!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست؛ پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «شعوباً و قبائل» معرفه است یا نکره؟ / «جعلنا» ماضیه یا مضارع؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إِنَّا»: بی‌شک ما / «خَلَقْنَاكُمْ»: شما را خلق کرده‌ایم / «مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ»: از یک نر و ماده / «جَعَلْنَاكُمْ»: شما را قرار دادیم / «شُعُوبًا وَقَبَائِلَ»: ملتها و قبیله‌هایی [متفاوت] / «لِتَعَارَفُوا»: تا شما همدیگر را بشناسید. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ① تا (معادل «و» نیست!) - قرار دهیم («جعلنا» ماضی است، نه مضارع!)
- ② ملتها و گروه‌های مختلف («شعوباً» و «قبائل» نکره هستند، نه معرفه!) - شناسایی شوید («تَعَارَفُوا» معلوم است، نه مجهول!)
- ③ ملتها و گروه‌های گوناگون (مانند ②) - از همدیگر شناخته شوید («تَعَارَفُوا» معلوم است، نه مجهول!)

تست و پاسخ ۸۲

«يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أَكْثَاءٌ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ إِلَّا فِي أَعْمَالٍ يُحْسِنُونَهَا فَعَلِمْنَا أَنَّ نَفَوْزَ بِهِذِهِ الْمَهَارَةِ!»:

- (۱) ممکن است که مردم از هر جهت با هم برابر باشند مگر در کارهایی که آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهند، پس ما باید این مهارت را به دست بیاوریم!
- (۲) امکان دارد که مردم از هر لحاظی جز کارهای خوبی که انجام می‌دهند با هم برابر باشند، پس بر ماست که این مهارت را به دست بیاوریم!
- (۳) مردم شاید از هر جهتی با هم برابر باشند، اما در کارهایی که در آن‌ها نیکی می‌کنند این‌گونه نیست؛ بنابراین باید به وسیله این مهارت پیروز شوند!
- (۴) امکان دارد که مردم از هر جهت شبیه هم باشند مگر در کارهایی که با نیکی انجام می‌دهند؛ بنابراین ما باید از این مهارت استفاده کنیم!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در تست‌های ترجمه‌گامی معنای واژگان و فعل‌ها مورد سؤال قرار می‌گیرند؛ بنابراین باید لغات جدید هر درس را به خوبی یاد بگیرید!!!!

خودت حل کنی بهتره «يُحْسِنُونَهَا» یعنی چی؟ همینو بلد باشی کار تمومه. 😊

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ ... أَكْثَاءٌ»: ممکن است که با هم برابر باشند / «مِنْ كُلِّ جِهَةٍ»: از هر جهت / «إِلَّا»: مگر / «فِي أَعْمَالٍ يُحْسِنُونَهَا»: در کارهایی که آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهند / «فَعَلِمْنَا أَنَّ نَفَوْزَ بِهِ»: پس ما باید به دست بیاوریم / «هَذِهِ الْمَهَارَةُ»: این مهارت خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ② کارهای خوبی («يُحْسِنُونَ» فعل است، نه اسم! این عبارت معادل «أَعْمَالٌ حَسَنَةٌ» می‌باشد!)
- ③ اما (معادل «إِلَّا» نیست!) - در آن‌ها نیکی می‌کنند (معادل «يُحْسِنُونَ» به خوبی انجام می‌دهند) نیست! - این‌گونه نیست (اضافی است!) - باید پیروز شوند («نَفَوْزَ» برای متکلم مع‌الغیر است، نه للغائبین!)
- ④ با نیکی انجام می‌دهند (مانند ③) - استفاده کنیم (معادل «أَنْ نَسْتَفِيدَ» است، نه «أَنْ نَفَوْزَ بِهِ»: به دست آوریم!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

نکته کلمه «هر» در فارسی، خود نشانه نکره است، برای همین در ترجمه «کلّ جهة» الزامی به آوردن به «ی» نکره نداریم و هم «هر جهتی» صحیح است هم «هر جهت»!

تذکر «أَحْسَنَ + إِلَى»: نیکی کرد به
مثال: هو يُحسِن إلى الناس: او به مردم نیکی می کند!
«أَحْسَنَ + مفعول»: آن را به خوبی انجام داد.
مثال: هو يُحسِن هذا العمل: او این کار را به خوبی انجام می دهد!

تست و پاسخ ۸۳

«إن ظاهرة عجيبة كسقوط الأسماء قد تسبب احتفالاً رائعاً يجذب كثيراً من الناس للمشاركة فيه!»

- (۱) همانا پدیده‌ای همچون افتادن ماهی‌ها از آسمان که عجیب است گاهی باعث جشنی جالب می‌شود که بسیاری از مردم در آن مشارکت می‌کنند!
- (۲) پدیده‌ای شگفت‌انگیز مانند افتادن ماهی‌ها از آسمان گاهی باعث جشن جالبی می‌شود که بسیاری از مردم را برای شرکت در آن جذب می‌کند!
- (۳) پدیده‌ای عجیبی که مانند افتادن ماهی‌ها از آسمان است گاهی سبب جشن جالبی می‌شود که بسیاری از مردم را برای شرکت در آن جذب می‌شوند!
- (۴) گاهی پدیده‌ای مانند افتادن ماهی‌ها چنان شگفت‌انگیز است که سبب جشن جالبی می‌شود که مردمان بسیاری را برای مشارکت در خود جذب می‌کند!

(عربی دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برخی از کلمات هستند که الزامی برای ترجمه آن‌ها در جمله نداریم. یکی از مهم‌ترین آن‌ها «إنّ: قطعاً» است که هم می‌توانیم ترجمه‌اش کنیم و هم نه!

خودت حل کنی بهتره «ظاهرة عجيبة» یعنی چی؟ / «يجذب» معلومه یا مجهول؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إنّ»: همانا (می‌تواند ترجمه نشود) / «ظاهرة عجيبة»: پدیده‌ای شگفت‌انگیز / «كسقوط الأسماء»: مانند افتادن ماهی‌ها / «من السماء»: از آسمان / «قد تسبب»: گاهی باعث می‌شود / «احتفالاً رائعاً»: جشن جالبی / «يجذب»: جذب می‌کند / «كثيراً» من الناس: بسیاری از مردم / «للمشاركة فيه»: برای شرکت در آن
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) که عجیب است («عجيبة» صفت از نوع اسم است و نباید قبل از آن حرف «که» به کار برود!) - مشارکت می‌کنند («المشاركة» مصدر است، نه فعل!)
- ۳) که مانند ... («که ... است» اضافی است!) - جذب می‌شوند («يجذب» معلوم و متعدی است، نه مجهول و یا لازم، ضمناً «كثيراً» مفعول آن است.)
- ۴) عبارت «من السماء: از آسمان» ترجمه نشده است - چنان شگفت‌انگیز است («عجيبة» صفت «ظاهرة» است و باید در کنار هم ترجمه شوند، نه جدا از هم! ضمناً «چنان» اضافی است!) - مردمان بسیاری («كثيراً» و «الناس» موصوف و صفت نیستند! ضمناً حرف «من: از» ترجمه نشده است!)

تست و پاسخ ۸۴

«لقد كان الإسلام على مّ القرون يدعونا إلى أن نجتنب الإساءة و هو قائم على أساس المساواة لكنّ الجهال لا يريدون أن يفهموه!»

- (۱) اسلام با گذر قرن‌ها ما را به این فرا می‌خواند تا از بدی پرهیز کنیم و آن براساس مساوات استوار است، گویی که نادان‌ها نمی‌خواهند که آن را درک کنند!
- (۲) اسلام بوده است که با گذشت قرن‌ها به دوری کردن از بدی دعوت می‌کند و آن بر پایه‌ی برابری استوار می‌باشد، اما جاهلان نمی‌خواهند که آن را بفهمند!
- (۳) اسلام با گذشت قرن‌ها ما را به این که از بدی کردن دوری کنیم دعوت می‌کرد و آن براساس برابری استوار است، ولی نادان‌ها نمی‌خواهند که آن را بفهمند!
- (۴) اسلام با گذر قرن‌ها به این فرا می‌خوانده که از بدی کردن اجتناب کنیم، زیرا آن براساس برابری بنا شده که نادان‌ها نمی‌خواهند درکش کنند!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره می‌توانیم بگوییم مهم‌ترین فعل در تست‌های ترجمه «کان» است. هرگاه به این فعل برمی‌خوریم باید بررسی کنیم که بعد از آن فعل دیگری آمده است یا نه تا بفهمیم «کان» فعل اصلی جمله است (به معنای «بود») یا فعل کمکی برای ساختن ماضی استمراری یا ماضی بعید!

خودت حل کنی بهتره «کان ... يدعو» معادل چه زمانیه؟ / «لکن» یعنی چی؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «کان ... يدعونا»: دعوت می‌کرد / «علی مَرَّ القرون»: با گذشت قرن‌ها / «إلی أن نجتنب»: به این که دوری کنیم / «الإساءة»: از بدی کردن / «و هو قائم»: و آن استوار است / «علی أساس المساواة»: براساس برابری / «لکن»: ولی / «الجهال»: نادان‌ها / «لا یریدون»: نمی‌خواهند / «أن يفهموه»: که آن را بفهمند
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) تا (بهرتر است «أن: که» را به شکل «تا» ترجمه نکنیم!) - گویی (معادل «لکن: ولی» نیست!)
- ۲) بوده است («کان» در این عبارت فعل کمکی برای ساختار ماضی استمراری است و نباید خودش ترجمه شود!) - دوری کردن («أن نجتنب» فعل است، نه مصدر!) - دعوت می‌کند («کان ... يدعو» معادل ماضی استمراری است، نه مضارع اخباری!)
- ۴) فرا می‌خوانده (ضمیر مفعولی «نا: ما را» در «يدعونا» ترجمه نشده است!) - زیرا (معادل «و» نیست!) - که نادان‌ها («که» معادل «لکن» نیست!)

تست و پاسخ ۸۵

«كُلَّ شَخْصٍ مُحْتَرَمٍ بِمَا لَدَيْهِ مِنَ الْعُقَائِدِ وَ كُلُّ مَنَّا خُلِقَ كَالْآخِرِينَ وَ لَا فَضْلَ لِلْغَاتِنَا وَ أَلْوَانِنَا»:

- ۱) هر شخصی با هر عقیده‌ای که دارد باید مورد احترام باشد و هر یک از ما مانند دیگری خلق شده‌ایم و زبان‌هایمان و رنگ‌هایمان هیچ برتری‌ای ندارند!
- ۲) هر فردی با عقایدی که دارد مورد احترام است و هر یک از ما مانند دیگران آفریده شده است و هیچ برتری‌ای برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان وجود ندارد!
- ۳) همه افراد با عقیده‌هایی که نزدشان است محترم هستند و تمام ما مانند دیگران آفریده شده‌ایم و هیچ برتری برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان نیست!
- ۴) هر شخصی عقایدی که دارد محترم است، چون همه ما مانند دیگری آفریده شده‌ایم و هیچ برتری برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان وجود ندارد!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ترجمه «کُلَّ» بسیار مهم و ساده هست. سه مدل ترجمه دارد (همه، هر، هر یک) که باید به خوبی تفاوت آن‌ها را بدانید!

خودت حل کنی بهتره «کُلَّ شخص» و «کُلُّ مَنَّا» یعنی چی؟ / «خُلِقَ» برای کدام صیغه هست؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «كُلَّ شَخْصٍ مُحْتَرَمٍ»: هر فردی مورد احترام است / «بِمَا لَدَيْهِ مِنَ الْعُقَائِدِ»: با عقایدی که دارد / «كُلُّ مَنَّا»: هر یک از ما / «خُلِقَ»: آفریده شده است / «كَالْآخِرِينَ»: مانند دیگران / «لَا فَضْلَ»: هیچ برتری‌ای وجود ندارد / «لِلْغَاتِنَا وَ أَلْوَانِنَا»: برای زبان‌ها و رنگ‌هایمان
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) هر عقیده‌ای («هر» اضافی است و «العقائد» جمع است، نه مفرد!) - باید مورد احترام باشد («باید باشد» معادل «لَيَكُنَّ» است که در عبارت عربی وجود ندارد!) - دیگری («الآخرين» جمع است، نه مفرد!) - خلق شده‌ایم (معادل «خُلِقْنَا» است. «خُلِقَ» غایب است، نه متکلم مع‌الغیر!)
- ۲) همه افراد («كُلَّ شخص» مفرد است، نه جمع!) - تمام ما (معادل «كُلُّنا» است، نه «كُلُّ مَنَّا») - آفریده شده‌ایم (معادل «خُلِقْنَا» است. «خُلِقَ» غایب است، نه متکلم مع‌الغیر!) - برتری («فضل»: برتری‌ای) باید نکره ترجمه شود.)
- ۴) عقایدی که دارد (حرف «ب: با» در «بِمَا» ترجمه نشده است!) «چون» نادرست است. - همه ما (معادل «كُلُّنا» است، نه «كُلُّ مَنَّا») - دیگری (مانند ۱) - برتری (مانند ۳)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تذکر وقتی یک ضمیر دو یا چند بار پشت سر هم در عبارت عربی به کار می‌رود می‌توانیم فقط یک بار آن را ترجمه کنیم؛ مثلاً در این سؤال ضمیر «نا» در «لُغَاتنا» و «أَلواننا» تکرار شده است، پس مجازیم فقط یک بار آن را ترجمه کنیم؛ در نتیجه ترجمه این بخش از جمله در همه گزینه‌ها صحیح است!

تست و پاسخ ۸۶

عین الصَّحیح:

- (۱) إنا دواء داءنا في نفسنا ولكننا لا نبصره: داروی دردمان فقط در خود ماست، اما آن را نمی‌بینیم!
- (۲) لا تفخر جهلاً بعاداتك السيئة و لا تزعم أنها صغيرة: به عادات بدت از روی جهل افتخار نکن و هرگز مپندار که کوچک‌اند!
- (۳) عليك أن تحاول الحصول على العلم و لا تطلب به بدلاً: علم را به دست آور و برای آن جایگزینی طلب مکن!
- (۴) كَأَنَّكَ جَبَلٌ عَظِيمٌ نَسْتَطِيعُ أَنْ نَعْتَمِدَ عَلَيْكَ: گویی تو مانند کوه بزرگی هستی که می‌توان بر تو تکیه کرد!

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید؛ پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۲) هرگز (اضافی است!)
- (۳) به دست آور (معادل «عليك أن تحاول حصول العلم: باید تلاش کنی علم را به دست آوری» نیست!)
- (۴) مانند («كأن» یک بار به شکل «گویی» ترجمه شده است و «مانند» اضافی است!) - می‌توان تکیه کرد (معادل «نستطيع أن نعتمد: که می‌توانیم تکیه کنیم» نیست!)

تست و پاسخ ۸۷

عین الصَّحیح:

- (۱) من البداية تعلَّمنا أن نتعاش معاً سلمياً مع الاحتفاظ بالعقيدة! از ابتدا به ما آموخت که با هم، مسالمت‌آمیز و با حفظ عقیده همزیستی کنیم!
- (۲) تنفتح أبواب العلم للذي يفتش عن مفاتيحها! درهای دانش به روی کسی گشوده می‌شوند که در پی کلیدهایشان است!
- (۳) كَسَّرَتِ الأعاصير التي كانت تعصف بشدة غصون أشجارنا الكبيرة! گردبادها به شدت می‌وزید و شاخه‌های بزرگ درختانمان را شکست!
- (۴) إنَّ عملاء بلدكم يحاولون لمصلحة أعدائكم دائماً! به راستی که کارگران کشورتان همیشه برای مصلحت دشمنان شما تلاش می‌کنند!

(عربی دهم - درس‌های ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۱) به ما آموخت (معادل «عَلَّمنا» است، نه «تعلَّمنا: آموختیم، یاد گرفتیم»!)
- (۳) گردبادها (معادل «الأعاصير» به تنهایی است، نه «الأعاصير التي: گردبادهایی که»!) - و (اضافی است!)
- (۴) کارگران (معادل «عَمَّال» است، نه «عَمَّلاء: مزدوران»!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۸۸

«ای جوانان برای کسی که از او در زندگی تان دانش آموخته‌اید فروتنی کنید!»:

(۱) أيتها الشباب كونوا متواضعين في حياتكم للذي تعلمتم منه علماً!

(۲) أيتها الشباب تواضع في حياتك لمن تعلمه العلم!

(۳) الشباب تواضعوا للذين تعلموا منهم العلم في حياتهم!

(۴) أيتها الشباب تواضعوا لمن تعلمتم منه العلم في حياتكم!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم - درس ۴)

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه‌ها مثل بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن و ... خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره «از او دانش آموخته‌اید» ماضیه یا مضارع؟ غایبه یا مخاطب؟ / «فروتنی کن» معادلش چی می‌شه؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: در برابر کسی که: «لَمَنْ» / از او دانش آموخته‌اید: «تَعَلَّمْتُمْ مِنْهُ» / در زندگی تان: «فِي حَيَاتِكُمْ» / فروتنی کنید: «تَوَاضَعُوا»

خطاهای سایر گزینه‌ها:

① كونوا متواضعين (معادل «فروتن باشید» است!) - علماً («دانش» معرفه است، نه نکره!)

② تواضع (معادل «فروتنی کن» است! این فعل مفرد است، نه جمع!) - حياتك (معادل «زندگی» است!) - تعلمه (معادل «به او یاد می‌دهی» است!)

③ للذين (معادل «برای کسانی که» است!) «الذين» جمع است، نه مفرد! - تعلموا (معادل «یاد گرفتند» است! این فعل غایب است، نه مخاطب!)

- منهم (معادل «از آن‌ها» است!) «هم» جمع است، نه مفرد! - حياتهم (معادل «زندگی‌شان» است!) «هم» غایب است، نه مخاطب!

• اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۸۹ - ۹۱) بما يناسب النص:

«ماذا نفعل عندما نواجه مشكلة في الحياة؟ لماذا يمكن حل بعض المشكلات بسهولة ولكن بعضها الأخرى تبدو حيث أننا لن نقدر على حلها أبداً فنُسَمِّيها «لا ينحل» وهذا نوع من المشاكل التي ما جربناها من قبل أو ما واجهنا مثلها. في هذه المواجهة كثير من الناس يشعرون بالقلق والاضطرار ولكن قليلاً منهم يعتقدون أن المشاكل الجديدة تدعونا إلى التعرف على قدراتنا التي لم نعرفها حتى الآن وقد تُسبب تطوراً عميقاً في حياتنا. أولاً، لنعلم أن كل يوم يمكن أن يحدث حادث لم ننتظره لذلك يجب أن نمارس دائماً للتحكم على أحاسيسنا وعواطفنا. في الخطوة الثانية، يجب أن نحاول معرفة المشكلة جيداً لأن معرفة المشكلة الدقيقة هي أهم خطوة لحلها. في الخطوة الثالثة، نبحث عن الطرق الممكنة لحلها ونختار الطريقة التي يمكن لنا القيام بها. طبعاً بعض الطرق قد تؤدي إلى الفشل، وفي هذه الحالة يجب التعرف على أسباب الفشل وتصحيحه أو نختار حلاً جديداً.»

ترجمه متن

«زمانی که در زندگی با مشکلی مواجه می‌شویم چه کار کنیم؟ چرا حل کردن برخی از مشکلات به راحتی امکان‌پذیر است، اما برخی دیگر آن‌ها طوری به نظر می‌رسد که هرگز قادر به حل کردنشان نخواهیم بود و آن‌ها را «حل‌نشدنی» می‌نامیم و این، نوعی از مشکلاتی است که قبلاً تجربه نکرده‌ایم یا با مشابه آن‌ها مواجه نشده‌ایم. در این برخورد، بسیاری از مردم احساس نگرانی و بی‌قراری می‌کنند، اما تعداد کمی از آن‌ها اعتقاد دارند که مشکلات جدید ما را به شناخت توانایی‌هایمان که تا الان آن‌ها را نشناخته‌ایم فرامی‌خوانند و گاهی باعث پیشرفت عمیقی در زندگی ما می‌شوند. اولاً باید بدانیم که هر روز ممکن است اتفاقی رخ بدهد که انتظارش را نداشته‌ایم؛ بنابراین همیشه باید برای کنترل احساسات و عواطفمان تمرین کنیم. در گام دوم، باید تلاش کنیم تا مشکل را به خوبی بشناسیم، زیرا شناخت دقیق مشکل مهم‌ترین گام برای حل آن است. در گام سوم، به دنبال راه‌های ممکن برای حل آن‌ها می‌گردیم و روشی را انتخاب می‌کنیم که انجام آن برایمان امکان‌پذیر باشد. طبیعتاً بعضی از راه‌ها گاهی به شکست منجر می‌شوند و در این حالت باید دلایل شکست را بشناسیم و آن را تصحیح کنیم یا راه حل جدیدی برگزینیم.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۸۹

«المشاكل لا تنحل إذا ...» عین الخطأ:

- (۱) ما كشفنا قدراتنا! (۲) لم نتحكم على أحاسيسنا! (۳) لم نجرب مثلها من قبل! (۴) ما عرفناها معرفة دقيقة!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی مشکلات حل نمی‌شوند اگر ...

- ۱) توانایی‌هایمان را کشف نکنیم!
- ۲) بر احساساتمان کنترل نداشته باشیم!
- ۳) قبلاً مانند آن‌ها را تجربه نکرده باشیم! (نه، گاهی این مدل مشکلات هم حل می‌شن!)
- ۴) آن‌ها را به طور دقیق نشناسیم!

تست و پاسخ ۹۰

عین الصحيح:

- ۱) من عرف مشكلة معرفة فلن يصاب بالفشل في طريق حلها!
- ۲) إذا لم تكن المشاكل الجديدة في الحياة لا يرى تطوّر في حياة البشر!
- ۳) كل مشكلة لها طريق وحيد لحلها فلنبحث عن هذا الطريق ولنقم به!
- ۴) الذين لهم تجارب كثيرة في الحياة يواجهون المشاكل هادئين و لو كانت جديدة!

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) هر کس مشکلی را به طور دقیق بشناسد در راه حل آن دچار شکست نخواهد شد! (نه، گاهی منجر به شکست هم می‌شود!)
- ۲) اگر مشکلات جدید در زندگی نباشند، پیشرفت و دگرگونی در زندگی بشر دیده نمی‌شود! (گزینه بدی نیست، اما اگر ۴ رو بخونیم، اون بهتره!)
- ۳) هر مشکلی یک راه حل دارد، پس باید به دنبال این راه بگردیم و به آن عمل کنیم! (چون گفته «وحید» یعنی «یک راه حل» غلطه!)
- ۴) کسانی که تجربه‌های زیادی در زندگی دارند با آرامش با مشکلات مواجه می‌شوند حتی اگر جدید باشند! (بله کاملاً درسته!)

تست و پاسخ ۹۱

أي طريق أفضل لحل مشكلة جديدة؟

- ۱) ما يُسهّل حلّها لكلّ من يواجهها!
- ۲) ما عرّفته علينا التجارب الماضية!
- ۳) ما يناسب قدراتنا و لو أدّى إلى الفشل!
- ۴) ما نختاره بعد محاولة أدّت إلى معرفة المشكلة!

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی کدام یک راه بهتری برای حل یک مشکل جدید است؟

- ۱) آن چه حل آن را برای هر کسی که با آن مواجه می‌شود، ساده کند!
- ۲) آن چه تجربه‌های گذشته به ما معرفی کرده است!
- ۳) آن چه با توانایی‌های ما متناسب باشد حتی اگر به شکست منجر شود!
- ۴) آن چه بعد از تلاشی که به شناخت مشکل منجر شده است، انتخاب می‌کنیم! (با توجه به این که در متن ذکر شده که مهم‌ترین گام برای حل مشکل، شناخت اون مشکل هست، می‌تونیم این گزینه رو ترجیح بدیم!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

• عین الخطأ في التحليل الصرفي والإعراب (٩٢ - ٩٣):

تست و پاسخ ٩٢

«مشکله - یمكن - المواجهة - تدعو»:

- (١) مُشكلة: مفرد مؤنث (جمعها المكسّر: مشاكل) - معرب - نكرة / مفعول و منصوب
- (٢) یمكن: مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (له حرف زائد واحد) - متعّد / فعل و فاعله «حلّ»
- (٣) المُواجهة: مفرد مؤنث - مصدر مزيد ثلاثي من «واجه، يُواجه» - معرّف بآل / مشار إليه و مجرور بالكسرة
- (٤) تدعو: فعل مضارع - للمفرد المؤنث - مجرد ثلاثي - حروفه الأصلية: «دع و» / الجملة فعلية و خبر «أنّ»

(عربی دوازدهم - درس ١)

پاسخ: گزینه ٢

مشاوره در این مدل تستها سعی کنید ابتدا بخش سمت راست گزینه‌ها رو بررسی کنید، چون معمولاً به مراجعه به متن احتیاجی نداره و بعد اگر حل نشد بخش سمت چپ رو بررسی کنید. ضمناً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ تشریحی خطای این گزینه:

متعّد («یمكن: امکان دارد» لازم است نه متعدی، زیرا مفعول نمی‌پذیرد!)

تذکر فعل‌های باب افعال غالباً متعدی هستند، اما نه همیشه! حتماً باید ترجمه‌شان را بررسی کنیم!

تست و پاسخ ٩٣

«لم ننتظر - الدّقیقة - أهمّ - تُؤدّي»:

- (١) لم ننتظر: فعل مضارع - للمتکلم مع الغیر - مزيد ثلاثي من باب افتعال - متعّد / مفعوله ضمیر «الهاء»
- (٢) الدّقیقة: مفرد مؤنث (جمعها: دقائق) - حروفها الأصلية: «د ق ق» - معرب / صفة و منصوب
- (٣) أهمّ: مفرد مذكر - اسم تفضیل علی وزن «أفعل» - معرب / خبر و مرفوع
- (٤) تُؤدّي: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي من باب تفعّل (ماضیه: أدّى) / خبر و مبتدؤه «بعض»

(عربی دوازدهم - درس ١)

پاسخ: گزینه ٢

پاسخ تشریحی خطای این گزینه:

من باب تفعّل («تؤدّي» بر وزن «تفعّل» است، بنابراین از وزن «یفعّل» ساخته شده و در نتیجه از باب تفعیل است!)

تست و پاسخ ٩٤

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) الزّرافة لا تنام في اليوم الواحد إلا أقلّ من ثلاثين دقيقة!
- (٢) أرسلنا فريقاً لزيارة المكان حتّى يتعرّفوا على الأسماء!
- (٣) لا يَنْتَفِعْ أحدٌ بالإصرار على نقاط الخلاف والعدوان!
- (٤) هذه ظاهرةٌ كانت تُحَيَّرَ جميع التّائين في السّنوات الماضية!

(عربی دهم - درس ٤)

پاسخ: گزینه ٢

مشاوره در این تستها لازم نیست همه حرکتها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزيد و حرکت نون در آخر جمع‌های مذكر سالم و مثنی! بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

ظاهرة (این کلمه اسم فاعل است و باید بر وزن «فاعل» باشد، نه «فاعل»! در نتیجه «ظاهرة» صحیح است!) - تُحَيَّرَ (این چه جور فعلی هست؟ با «تَحَيَّرَ» داریم یا «تُحَيَّرَ»، چون در این عبارت برای اسم مؤنث «ظاهرة» به کار رفته است باید «تُحَيَّرَ» باشد!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۹۵

عَيْن ما لا يرتبط بمفهوم العبارة: «لا خير في قول إلا مع الفعل!»

(۱) گفتار بی کردار، ضایع ماند!

(۲) مایه غم نبود جز سخن بیهوده لب ببند از سخن بیهوده، آسایش کن

(۳) دو صد گفته چون نیم کردار نیست!

(۴) قول نیاید به کار، فعل بود در شمار منکر گفتار شو، امت کردار باش ببند

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دوازدهم - درس ۱)

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی (و البته گاهی هم خارج از کتاب) طرح می‌شوند؛ پس باید از قبل

بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره با استفاده از ترجمه عبارت سؤال رو حل کن!

ترجمه عبارت: «هیچ خبری در یک سخن نیست مگر این که همراه عمل باشد!»

پاسخ تشریحی

مفهوم عبارت: «دعوت به همراه کردن حرف با عمل و پرهیز از سخنی که به آن عمل نمی‌کنیم»

بیت ۲ به پرهیز از سخن بیهوده گفتن دلالت می‌کند و ارتباطی با همراه کردن حرف با عمل ندارد!

تست و پاسخ ۹۶

عَيْن فعلاً ماضياً له حرفان زائدان:

(۱) اعتذروا من صدیقکم فإنه قد حزن من عملکم!

(۲) علیکم أن تعتصموا بحبل الله جميعاً لكي لا تتفرقوا!

(۴) زميلتنا بعد نصيحة المعلمة ما جالست من ضرتها!

(۳) زميلاتي تحرّكن إلى صالة المباراة بعد الحصة الثانية!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم - درس ۴)

مشاوره برای تشخیص حروف زائد یک فعل عجله نکنید! حتماً باید اول، فعل را به شکل مفرد مذکر ماضی آن تبدیل کنید، بعد به

بررسی حروف آن بپردازید. در این حالت هر حرفی اصلی نباشد زائد است.

خودت حل کنی بهتره فعل‌ها رو به شکل ماضی مفرد مذکرشون برگردون و طبق نکته‌ای که گفتیم حروف زائد رو پیدا کن.

پاسخ تشریحی

مفرد مذکر ماضی فعل «تحرّكن» به شکل «تحرّك» می‌باشد، بنابراین «ح ر ك» حروف اصلی و «ت - ر» (تشدید) حروف زائد هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فعل «حزن» تنها فعل ماضی این گزینه است. این فعل ثلاثی مجزّد است؛ بنابراین هیچ حرف زائدی ندارد (دقت کنید که «اعتذروا» در این عبارت فعل امر است: «از دوستان عذرخواهی کنید»).

۲ در این گزینه هیچ فعل ماضی‌ای به کار نرفته است. («أن تعتصموا» و «لكي لا تتفرقوا» مضارع هستند)

۴ فعل «جالست» یک حرف زائد دارد، چون شکل مفرد مذکر ماضی آن «جالس» است و «ا» حرف زائد آن است. ضمناً فعل «ضرت» ثلاثی مجزّد است؛ بنابراین هیچ حرف زائدی ندارد.

تست و پاسخ ۹۷

عَيْن الفعل يختلف وزنه:

(۱) اتّحاد الأُمّة الإسلاميّة قد تجلّى في صور كثيرة!

(۲) جدّتي تقدّم لنا مواظظ قيّمة في كلامها!

(۴) هذه الأنجم كالذّرر المنتشرة تزّين سماء قرينتنا!

(۳) إنّ نجاحات الأولاد تفرّح والديهم دائماً بلا شك!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

خودت حل کنی بهتره بررسی کن فعل‌های گزینه‌ها برای مذکر غایب به کار رفته‌اند یا مؤنث غایب؟

درس نامه ●● شباهت ماضی باب تَفَعَّل (تَفَعَّلَ) و مضارع باب تَفَعَّل (تَفَعَّلُ) و هم‌چنین شباهت ماضی باب تَفَاعَلَ (تَفَاعَلَا) و مضارع باب تَفَاعَلَ (تَفَاعَلُوا) از دشوارترین مباحث فعل‌های ثلاثی مزید است! اگر حرکت گذاری این فعل‌ها را نداشتید برای تشخیصشان از این راهکار استفاده کنید که فعل برای یک اسم مذکر غایب به کار رفته است یا مؤنث غایب! اگر مذکر غایب باشد ماضی است و اگر مؤنث غایب باشد مضارع است.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱ فعل «تَجَلَّى» برای «اتحاد» که یک مذکر غایب است به کار رفته است، پس این فعل، ماضی بر وزن «تَفَعَّلَ» است! (هو تَجَلَّى)
- ۲ فعل «تَقَدَّمَ» برای «جدة» که یک مؤنث غایب است به کار رفته است، پس این فعل، مضارع بر وزن «تَفَعَّلَ» است! (هي تَقَدَّمُ)
- ۳ فعل «تَفَرَّحَ» برای «نجاحات» که یک مؤنث غایب است به کار رفته است، پس این فعل، مضارع بر وزن «تَفَعَّلَ» است! (هي تَفَرَّحُ)
- ۴ فعل «تَرَيَنَّ» برای «هذه الأنجم: این ستارگان» که یک جمع غیر انسان است به کار رفته است، از آن جا که با جمع‌های غیر انسان مانند مفرد مؤنث رفتار می‌کنیم، این فعل، مضارع بر وزن «تَفَعَّلَ» است! (هي تَرَيَنَّ)

تست و پاسخ ۹۸

عَبَّ عِبْرَةً فِيهَا الْفِعْلُ الْمُتَعَدِّي أَكْثَرُ:

- ۱) إِذَا قَالَ أَحَدٌ كَلَامًا يُفَرِّقُ الْمُسْلِمِينَ فليستخدما قوتهم حتى يخرجوه من بينهم!
- ۲) تَرَدَّدَ جَارِي فِي أَنْ يَشْتَرِيَ عَصَاةً وَلَكِنِّي عَازِمٌ أَنْ أَبِيعَهَا!
- ۳) الَّذِي يَنْصَحُ مَنْ يَرْمِي النَّفَايَاتِ فِي غَيْرِ مَكَانِهَا بِكَلَامٍ طَيِّبٍ يَعْمَلُ بِوَاجِبِهِ صَادِقًا!
- ۴) دَعَا اللَّهَ رَسُولُهُ فِي آيَاتِهِ أَنْ لَا يَحْزَنَهُ قَوْلُ الَّذِينَ يَسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۳)

مشاوره برای تشخیص فعل متعدی باید به دنبال فعل‌هایی بگردیم که مفعول دارند.

خودت حل کنی بهتره جمله‌ها رو ترجمه کن و ببین کدام فعل‌ها مفعول دارند!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱ هرگاه کسی کلامی را بگوید که مسلمین را پراکنده کند، باید نیرویشان را به کار بگیرند تا او را از میانشان خارج کنند! («قال»، «يُفَرِّقُ»، «ليستخدما» و «حتى يخرجوا» متعدی هستند!)
- ۲ همسایه من در این که آبمیوه‌گیری را بخرد، تردید داشت، اما من مصمم هستم که آن را بفروشم! («يشتري» و «أن أبيع» متعدی هستند!)
- ۳ کسی که با کلامی مناسب به فردی پند می‌دهد که زبانه‌ها را در جایی غیر از مکان خودشان می‌اندازد، صادقانه به تکلیفش عمل می‌کند! («ينصح» و «يرمي» متعدی هستند!)
- ۴ خداوند پیامبرش را در آیه‌هایش فراخوانده است که سخن افرادی که در کفر می‌شتابند، او را ناراحت نکند! («دعا» و «أن لا يحزن» متعدی هستند!)

تست و پاسخ ۹۹

عَبَّ الصَّحِيحُ فِي اسْتِخْدَامِ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ:

- ۱) مَا قَرَأْتُ الدَّرْسَ يَوْمَ أَمْسٍ إِنِّي أَنْجَحْتُ فِي امْتِحَانِ الْيَوْمِ!
- ۲) مَا قَرَأْتُ الدَّرْسَ يَوْمَ أَمْسٍ وَلَكِنِّي مَا نَجَحْتُ فِي امْتِحَانِ الْيَوْمِ!
- ۳) إِنِّي سَأَنْجَحُ فِي الْامْتِحَانِ غَدًا لِأَنِّي قَرَأْتُ الدَّرْسَ كَثِيرًا!
- ۴) أَمْنِي إِنِّي أَنْجَحُ فِي الْامْتِحَانِ، لَيْتَ الْأَسْئَلَةُ لَا تَكُونُ صَعْبَةً!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دوازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در این تیپ تست‌ها، هم باید بررسی کنید که حروف مشبّه بالفعل مستقیماً بر سر فعل یا ضمیر منفصل نیامده باشند و هم باید از لحاظ معنایی با جمله تناسب داشته باشند!

خودت حل کنی بهتره جمله‌ها رو ترجمه کن و بین معنای حرف مشبّه بالفعل با جمله تناسب داره یا نه!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) دیروز درس را نخواندم، قطعاً در امتحان امروز موفق می‌شوم! (یا باید می‌گفت «لا أنجح: موفق نمی‌شوم» و یا «لیت: کاش»، چون خیلی بعید است که درس را نخوانده باشی و موفق بشوی!)
- ۲) دیروز درس را نخواندم، اما در امتحان امروز موفق نشدم! («لکن: اما» در این جا اشتباه است!)
- ۳) قطعاً فردا من در امتحان موفق خواهم شد برای این که بسیار درس خوانده‌ام! (صحیح است!)
- ۴) آرزو می‌کنم قطعاً من در امتحان موفق می‌شوم، کاش سؤالات سخت نباشند! (با توجه به معنای جمله «إن: قطعاً» نادرست است و باید به جای آن از «أن: که» استفاده می‌شد!)

تست و پاسخ ۱۰۰

عیّن الخطأ في تعیین نوع «لا»:

- ۱) علیکم أن لا تستهلكوا الماء و الكهرباء أكثر ممّا تحتاجون إلیهما: نافية!
- ۲) لن ینجح في الحیاة من لا تحمّل له أمام المشاكل: نافية!
- ۳) کُنْتُ نادمة على عملي بعد ارتكابه فقال أخی لا بأس: نافية للجنس!
- ۴) لما رأیت سکوت صديقي قلت له: لا ترض أن تطلم: ناهية!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دوازدهم - درس ۱)

مشاوره تشخیص نوع «لا» از پای ثابت‌های تست‌های کنکور است. حالا یا در بخش ترجمه یا در بخش قواعد!

خودت حل کنی بهتره بررسی کن ببین «لا» با فعل مضارع اومده یا با اسم! اگر با مضارع اومده بود بررسی کن ببین فعل بعدش رو مجزوم کرده یا نه! اگر هم مشخص نبود از ترجمه‌اش استفاده کن و ببین به شکل دستوری ترجمه می‌شه یا نه!

درس نامه... ۳ نوع «لا» را باید بتوانیم به سرعت تشخیص بدهیم:

- ۱) لا + مضارع مجزوم ← ناهیه ۲) لا + مضارع بدون تغییر ← نافية ۳) لا + اسم مفرد بدون «ال» و تنوین ← نفی جنس

پاسخ تشریحی در این عبارت «لا» بر سر اسم آمده است، نه فعل مضارع؛ بنابراین نمی‌تواند «لای نفی» باشد! (دقت کنید که «تحمل» مصدر و اسم است!)

تذکر در ۱) «حرف ناصبه + لا + مضارع» داریم. یادتان باشد هر وقت «حرف ناصبه + لا» دیدید حتماً «لای نفی» داریم! در «علیکم أن لا تستهلكوا» حرف ناصبه «أن» باعث حذف «ن» از انتهای «تستهلكوا» شده است، نه «لا»؛ بنابراین این فعل منصوب شده است، نه مجزوم؛ در نتیجه لای نفی است، نه نهی!

نکته مصدرهای ثلاثی مزید ظاهرشان گاهی شبیه فعل‌هاست و باید حواستان به آن‌ها باشد، مثل کلمه «تحمل» در ۲).

نکته وقتی با آمدن «لا»، حرفی از آخر فعل حذف شود، یعنی آن «لا»، ناهیه است؛ مانند «لا ترض» در ۴) که از فعل «ترضی» ساخته شده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تاریخ دهم: صفحه‌های ۴۲ تا ۷۹، تاریخ دوازدهم: صفحه‌های ۱۶ تا ۴۶

تست و پاسخ ۱۰۱

- بنا بر شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی، کدام مورد درباره تمدن دره سند درست است؟
- (۱) ساکنان این دره، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
 - (۲) در این دره، ساختمان‌ها با معماری ناهمسان و با استفاده از سنگ‌های آهک و خارا بنا شدند.
 - (۳) شهرهای این دره اگرچه مجهز به شبکه فاضلاب نبوده‌اند، اما حمام‌های عمومی داشته‌اند.
 - (۴) نقشه شهرهای بنا شده در این دره به شکل دایره و تنها دارای معابر اصلی بوده است.

(تاریخ دهم - درس ۵ - تمدن دره سند)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره این سؤال رویه‌جور دیگه‌ای هم می‌شد مطرح کرد؛ مثلاً این‌جوری: «باستان‌شناسان برای اثبات کدام موضوع از منابع دست اول غیرمکتوب استفاده کرده‌اند؟ و بعد توی یکی از گزینه‌ها که همون گزینه درست می‌بود، از نوع معماری در تمدن دره سند صحبت می‌شد و بقیه گزینه‌ها به موارد دیگه‌ای اشاره می‌کردند؛ اما خب چون سؤال اول آزمون بود، نخواستیم خیلی سختش کنیم. فقط گفتیم که در جریان باشی، شاید توی آزمون‌های بعدی یا کنکور به کارت بیاد.

درس‌نامه

کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. باستان‌شناسان پس از سال‌ها حفاری و کاوش، بقایای شهرهای بزرگ و پرجمعیت موهنجودارو و هاراپا را که در پاکستان امروزی واقع شده است، کشف کردند.

پاسخ تشریحی شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساکنان متمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند (درستی ۱). آنان خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که یکدیگر را قطع می‌کردند (نادرستی ۲). هم‌چنین ساختمان‌ها را با معماری همسان و آجرهایی به اندازه‌های مشخص بنا می‌کردند (نادرستی ۳). در شهرهای موهنجودارو و هاراپا چندین بنای عمومی (پرستشگاه، حمام، انبار غله و ...) نیز وجود داشت. این شهرها مجهز به شبکه فاضلاب بودند (نادرستی ۴).

دام‌تستی شکل دایره‌ای در ۲ مربوط به شهرسازی دوره ساسانی و استفاده از سنگ‌های آهک و خارا در ۳ مربوط به معماری مصر باستان است.

تست و پاسخ ۱۰۲

- کدام موارد درباره تمدن مینوسی درست است؟
- الف) آثار مربوط به این تمدن در جزیره کرت در جنوب یونان کشف شده است.
 - ب) مینوسیان قومی دریانورد بودند که با مصر و مناطق هم‌جوار روابط بازرگانی داشتند.
 - ج) اقوام مینوسی شهرهایی را با معماری پیشرفته بنا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.
 - د) به احتمال زیاد، تمدن مینوسی به دلیل رقابت شهرها و تداوم جنگ‌های داخلی از بین رفته است.

(۲) «ج» - «ب»

(۱) «الف» - «د»

(۴) «د» - «ج»

(۳) «ب» - «الف»

(تاریخ دهم - درس ۶ - تمدن مینوسی)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره امان از دست این واژگان مشابه مانند «مینوسی» و «میسینی»؛ درسته که حروف الفباشون مشترکه، اما حواست به تفاوت‌هاشون باشه.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه •• یکی از کانون‌های مهم تمدنی قاره اروپا، در سرزمین‌های جنوب شبه‌جزیره بالکان و جزیره‌های مجاور آن در دریاهای مدیترانه و اژه که «یونان» نامیده می‌شود، به وجود آمد. پیش از ظهور دولت - شهرها در سرزمین یونان، دو تمدن مینوسی و تمدن میسنی در این شبه‌جزیره وجود داشتند.

پاسخ تشریحی در پی کاوش‌های باستان‌شناختی در اوایل قرن بیستم، آثار تمدنی کهن در جزیره کرت در جنوب یونان کشف شد (درستی عبارت الف). این تمدن به دلیل انتساب به مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد. مینوسی‌ان قرن‌ها پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه‌گذاری کرده بودند. آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار، روابط بازرگانی داشتند (درستی عبارت ب). بقایای کاخ‌های مینوسی‌ان، حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد. به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است (نادرستی عبارت د).

نکته میسنی‌ها (نه مینوسی‌ها)، شهرهای متعددی را بر پا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت (نادرستی عبارت ج).

دام تستی آگه توی دام (۲) افتادی، یعنی تمدن‌های مینوسی و میسنی رو باهم اشتباه گرفتی؛ چون عبارت‌های «ج» و «د» درباره تمدن «میسنی» درست‌اند.

تست و پاسخ ۱۰۳

در کدام گزینه، مقایسه درستی درباره وضعیت سیاست و حکومت در دو تمدن باستانی یونان و روم صورت گرفته است؟

- (۱) هر دو تمدن، با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و ویژگی‌های نظام دولت - شهری، از نظام حکومتی جمهوری و مردم‌سالاری ویژه خود تبعیت می‌کردند.
- (۲) در یونان، نظامی مردم‌سالار مشابه نظام‌های امروزی به وجود آمد، اما در روم، اداره کشور ابتدا در دست دو کنسول بود و سپس در اختیار آگوستوس قرار گرفت.
- (۳) در یونان، در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت، حکومت طبقه اشراف جای مردم‌سالاری را گرفت و در روم، دو مجلس سنا و نمایندگان، کشور را اداره می‌کردند.
- (۴) در یونان، ابتدا شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند و بعدها نظام مردم‌سالاری شکل گرفت، اما در روم، ابتدا نظام مشارکتی وجود داشت و بعداً امپراتوری ایجاد شد.

(تاریخ دهم - درس ۶ - یونان و روم باستان)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تجربه دو کنکور اخیر نشون داده که سؤالات مقایسه‌ای، به یکی از سبک‌های مورد علاقه طراحان سؤال در کنکور تبدیل شده و هیچ بعید نیست که در کنکورهای بعدی هم تکرار بشه؛ پس باید خودتو بر ای پاسخ‌دادن به این قبیل سؤالات آماده کنی. این تو و این میدان و این هم نخستین گوی تمرین!

پاسخ تشریحی

سیاست و حکومت در یونان باستان	یکی از ویژگی‌های برجسته تمدن یونان باستان، شیوه متفاوت حکمرانی بود که توسط یونانیان به وجود آمد. در یونان باستان، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند، اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند. در قرن‌های ششم و پنجم قبل از میلاد، نوعی مردم‌سالاری در یونان به‌ویژه در شهر آتن شکل گرفت که البته با نظام‌های مردم‌سالاری امروزی تفاوت داشت.
سیاست و حکومت در روم باستان	رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت - شهری، جمهوری رم را تأسیس کردند. براساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت، شامل چند مجلس و شماری مقام‌های اجرایی بود. اشراف به واسطه مجلس سنا و عامه مردم از طریق مجمع نمایندگان در اداره امور کشور مشارکت می‌کردند. ریاست قوه اجرایی به دو کنسول اعطا می‌شد که از میان اعضای سنا برای یک سال، بدون تکرار انتخاب می‌شدند. با گسترش قلمرو جمهوری رم، معلوم شد که قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین‌های پهناور از کارایی لازم برخوردار نیستند. سرانجام در نتیجه تغییراتی که اوکتاویان در نظام حکومتی جمهوری رم به وجود آورد، قدرت اجرایی در اختیار یک فرد به عنوان شخص اول مملکت قرار گرفت که به آگوستوس و بعدها به امپراتور معروف شد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

دام تستی

همه گزینه‌های نادرست این سؤال دام تستی دارند؛ می‌پرسی چه جوری؟ این جوری:

تنها واژه‌ای که باعث می‌شه (۲) درست نباشه، واژه «مشابه» هست؛ پس هیچ بعید نیست که توی دام این گزینه افتاده باشی، اما حواست باشه که مردم‌سالاری یونانیان باستان با مردم‌سالاری امروزی‌ها تفاوت داشته. اگر هم توی دام (۱) افتادی، یعنی حواست نبوده که این دو تمدن دوره‌هایی از پادشاهی و امپراتوری رو هم تجربه کردند و همیشه وضعیت حکومتشون جمهوری و مردم‌سالاری نبوده. اگر هم رفتی سراغ (۳)، حواست نبوده که در یونان، حکومت اشراف جای پادشاهی رو گرفت و مردم‌سالاری بعد از افول قدرت اشراف به وجود اومد.

تست و پاسخ ۱۰۴

مهم‌ترین دستاورد کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات دویست سال اخیر درباره تاریخ ایران چه بوده است؟

- (۱) پرورش و شروع به کار نسلی از باستان‌شناسان زبده ایرانی
- (۲) تأیید شدن تقسیم‌بندی کهن از دوران حکومت آریایی‌ها بر فلات ایران
- (۳) خوانده شدن خط میخی و ترجمه سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون
- (۴) شناخت بهتر سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانی و تشخیص تاریخ واقعی از افسانه

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۷ - دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات میرید)

درس‌نامه با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و ... به کشور ما آمدند و روزبه‌روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به‌خصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد و بدین ترتیب زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

پاسخ تشریحی

اگرچه بخشی از آثار تاریخی کشف‌شده در کاوش‌های باستان‌شناسی به موزه‌های اروپا و آمریکا انتقال یافت، اما در نتیجه این کاوش‌ها، اطلاعات تاریخی بسیار ارزشمندی به دست آمد. این آگاهی‌ها:

(۱) کمک کرد تا سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد.
(۲) نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

(۳) سبب شدند تا تقسیم‌بندی جدیدی از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه شود که شامل دوره‌های زیر می‌شود:

الف) «ایران در دوره پیش از تاریخ»

ب) «ایران در دوره تاریخی»: شامل دوران پیش‌آریایی (تمدن ایلام) و دوران حکومت آریاییان (از ماد تا ساسانیان)

دام تستی

اگر صورت سؤال فقط به کاوش‌های باستان‌شناسی اشاره داشت و از سایر تحقیقات درباره تاریخ ایران چیزی نمی‌گفت، شاید (۳) هم می‌تونست درست باشه، اما خب حالا دیگه نیست. (۲) هم نمی‌تونه درست باشه، چون اولاً نتیجه کاوش‌ها و تحقیقات دویست سال اخیر، ارائه یک تقسیم‌بندی جدید بود، نه تأیید یک تقسیم‌بندی کهن و ثانیاً توی این تقسیم‌بندی به دوران پیش از تاریخ هم توجه شده و فقط به دوران حکومت آریایی‌ها اختصاص نداره.

تست و پاسخ ۱۰۵

برای توضیح یا اثبات کدام‌یک از موارد زیر به منابع دست اول مکتوب استناد شده است؟

الف) اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان

ب) مشارکت چشم‌گیر زنان ایلامی در مراسم رسمی سیاسی و دینی

ج) مهارت ساکنان فلات ایران در ساخت اشیای مفرغی

د) وقایع جنگ‌های شاپور یکم ساسانی با سپاهیان روم

(۴) «الف» - «ج»

(۳) «ج» - «ب»

(۲) «د» - «الف»

(۱) «ب» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۷ (منابع تحقیق تاریخ ایران در دوران باستان) / درس ۸ (از نخستین روستاها تا نخستین شهرها (فلزکاری) و دین و

پاسخ: گزینه ۲

(اعتقادات در تمدن ایلام))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره منظور از منابع دست اول مکتوب در صورت سؤال، مواردی مثل سنگ‌نوشته‌ها، الواح گلی یا سالنامه‌ها و کتاب‌هایی که در همون عهد باستان نوشته شدن؛ پس از بین عبارت‌های الف تا د، باید مواردی رو پیدا کنیم که مستندات تاریخی‌شون، یکی از این موارد باشه. روشنه؟!

درس نامه ●●

منابع تحقیق تاریخ به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

منابع دست اول	غیرنوشتاری (غیرمکتوب)	تمامی آثار مادی و دست‌ساخته‌هایی از قبیل ابزار، ظروف، اشیا و بقایای بناهای مختلف مانند کاخ‌ها، آتشکده‌ها، پل‌ها، آب‌بندها و کاروانسراها که از ایرانیان باستان بر جای مانده است.
	نوشتاری (مکتوب)	تمامی نوشته‌هایی که دربارهٔ رویدادهای تاریخی ایران در عهد باستان نگارش یافته‌اند و یا این‌که می‌توان از آن‌ها اطلاعات و شواهد تاریخی به دست آورد؛ مانند سنگ‌نوشته‌ها، گل‌نوشته‌ها (الواح گلی)، سالنامه‌ها و کتاب‌های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی.
منابع دست دوم		انواع مختلفی از کتاب‌ها، مقاله‌ها، پایان‌نامه‌های تحصیلی و طرح‌های پژوهشی که در دوپست سال اخیر توسط مورخان، باستان‌شناسان و زبان‌شناسان ایرانی و غیرایرانی نوشته شده است.

پاسخ تشریحی محتوای الواح گلی کشف‌شده از تخت جمشید به زبان ایلامی (= منابع دست اول مکتوب) اطلاعات سودمندی درباره اوضاع

اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می‌دهند. (درستی عبارت الف)
نقوش و پیکره‌های برجای مانده از دوره ایلامی (منابع دست اول غیرمکتوب) نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی و دینی حضور چشم‌گیری داشته‌اند. (نادرستی عبارت ب)
اشیا و ابزارهای مفرغی کشف‌شده از استان لرستان (منابع دست اول غیرمکتوب) بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری در فلات ایران به شمار می‌روند. (نادرستی عبارت ج)
سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم (= منابع دست اول مکتوب)، شرح جنگ‌های این پادشاه ساسانی با رومیان را بازگو می‌کند. (درستی عبارت د)

دام تستی اگه حواست به واژه «مکتوب» در صورت سؤال نباشه و فقط به «منابع دست اول» توجه کنی، ممکنه به راحتی توی دام (۳) بیفتی که موارد «ب» و «ج» رو درست دونسته.

تست و پاسخ ۱۰۶

کدام گزینه، درباره یکی از نخستین شهرهایی که در فلات ایران به وجود آمد، بیان درستی دارد؟

- (۱) «جیرفت» از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده است.
- (۲) ساکنان «شهداد»، ۸ هزار سال پیش به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.
- (۳) کهن‌ترین نشانه‌ها از حضور انسان در ایران از «چغاگلان» در غرب ایران به دست آمده است.
- (۴) «شوش»، پایتخت دوم ایلامیان در منطقه انشان، در اثر یورش آشور بانیپال با خاک یکسان شد.

(تاریخ دهم - درس ۸ - پدید آمدن شهرها در فلات ایران، فلزکاری توسط ایرانیان و شهر و شهرنشینی در تمدن ایلام)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در سؤالات ترکیبی مثل این سؤال، ابتدا سعی کن با تکیه بر یک قسمت سؤال که بیشتر باهات آشنا هستی، ردّ گزینه کنی. مثلاً اگه بیشتر با اسم نخستین شهرهای ایران آشنا باشی، متوجه می‌شی که «چغاگلان» در زمره اون‌ها نیست (البته اگه با «چغامیش» اشتباه نگیری!) پس می‌تونی (۳) رو کنار بذاری. اگر هم ویژگی شهرها رو بیشتر بشناسی، متوجه می‌شی که شوش در خوزستان بوده، نه در منطقه انشان در استان فارس، پس می‌تونی (۴) رو کنار بذاری.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

درس نامه ●●

در حدود پنج هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد که «شوش» و «چغامیش» در خوزستان، «شهداد» و «جیرفت» در کرمان، «شهر سوخته» در سیستان و «سیلک» در کاشان از جمله آن‌ها بوده‌اند.

پاسخ تشریحی

جیرفت، یکی از نخستین شهرهایی بود که در فلات ایران به وجود آمد. اشیاء و ظروف سنگ صابونی، از مصنوعات است که توسط مردم برخی سکونتگاه‌های کهن به‌ویژه جیرفت و تپهٔ یحیی در استان کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد. شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد که سکونتگاه‌های مذکور (شهر جیرفت و تپهٔ یحیی) از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند. بررسی سایر گزینیه‌ها:

۲) بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در برخی سکونتگاه‌های کهن مانند شهداد، تل ابلیس و تپهٔ یحیی در استان کرمان و تپهٔ زاغه در قزوین، بیانگر آن است که در «حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش» ساکنان این سکونتگاه‌ها به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.

۳) کاوش‌های باستان‌شناسی اخیر در محوطهٔ چغاگلان در شهرستان مهران نشان داده است که ساکنان نواحی کوهپایه‌ای زاگرس، نخستین مردمانی بوده‌اند که حدود ۱۲ هزار سال پیش، شروع به «کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن جانورانی مثل بز و گوسفند» کردند.

نکته

کهن‌ترین نشانه‌ها و آثار از حضور انسان در ایران از بستر «کشف‌رود» در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی به دست آمده است.

۴) شوش در مرکز جلگهٔ «خوزستان»، یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود که در نتیجهٔ یورش آشور بانیپال با خاک یکسان شد و در دوران سلسلهٔ هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.

نکته

ایلامیان، علاوه بر شوش، در بخش شرقی قلمرو خود، واقع در استان فارس امروزی، پایتخت دیگری به نام انشان یا انزان داشتند.

دام تستی

چون شوش مهم‌ترین شهر در فلات ایران بوده و واقعاً هم در نتیجهٔ یورش آشور بانیپال از بین رفت، ممکنه به بقیهٔ عبارت ۴) توجه نکنی و توی دام این گزینه بیفتی. ۲) هم که فقط یک عدد اشتباه داره (۸ هزار سال) و ممکنه به راحتی به دامت بندازه.

تست و پاسخ ۱۰۷

کدام موارد، دربارهٔ دین و اعتقادات ایلامی‌ها درست است؟

(الف) به یک خدای واحد به نام اینشوشیناک به معنای خدای شهر شوش اعتقاد داشتند.

(ب) معبد چندطبقهٔ چغازنبیل که از خشت خام بنا شده، ستایشگاه اینشوشیناک بوده است.

(ج) ایلامی‌ها، الهه‌های مادر را مقدس می‌شمردند و برای آن‌ها معابدی ساخته بودند.

(د) کاهنان، پیشوایی دینی را به همراه فرمانروایی سیاسی بر عهده داشتند.

(۴) «ب» - «د»

(۳) «ج» - «ب»

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «د» - «الف»

(تاریخ دهم - درس ۸ - دین و اعتقادات در تمدن ایلام)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی دربارهٔ آن وجود دارد، آغاز می‌شود. سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگهٔ خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود. حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م. با یکدیگر متحد شدند و پادشاهی ایلام را تأسیس کردند.

پاسخ تشریحی

ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و از آنان برای پیشرفت کار خود کمک می‌خواستند (نادرستی عبارت الف). از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک به معنای خدای شهر شوش بود. معبد چغازنبیل (که با استفاده از خشت خام در چند طبقه بنا شده است) ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد (درستی عبارت ب). در ایلام، الهه‌های مادر نیز بسیار مقدس بودند و مقام رفیعی در سلسله‌مراتب خدایان ایلامی داشتند. ایلامیان این الهه‌ها را به عنوان مادر خدایان می‌پرستیدند و برای آن‌ها معابدی ساخته بودند (درستی عبارت ج). در ایلام، کاهنان آداب و تشریفات دینی را زیر نظر کاهن بزرگ به جا می‌آوردند و پیشوایی دینی در کنار فرمانروایی سیاسی، از ویژگی‌های کاهنان در تمدن سومر بوده است (نادرستی عبارت د).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

دام تستی اگر توی دام ۴ افتادی، احتمالاً این نکته درس ۴ رو فراموش کرده بودی: این کاهنان «سومری» بودن که در کنار پیشوایی دینی، فرمانروایی سیاسی هم می‌کردن، نه کاهنان ایلامی.

تست و پاسخ ۱۰۸

چه عواملی سبب شدند که نادر به عنوان پادشاه در فراهم آوردن زمینه برای انتقال آرام قدرت و تثبیت حکومت افشاریه پس از خود توفیقی نداشته باشد؟

- (۱) اشتباهات نظامی، خیانت درباریان و اشتغال پیوسته به جنگ و غفلت از دیگر عوامل
- (۲) بدگمانی به نزدیکان خود و بزرگان کشور، اشتباهات نظامی و خیانت فرماندهان ارشد سپاه
- (۳) اشتغال پیوسته به جنگ، اخذ مالیات‌های اضافی از مردم و بدگمانی به نزدیکان خود و بزرگان کشور
- (۴) تقویت قوای نظامی و غفلت از سایر مسائل، بی‌توجهی به رفع اختلافات مذهبی و اخذ مالیات‌های سنگین

(تاریخ دوازدهم - درس ۲ - نادر، شاه ایران)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره خوشبختانه بعضی از سؤالات، راه میونبر هم برای پیدا کردن جواب دارن؛ فقط لازمه شیش‌دونگ حواست جمع باشه. مثلاً اگر حواست باشه که نادر، سرداری دارای نبوغ نظامی بوده، به راحتی ۱ و ۲ رو که دارن از اشتباهات نظامی حرف می‌زنن، کنار می‌ذاری. نادر کجا و اشتباه نظامی کجا؟!

درس نامه نادرشاه افشار سرانجام هنگامی که مشغول سرکوب شورشی در خراسان بود، با توطئه نزدیکان و سردارانش کشته شد. او که سرداری بی‌باک و دارای نبوغ نظامی فوق‌العاده بود، در زمان آشوب‌های داخلی و هجوم ارتش‌های بیگانه، با طراحی نظامی توانست بر ایران حاکم شود. با این حال، به عنوان پادشاه توفیق نیافت که زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، انتقال آرام قدرت و تثبیت حکومت افشاریه پس از خود فراهم آورد.

پاسخ تشریحی از جمله علل و عوامل ناکامی نادرشاه در فراهم آوردن زمینه انتقال آرام قدرت و تثبیت حکومت افشاریه پس از خود، می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- (۱) اشتغال پیوسته به جنگ
- (۲) اخذ مالیات‌های اضافی از مردم برای تأمین هزینه‌های جنگ
- (۳) بدگمانی به نزدیکان و بزرگان کشور و برخورد خشن با آنان
- (۴) توجه به تقویت قوای نظامی و غفلت از دیگر عوامل مؤثر بر پایداری حکومت

دام تستی اگر توی دام سایر گزینه‌های این سؤال افتادی، احتمالاً حواست نبوده که اشتباهات نظامی از علل شکست لطفعلی‌خان زند بوده، نه نادر. هم‌چنین، نادر (با این‌که به گواه تاریخ، آدم خیلی مذهبی‌ای نبوده) برای رفع اختلافات مذهبی با عثمانی خیلی تلاش کرد و اصلاً به این موضوع بی‌توجه نبود.

تست و پاسخ ۱۰۹

در کدام مورد، زمان وقوع رویدادها در حکومت‌های مسلمان و دولت‌های غربی به درستی مقایسه شده است؟

- (الف) با مرگ لطفعلی‌خان، سلسله زندیه منقرض شد.
 - (ب) هند رسماً به عنوان جزئی از قلمرو انگلستان اعلام شد.
 - (ج) مردم پاریس، با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند.
 - (د) جنگ داخلی آمریکا، با پیروزشدن مستعمره‌نشینان به پایان رسید.
- (۱) مورد «ب» مؤخر و مورد «ج» مقدم بر سایر وقایع روی داده‌اند.
 - (۲) مورد «الف» مقدم بر «د» و مورد «ب» مؤخر بر «ج» به وقوع پیوسته است.
 - (۳) موارد «الف»، «ج» و «د» به فاصله کوتاهی از یکدیگر و مقدم بر «ب» روی داده‌اند.
 - (۴) موارد «ج» و «د» تقریباً هم‌زمان با یکدیگر و مؤخر بر موارد «الف» و «ب» به وقوع پیوسته‌اند.

(تاریخ دوازدهم - درس ۲ - ایران پس از کریم خان و جهان در آستانه دوران معاصر)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

مشاوره همون طور که بارها و بارها گفتیم، برای پاسخ دادن به این قبیل سؤالات، اصلاً لازم نیست تاریخ دقیق وقایع رو بدونی؛ بلکه دونستن محدوده زمانی وقایع کفایت می‌کنه. همین اندازه که بدونی انقلاب فرانسه و استقلال آمریکا و انقراض زندیه مربوط به اواخر سده هجدهم و ضمیمه شدن هندوستان به قلمرو انگلستان مربوط به سده نوزدهم بوده، کارت برای پیدا کردن جواب این سؤال راه می‌افته؛ پس اصلاً از این قبیل سؤالات تترس و نمره شون رو از دست نده.

درس نامه سده‌های هفدهم تا نوزدهم میلادی، دو سوی عالم وضعیت دوگانه متضادی داشت؛ در جانب شرق، سه حکومت مسلمان (یعنی ایران، عثمانی و گورکانیان هند) دوران ضعف خود را سپری می‌کردند و در جانب غرب، امپراتوری‌ها و دولت‌های روسیه، فرانسه و انگلستان در مسیر قدرت و شکوفایی قرار داشتند.

پاسخ تشریحی ترتیب زمانی وقوع رویدادهای مذکور در صورت سؤال، به شرح زیر است:

(د) پیروزی مستعمره‌نشینان در جنگ داخلی آمریکا و استقلال آمریکا (۱۷۸۳ م. = اواخر سده ۱۸ میلادی)

(ج) انقلاب فرانسه (۱۷۸۹ م. = اواخر سده ۱۸ میلادی)

(الف) مرگ لطفعلی خان و انقراض سلسله زندیه (۱۷۹۴ م. = اواخر سده ۱۸ میلادی)

(ب) ضمیمه شدن خاک هندوستان به امپراتوری بریتانیا (۱۸۵۷ م. = اواسط سده ۱۹ میلادی)

تست و پاسخ ۱۱۰

کدام گزینه مقایسه درستی از صدراعظم‌های عصر قاجار به دست می‌دهد؟

- (۱) تدابیر اصلاحی میرزاآقاسی همانند اقدامات امیرکبیر موجب سر و سامان یافتن امور کشور شد.
- (۲) امیرکبیر و قائم‌مقام فراهانی هر دو در پی بدبینی شاه در نتیجه دسیسه‌گری مخالفان به قتل رسیدند.
- (۳) میرزااحسین خان سپهسالار همانند امیرکبیر در برابر اعطای امتیاز به انگلیس و روسیه تزاری مقاومت می‌کرد.
- (۴) در زمان محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، برخلاف صدراعظم‌های پیشین، نفوذ روس و انگلیس در ایران افزایش یافت.

(تاریخ دوازدهم - درس ۳ - معتمدشاه، ناصرالدین شاه و روابط خارجی حکومت قاجار با انگلستان)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این هم یکی دیگه از اون سؤالات مقایسه‌ای که بعد نگی اهمیت شون رو یادآور نشده بودیم!

درس نامه

بعد از شاه، وزیر اعظم یا صدراعظم قرار داشت. صدراعظم بر پایه اختیاراتی که شاه به او می‌داد، می‌توانست در تمام امور کشور اظهار نظر و مداخله کند، به حضور شاه برسد و برای وی نامه بنویسد. صدراعظم همچنین می‌توانست از موقعیت خود برای اصلاح امور کشور، رونق کسب و کار و رفاه مردم بهره‌برد، اما در عصر قاجار نیز همچون دوران پیش از آن، وزیران و صدراعظم‌ها امنیت جانی و مالی نداشتند و شماری از آن‌ها با دسیسه درباریان و بدگمانی و خشم شاهان، جان و دارایی خود را از دست دادند.

پاسخ تشریحی ایستادگی قائم‌مقام فراهانی (صدراعظم محمدشاه) در مقابل زیاده‌خواهی‌های انگلیسی‌ها و تلاش وی برای کاستن از دخالت

ناروای محمدشاه و درباریان در امور کشور، اسباب دسیسه‌گری مخالفانش را فراهم آورد و شاه را نسبت به او بدبین کرد؛ در نتیجه قائم‌مقام پس از هفت ماه از مقام وزارت برکنار و کشته شد و حاجی میرزاآقاسی، به جای او نشست.

امیرکبیر نیز با توطئه و دسیسه مخالفان داخلی و خارجی به سرنوشت قائم‌مقام دچار شد و اصلاحاتش به نتیجه مطلوب نرسید. بررسی سایر گزینه‌ها:

① تدابیر قائم‌مقام فراهانی (نه میرزاآقاسی) موجب سر و سامان یافتن امور کشور شد.

② میرزااحسین خان سپهسالار، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

نکته قرارداد رویترا، در زمان ناصرالدین شاه و با تلاش میرزا حسین خان سپهسالار بسته شد.

محمدحسن خان اعتمادالسلطنه همان آدم فرهیخته‌ای بود که در درس (۱) تاریخ دوازدهم باهاش آشنا شدیم؛ رئیس دارالترجمه همایونی بود، مورخی بود که از مداحی و پرده‌پوشی دوری می‌کرد و امیرکبیر را ستایش کرده بود و ... یادت اومد؟!

تست و پاسخ ۱۱۱

کدام موارد دربارهٔ تشکیلات اداری ایران در عصر قاجار درست است؟

- الف) نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار بسیار کوچک و محدود به چهار وزارتخانهٔ مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه بود.
 ب) پرسابقه‌ترین این وزارتخانه‌ها، وظیفهٔ محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر اموال دیوانی و سلطنتی را بر عهده داشت.
 ج) هزینهٔ دادرسی در محاکم عرف که به جرایم سیاسی و عدم پرداخت مالیات رسیدگی می‌کرد، بر عهدهٔ طرفین دعوا بود.
 د) در محاکم شرع که روحانیون قضاوت می‌کردند، به دعاوی خانوادگی و جرایمی مانند نزاع و سرقت رسیدگی می‌شد.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «د» - «الف»

(تاریخ دوازدهم - درس ۳ - تشکیلات اداری ایران در عصر قاجار)

پاسخ: گزینهٔ ۱

درس نامه

سازمان قضایی عصر قاجار از دو گونه محاکم تشکیل شده بود:

نوع محکمه (دادگاه)	قضات رسیدگی کننده به پرونده‌ها	موضوعات مورد رسیدگی
محاکم عرف	مأموران تحت نظارت مقام‌های حکومتی	تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی مانند شورش، سرقت، نزاع و عدم پرداخت مالیات
محاکم شرع	روحانیون	دعواهای خانوادگی، ملکی و ارث

نکته قضات محاکم عرف از مقام‌های حکومتی فرمان می‌بردند و حقوق می‌گرفتند، اما در محاکم شرع، هزینه‌های رسیدگی بر عهدهٔ طرفین دعوا بود.

پاسخ تشریحی نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار بسیار کوچک بود و به چهار اداره یا وزارتخانهٔ مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه محدود می‌شد (درستی عبارت الف). در دوران ناصرالدین شاه و تحت تأثیر مواجههٔ ایران با تمدن غربی، وزارتخانه‌های دیگری (داخله، تجارت، معارف، فواید عامه، پست و تلگراف) به تشکیلات اداری افزوده شد.

پرسابقه‌ترین و گسترده‌ترین این وزارتخانه‌ها، وزارت مالیه به ریاست مستوفی‌الممالک بود و مستوفیانی که نسل اندر نسل به شغل مستوفی‌گری اشتغال داشتند آن را اداره می‌کردند. مستوفیان مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر اموال دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند. (درستی عبارت ب)

علت نادرستی عبارت‌های «ج» و «د» رو توی بخش درس نامه می‌تونن ببینی، مگه نه؟!

تست و پاسخ ۱۱۲

در پایان دور اول جنگ‌های ایران و روسیه، کدام معاهده منعقد شد و این معاهده چه پیامدی برای ایران داشت؟

- (۱) ترکمانچای - ایران به پرداخت پنج میلیون تومان غرامت به دولت روسیه متعهد شد.
 (۲) گلستان - ایران ملزم به اعطای حق مصونیت قضایی به اتباع کشور روسیه شد.
 (۳) ترکمانچای - ولایات گرجستان، ارمنستان و نخجوان به روسیه واگذار شد.
 (۴) گلستان - ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی محروم شد.

(تاریخ دوازدهم - درس ۳ - جنگ‌های ایران و روسیه در عصر قاجار)

پاسخ: گزینهٔ ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

مشاوره برای پاسخ به سؤالات مربوط به مباحثی که اطلاعات نسبتاً مشابه زیادی دارن (مثلاً مفاد قراردادها، نتیجه جنگ‌ها و...)، همیشه به جدول می‌تونه کمک‌کننده باشه. ما این کار رو در خصوص جنگ‌های ایران و روس، توی بخش درس‌نامه برات انجام دادیم.

درس‌نامه

در عصر قاجار و پس از شکست‌های متوالی ایران در جنگ با روس‌ها، معاهداتی میان دو کشور ایران و روسیه منعقد شد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

نام معاهده	زمان انعقاد	مفاد معاهده
گلستان	پایان دور اول جنگ‌ها	- واگذاری ولایات داغستان، گرجستان، بخشی از ارمنستان و... به روسیه - محرومیت ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی (خزر)
ترکمانچای	پایان دور دوم جنگ‌ها	- واگذاری ولایات ایروان و نخجوان، بخشی از ارمنستان و... به روسیه - پرداخت مبلغ ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه از سوی ایران - اعطای حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) به اتباع روسیه در ایران
آخال	بعد از تجاوز روسیه به خاک ایران پس از انعقاد ترکمانچای	واگذاری مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای خزر (خوارزم و ماوراءالنهر)

پاسخ تشریحی در دور اول جنگ‌های ایران و روس که با هجوم نظامیان روسی آغاز شد و حدود ۱۰ سال به طول انجامید، سپاهیان ایران به فرماندهی عباس‌میرزا، در مواردی روس‌ها را شکست دادند، اما نهایتاً به سبب عدم توازن قدرت نظامی و اقتصادی دو کشور، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان‌شکنی دولت‌های انگلستان و فرانسه، این جنگ‌ها با پیروزی روسیه و انعقاد عهدنامه گلستان به پایان رسید. ایران در عهدنامه گلستان از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی (خزر) محروم شد.

دام‌تستی اگر حواست نباشه که عهدنامه ترکمانچای مربوط به دور دوم جنگ‌های ایران و روس بود (نه دور اول این جنگ‌ها)، ممکنه توی دام ۱ یا ۳ بیفتی.

تست و پاسخ ۱۱۳

کدام گزینه درباره نفوذ استعماری انگلستان در ایران عصر قاجار درست است؟

- انگلیسی‌ها در رقابتی تنگاتنگ با روسیه، موفق به اخذ امتیازات شیلات شمال، بانک شاهنشاهی و توتون و تنباکو شدند.
- در اوایل حکومت قاجار، انگلیسی‌ها با تحمیل معاهدات مجمل و مفصل، دامنه نفوذ خود را در ایران گسترش دادند.
- انگلستان با معاهده پاریس، مناطقی از سیستان و بلوچستان را از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان کرد.
- در زمان سلطنت ناصرالدین‌شاه، انگلستان با قرارداد گلداسمیت، افغانستان و هرات را از ایران جدا نمود.

(تاریخ دوازدهم - درس ۳ - روابط خارجی حکومت قاجار با انگلستان)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یکی از مباحث مهم درس تاریخ، همین مبحث معاهدات ایران با سایر کشورهاست. نکات مهم در این مبحث هم عبارت‌اند از: نام معاهدات، زمان انعقاد آن‌ها (در دوره سلطنت کدام پادشاه؟)، کشور طرف معاهده ایران (روس، انگلیس و...) و البته مهم‌تر از همه، مفاد معاهده و نتیجه‌ای که برای ایران به همراه داشته.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

درس نامه...

مهم‌ترین معاهدات سیاسی ایران و انگلستان در عصر قاجار:

نام معاهده	زمان انعقاد	پیامد برای ایران
مجل و مفصل	دوره فتحعلی‌شاه	نفوذ سیاسی و اقتصادی انگلستان در ایران گسترش پیدا کرد تا از این طریق، انگلستان بتواند مانع دسترسی کشورهای رقیب به هندوستان از طریق ایران شود.
پاریس	دوره ناصرالدین‌شاه	افغانستان و هرات از ایران جدا شد.
گلداسمیت	دوره ناصرالدین‌شاه	مناطق از سیستان و بلوچستان از ایران جدا و ضمیمه خاک هندوستان (که انگلیسی‌ها بر آن فرمان می‌راندند) شد.

پاسخ تشریحی

سلطه استعماری انگلستان بر هندوستان در سده ۱۸ م. موجب توجه بیشتر انگلیسی‌ها به ایران شد. در اوایل حکومت قاجار، انگلستان کوشید با اعزام سفیران کارگشته (سر جان ملکم، سر هارد فورد جونز و سر گور اوزلی) به ایران و امضای معاهدات مجمل و مفصل، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در میهن ما گسترش دهد و مانع آن شود که کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان برسند. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) امتیاز شیلات شمال را روسیه از ایران گرفت، نه انگلستان.

۳) درباره قرارداد گلداسمیت درست است.

۴) درباره معاهده پاریس درست است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

جغرافیای دهم: صفحه‌های ۲۱ تا ۴۵، جغرافیای دوازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۳۰

تست و پاسخ ۱۱۴

کدام موارد، درباره منطقه کوهستانی تالش درست است؟

(الف) متشکل از دو رشته کوه و دو توده کوهستانی تشکیل شده در اثر فعالیت‌های آتشفشانی است.

(ب) با جهت غربی - شرقی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

(ج) شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیشتر از منطقه آذربایجان است.

(د) تنگه منجیل، محل جداسدن این کوه‌ها از کوه‌های البرز است.

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «ب» - «الف»

(۴) «د» - «ج»

(۳) «ج» - «ب»

(پغرافیای دهم - درس ۴ - منطقه کوهستانی تالش)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره موقع مطالعه درس جغرافی، حواست به پرسش‌های کتاب درسی هم باشه؛ مثلاً در صفحه ۲۴ کتاب درسی جغرافیای دهم پرسیده شده: «آیا با مراجعه به نقشه می‌توانید محل جداسدن کوه‌های تالش از کوه‌های البرز را پیدا کنید؟» این جاست که باید بری به نگاه دقیق به نقشه بندازی، جواب رو پیدا کنی و کنار سؤال یادداشت کنی واسه روز مبادا.

درس نامه منطقه کوهستانی شمال ایران شامل موارد زیر است:

(۲) منطقه کوهستانی تالش

(۱) منطقه کوهستانی آذربایجان

(۴) کوه‌های شمال خراسان

(۳) منطقه کوهستانی البرز

پاسخ تشریحی کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی (نادرستی عبارت ب)، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیشتر از منطقه آذربایجان است (درستی عبارت ج) و آب‌های جاری از آن‌ها با سرعت به دریای خزر وارد می‌شود. با توجه به نقشه صفحه ۲۴ کتاب درسی، تنگه منجیل جایی است که کوه‌های تالش از کوه‌های البرز جدا می‌شوند (درستی عبارت د). عبارت «الف» درباره منطقه کوهستانی آذربایجان درست است که از دو رشته کوه ارسباران (قره‌داغ) و رشته کوه مرزی ایران و ترکیه و دو توده کوهستانی به نام‌های سهند و سبلان (که بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی شکل گرفته‌اند) تشکیل شده است.

دام تستی جهت غربی - شرقی برای رشته کوه البرز، پس بیا توی دام (۳) نیفتی.

تست و پاسخ ۱۱۵

به ترتیب، علت و پیامد طغیان در رودهای حوضه زاگرس در کدام گزینه آمده است؟

(۱) تغییرات اقلیمی - به وجود آمدن اشکال جدیدی از ناهمواری‌ها

(۲) افزایش ریزش‌های جوی - ناپایداری دامنه‌ها و افزایش زمین‌لرزه‌ها

(۳) نوسانات آب‌وهوایی - افزایش مخاطراتی مانند ریزش و لغزش در جاده‌ها

(۴) تغییر مجاری رودها در پی احداث سدهای متعدد - گسترش سیلاب دشت‌ها

(پغرافیای دهم - درس ۴ - عوامل تغییردهنده زاگرس در حال حاضر)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ● عوامل تغییردهنده زاگرس در حال حاضر عبارت‌اند از:

عوامل طبیعی	- تغییرات اقلیمی (نوسانات آب‌وهوایی) که باعث نامنظم و طغیانی شدن جریان آب رودها شده است. - توفان‌های گرد و غبار
عوامل انسانی	- احداث سدهای متعدد - گسترش شهرهای متعددی در کناره رودها که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها شده و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل می‌کند. - احداث جاده‌ها، از بین بردن جنگل‌ها و استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی در نواحی شهری و روستایی

پاسخ تشریحی رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه می‌گیرند. جریان آب در این رودها به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است. ریزش‌های جوی شدید، کوه‌ها را فرسایش می‌دهد و مواد آن در دسترس این رودها قرار می‌گیرد. به نظر می‌رسد طی سه دهه اخیر، طغیان در رودهای حوضه زاگرس بیش از گذشته شده و در پی آن، حمل رسوب توسط رودها به تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری منجر شده است.

دام تستی اگه توی دام ۲ یا ۳ افتادی، حواست نبوده که فقط قسمت اول این گزینه‌ها درسته و قسمت دومشون غلطه؛ چون مخاطراتی مثل ریزش و لغزش در جاده‌ها و دامنه‌ها و یا لرزش‌های خفیف و گسترده، نتیجه دستکاری انسان (گسترش فعالیت‌های کشاورزی و بهره‌برداری از معادن) در رشته کوه البرز، نه زاگرس.

تست و پاسخ ۱۱۶

جلگه‌ها بیشتر در کدام قسمت ایران مشاهده می‌شوند و علت آن چیست؟

- جنوب - حرکات دریا، مواد و نهشته‌های زیادی به ساحل می‌ریزد.
- غرب - ساختمان زمین، جنس سنگ‌ها و تراکم آبرفت‌ها مناسب‌تر است.
- جنوب - پهنه‌های آبی بیشتر است و در نتیجه، خط ساحلی طولانی‌تری وجود دارد.
- غرب - رودهای بیشتری جریان دارند و در نتیجه، آبرفت‌ها و رسوبات بیشتری جابه‌جا می‌شود.

(مغرافیای دهم - درس ۴ - سرزمین‌های هموار (جلگه‌ها))

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره توی مشاوره سؤال ۱۱۴ چی گفتیم؟! اینم به نمونه دیگه ازش (پرسش صفحه ۳۱ کتاب درسی جغرافیای دهم). حالا اگر حجت بر تو تموم شده، حواست به بقیه پرسش‌های بی‌جواب کتاب درسی هم باشه، شاید توی آزمون‌های بعدی باز هم از شون سؤال داشته باشیم.

درس نامه ● سرزمین‌های هموار شامل موارد زیر می‌شود:

دشت	سرزمین هموار یا نسبتاً همواری است که حصاری کوهستانی آن را فرا گرفته است.
جلگه	سرزمین همواری است که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شود.

پاسخ تشریحی با توجه به این که جلگه‌ها از یک طرف به پهنه‌های آبی (مانند دریاها و دریاچه‌ها) منتهی می‌شوند و این پهنه‌های آبی در جنوب ایران بیشتر هستند، بنابراین جلگه‌ها بیشتر در نواحی جنوبی کشور مشاهده می‌شوند.

دام تستی اگه توی دام ۱ افتادی؛ حواست به دوتا مطلب نبوده؛ اول این که آبرفت‌ها رو رودها (نه دریاها) میارن و توی جلگه می‌ریزن، چون آبرفت‌ها همون رسوبات کنده شده از خاک و سنگ زمین هستن که رود با خودش حمل می‌کنه و توی دریا، شن و ماسه‌ای نیست که دریا به ساحل بریزه و دوم این که حرکات دریا (جزر و مد، سونامی و ...)، یکی از عوامل طبیعی مؤثر در تغییر مکان و وسعت جلگه‌هاست و ربطی به تعریف جلگه و عوامل مؤثر در تشکیل اون نداره.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۱۱۷

با توجه به عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران، کدام موارد درست‌اند؟

- (الف) هوا در شهرهای واقع در عرض‌های جغرافیایی بالاتر، گرم‌تر است.
 (ب) در نواحی شمالی و جنوبی کشور، هوا نسبتاً شرجی و اختلاف دما زیاد است.
 (ج) مهم‌ترین سامانه بارشی، توده هوای مرطوب غربی است که در زمستان وارد کشور می‌شود.
 (د) پیشروی عامل پرفشار جنب حاره‌ای به داخل کشور، مانع ریزش باران در دوره گرم سال می‌شود.

(۲) «ج» - «د»

(۱) «الف» - «ب»

(۴) «د» - «الف»

(۳) «ب» - «ج»

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دهم - درس ۵ - عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران)

درس‌نامه ●● عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران عبارت‌اند از:

- (۱) **موقعیت جغرافیایی**
 - عرض جغرافیایی
 - قرارگرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای
 - فاصله از منابع رطوبتی و دریاها
- (۲) میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
- (۳) ورود توده‌های هوا به کشور

پاسخ تشریحی

مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد کشور شده و موجب ریزش برف و باران و تأمین آب می‌شود (درستی عبارت ج)؛ هم‌چنین عامل پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان به داخل ایران پیشروی می‌کند و مانع ریزش بارش در دوره گرم سال در کشور می‌شود (درستی عبارت د).

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) میان عرض جغرافیایی و دمای هوا رابطه معکوس وجود دارد، یعنی با افزایش عرض جغرافیایی از دمای هوا کاسته می‌شود؛ بنابراین شهرهای واقع شده در عرض‌های جغرافیایی بالاتر، «سردتر» هستند.
 (ب) در «نواحی داخلی کشور» به دلیل دوربودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است، ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کم‌تر است.

تست و پاسخ ۱۱۸

با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه درباره آب‌وهوای شهر X درست است؟

- (۱) دارای آب‌وهوای گرم و شرجی است، بارندگی در آن اغلب به صورت باران رخ می‌دهد و تحت تأثیر توده هوای حاوی رطوبت دریای مدیترانه قرار دارد.
- (۲) علی‌رغم گرمای شدید هوا در ماه‌های گرم سال، به علت تأثیرپذیری از توده هوای مرطوب موسمی در زمستان، از پوشش گیاهی نسبتاً خوبی برخوردار است.
- (۳) میانگین دمای سالیانه و میزان رطوبت، بالا و پوشش گیاهی، فقیر است و تحت تأثیر توده هوایی قرار دارد که هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند.
- (۴) آب‌وهوای گرم و خشک دارد، اما گاهی در دوره سرد سال تحت تأثیر توده هوایی که رطوبت را از دریای سرخ به ارمغان می‌آورد، بارش را تجربه می‌کند.

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دهم - درس ۵ - ورود توده‌های هوا به کشور و انواع آب‌وهوای ایران)

مشاوره برای پاسخ دادن به سؤالات ترکیبی، چاره‌ای نیست جز این‌که توهم ترکیبی فکر کنی؛ اول باید تشخیص بدی شهر مورد نظر در کدام منطقه آب و هوایی ایران واقع شده، بعد ویژگی‌های اون منطقه آب و هوایی رو توی ذهنت مرور کنی و در مرحله آخر هم باتداعی نقشه ورود توده‌های هوا به کشور توی ذهنت، ببینی اون منطقه تحت تأثیر کدام توده هوایی قرار داره.

درس نامه ●● با توجه به این‌که میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف ایران یکسان نیست، کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب و هوایی تقسیم کرده‌اند:

نوع آب و هوا	ویژگی‌ها
آب و هوای گرم و خشک	بارش کم و خشکی هوا، اختلاف شدید دما، فقر پوشش گیاهی، تبخیر و تعرق زیاد
آب و هوای کوهستانی	افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع، میانگین دمای پایین و بارندگی اغلب به صورت برف
آب و هوای گرم و شرجی	بارندگی اندک، رطوبت نسبی بالا و میانگین دمای بالای سالیانه
آب و هوای معتدل خزری	بارندگی زیاد، اعتدال دما در طول سال و پوشش گیاهی غنی

هم‌چنین، توده‌های هوایی که به ایران وارد می‌شوند، عبارت‌اند از:

نام توده هوا	جهت ورود	زمان ورود	نحوه تأثیر بر آب و هوا
توده هوای سرد و خشک سیبری	شمال شرقی	دوره سرد سال	باعث سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد سال و موجب بارش در سواحل دریای خزر می‌شود.
توده هوای مرطوب غربی	شمال غربی	دوره سرد سال	رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را به داخل ایران منتقل می‌کند و برف و باران به همراه دارد.
توده هوای سودانی	غرب	دوره سرد سال	رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.
توده هوای گرم و خشک	جنوب غربی	تابستان	هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.
توده هوای مرطوب موسمی	جنوب شرقی	دوره گرم سال	از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند و موجب ریزش باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

پاسخ تشریحی شهر X در جایی واقع شده که تقریباً شهر اهواز قرار دارد؛ بنابراین این شهر دارای آب و هوای گرم و خشک و دارای این ویژگی‌ها است: (۱) بارش کم و خشکی هوا، (۲) اختلاف شدید دما، (۳) فقر پوشش گیاهی و (۴) تبخیر و تعرق زیاد. هم‌چنین با توجه به جهت ورود توده‌های هوا به ایران (نقشه صفحه ۳۹ کتاب درسی)، این شهر تحت تأثیر توده هوای سودانی قرار دارد که گاهی در دوره سرد سال، رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

دام تستی اگر توی دام (۳) افتادی، حواست به این نکته نبوده که شهر مورد نظر ساحلی نیست و از پهنه آبی خلیج فارس به کم فاصله داره و در نتیجه نمی‌تونه رطوبت بالایی داشته باشه و شرجی باشه.

تست و پاسخ ۱۱۹

در کدام گزینه، «کویر» به درستی تعریف شده است؟

- (۱) نمکزارهای پف‌کرده‌ای که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن است.
- (۲) بخش‌های باقی‌مانده از دریاچه‌های نمک که هیچ‌گاه بارش باران را تجربه نمی‌کند.
- (۳) منطقه نسبتاً خشکی که با دو ویژگی مهم کمبود بارش و ضعف پوشش گیاهی شناخته می‌شود.
- (۴) بخشی از بیابان که به دلیل قرارگیری در منطقه فشار زیاد جنب حاره‌ای، کم‌تر از ۳۰ میلی‌متر باران دارد.

پاسخ: گزینه ۱

(بفرمایید دهم - درس ۵ - علل به وجود آمدن بیابان‌ها در ایران)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

مشاوره بعضی مفاهیم ممکنه خیلی به هم نزدیک باشن و فقط یه تفاوت‌های کوچیک با هم داشته باشن که باید حواست بهشون باشه؛ مثل منطقه خشک، بیابان و کویر، که کویر بخشی از بیابانه و بیابان هم بخشی از مناطق خشک محسوب می‌شه. حالا کنار اینا، منطقه نیمه خشک و نیمه بیابانی هم داریم که توی جغرافیای یازدهم بهشون می‌رسیم.

درس نامه در مناطق داخلی، جنوبی و شرقی ایران، نواحی خشک و بیابانی قرار دارد. ویژگی‌های اصلی مناطق خشک و بیابانی عبارت‌اند از:

(۱) بارندگی کم و نامنظم (۲) زیادبودن توان تبخیر و تعرق (۳) کمبود پوشش گیاهی

پاسخ تشریحی موقعیت آب‌وهوایی در نواحی مرکزی ایران به گونه‌ای است که یکی از بزرگ‌ترین کویرهای جهان (یعنی دشت کویر) را به وجود آورده است. کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن است. بخش بزرگی از دشت کویر، بیابان واقعی است؛ یعنی میانگین بارش سالانه آن از ۵۰ میلی‌متر کم‌تر است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در کویر و به طور کلی در بیابان‌ها ممکن است بارش کم باشد، اما این گونه نیست که هیچ‌گاه باران نبارد. (۳) کویر بخشی از بیابان و در نتیجه، منطقه‌ای بسیار خشک است و نه نسبتاً خشک؛ هم‌چنین این گزینه به دو ویژگی کلی مناطق خشک اشاره دارد؛ ویژگی‌هایی که به کویر اختصاص ندارند. (۴) درباره بیابان لوت در ایران درست است.

تست و پاسخ ۱۲۰

کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«مگالاپلیس‌ها در نتیجه شکل گرفته‌اند و یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن‌ها است.»

- (۱) تمرکز و انبوهی جمعیت شهرنشین - فراوانی آمدوشد بین مادرشهرهای همجوار
- (۲) توسعه شهرنشینی و افزایش شهرهای میلیونی - ارائه کالا و خدمات به شهرهای پیرامون
- (۳) گسترش دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل - تمرکز صنایع دانش‌بنیان
- (۴) پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری دو یا چند مادرشهر - داشتن نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی

(مغرافیای دوازدهم - درس ۱ - از مادرشهر تا زنجیره کلان‌شهرها (مگالاپلیس))

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه مادرشهر (متروپل) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا یک کشور است. این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد که مرکز حکومتی، مذهبی، تجاری و ... است و از این جنبه‌ها بر سایر سکونتگاه‌ها برتری دارد. زنجیره‌ای از مادرشهرها را مگالاپلیس می‌نامند.

پاسخ تشریحی در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. مهم‌ترین ویژگی‌های مگالاپلیس عبارت‌اند از:

- (۱) تمرکز و انبوهی جمعیت شهری
- (۲) تمرکز مؤسسات مالی و پولی
- (۳) تمرکز صنایع دانش‌بنیان
- (۴) فراوانی آمدوشد بین مادرشهرهای همجوار با انواع وسایل حمل‌ونقل زمینی و هوایی

دام‌تستی خیلی غلط‌اندازه و به قیافه‌اش می‌خوره درست باشه، اما از یه طرف، پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری دو یا چند مادرشهر، خودش «نتیجه» گسترش مادرشهرها و شکل‌گیری مگالاپلیس‌هاست و از طرف دیگه، داشتن نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی، ویژگی «جهان‌شهرها»ست و همه مگالاپلیس‌ها لزوماً این ویژگی رو ندارند.

تست و پاسخ ۱۲۱

کدام موارد، تداعی کننده تغییرات کالبدی در روستاها هستند؟

- الف) احداث کافی شاپ، کافی نت و سوپرمارکت‌های بزرگ، چهره بسیاری از روستاها را دگرگون کرده است.
 ب) ساکنان برخی روستاها، در کنار فعالیت‌های زراعی، به راهاندازی صنایع کوچک تبدیلی روی آورده‌اند.
 ج) امروزه، در بسیاری از روستاها می‌توان ساختمان‌هایی با نمای سنگ مرمر یا گرانیات را مشاهده کرد.
 د) بعضی روستاها با دور شدن از نقش پیشین خود، نقش‌های صنعتی یا گردشگری را ایفا می‌کنند.

۱) «ب» - «ج» ۲) «ج» - «الف» ۳) «الف» - «د» ۴) «د» - «ب»

پاسخ: گزینه ۲

(مغرافیای دوازدهم - درس ۱ - تغییرات کالبدی و عملکردی در روستاها)

مشاوره

این هم از سؤال مصداقی این آزمون! لازمه پاسخ به این سؤال، اینه که به تفاوت دو مفهوم «تغییر چهره و کالبد روستا» و «تغییر نقش و عملکرد روستا» توجه کافی داشته باشی. اولی بیانگر تغییر در ظاهر و در و دیوار روستاست و دومی به تغییر در فعالیت اقتصادی روستاییان و نقشی که روستا به عنوان یک سکونتگاه ایفا می‌کنه، اشاره داره.

درس نامه با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورها به عصر نوسازی (مدرنیزاسیون)، نفوذ شهرها و «شهرگرایی» در روستاها افزایش یافت. منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن، شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستائینان رواج می‌یابد.

پاسخ تشریحی

نوع تغییر در روستا	مفهوم	مثال
تغییر کالبدی	با فراهم شدن امکانات و تجهیزاتی چون آب، برق و راهسازی، استفاده از ماشین‌آلات کشاورزی و مصالح ساختمانی و تجهیزات شهری، تغییرات قابل ملاحظه‌ای در چهره و کالبد روستاها نسبت به گذشته پدید آمده است.	عبارت‌های «الف» و «ج» در صورت سؤال
تغییر عملکردی	با آن که به طور کلی در بیشتر روستاها فعالیت غالب، زراعت است، نقش و عملکرد برخی روستاها تغییر کرده و عملکردهای جدیدی به طور مستقل یا علاوه بر زراعت در این روستاها پدیدار شده است که از آن جمله می‌توان به روستاهایی با نقش صیادی، گردشگری و صنعتی، که در آن صنایع کوچک تبدیلی یا خانگی رونق زیادی دارند، اشاره کرد.	عبارت‌های «ب» و «د» در صورت سؤال

دام تستی

در اثر بی‌توجهی به تفاوت میان دو مفهوم «تغییر کالبدی» و «تغییر عملکردی»، همه گزینه‌های نادرست این سؤال می‌تونن تو رو به دام بندازن؛ مگه نه؟!

تست و پاسخ ۱۲۲

کدام موارد، به مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع در ایران که از سال ۱۳۳۵ آغاز شد، اشاره دارند؟

- الف) اختصاص درآمدهای حاصل از فروش نفت به سرمایه‌گذاری در شهرها
 ب) افزایش نسبت جمعیت شهرهای کشور به جمعیت روستاهای آن
 ج) بی‌توجهی به هرم سنی شهرها و سیاست‌های کنترل جمعیت
 د) عدم موفقیت اجرای برنامه اصلاحات ارضی در روستاها

۱) «ب» - «ج» ۲) «ج» - «د» ۳) «د» - «الف» ۴) «الف» - «ب»

پاسخ: گزینه ۳

(مغرافیای دوازدهم - درس ۱ - تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه ●● روند شهرنشینی در ایران:

شهرنشینی کند	تا سال ۱۳۳۵، مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می داد.
شهرنشینی سریع	از سال ۱۳۳۵ به بعد، در نتیجه افزایش مهاجرت از روستاها به شهرها، روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت.

پاسخ تشریحی مهم ترین علل شهرنشینی سریع عبارت بودند از: (۱) اختصاص بیشتر درآمدهای حاصل از فروش نفت به سرمایه گذاری ها، توسعه کارخانه ها و تجهیزات و زیرساخت ها در شهرها (۲) انجام اصلاحات ارضی در روستاها از سال ۱۳۴۱ که ناموفق بود.

نکته اصلاحات ارضی در ایران در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ (اربابان) و واگذاری زمین به دهقانان خرده پا انجام گرفت، اما به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی، نه تنها وضع روستاییان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد؛ در نتیجه مهاجرت روستاییان به شهرها شدت گرفت.

دام تستی (۴) نمی تونه درست باشه، چون عبارت «ب» بیانگر تعریف شهرنشینی، نه علت سرعت گرفتن شهرنشینی.

تست و پاسخ ۱۳۳

- چرا مهاجران به شهرهای بزرگ اغلب به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری در رستوران ها و نظایر آن مشغول می شوند؟
- (۱) مهاجران فاقد مهارت و تخصص لازم هستند و فرصت های شغلی در شهرها محدود است.
 - (۲) فرصت های شغلی در شهرها محدود است و دلالت، توزیع نامتناسب آن ها را تشدید می کنند.
 - (۳) مهاجران به واسطه اسکان غیررسمی یا غیرقانونی، قادر به اشتغال در بخش رسمی اقتصاد نیستند.
 - (۴) بخش رسمی اقتصاد در نتیجه بی توجهی دولت به کارآفرینی، ظرفیت کافی برای پذیرش مهاجران ندارد.

(پغرافای دوازدهم - درس ۲ - اشتغال شهری)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● اشتغال شهری، یکی از مهم ترین نیازها و مسائلی است که امروزه شهرها با آن روبه رو هستند. از یک سو، افزایش طبیعی جمعیت شهری و از سوی دیگر، افزایش جمعیت در اثر مهاجرت نیروی کار از روستاها به شهرها، منجر به ایجاد مشکل اشتغال در شهرهای بزرگ شده است.

پاسخ تشریحی مهاجران از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می کنند تا شغلی بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند. آن ها عمدتاً کارگر ساده و فاقد مهارت و تخصص اند. از سوی دیگر، فرصت های شغلی در شهر محدود است. به همین سبب، مهاجران به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری در رستوران ها و نظایر آن مشغول می شوند و درآمدشان تکافوی هزینه های مسکن، خوراک، پوشاک و زندگی را در یک شهر بزرگ نمی کند. به علاوه، در اقتصاد این شهرها بخش غیررسمی یا بخش غیرقانونی اشتغال رشد می کند. کار فروشندگان دوره گرد و دستفروش ها، دلالان، زباله جمع کن ها، نوازندگان دوره گرد و نظایر آن از جمله فعالیت های بخش غیررسمی در شهرهاست.

دام تستی (۲) نمی تونه درست باشه، چون همه مهاجران که به صورت غیررسمی یا غیرقانونی در شهرها ساکن نمی شن. (۴) هم نمی تونه درست باشه، چون تنها عامل این که مهاجران نمی تونن وارد بخش رسمی اقتصاد در شهرها بشن، بی توجهی دولت به کارآفرینی نیست و هزار و یک عامل دیگه در این موضوع دخیل اند.

تست و پاسخ ۱۲۴

کدام موارد، دربارهٔ یک شهر هوشمند درست است؟

- (الف) به علت اهمیت گردش آزاد اطلاعات، در مکان‌های عمومی امکان دسترسی به اینترنت رایگان برای همه وجود دارد.
 (ب) از طریق طراحی خط بساوایی مخصوص نابینایان و رمپ عبور ویلچر، به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان توجه می‌شود.
 (ج) با استفاده از حسگرها، آلودگی هوا در نقاط مختلف سنجیده شده و هشدارهای لازم به شهروندان داده می‌شود.
 (د) با استفاده از مجموعهٔ وسیعی از وسایل، نمادها و عناصر شهری، فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت می‌گردد.
- (۱) «ج» - «د» (۲) «د» - «ب» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «الف»

پاسخ: گزینهٔ ۳

(پغرافیای دوازدهم - درس ۲ - زیباسازی و مبلمان شهری و هوشمندسازی شهر)

مشاوره حواست به تفاوت‌های «مبلمان شهری» و «هوشمندسازی شهر» باشه؛ والسلام!

درس‌نامه شهر هوشمند به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف مانند حمل‌ونقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند و ... از فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) استفاده می‌شود. در شهرهای هوشمند انواع حسگر (سنسور)ها اطلاعات را در سامانه‌های مختلف جمع‌آوری و پردازش می‌کنند؛ برای مثال با استفاده از تجهیزات ICT می‌توان ساختمان‌های شهر را به حسگرهایی مجهز کرد که آتش‌سوزی و سرقت را اطلاع دهند و حتی لزوم تعمیر و بازسازی برخی اجزای آن‌ها را به مراکز مربوط اعلام کنند. در نواحی شلوغ شهر، حسگرها می‌توانند تصادفات یا جرایم خیابانی را به اطلاع پلیس و اورژانس برسانند و ...

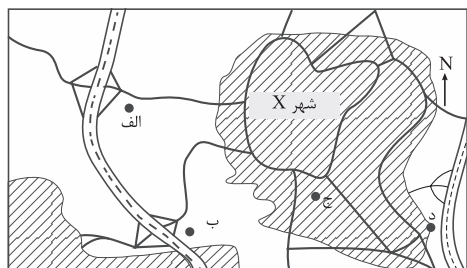
پاسخ تشریحی

در شهر هوشمند، گردش آزاد اطلاعات اهمیت دارد و در مکان‌های عمومی مانند ایستگاه‌های اتوبوس، داخل تونل‌های مترو، فروشگاه‌های بزرگ و بخش‌هایی از پیاده‌روها دسترسی به Wi-Fi رایگان برای همه وجود دارد؛ همچنین در یک شهر هوشمند، با استفاده از حسگرها می‌توان آلودگی هوا را در نقاط مختلف شهر سنجید و هشدار داد.

دام‌تستی اگه رفتی سراغ ۲، احتمالاً مبحث زیباسازی و مبلمان شهری رو با مبحث هوشمندسازی شهر اشتباه گرفتی.

تست و پاسخ ۱۲۵

با توجه به تصویر زیر، بهترین مکان برای احداث یک فروشگاه بزرگ و چندطبقه در داخل یا اطراف شهر X کدام است و یکی از مهم‌ترین علل آن چیست؟

- (۱) الف - به علت نزدیکی به بزرگراه، برای سفارش کالا از شهرهای دیگر مناسب‌تر است.
 (۲) ب - به شهر مجاور نزدیک‌تر است و می‌تواند به طور هم‌زمان به دو شهر خدمات ارائه کند.
 (۳) ج - تقریباً در مرکز شهر قرار دارد و افراد بیشتری می‌توانند به فروشگاه دسترسی داشته باشند.
 (۴) د - زمین در حاشیهٔ شهر ارزان‌تر است و فضای کافی برای احداث توقفگاه و پارکینگ وجود دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۴

(پغرافیای دوازدهم - درس ۲ - کاربری اراضی)

مشاوره برای پاسخ به این پرسش، ابتدا صرف نظر از تصویر، باید با خودت مرور کنی که در زمینهٔ احداث یک فروشگاه بزرگ، چه مسائلی می‌تونه اهمیت داشته باشه؛ مثلاً ارزون بودن زمین، داشتن فضای کافی برای توقف خودروها، ترافیک‌نداشتن خیابان‌های اطراف، نزدیک بودن به بزرگراه‌ها برای آوردن کالا از سایر شهرها و ... و بعد با توجه به اون نکات، منطقه‌های مشخص شده در تصویر رو بررسی کنی و ببینی کدوم مناسب‌تره. این رو هم یادت نره، که فعالیت‌های کتاب درسی هم جزئی از مباحث درسی هستن و ممکنه توی بعضی آزمون‌ها از شون سؤال داشته باشیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه ●● مطالعه کاربری زمین یا کاربری اراضی، یکی از بخش‌های مهم برنامه‌ریزی شهری است. کاربری زمین یعنی چگونگی استفاده از زمین. در نقشه‌های کاربری زمین، پراکندگی انواع عملکردهای شهر نمایش داده می‌شود.

نکته مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر به طور مناسب و متعادل استفاده شود.

پاسخ تشریحی برای مکان‌یابی مناسب به منظور احداث یک فروشگاه بزرگ، باید ملاحظات زیر را در نظر گرفت:

- (۱) فروشگاه بزرگ به زمین وسیع و محوطه توقفگاه (پارکینگ) نیاز دارد.
 - (۲) بهتر است فروشگاه برای سفارش و حمل‌ونقل کالا به راه‌ها و تقاطع‌های مناسب دسترسی داشته باشد.
 - (۳) زمین در حاشیه و اطراف شهرها ارزان‌تر است.
 - (۴) بهتر است حوزه نفوذ فروشگاه گسترده باشد و به شهرهای بیشتری خدمات بدهد.
 - (۵) در نواحی پرتراکم و اداری، رفت‌وآمد به فروشگاه مشکل است و موجب ترافیک و اتلاف وقت می‌شود.
- با توجه به موارد فوق، «د» بهترین مکان برای احداث یک فروشگاه بزرگ و چندطبقه است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) خیلی خارج از شهر و دسترسی بهش نمی‌تونه آسون و سریع باشه.
- (۲) این یکی که دیگه تقریباً چسبیده به شهر مجاور و بیشتر می‌تونه فروشگاه اون شهر محسوب بشه.
- (۳) این‌جا هم چون تقریباً وسط شهره، هم زمین گرونه، هم ترافیک داره و هم جای کافی برای احداث پارکینگ نداره.

دام‌تستی شاید اگه خود من هم طراح این سؤال نبودم و قرار بود بهش پاسخ بدم، می‌رفتم سراغ (۲)، چون به نظر خیلی منطقی میاد، اما امان از ترافیک وسط شهر و گرونی زمین‌های اون منطقه! که نمی‌ذاره این گزینه درست باشه.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

منطق: صفحه‌های ۲۰ تا ۳۸، فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵، فلسفه دوازدهم: صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱

تست و پاسخ ۱۲۶

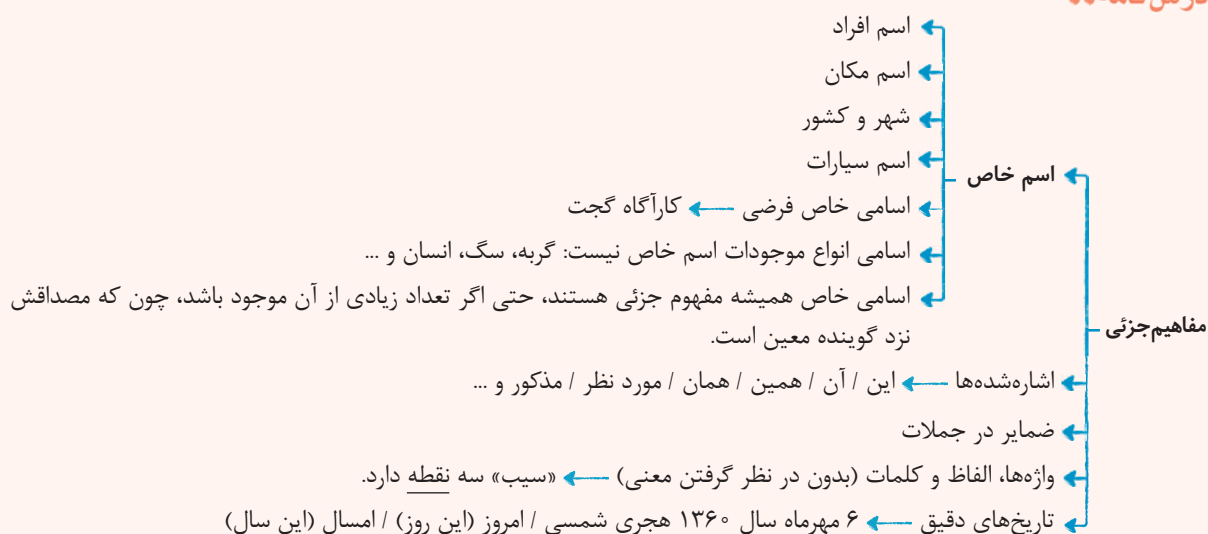
کدام عبارت در مورد مفهوم کلی و جزئی درست است؟

- (۱) هر مفهومی که اسم خاص نباشد یا با اسم اشاره «این» یا «آن» مشخص نشده باشد، مفهومی کلی است.
- (۲) مفهوم کلی، مفهومی است که بیش از یک مصداق دارد؛ البته این مصادیق می‌توانند ذهنی یا خارجی باشند.
- (۳) مفهوم جزئی، مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است؛ مانند «تنها دوست دوران کودکی‌ام».
- (۴) از بررسی تعداد مصادیق یک مفهوم، همواره نمی‌توان کلی یا جزئی بودن آن را معین کرد.

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

دوازدهم انسانی

آزمون پنجم حضوری

پاسخ تشریحی

مفهوم جزئی، همواره یک مصداق معین (ذهنی یا خارجی) دارد، اما برای مفهوم کلی، نمی‌توان تعداد مصادیق را به طور کلی مشخص کرد. یک مفهوم کلی ممکن است هیچ مصداقی نداشته باشد (مثل مفهوم «شریک خداوند») یا فقط یک مصداق داشته باشد (مثل «مولود کعبه» که کلی واحد المصداق است). (رد ۲) یا تعداد محدودی مصداق داشته باشد (مانند «انسان») یا بی‌نهایت مصداق داشته باشد (مثل «عدد»). به این ترتیب معلوم می‌شود که اگر یک مفهوم، فقط یک مصداق داشته باشد، هم ممکن است کلی باشد و هم ممکن است جزئی باشد و لذا نمی‌توان همواره از روی تعداد مصادیق، کلی یا جزئی بودن مفهوم را مشخص کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اشاره‌شده‌ها می‌توانند با «همین»، «همان»، «مورد نظر» و «مذکور» باشند.

ضمن این که ضمایر و واژه‌ها هم می‌توانند مفهوم جزئی باشند.

۳) درست است که این مفهوم فقط یک مصداق دارد، اما مفهومی نیست که برای اشاره به یک مصداق خاص «وضع» و «قرارداد» شده باشد؛ بنابراین کلی است.

تست و پاسخ ۱۲۷

در عبارت زیر، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه بیشترین فراوانی را دارد؟

«دوزنقه که یک چهارضلعی با فقط دو ضلع موازی است را می‌توان به قائم‌الزاویه و غیرقائم‌الزاویه تقسیم کرد. دوزنقه غیرقائم‌الزاویه نیز می‌تواند متساوی‌الساقین باشد.»

- (۱) تساوی (۲) تباین (۳) عموم و خصوص من وجه (۴) عموم و خصوص مطلق

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه

میان مصادیق مفاهیم کلی (دقت کنید که رابطه میان مصادیق است، نه مفاهیم)، چهار رابطه وجود دارد که به آن‌ها نسبت‌های چهارگانه یا نسبت اربع می‌گویند.

دقت کنید که مفاهیم جزئی هیچ جایی در این نسبت‌های چهارگانه ندارد ← این نسبت‌ها فقط و فقط میان مصادیق دو مفهوم کلی است.

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی کاملاً بر یکدیگر منطبق باشند، به آن رابطه «تساوی» می‌گویند.

هر الف، ب است. الف ب

هر ب، الف است.

قضایای مرتبط با نسبت تساوی

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، تساوی باشد، رابطه نقیض آن‌ها نیز (غیر الف / غیر ب) تساوی است.

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی هیچ اشتراکی با هم نداشته باشند، به آن رابطه «تباین» می‌گویند.

هیچ الف، ب نیست.

هیچ ب، الف نیست.

قضایای مرتبط با نسبت تباین

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، تباین باشد، رابطه نقیض آن‌ها، عموم و خصوص من وجه یا تباین است.

هر چیزی با جزئی از خود، رابطه تباین دارد ← مثل: چرخ با ماشین / دست با انسان

جنس هر چیزی با خودش، رابطه تباین دارد ← مثل: مداد و چوب

وقتی مصادیق یک مفهوم کلی از مصادیق مفهوم کلی دیگر بزرگ‌تر باشد و تمامی مصادیق دیگری را شامل شود، به آن رابطه «عموم و خصوص مطلق» می‌گویند.

در این رابطه یک مفهوم عام‌تر (بزرگ‌تر) و یک مفهوم خاص‌تر (کوچک‌تر) است. (عام < خاص)

هر ب، الف است.

بعضی ب، الف است.

بعضی الف، ب نیست.

بعضی الف، ب است.

قضایای مرتبط با نسبت عموم و خصوص مطلق

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، عموم و خصوص مطلق باشد، رابطه نقیض هر دوی آن‌ها، با یکدیگر هم عموم و خصوص مطلق است، اما برعکس ←

رابطه نقیض یک مفهوم خاص با مفهوم عام، عموم و خصوص من وجه است.

رابطه یک مفهوم خاص با نقیض یک مفهوم عام، تباین است.

وقتی برخی از مصادیق دو مفهوم کلی با هم مشترک هستند و برخی از مصادیق آن‌ها هم هیچ اشتراکی ندارند، به آن رابطه «عموم و خصوص من وجه» می‌گویند.

بعضی الف، ب است.

بعضی ب، الف است.

بعضی الف، ب نیست.

بعضی ب، الف نیست.

قضایای مرتبط با نسبت عموم و خصوص من وجه

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، عموم و خصوص من وجه باشد، رابطه نقیض آن‌ها با یکدیگر هم، عموم و خصوص من وجه است.

رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی

نسبت‌های چهارگانه

۳) عموم و خصوص مطلق

۴) عموم و خصوص من وجه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی «دوزنقه» با «چهارضلعی با فقط دو ضلع موازی» رابطه تساوی دارد. رابطه «دوزنقه» با هر یک از «قائم الزاویه» و «غیرقائم الزاویه» عموم و خصوص من وجه است؛ چراکه قائم الزاویه می تواند مثلث یا... باشد و غیرقائم الزاویه هم می تواند اشکال دیگری باشد و «قائم الزاویه» و «غیرقائم الزاویه» با یکدیگر متباین اند. «غیرقائم الزاویه» نیز با «متساوی الساقین» عموم و خصوص مطلق است (غیرقائم الزاویه < متساوی الساقین)؛ بنابراین عموم و خصوص من وجه، بیشترین فراوانی را دارد که ۲ بار وجود دارد.

تست و پاسخ ۱۲۸

اگر مفهوم «الف» فقط در برخی مصادیق با مفهوم «ب» مشترک باشد و عبارت «هر ب الف است» درست باشد و از طرفی مفهوم «ج» حاصل تفاضل بین «الف» و «ب» باشد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) مفهوم الف و ج رابطه تساوی دارند.
- (۲) در یک دسته بندی درست مفهوم الف به دو قسمت ب و ج تقسیم می شود.
- (۳) مفهوم ب حاصل جمع الف و ج خواهد بود.
- (۴) مفهوم ج در دسته بندی درست به دو قسمت الف و ب تقسیم می شود.

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

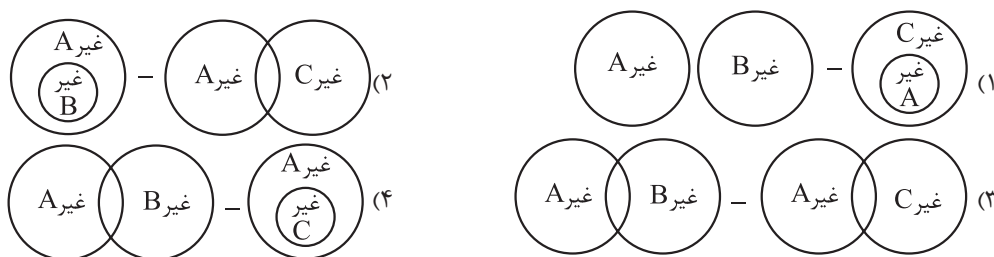
نکته به تست های نسبت های چهارگانه دقت کنید که حتماً طبق اطلاعات صورت سؤال برای خود شکل بکشید و سعی نکنید که ذهنی به این سؤالات جواب دهید.

پاسخ تشریحی رابطه بین دو مفهوم الف و ب عموم و خصوص مطلق با عام بودن الف می باشد که در این صورت «هر ب الف است» و فقط «برخی الف ب است». از طرفی چون مفهوم ج حاصل تفاضل الف و ب می باشد، پس ج نیز با الف رابطه عموم و خصوص مطلق دارد؛ بنابراین مفهوم الف در یک دسته بندی درست به دو قسمت ب و ج تقسیم می شود.

تست و پاسخ ۱۲۹

دو مفهوم A و B مصادیق مشترکی دارند به نام C و هر کدام مصادیق اختصاصی خود را هم دارند. به ترتیب کدام شکل رابطه نقیض A با نقیض C و نقیض B با نقیض A را نشان می دهد؟

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- چند نکته مهم درباره نسبت های چهارگانه
- اگر رابطه دو مفهوم، تساوی باشد
 - رابطه نقیض هر دو با هم ← تساوی
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← تباین
 - اگر رابطه دو مفهوم، تباین باشد
 - رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص من وجه یا تباین
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← تساوی یا عموم و خصوص مطلق
 - اگر رابطه دو مفهوم، عموم و خصوص مطلق باشد
 - رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص مطلق (جای عام و خاص عوض می شود).
 - رابطه نقیض مفهوم عام با اصل مفهوم خاص ← تباین
 - رابطه نقیض مفهوم خاص با اصل مفهوم عام ← عموم و خصوص من وجه
 - اگر رابطه دو مفهوم، عموم و خصوص من وجه باشد
 - رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص من وجه یا تباین
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← عموم و خصوص من وجه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی وقتی A و B هم مصادیق مشترک دارند و هم هر دو مصادیق اختصاصی خود را دارند، یعنی رابطه A و B عموم و خصوص من وجه است؛ پس رابطه A و C عموم و خصوص مطلق است ($C < A$) و رابطه B و C هم عموم و خصوص مطلق است ($C < B$).

وقتی رابطه دو مفهوم عموم و خصوص مطلق است مثل A و C و هر دو را نقیض کنیم، رابطه غیر A و غیر C هم عموم و خصوص مطلق می شود، اما با این تفاوت که این بار «غیر C» عام است. وقتی رابطه دو مفهوم عموم و خصوص من وجه است مثل A و B و هر دو را نقیض کنیم، آن گاه رابطه غیر A و غیر B یا عموم و خصوص من وجه می شود یا تباین.

تست و پاسخ ۱۳۰

کدام مورد، تعریف از طریق ذکر مصادیق است؟

- (۱) مصدر: کلمه‌ای است که انجام کار یا وقوع حالتی را نشان می‌دهد. (۲) بلبل: همان پرنده خوش صدایی است که دیروز دیدیم. (۳) مَغ: موبد و هیربد. (۴) جیوه: فلز مایع است.

(منطق - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- (۱) نشان دادن تصویر مصداق مفهوم مجهول ← مثال: علائم رانندگی
(۲) نشان دادن مصادیق مفهوم مجهول
(۳) بیان مصادیق مفهوم مجهول ← مثال: رودخانه: ارس، کارون، دز و ...
(۴) بیان انواع مفهوم مجهول ← مثال: مرکبات: پرتقال، لیمو، نارنگی و ...
(۵) استفاده از تشبیه ← مثال: خودنویس: چیزی شبیه خودکار

انواع تعریف مصداقی

نکته تعریفی که در آن می‌توانیم از مفاهیم جزئی استفاده کنیم (مثل اشاره شده‌ها) تا یک مفهوم کلی را تعریف کنیم، تعریف مصداقی است.

پاسخ تشریحی در این جا از طریق بیان یکی از مصادیق، بلبل را به مخاطب، معرفی کرده است و لذا تعریف مصداقی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

① تعریف مفهومی؛ دقت شود که این تعریف، مانع نیست و فعل را نیز در بر می‌گیرد، اما این مسئله ارتباطی به سؤال ندارد.

② تعریف لغوی است.

④ تعریف مفهومی است.

تست و پاسخ ۱۳۱

در کدام گزینه نوع تعریف با سایر گزینه‌ها «متفاوت» است؟

- (۱) گُما: نوعی بیهوشی که بیمار به محیط پاسخ نمی‌دهد. (۲) گُم: لفظی که برای ضمیر مثنای مخاطب به کار می‌رود. (۳) اسفند: نام یک ماه از سال شمسی. (۴) اسم: کلمه‌ای که معنای مستقل دارد و دارای زمان نیست.

(منطق - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

نکته اگر از ابتدای تعاریف لغوی که با «نام» شروع می‌شود، عبارت «نام» را حذف کنیم آن تعریف مفهومی می‌شود.

پاسخ تشریحی هرگاه در توضیح یک کلمه گفته شود: «نام چیزی است ...» این یک تعریف لغوی است، چون درباره کاربرد لفظ سخن می‌گوید. ①، ② و ④ همگی از نوع تعریف مفهومی هستند که در آن‌ها ویژگی‌های یک مفهوم تحلیل می‌شوند و به دو بخش عام و خاص تقسیم می‌گردند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۳۲

اشکال تعریف‌های زیر، به ترتیب چیست؟

(الف) فلسفه: علمی که تنها به روش عقلی محض تکیه می‌کند.

(ب) استدلال: معلوم کردن مجهول با استفاده از معلومات قبلی.

(۱) مانع نیست - جامع نیست (۲) مانع نیست - مانع نیست (۳) جامع نیست - مانع نیست (۴) جامع نیست - جامع نیست

(منطق - درس ۱۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- (۱) واضح بودن
- در تعریف باید از واژه‌های آشنا برای شنونده استفاده کنیم.
 - نباید از واژه‌هایی استفاده کنیم که درک آن‌ها برای شنونده دشوار است و او را به اشتباه می‌اندازد.
 - نباید در تعریف از «الفاظ مبهم، نامأنوس، دارای ایهام و استعاره» استفاده کنیم.
 - هوا: اسطقس شفاف که نور را از خود عبور می‌دهد.
 - مثال ناواضح بودن:
 - قیمتی: ثمین
 - هلال ماه: گوشواره آسمان (استعاره)
 - یم = قماقم
- (۲) جامع بودن
- تعریف باید تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر بگیرد. (دربرگیرنده مصادیق مفهوم مجهول باشد، نه محتوای آن).
 - مثال جامع نبودن:
 - مثلت: شکلی که دارای سه ضلع مساوی است ← همه مصادیق مثلث را در بر نمی‌گیرد.
 - (مثلث قائم‌الزاویه یا متساوی‌الساقین)
 - نقاشی: تصویری کشیده شده بر پارچه با قلم مو ← همه نقاشی‌ها را در بر نمی‌گیرد.
- (۳) مانع بودن
- تعریف باید تنها بر مصادیق مفهوم مجهول صدق کند و مصادیق مفهوم دیگر نباید وارد تعریف شود ← باید از ورود مصادیق غیر از مفهوم مجهول، ممانعت کند ← تعریف باید مانع اغیار باشد.
 - مثال مانع نبودن:
 - مستطیل: شکلی با چهار ضلع که دوه‌دو موازی هستند ← غیر از مصادیق مستطیل، مصادیق لوزی هم در این تعریف می‌گنجند.
 - ماهی: مهره‌داری که دارای آبشش است ← غیر از مصادیق ماهی، دوزیستان هم در این تعریف می‌گنجند.
- (۴) دوری نبودن
- تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شیء به خود) را دوری می‌گویند.
 - نباید از خود مفهوم مجهول برای تعریف مفهوم مجهول استفاده کنیم.
 - یکی از انواع تعریف دوری، تعریف یک مفهوم با متضاد آن است.
 - مثال دوری نبودن:
 - فرد: عددی که زوج نباشد.
 - دقت: استعدادی نفسانی که به وسیله آن، ذهن مطلبی را به دقت بررسی می‌کند.

پاسخ تشریحی

(الف) ریاضی را نیز در بر می‌گیرد و لذا مانع نیست.

(ب) تعریف را نیز در بر می‌گیرد و لذا مانع نیست.

تست و پاسخ ۱۳۳

کدام گزینه جزء ویژگی‌های اندیشیدن فیلسوفانه نیست؟

- (۱) تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی خود و دیگران
- (۲) آموختن چرایی اعتقادات و باورهای مربوط به زندگی
- (۳) یافتن دلایل درستی باورها و عقاید
- (۴) پذیرفتن باورهای درست و نپذیرفتن باورهای نادرست

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

- تفکر فیلسوفانه دربارهٔ باورهای فلسفی
- برخی انسان‌ها (چه فیلسوف باشند، چه نباشند) در کنار اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند. ← تفکر مرتبهٔ دوم = تفکر فلسفی
 - هدف از تفکر فیلسوفانه دربارهٔ باورها: رسیدن به ریشهٔ باورها و مرور چرایی قبول آن‌ها
 - تلاش افرادی که دربارهٔ باورها تفکر فیلسوفانه دارند: می‌کوشند بنیان‌های فکری خود را در چارچوب عقل و منطق قرار دهند.
 - تأمل کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی
 - ویژگی‌های اندیشیدن فیلسوفانه ← آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها
 - پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست

پاسخ تشریحی اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی است (البته مربوط به زندگی خودمان است، نه دیگران). آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها؛ پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست، از ویژگی‌های اندیشیدن فیلسوفانه است.

تست و پاسخ ۱۳۴

فلسفه‌ای که به زندگی انسان‌ها معنا می‌بخشد

- (۱) محصول تداوم و پیوستگی در تفکر فلسفی و روشنمندی آن است
(۲) از اهداف اصلی انسان‌ها در زندگی نشأت می‌گیرد
(۳) مبنای تصمیم و عمل برای همهٔ انسان‌ها است
(۴) در باورهای انسان نقش تعیین‌کننده دارد

(فلسفهٔ یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینهٔ ۳

درس نامه ●●

- معنای زندگی، شامل سؤالاتی است از جمله
- چرا زنده‌ایم؟
 - در زندگی به دنبال چه هستیم؟
 - باورها فلسفهٔ ما را می‌سازند و نقش تعیین‌کننده در انتخاب اهداف دارند.
 - دقت کنید که باورها فلسفه نیستند؛ بلکه فلسفه را می‌سازند.
 - باورهای ما به ما می‌گویند که چه چیزی را هدف زندگی قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم ← فلسفهٔ هر کس معنادار به زندگی اوست.
 - معنای زندگی
 - برخی آدم‌ها کمتر به موضوعات فلسفی (حقیقت انسان و جهان) می‌اندیشند.
 - به اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند قانع هستند.
 - در انتخاب هدف دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌رو دیگرانند (تقلید می‌کنند).
 - (۱) این افراد باورهای فلسفی محکمی ندارند.
 - معنای زندگی این افراد لزوماً درست نیست.
 - برخی آدم‌ها در موضوعات فلسفی می‌اندیشند و در بسیاری موارد (نه همهٔ موارد) به دانش درستی دربارهٔ جهان و انسان می‌رسند.
 - این افراد می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند و زندگی آنان معنای درستی پیدا کند.
 - (۲) برخی آدم‌ها نگرش نادرستی دربارهٔ جهان و انسان (موضوعات فلسفی) دارند.
 - این افراد در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.
 - (۳) در واقع این افراد اندیشه دارند، اما خوب از آن استفاده نمی‌کنند.
 - دسته‌بندی مردم براساس ارتباط باورها، فلسفه، هدف و معنای زندگی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی هر یک از ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم که گاه با باورهای دیگران یکسان است و گاهی هم متفاوت و مختلف. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. این باورها هستند که فلسفه ما را می‌سازند (نه برعکس) (رد ۴). نقش تعیین‌کننده در انتخاب اهداف دارند (نه برعکس) (رد ۲). همه افراد فلسفه‌ای برای خود دارند و این مخصوص افرادی که به طور جدی و مداوم به تفکر فلسفی می‌پردازند نیست. (رد ۱)

تست و پاسخ ۱۳۵

کدام عبارت درست است؟

- (۱) اندیشیدن درباره باورهای اساسی را نمی‌توان تضمینی برای رسیدن به معنای درست زندگی محسوب کرد.
- (۲) فیلسوف می‌خواهد به استقلال در اندیشه برسد و هدف او از تلاش برای دستیابی به حقیقت همین است.
- (۳) فیلسوف واقعی هیچ‌یک از باورها و عقاید رایج در میان مردم را تا وقتی نتواند برای آن دلیلی اقامه کند، نمی‌پذیرد.
- (۴) افلاطون در تمثیل غار، می‌خواهد نشان دهد که چگونه تفکر فلسفی، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

نکته دقت کنید کسانی که به خوبی در موضوعات بنیادین اندیشه می‌کنند در بسیاری موارد (نه همه موارد) به دانش درستی می‌رسند؛ پس لزوماً به دانش، معنا و هدف درست نمی‌رسند.

پاسخ تشریحی صرف اندیشه و تفکر، لزوماً انسان را به معنای درستی برای زندگی نمی‌رساند؛ بلکه اگر این اندیشیدن، بتواند فرد را به دانش‌های درستی درباره انسان و جهان برساند، می‌تواند معنای درستی برای زندگی فراهم کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) استقلال در اندیشه از فواید تفکر فلسفی است، اما آن را نمی‌توان هدف فیلسوف از دستیابی به حقیقت دانست.
- (۳) لازم نیست حتماً خودش دلیل اقامه کند، بلکه ممکن است دلیلی که از دیگران به دست می‌آورد را نیز بررسی کند و بپذیرد. مهم این است که فیلسوف هیچ مطلبی را بدون استدلال نمی‌پذیرد.
- (۴) وی می‌خواهد نشان دهد که چگونه «فلسفه» (نه تفکر فلسفی)، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

تست و پاسخ ۱۳۶

«استفاده از عرفان، در تأسیس نظام فلسفی» و «بیان هنرمندانه از مطالب فلسفی»، به ترتیب مربوط به کدام یک از فیلسوفان یونان باستان است؟
(۱) تالس - هراکلیتوس (۲) تالس - پارمنیدس (۳) فیثاغورس - هراکلیتوس (۴) فیثاغورس - پارمنیدس

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی یکی از فیلسوفان اولیه، فیثاغورس است. او ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد.

پارمنیدس نیز از اندیشمندان بزرگ یونان باستان است. او فلسفه خود را به صورت شعر عرضه کرده و با بیانی شاعرانه به توصیف عقاید خود پرداخته است.

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام عبارت در مورد فیلسوفان اولیه و عقاید آنان درست است؟

- (۱) تالس در دیدگاه خاص خود در مورد عنصر اولیه تشکیل‌دهنده موجودات جهان، از مشاهده حالت‌های مختلف آب در هستی، تأثیر گرفته است.
- (۲) هراکلیتوس جمع امور ناسازگار را نتیجه و محصول تغییر و تحول دائمی جهان می‌داند.
- (۳) در دیدگاه فیثاغورس، اصول اولیه تشکیل‌دهنده موجودات جهان، اعداد و اصول اعداد هستند و لذا برای شناخت جهان، راهی جز آشنایی با ریاضیات نیست.
- (۴) تمرکز اندیشمندان یونان باستان بر مسائل فلسفی و تأمل در مورد آن‌ها، باعث شد تا به یافته‌های مهمی دست یابند که مقدمه و پلکان مکاتب فلسفی دوره‌های بعدی شد.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

- نخستین اندیشمند یونانی که اندیشه فلسفی مشخصی داشته است.
- در قرن ششم پیش از میلاد می زیسته است.
- از او هیچ نوشته‌ای باقی نمانده (حتماً آثاری داشته، اما چیزی از آن باقی نمانده).
- از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی برخی از افکار او را به دست آوردند — مثال: تالس در حدود سال ۵۸۵ قبل از میلاد، پیش‌بینی کرد که در سال ۵۸۰ قبل میلاد، خورشید گرفتگی رخ می‌دهد که همان اتفاق، رخ داد.
- تالس
- عقیده تالس دربارهٔ مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها یا حرکات طبیعت: آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست.
- آب در درجات بالا بخار می‌شود.
- آب در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌شود.
- پس همه چیز شکلی از آب است.
- علت عقیده تالس دربارهٔ مبدأ دگرگونی‌ها
- آب، وقتی به صورت باران می‌آید گیاهان از زمین می‌رویند.

تالس عقیده داشت که آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه چیز، در نهایت، از آب ساخته شده است، زیرا او می‌دید که آب در درجات بالا بخار می‌شود و در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌گردد و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند؛ پس این‌ها هم حتماً شکل دیگری از آب‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) هراکلیتوس تغییر و تحول دائمی جهان را نتیجهٔ وحدت اضداد (جمع امور ناسازگار) می‌دانست، نه برعکس.
- ۳) در مورد شناخت، چنین دیدگاهی نداشت. او دربارهٔ منشأ تغییرات جهان صحبت کرده، نه راه شناخت.
- ۴) آن‌ها متمرکز بر فلسفه نبودند و فقط به تفکر فلسفی نمی‌پرداختند؛ بلکه آنان دانشمندانی بودند که کم و بیش با مجموعهٔ علوم زمان خود، از جمله فلسفه آشنا بودند و به مسائل بنیادین هستی نیز توجه می‌کردند.

تست و پاسخ ۱۳۸

کدام گزینه دربارهٔ پارمنیدس درست است؟

- ۱) مانند هراکلیتوس هستی را واحد و جهان ظاهری را متغیر می‌دانست.
- ۲) مانند اندیشمندان قبل از خود، از جمله سقراط از مفهوم بودن و شدن که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، سخن می‌گفت.
- ۳) جهان را دارای یک مرتبهٔ ظاهری و یک مرتبهٔ باطنی می‌دانست که با عقل قابل درک بودند.
- ۴) هستی را امر ثابت و جاودان می‌دانست که هیچ‌گاه به نیستی تبدیل نخواهد شد و همیشه خواهد بود.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینهٔ ۴

درس نامه ●●

- از اندیشمندان بزرگ اولیه بوده است.
- بنا به نقل افلاطون، سقراط در جوانی با پارمنیدس ملاقات کرده است.
- پارمنیدس
- او فلسفهٔ خود را به صورت شعر عرضه کرده است.
- او برای نخستین بار به مفهوم «بودن» (وجود، ثبات) و «شدن» (حرکت) که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیق کرده و تفاوت آن دو را ذکر کرده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

هستی یک امر واحد و ثابت است و حرکت و شدن ندارد $\neq$ هراکلیتوس (تحول دائمی) در جهان واقع نیستی راه ندارد = نمی توان گفت «نیستی، هست» زیرا تناقض آمیز است.

← واحد است ← تكثر و تعدد موجودات نداریم.

← ثابت است ← حرکت و شدن ندارد ← هر چه هست از اول بوده و تا آخر خواهد بود (ازلی و ابدی)، نه این که به وجود آمده باشد، یا از بین برود یا حتی تغییر کند. بدون تغییر، جاودان و فناپذیر است.

← ویژگی های هستی
← با حواس نمی توان به این واقعیت رسید ← حواس انسان، جهان را متغیر و دارای امور متعدد و مختلف نشان می دهد ← حواس معتبر نیست و فقط مرتبه ظاهری جهان را نشان می دهد.
← تنها با تفکر عقلی می توان این حقیقت را دریافت ← عقل لایه باطنی و حقیقی هستی را نشان می دهد (بدون تغییر و جاودانه).

← عقیده پارمنیدس درباره هستی

پاسخ تشریحی از نظر پارمنیدس، هستی یک امر واحد ثابت است که حرکت و شدن ندارد. او می گفت در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی توان گفت «نیستی هست» زیرا این جمله تناقض آمیز است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) نظر پارمنیدس برخلاف نظر هراکلیتوس بود که جهان را دائماً در حال تغییر می دانست.
- ۲) پارمنیدس اولین کسی بود که درباره مفهوم بودن و شدن در فلسفه سخن گفت و سقراط پس از او می زیسته.
- ۳) از نظر پارمنیدس مرتبه ظاهری جهان مختلف و متغیر است و با حس درک می شود.

تست و پاسخ ۱۳۹

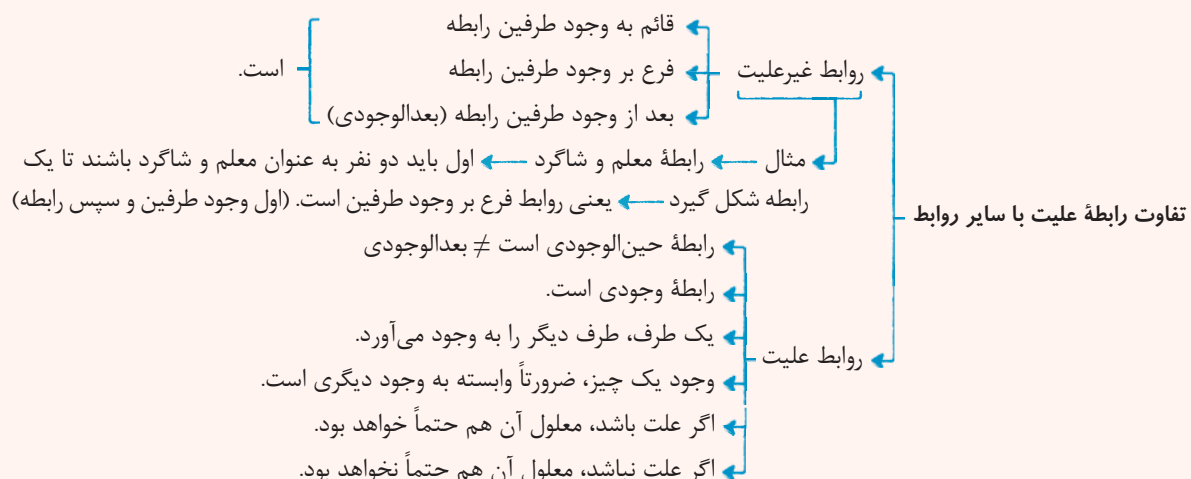
کدام گزینه درباره اصل علیت درست است؟

- ۱) علت و معلول در واقعیت، به ترتیب همان نتیجه و دلیل یک چیز هستند که در ذهن وجود دارند.
- ۲) تفاوت اساسی قاعده علیت با سایر روابط در جهان این است که معلول به علت نیازمند است.
- ۳) قاعده علیت رابطه ای است وجودی که در آن دو طرف به یکدیگر وجودبخشی می کنند.
- ۴) قاعده علیت برخلاف رابطه دوستی به هیچ وجه قائم و وابسته به دو طرف رابطه نیست.

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ..

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی در سایر روابط در جهان به جز علیت، رابطه وابسته به وجود دو طرف رابطه است ولی در قاعده علیت، وجود علت برای ایجاد رابطه کفایت می‌کند؛ یعنی علت به تنهایی رابطه را می‌سازد و معلول را به وجود می‌آورد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① علت در ذهن همان دلیل و معلول، همان نتیجه است.
- ② تفاوت اصلی علیت با سایر روابط در این است که وجود یک طرف (علت) برای ایجاد رابطه کافی است.
- ③ علیت رابطه‌ای وجودی است که در آن علت به معلول وجود می‌دهد.

تست و پاسخ ۱۴۰

بر اساس نظر دیوید هیوم درباره منشأ درک علیت، کدام مورد بیانگر مطلب درستی است؟

- ۱) هیوم معتقد است که اعتقاد به اصل علیت به خاطر تصورات ذهنی ما از واقعیات خارجی است.
- ۲) او دلیل اعتقاد به اصل علیت را فقط تجربه می‌داند و دخالت عقل در آن را نمی‌پذیرد.
- ۳) اگر دیدگاه او را بپذیریم باید همه حوادث متوالی مانند رعد و برق را یک رابطه علی و معلولی بدانیم.
- ۴) او برخلاف سایر تجربه‌گرایان معتقد است از طریق تجربه نمی‌توان علیت را درک کرد، بلکه برای درک آن به عقل نیازمندیم.

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

هیوم، فیلسوف قرن ۱۸ انگلستان هم مانند سایر تجربه‌گرایان، تنها راه شناخت واقعیت را حس و تجربه می‌داند. اما در مورد علیت، نظر او این است که رابطه ضروری میان علت و معلول، یک موضوع حسی نیست و نمی‌توان آن را از طریق مشاهده حسی و تجربی به دست آورد و باید راه تجربی دیگری برای آن پیدا کرد.

این که زمین با خورشید روشن می‌شود را با چشم می‌بینیم.

مثال اما این که میان خورشید و روشنی زمین یک رابطه ضروری است، با چشم دیدنی نیست.

① ما با حس و تجربه، تکرار و توالی را درک می‌کنیم.

② با تکرار و توالی انعکاس ذهنی برای ما ایجاد می‌شود.

③ این انعکاس ذهنی همان «تداعی» است که رابطه ضروری میان دو پدیده را تداعی می‌کند.

هیوم برای تبیین چرایی باور عموم مردم به علیت تلاش می‌کند، اما

برای تبیین وجود علیت تلاش نمی‌کند.

به نظر او علیت یک امر غیر تجربی، غیر واقعی و ذهنی است.

هیوم، علیت را به طور کلی انکار نمی‌کند، اما واقعی بودن علیت را انکار می‌کند.

هیوم و برخی دیگر
از تجربه‌گرایان

پاسخ تشریحی هیوم معتقد است رابطه ضروری بین علت و معلول وجود ندارد. توالی پدیده‌ها باعث شده تا در ذهن ما چنین تداعی شود که بین حوادث رابطه علیت برقرار است که اگر نظر او را بپذیریم باید تمام حوادث متوالی را علیت بنامیم؛ مانند رعد و برق، شب و روز و ...

تست و پاسخ ۱۴۱

کدام عبارت در مورد منشأ ادراک علیت نادرست است؟

- ۱) فلاسفه مسلمان و دکارت، در مورد ابزار شناخت علیت، هم عقیده‌اند.
- ۲) هدف هیوم از بیان دیدگاه تداعی ذهنی، تبیین روند شناخت علیت نبود.
- ۳) فلاسفه مسلمان و هیوم در مورد نقش تجربه در پی بردن به اصل علیت، اختلافی ندارند.
- ۴) دیدگاه تجربه‌گرایان غیر از هیوم و فلاسفه مسلمان، در مورد شناخت مصادیق علت و معلول، تفاوتی ندارد.

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی تجربه‌گرایان به طور کلی راه شناخت مصادیق علت و معلول را تجربه می‌دانند، ولی فلاسفه مسلمان فقط در عالم طبیعت این اعتقاد را دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر دو، علت را عقلی می‌دانند.

۲) وی به امکان شناخت علت معتقد نبود و لذا بحث تداعی را برای بیان نحوه شناخت علت مطرح نکرد، بلکه برای تبیین دلیل باور عمومی مردم به علت بیان کرد.

۳) هیچ‌کدام برای تجربه، نقشی در شناخت اصل علت قائل نیستند. اشتراک فلاسفه مسلمان، دکارت و هیوم درباره علت، تجربی نبودن آن است.

تست و پاسخ ۱۴۲

وقتی سنگی به شیشه برخورد می‌کند و شیشه می‌شکند

۱) عقل حکم می‌کند که برخورد سنگ، دلیل و شکسته شدن شیشه نتیجه است

۲) بدون پشتوانه حکم عقلی، نمی‌توان برخورد سنگ را علت شکستن شیشه دانست

۳) تکرار مشاهده چنین اتفاقی، باعث انعکاس ذهنی رابطه علی و معلولی بین این دو می‌شود

۴) شکستن شیشه توسط حس و علت برخورد سنگ برای آن، توسط تجربه فهمیده می‌شود

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

نکته دقت کنید که آن‌چه در عالم واقع رخ می‌دهد مثل صورت سؤال رابطه «علت» و «معلول» دارد و آن‌چه در ذهن است «دلیل» و «نتیجه» می‌باشد.

پاسخ تشریحی اصل وجود رابطه علی و معلولی بین پدیده‌ها توسط عقل فهمیده می‌شود و مصادیق علت و معلول در طبیعت، توسط حس و تجربه مشخص می‌گردد.

تکنیک وقتی در تست‌های علت، نظر فرد یا گروه خاصی را نمی‌خواهد، مبنای ما برای پاسخ‌دهی، فلاسفه مسلمان است.

تست و پاسخ ۱۴۳

کدام گزینه بیانگر وجه افتراق دیدگاه دکارت و ابن سینا درباره علت است؟

۱) ابن سینا درک علت را عقلی می‌داند، اما دکارت آن را امری فطری می‌پندارد.

۲) دکارت به دنبال نفی تجربی بودن علت است، اما ابن سینا دلیلی برای تجربی نبودن علت نمی‌آورد.

۳) دکارت یافتن تمام مصادیق علت را تجربی می‌داند، اما ابن سینا یافتن مصادیق علت در امور ماوراءطبیعی را غیر تجربی می‌داند.

۴) طبق نظر ابن سینا انسان به صورت فطری اصل امتناع اجتماع نقیضین را درک می‌کند، اما دکارت از این اصل صحبتی نمی‌کند.

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی دکارت و ابن سینا هر دو درک مصادیق علت در امور طبیعی را تجربی می‌دانند، اما فلاسفه مسلمان درک مصادیق علت در امور ماوراءطبیعی را تجربی نمی‌دانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر دو درک علت را عقلی می‌دانند، اما دکارت آن را عقلی و فطری می‌داند و ابن سینا آن را عقلی و استدلالی می‌داند.

۲) هر دو علت تجربی نبودن علت را آن می‌دانند که علت خودش پایه و اساس هر تجربه است.

۴) درک اصل امتناع اجتماع نقیضین به نظر فلاسفه مسلمان پس از شکل‌گیری ذهن است، نه به صورت فطری.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

نکته

مقایسه دیدگاه دکارت و ابن سینا (مسلمین) درباره منشأ درک علیت

- تشابه
 - عقلی بودن علیت
 - واقعی بودن علیت
 - تجربی نبودن علیت
- تفاوت
 - دکارت علیت را فطری می داند، اما ابن سینا (مسلمین) آن را استدلالی می دانند.
 - دکارت درک مصادیق علیت در تمام امور را تجربی می داند، اما ابن سینا درک علیت در امور طبیعی را تجربی می داند.

تست و پاسخ ۱۴۴

کدام گزینه نشان دهنده این مطلب است که «هر چیزی از هر چیزی پدید نمی آید»؟

- (۱) کبوتر با کبوتر، باز با باز
- (۲) نابرده رنج گنج میسر نمی شود.
- (۳) هر قضایی سببی دارد.
- (۴) همه تن چشم شدم، خیره به دنبال تو گشتم.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

درس نامه

سنخیت، یکی از فروع و لوازم اصل علیت است.

- هر علت خاص، معلول خاص خود را دارد.
- طبق سنخیت
 - هر معلول خاص، علت خاص خود را دارد.
 - میان علت و معلول تناسب وجود دارد.
- مثال های سنخیت
 - غذا، علتی برای رفع گرسنگی است، نه رفع تشنگی.
 - بتن موجب استحکام ساختمان می شود.
 - گندم از گندم بروید.
 - از مکافات عمل غافل مشو.
 - هر که باد بکارد، طوفان درو می کند.
 - و ...
- سنخیت علت و معلول
- دقت کنید که در برخی از ضرب المثل ها تناسب وجود دارد، اما سنخیت و علت و معلول وجود ندارد. مثال: کبوتر با کبوتر، باز با باز (علتی در آن نیست).
- نتایج سنخیت
 - (۱) انسان از هر چیزی، انتظار آثار متناسب با آن را دارد.
 - (۲) به همین دلیل برای شناخت ویژگی های هر شیء و تفاوت آن با سایر اشیا تلاش می کند.
 - (۳) دانشمندان می توانند تحقیقات علمی خود را پیگیری کنند.
 - (۴) دانشمندان وقتی با پدیده ای روبه رو می شوند، به سراغ عواملی می روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند.
 - (۵) خاص بودن روابط در عالم
 - (۶) یکسان عمل کردن طبیعت
 - (۷) کلیت قوانین علمی
 - مثال: هر آهنی در اثر گرما منبسط می شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

نکته

- فلاسفه (به جز فیلسوفان تجربه‌گرا)، اصل سنخیت را مانند اصل علیت، یک اصل عقلی می‌دانند.
- چند نکته مهم: یافتن مصادیق سنخیت، یعنی این‌که هر علت، چه معلول خاصی دارد، با تجربه ممکن است.
- تخیل کردن در اکثر مواقع با به هم زدن سنخیت صورت می‌پذیرد.

پاسخ تشریحی

وقتی می‌گوییم هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید، یعنی هر معلول علت خاص خود را دارد و این مطلب نشان‌دهنده سنخیت میان علت و معلول است که (۲) میان رنج کشیدن و به‌دست آوردن گنج سنخیت را بیان می‌کند.

تست و پاسخ ۱۴۵

«روشن کردن تلویزیون» و «وارد کردن کلید، در قفل درب»، به ترتیب با کدام یک از فروع اصل علیت تناسب بیشتری دارد؟

- ۱) اصل سنخیت علت و معلول - اصل سنخیت علت و معلول
- ۲) اصل وجوب علی و معلولی - اصل وجوب علی و معلولی
- ۳) اصل سنخیت علت و معلول - اصل وجوب علی و معلولی
- ۴) اصل وجوب علی و معلولی - اصل سنخیت علت و معلول

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۳)

درس نامه

پاسخ تشریحی

اصل وجوب بخشی علت به معلول، جهان را تابع رابطه ضروری و حتمی نشان می‌دهد. به گونه‌ای که اگر علت با تمام حقیقت خود تخصص یافت، یقین پیدا می‌کنیم که معلول هم ضروری و حتمی می‌شود. باغبان بر همین اساس بذر می‌کارد و آن را آبیاری می‌کند. (انجام هر فعلی صرف نظر از نتیجه آن نشان از پذیرش اصل وجوب علی و معلولی است.)

اقتصاد دهم: صفحه‌های ۱ تا ۴۲

تست و پاسخ ۱۴۶

کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

- ۱) افرادی که از راه‌های نادرست و نامشروع کسب درآمد می‌کنند، برخی مواقع انحصار خرید و فروش و یا حتی قاچاق برخی کالاها را در اختیار دارند و اگر کسی بخواهد با آن‌ها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درمی‌آورند و سود خود را حفظ می‌کنند.
- ۲) کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.
- ۳) عمر بیشتر کسب و کارهای نوپا به دلیل کمک‌ها و تسهیلات مختلف از شش سال عبور می‌کند و سپس وارد مراحل سخت و درجه‌های بالای آن کسب و کار می‌شود.
- ۴) کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۱- فراز و فرود کسب و کارها، نقش کارآفرینان، مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد هلال)

پاسخ تشریحی: کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست، چراکه بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.

تست و پاسخ ۱۴۷

کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق در افراد کارآفرین زیر به ترتیب، برجسته‌تر است؟

- خانم احمدی مقالات و کتاب‌ها را به طور منظم به منظور پیشگام‌بودن در زمینه‌های مختلف نوظهور مطالعه می‌کند. هم‌چنین وی با هدف یادگیری مهارت‌های جدید و بهبود مهارت‌های قبلی، در کنفرانس‌ها، رویدادها و کارگاه‌های آموزشی شرکت می‌کند.
- آقای سعیدی می‌داند کسب و کارش از نظر زمانی، اطلاعاتی و مالی دارای منابع محدودی است. وی به این موضوع که چگونه می‌تواند به بهترین شکل ممکن از این منابع استفاده کند تا به موفقیت برسد، توجه دارد؛ هم‌چنین به تأمین منابع جدید برای بهبود کسب و کار خود نیز فکر می‌کند.
- خانم کریمی خطرات ناشی از هزینه‌کردن پس‌انداز خود برای راه‌اندازی فعالیت اقتصادی جدید را می‌پذیرد و با شجاعت و تدبیر، فعالیت اقتصادی جدید را راه‌اندازی می‌کند.
- خانم حسینی کاری را که انجام می‌دهد دوست دارد و از آن لذت می‌برد. وی خودش و کاری که انجام می‌دهد را باور دارد و همیشه با سخت‌کوشی تلاش می‌کند و در کار خود نظم پیدا کرده است. وی باور دارد که داشتن نظم و برنامه در انجام کارها می‌تواند به بهتر شدن آن کمک کند.

۱) سازمان‌دهنده - نوآور - ریسک‌پذیر - خوش‌بین ۲) یادگیرنده - سازمان‌دهنده - ریسک‌پذیر - پرانگیزه

۳) سازمان‌دهنده - نوآور - خوش‌بین - پرانگیزه ۴) یادگیرنده - سازمان‌دهنده - پرانگیزه - خوش‌بین

(درس ۱- ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه ●● ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق

تیزبین	فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه آن نشوند، می‌بینند.
نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
ریسک‌پذیر	پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
سازمان‌دهنده	منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

خانم احمدی مقالات و کتاب‌ها را به طور منظم به منظور پیشگام‌بودن در زمینه‌های مختلف نوظهور مطالعه می‌کند. هم‌چنین وی با هدف یادگیری مهارت‌های جدید و بهبود مهارت‌های قبلی، در کنفرانس‌ها، رویدادها و کارگاه‌های آموزشی شرکت می‌کند: به ویژگی یادگیرنده‌بودن اشاره دارد.

آقای سعیدی می‌داند کسب و کارش از نظر زمانی، اطلاعاتی و مالی دارای منابع محدودی است. وی به این موضوع که چگونه می‌تواند به بهترین شکل ممکن از این منابع استفاده کند تا به موفقیت برسد، توجه دارد؛ هم‌چنین به تأمین منابع جدید برای بهبود کسب و کار خود نیز فکر می‌کند: به ویژگی سازمان‌دهنده‌بودن اشاره دارد.

خانم کریمی خطرات ناشی از هزینه کردن پس‌انداز خود برای راه‌اندازی فعالیت اقتصادی جدید را می‌پذیرد و با شجاعت و تدبیر فعالیت اقتصادی جدید را راه‌اندازی می‌کند: به ویژگی ریسک‌پذیربودن اشاره دارد.

خانم حسینی کاری را که انجام می‌دهد دوست دارد و از آن لذت می‌برد. وی خودش و کاری که انجام می‌دهد را باور دارد و همیشه با سخت‌کوشی تلاش می‌کند و در کار خود نظم پیدا کرده است. وی باور دارد که داشتن نظم و برنامه در انجام کارها می‌تواند به بهترشدن آن کمک کند: به ویژگی پراگیزه‌بودن اشاره دارد.

تست و پاسخ ۱۴۸

هر یک از موارد زیر مربوط به کدام‌یک از منابع کمیاب است؟

- باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می‌کند.
- ماشین‌آلات حفاری برای رسیدن به عمق بیشتر معدن
- آبی که برای آبیاری باغچه از آن استفاده می‌کنیم.
- تجهیزات اداری (میز، تخته و ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی
- زمین جلگه‌ای مناسب برای کشاورزی
- دانشی که در دانشگاه کسب می‌کنید.

- (۱) سرمایه انسانی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی
- (۲) نیروی کار - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه انسانی
- (۳) نیروی کار - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی
- (۴) سرمایه انسانی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه انسانی

(درس ۳ - قانون اول؛ منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آن‌ها کمیاب اند!)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه: اقتصاددانان منابع تولید را در سه دسته کلی طبقه‌بندی می‌کنند:

منابع تولید	مثال
منابع طبیعی (زمین)	زمینی که کشاورز، آن را زیر کشت گندم می‌برد.
نیروی کار	کشاورزانی که روی زمین کار می‌کنند. معلمان و کارمندان در یک شرکت تدریس خصوصی
سرمایه	سرمایه فیزیکی: تراکتوری که روی زمین کار می‌کند. تجهیزات اداری (میز، تخته، ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی سرمایه انسانی: دانش و مهارت نیروی انسانی (مهارت و دانش تدریس معلمان یک مؤسسه تدریس خصوصی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

پاسخ تشریحی

- باغبانی که برای هرس کردن درختان باغچه استخدام می‌کنید: نیروی کار
- ماشین‌آلات حفاری برای رسیدن به عمق بیشتر معدن: سرمایه فیزیکی
- آبی که برای آبیاری باغچه از آن استفاده می‌کنیم: منابع طبیعی (زمین)
- تجهیزات اداری (میز، تخته، ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی: سرمایه فیزیکی
- زمین جلگه‌ای مناسب برای کشاورزی: منابع طبیعی (زمین)
- دانشی که در دانشگاه کسب می‌کنید: سرمایه انسانی

تست و پاسخ ۱۴۹

- درست «د» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟
- برای اتخاذ یک تصمیم خوب، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر می‌گذارند و محاسبه هزینه‌های هدررفته، بسیار مهم است.
 - فهمیدن این که هزینه‌ها را چه‌طور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است.
 - مقایسه هزینه‌ها و منافع گاهی براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم و گاهی براساس موقعیت‌هایی که حدس می‌زنیم، انجام می‌شود.
 - سه نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد: (۱) انتخاب از میان گزینه‌های مختلف (۲) انتخاب چه مقدار از هر چیز (۳) انتخاب سودآورترین گزینه.
 - در برآورد و مقایسه میان هزینه‌ها و منافع، این که چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما است.

(۱) غ - د - غ - غ - د (۲) د - د - غ - د - غ (۳) غ - غ - د - د - غ (۴) د - غ - د - د - غ

(درس ۳ - قانون چهارم؛ هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید، قانون پنجم؛ بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای اولین بار این نوع از سوالات صحیح یا غلط در کنکور سراسری ۱۴۰۱ مطرح شد. یادتون باشه اولین و مهم‌ترین منبع شما کتاب درسیه. پاسخ‌دادن به این سوالات رو از قسمتی شروع کنید که از صحیح یا غلط بودن جمله مطرح شده مطمئنید.

پاسخ تشریحی

- بررسی عبارات صورت سؤال:
- غلط است. برای اتخاذ یک تصمیم خوب، تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر می‌گذارند، بسیار مهم است و هزینه‌های هدررفته مهم نیستند.
 - درست است.
 - غلط است. همیشه مقایسه هزینه‌ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم، انجام می‌گیرد.
 - غلط است. دو نوع گسترده از انواع تصمیمات وجود دارد: (۱) انتخاب از میان گزینه‌های مختلف. (گاهی اوقات گزینه‌های تصمیم ما این است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم.) (۲) انتخاب چه مقدار از هر چیز (گاهی درباره میزان مطالعه یا مدت زمان گردش در حال تصمیم‌گیری هستیم).
 - درست است.

تست و پاسخ ۱۵۰

- عبارتهای زیر به ترتیب به کدام اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری اشاره دارد؟
- علی یک فصل از سریالی که خیلی محبوب شده است را تماشا می‌کند و متوجه می‌شود که از آن خوشش نمی‌آید، اما به خاطر پولی که برای خرید سریال داده است تا قسمت آخر آن را تماشا می‌کند.
 - شخصی برای تکمیل بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود.
 - فرد برقکاری که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود برای ارائه هوشمندسازی خانه‌ها را بپذیرد.
 - (۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
 - (۲) عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - عدم توجه به هزینه‌های هدررفته
 - (۳) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی
 - (۴) عدم توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(درس ۳ - چرا برخی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه...

اشتباهات رایج در تصمیم گیری	مثال
(۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها	- ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان - خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه
(۲) عدم توجه به هزینه‌های هدررفته	- خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید، ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت‌شده بابت آن غذا - رفتن به کلاس بی کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن
(۳) بی‌صبری زیاد	- سراغ کارهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن
(۴) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن	- خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کم‌تر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی
(۵) چسبیدن به وضعیت فعلی	چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده

پاسخ تشریحی

اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)	مثال
عدم توجه به هزینه‌های هدررفته	وقتی سریالی را خریده‌ایم که آن را دوست نداریم، اما به خاطر پولی که داده‌ایم تا آخرش می‌بینیم.
بی‌صبری زیاد	شخصی برای تکمیل بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود.
چسبیدن به وضعیت فعلی	فرد برقکاری که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود برای ارائه هوشمندسازی خانه‌ها را بپذیرد.

تست و پاسخ (۱۵)

هر دو قسمت کدام گزینه در رابطه با انواع کسب و کار نادرست است؟

- (۱) در شرکت‌های تعاونی همه اعضا حق برابری برای اداره تعاونی دارند. - به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا، امکان رقابت زیادی در شرکت‌ها وجود دارد.
- (۲) در یک شرکت، مدیر اجرایی و مدیر برنامه‌ریزی زیر نظر مدیرعامل فعالیت می‌کنند. - چگونگی انحلال شرکت، حقوق و مسئولیت‌های سهامداران در اساس‌نامه شرکت ذکر می‌شود.
- (۳) در تعاونی‌ها سود پایان سال، به نسبت سرمایه هر عضو تقسیم می‌شود. - در صورتی که افراد از شرکت طلب داشته باشند می‌توانند به عنوان طرف حساب از مدیرعامل شرکت شکایت کنند.
- (۴) در ایران کسب و کارهای شخصی اغلب به صورت خویش‌فرمایی و بزرگ‌مقیاس اداره می‌شوند مانند حسابدار در یک شرکت یا پرستار در بیمارستان. - محدوده عمل خیریه‌ها برای اقدامات تجاری و سودآور خود، منطقه‌ای، ملی و یا حتی جهانی است.

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۲ - کسب و کار شفاهی، شرکت، تعاونی‌ها، مؤسسات غیرانتفاعی و فیریه)

پاسخ تشریحی

هر دو مورد ذکر شده در ۱ و ۲ صحیح هستند.

- در قسمت اول صحیح است و مورد ذکر شده در قسمت دوم نادرست است: شرکت هویت قانونی دارد و خودش می‌تواند مورد شکایت قرار گیرد.
- در ۲ هر دو مورد ذکر شده در گزینه‌ها نادرست است: در ایران اغلب کسب و کارهای شخصی کوچک‌مقیاس‌اند و هم‌چنین استخدام به عنوان حسابدار یا پرستار، از مشاغل خویش‌فرمایی محسوب نمی‌شود. در ضمن اهداف خیریه‌ها غیرتجاری و غیرسودآور است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

تست و پاسخ ۱۵۲

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول مقابل، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه ۱۰ نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید هشتونیم تن میوه به ارزش ۳/۴۴ میلیارد ریال، کدام است؟

۱	اجاره ماهیانه باغ	۵۰ میلیون ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	۴ میلیون ریال
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۵ میلیون ریال
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	$\frac{1}{4}$ حقوق ماهیانه کارکنان
۵	خرید سم و کود مناسب	۱۲۰ میلیون ریال
۶	کرایه حمل و نقل محصول	$\frac{2}{5}$ اجاره وسایل
۷	حقوق ماهیانه باغدار و مهندس	۷۵ میلیون ریال

(۱) ۱,۱۲۵ میلیون ریال (سود)

(۲) ۱,۱۲۵ میلیون ریال (زیان)

(۳) ۱,۳۱۲ میلیون ریال (سود)

(۴) ۱,۳۱۲ میلیون ریال (زیان)

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این سؤال پای ثابت کنکور چند سال اخیر بوده (هم در کنکور دی ماه ۱۴۰۱، هم در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ و هم در کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۴۰۲ یک سؤال از این مبحث داشتیم). حتماً روش تمرکز ویژه‌ای داشته باشید. توی صورت سؤال هم دقت کنید؛ اگر عملکرد سالیانه بنگاه مد نظر بود، حواستون باشه تمامی مبالغ (چه هزینه‌ها و چه درآمد) رو به صورت سالیانه حساب کنید. (این سؤال دقیقاً شبیه‌سازی سؤال کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۴۰۲ است.)

پاسخ تشریحی برای به دست آوردن میزان سود یا زیان یک کارگاه ابتدا باید هزینه‌های مختلف آن کارگاه را به صورت سالیانه محاسبه و جمع کرد، سپس میزان درآمد سالیانه کارگاه را به دست آورد، حال اگر میزان درآمد بیشتر از میزان هزینه‌ها باشد، آن گاه بنگاه اقتصادی سود کرده است؛ ولی اگر میزان درآمد کمتر از میزان هزینه‌ها باشد، آن گاه بنگاه اقتصادی متحمل ضرر و زیان شده است.

میلیون ریال $50 \times 12 = 600$ اجاره سالیانه باغ
 میلیون ریال $4 \times 10 \times 12 = 480$ حقوق سالیانه مجموع کارگران
 میلیون ریال $\frac{1}{4} \times (4 \times 10) = 10$ اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز
 میلیون ریال 120 خرید سم و کود مناسب
 میلیون ریال $\frac{2}{5} \times 20 = 8$ کرایه حمل و نقل محصول
 میلیون ریال $75 \times 12 = 900$ حقوق سالیانه باغدار و مهندس

نکات ۱) خرید منزل مسکونی صاحب باغ جزء هزینه‌های تولید نیست.

۲) برای موارد ردیف ۴، ۵ و ۶ عنوان ماهیانه یا سالیانه ذکر نشده است، در نتیجه آن‌ها را سالیانه در نظر می‌گیریم.

۳) منظور از ردیف ۷، مجموع حقوق ماهیانه باغدار و مهندس روی هم است و نه حقوق ماهیانه هر کدام از افراد باغدار و مهندس.

میلیون تومان $2,128 = 600 + 480 + 20 + 120 + 8 + 900$ = مجموع هزینه‌های سالیانه

در صورت سؤال داریم: تولید هشتونیم تن میوه به ارزش ۳/۴۴ میلیارد ریال، یعنی ۳/۴۴ میلیارد ریال به عنوان کل درآمد در نظر گرفته می‌شود، چراکه قیمت تمامی هشتونیم تن میوه است، نه قیمت هر تن میوه (نباید ۳/۴۴ میلیارد ریال در هشتونیم ضرب کنیم). اگر قیمت هر تن میوه را می‌داد باید ۳/۴۴ میلیارد ریال رو در هشتونیم ضرب می‌کردیم. اگر تشخیص این مورد برای شما دشوار است به عدد داده شده توجه کنید. اگر عدد بزرگ باشد درآمد کلی داده شده و اگر کوچک بود قیمت هر تن داده شده است.

میلیون ریال $3,440 = 3/44 \times 1000 = 3$ = درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود کرده است.

میلیون ریال $1,312 = 3,440 - 2,128$ = هزینه‌های تولید - درآمد = سود

تست و پاسخ ۱۵۳

برای هر یک از موقعیت‌های زیر چه نوع کسب و کاری را پیشنهاد می‌کنید؟

- گروهی از دانش‌آموختگان آشپزی قصد دارند یک رستوران بزرگ تأسیس کنند و می‌خواهند در آینده به اعتبار همین کسب و کار از بانک وام دریافت کرده و کسب و کارشان را گسترش دهند.
- فردی قصد دارد آموزش درس‌های دبیرستان را به صورت خصوصی شروع کند و علاقه‌ای ندارد برای شخص یا مؤسسه‌ای کار کند.
- گروهی از پرورش‌دهندگان شترمرغ می‌خواهند برای تهیه ملزومات و نهاده‌های دامی، فروش و بازاریابی محصولات و فراورده‌های حاصل از شترمرغ، معرفی و توسعه صنعت از طریق نمایشگاه‌ها، همایش‌ها و نشست‌ها و ارائه راهکارهای فنی و پرورشی در زمینه‌های مختلف پرورش شترمرغ گرد هم آیند.

(۲) شخصی - شخصی - تعاونی

(۱) شخصی - شرکت - شخصی

(۴) شرکت - شخصی - تعاونی

(۳) شرکت - تعاونی - شرکت

(درس ۲ - کسب و کار شفاهی، شرکت، تعاونی‌ها)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این سؤال بر اساس تمرین ۱، برای تفکر و تمرین صفحه ۲۱ کتاب درسی طرح شده است. تمرین‌های کتاب درسی بسیار مهم است، پس از بررسی دقیق آن‌ها غافل نشوید.

پاسخ تشریحی

شرکت: شرکت برای رشد بهتر می‌تواند تبلیغ کند، کارمند استخدام کند و یا جذب سرمایه کند. شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد. شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند. یک شرکت می‌تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

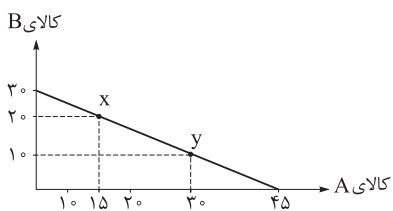
کسب و کار شخصی: کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس‌اند.

تعاونی: کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند.

در نتیجه هر یک از موارد سؤال به ترتیب به شرکت، کسب و کار شخصی و تعاونی اشاره دارند.

تست و پاسخ ۱۵۴

آقای مهدوی با بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود. نمودار قید بودجه او به صورت مقابل ترسیم شده است. با توجه به این نمودار کدام مورد نادرست بیان شده است؟ (قیمت هر واحد از کالای B، ۳۰ هزار تومان است).

(۱) هزینه فرصت انتقال از نقطه X به نقطه Y، ۱۰ واحد خرید کم‌تر از کالای B است.

(۲) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با ۹۰۰ و ۲۰ هزار تومان است.

(۳) با اضافه کردن هر ۱۰ واحد به خرید کالای B، ۳۰ واحد از خرید کالای A کم می‌شود.

(۴) اگر فرد بخواهد بخش اصلی سبد خرید خود را به کالای گران‌تر اختصاص دهد، نقطه X نسبت به نقطه Y انتخاب مناسب‌تری است.

(درس ۳ - قانون سوم؛ قید بودجه فرد را ترسیم کنید!)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲، مبحث قید بودجه یک سؤال را به خود اختصاص داده بود. در این سؤال سعی شده است نکات مهم این مبحث بررسی شود. حتماً تمامی موارد را به دقت بررسی کنید و مطالب را بفهمید و از حفظ کردن مطالب بدون درک عمیق آن‌ها جداً خودداری کنید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

پاسخ تشریحی به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

۱) صحیح است.

در نقطه x ، میزان خرید از کالای A برابر با ۱۵ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۲۰ واحد است.
در نقطه y ، میزان خرید از کالای A برابر با ۳۰ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۱۰ واحد است.
در نتیجه با حرکت از نقطه y به نقطه x ، میزان خرید از کالای A ، ۱۵ واحد افزایش و میزان خرید از کالای B ، ۱۰ واحد کاهش می‌یابد؛ در نتیجه هزینه فرصت انتقال از نقطه x به نقطه y ، ۱۰ واحد خرید کم‌تر از کالای B است.

۲) صحیح است.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد.
در نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی، مشاهده می‌شود که فرد می‌تواند حداکثر ۳۰ واحد کالای B خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای A باقی نمی‌ماند؛ در نتیجه بودجه فرد برابر است با:

$$\text{هزار تومان } ۹۰۰ = \text{تومان } ۹۰۰,۰۰۰ = ۳۰ \times ۳۰,۰۰۰ = \text{میزان بودجه فرد}$$

با دانستن بودجه فرد و با توجه به نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور افقی (در این نقطه فرد می‌تواند حداکثر ۴۵ واحد کالای A خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای B باقی نمی‌ماند) می‌توان قیمت هر واحد از کالای A را به راحتی محاسبه کرد:

$$\text{هزار تومان } ۲۰ = \text{تومان } ۲۰,۰۰۰ = \frac{۹۰۰,۰۰۰}{۴۵} = \frac{\text{بودجه فرد}}{\text{حداکثر تعداد کالای } A \text{ خریداری شده}} = \text{قیمت هر واحد کالای } A$$

۳) نادرست است.

در نقطه x ، میزان خرید از کالای A برابر با ۱۵ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۲۰ واحد است.
در نقطه y ، میزان خرید از کالای A برابر با ۳۰ واحد و میزان خرید از کالای B برابر با ۱۰ واحد است.
در نتیجه با حرکت از نقطه x به نقطه y ، میزان خرید از کالای B ، ۱۰ واحد افزایش می‌یابد و میزان خرید از کالای A ، ۱۵ واحد کاهش می‌یابد؛ بنابراین می‌توان گفت: «با اضافه کردن هر ۱۰ واحد به خرید کالای B ، ۱۵ واحد از خرید کالای A کم می‌شود.»

۴) صحیح است.

اگر فرد بخواهد بخش اصلی سبد خرید خود را به کالای گران‌تر یعنی کالای B اختصاص دهد، نقطه x نسبت به نقطه y انتخاب مناسب‌تری است، چراکه میزان خرید از کالای B در نقطه x برابر با ۲۰ واحد است و میزان خرید از کالای B در نقطه y برابر با ۱۰ واحد است.

تست و پاسخ ۱۵۵

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) ارزش هر برگ از سهام یک شرکت برابر با ۲,۵۰۰ تومان است. سینا، مقداری سهام به ارزش ۳۵ میلیون تومان خریداری کرده است. او صاحب چند برگه سهم از سهام شرکت است؟

ب) اگر کل برگه‌های سهام و کل سود شرکت به ترتیب برابر با ۵۶,۰۰۰ عدد و ۲۰۰ میلیون تومان باشد، آن‌گاه سود دریافتی سینا کدام است؟

(۱) الف) ۳۵ هزار عدد / ب) ۲۸ میلیون تومان

(۲) الف) ۱۴ هزار عدد / ب) ۵۰ میلیون تومان

(۳) الف) ۱۴ هزار عدد / ب) ۲۸ میلیون تومان

(۴) الف) ۳۵ هزار عدد / ب) ۵۰ میلیون تومان

(درس ۲ - شرکت)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در صفحه ۱۶ کتاب درسی متن زیر را داریم:

مثلاً اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰,۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه‌گذاری که ۱۰,۰۰۰ سهم آن را خریداری می‌کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است. همین متن مجوز طرح این سؤال رو به ما داده. تمامی فرمول‌های مهم و مورد نیاز این مبحث رو در پاسخ آورده‌ایم. پس حتماً با دقت این مسئله رو حل کنید و فرمول‌های مهم رو به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

الف) اگر ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد را بر قیمت هر سهم تقسیم کنیم، تعداد سهام خریداری شده توسط فرد، به دست می آید:

$$\text{هزار عدد } ۱۴ = \text{عدد } ۱۴,۰۰۰ = \frac{۳۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{قیمت هر سهم}} = \text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}$$

ب) درصد $۲۵ = \frac{۱۴,۰۰۰}{۵۶,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \times ۱۰۰ = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت (به درصد)}$

سود شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد از دارایی شرکت = سود تعلق گرفته به هر فرد

$$\text{میلیون تومان } ۵۰ = \frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۲۰۰ = \text{سود تعلق گرفته به هر فرد}$$

تست و پاسخ ۱۵۶

امیررضا با سرمایه ۵۰۰ میلیون تومان قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت، او کدام مورد را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت این انتخاب چند میلیون تومان است؟

- سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت با سود سالانه ۱۵۰ میلیون تومان
- خرید یک قطعه زمین با سود ۲۰۵ میلیون تومان در دو سال
- سپرده گذاری در حساب پس انداز بلندمدت بانک با سود سالانه ۲۱ درصد
- سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی با سود ماهانه ۱۵ میلیون تومان

- ۱) سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی - ۱۵۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت
- ۲) سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی - ۱۰۵ میلیون تومان سود حاصل از سپرده گذاری در حساب پس انداز بلندمدت بانک
- ۳) سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت - ۱۵۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی
- ۴) خرید یک قطعه زمین - ۳۰ میلیون تومان سود حاصل از مابه التفاوت سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی و سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت

(درس ۳ - قانون دوم؛ هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره مسائل هزینه فرصت در سه تیپ مطرح می شوند:

تیپ اول: سؤالات مفهومی بدون عدد و ارقام؛ واژه کلیدی در یافتن پاسخ صحیح مربوط به مسائل هزینه فرصت؛ کلمه صرف نظر است. ببینید فرد از چه کاری یا محصولی صرف نظر کرده است یا آن را از دست داده است و آن را به عنوان هزینه فرصت در نظر بگیرید.

تیپ دوم: سؤالات مفهومی با عدد و ارقام؛ در این حالت لیستی از کارها و انتخاب هایی که فرد می تواند داشته باشد را تهیه می کنیم. میزان سودآوری و منفای که هر یک از آن ها می توانند نصیب فرد در انتهای سال کنند را محاسبه و سپس سودآورترین کار باید توسط فرد انتخاب شود و دومین گزینه ای که سودآوری بالایی دارد، ولی فرد از آن صرف نظر کرده است، به عنوان هزینه فرصت در نظر گرفته می شود.

تیپ سوم: سؤالات به صورت نموداری و ترکیبی با محبت قید بودجه و مرز امکانات تولید مطرح می شوند.

این سؤال بر اساس تیپ دوم و مشابه سؤال کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۴۰۲ طرح شده است.

پاسخ تشریحی

ابتدا باید میزان بازدهی (سود) ناشی از هر سرمایه گذاری را به دست آوریم:

میلیون تومان $۱۵۰ = \text{سود سالانه سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت}$

$$\text{میلیون تومان } ۱۰۲/۵ = \frac{۲۰۵}{۲} = \text{سود سالانه خرید یک قطعه زمین}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۰۵ = ۵۰۰ \times \frac{۲۱}{۱۰۰} = \text{سود سالانه سپرده گذاری در بانک}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۸۰ = ۱۵ \times ۱۲ = \text{سود سالانه سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی}$$

در نتیجه، سرمایه گذاری در تولید گیاهان دارویی بهترین و سودآورترین انتخاب است.

منافع بهترین انتخاب بعدی که سرمایه گذاری در صندوق های درآمد ثابت (با سود سالانه ۱۵۰ میلیون تومان) است، ولی فرد از آن صرف نظر کرده است، هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

تست و پاسخ ۱۵۷

اطلاعات زیر از صورت مالی یک کارگاه تولیدی کیف و کفش چرم استخراج شده است. با توجه به این اطلاعات سود واقعی سالانه این کارگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

(الف) حقوق ماهانه هر یک از ۵ کارگر استخدامی: ۳/۶ میلیون تومان

(ب) هزینه خرید سالانه ماشین آلات: ۶۴۰ میلیون تومان

(ج) هزینه ماهانه خرید مواد اولیه: یک سوم حقوق سالانه تمامی کارگران

(د) بهای ماهانه آب و برق و سایر خدمات: یک بیستم هزینه خرید ماشین آلات

(ه) ماهیانه ۲۹۰ عدد محصول تولید و با قیمت هر عدد ۹۰۰ هزار تومان فروخته می شود.

(و) هزینه فرصت (هزینه پنهان) سالانه کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت دولتی: دو برابر حقوق سالانه کارگران

۶۵۹ (۴)

۶۴۹ (۳)

۵۹۶ (۲)

۵۶۹ (۱)

(درس ۱ - هزینه های تولید، درآمد و سود / درس ۳ - قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ سؤال از مبحث سود و زیان به صورت ترکیبی با هزینه فرصت مطرح شد. اگر صورت سؤال سود حسابداری رو خواسته باشد باید هزینه فرصت رو نادیده بگیرید، ولی اگر سود واقعی یا سود ویژه خواسته شده باید هزینه فرصت رو به سایر هزینه ها اضافه کنید و سپس سود رو حساب کنید.

خودت حل کنی بهتره چون توی صورت سؤال سود واقعی خواسته شده، فکر کن مورد «و» هم یکی دیگه از هزینه ها است و باید به مجموع هزینه ها اضافه بشه.

درس نامه

کل محصول $\times$ قیمت هر واحد از محصول = درآمد

$>$ هزینه - درآمد = سود

$<$ هزینه - درآمد = زیان

+ اجاره یا خریداری ماشین آلات و سایر سرمایه های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان کارگاه = هزینه های مستقیم

هزینه خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد کارمندان (کارگران)

هزینه فرصت یا هزینه پنهان = هزینه های غیرمستقیم

هزینه های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

هزینه های غیرمستقیم + هزینه های مستقیم - درآمد = سود واقعی (سود ویژه یا سود اقتصادی)

میلیون تومان $216 = 12 \times 18 = 3/6 \times 5 \times 12$ = حقوق سالانه مجموع کارگران

میلیون تومان 640 = هزینه خرید سالانه ماشین آلات

میلیون تومان $864 = 12 \times 72 = 12 \times (1/3 \times 216)$ = (حقوق سالانه تمامی کارگران $\times 1/3$) = هزینه خرید سالانه مواد اولیه

میلیون تومان $384 = 12 \times (1/4 \times 640)$ = (هزینه خرید ماشین آلات $\times 1/4$) = بهای سالانه آب و برق و سایر خدمات

میلیون تومان $3,132 = 12 \times 261,000$ = درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

میلیون تومان $432 = 12 \times 36$ = هزینه فرصت سالانه

میلیون تومان $2,536 = 432 + 384 + 864 + 640 + 216$ = مجموع هزینه های کارگاه تولیدی با احتساب هزینه فرصت

چون میزان درآمد از هزینه ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

میلیون تومان $596 = 3,132 - 2,536$ = مجموع هزینه های تولید (هزینه های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود واقعی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۵۸

هر یک از عبارات زیر، بیانگر کدام یک از مزایا و معایب کسب و کارهای شخصی یا شرکت است؟

(الف) آقای فتاحی اسناد سهام را برای تقسیم سود پایان سال در نظر می گیرد.

(ب) آقای رسولی آگهی افزایش تعداد سهامداران را برای چاپ در روزنامه ارسال می کند.

(ج) آقای اشتری برای فروش اجناس خود نیازی به مشورت با دیگران یا اخذ مجوز از نهادی را ندارد.

(د) خانم حمیدی در بخش کاری خود با چند مهندس صنایع و دانش آموخته مدیریت همکاری می کند و در موارد مختلف نظرات آن ها را جویا می شود.

(۱) معایب شرکت - مزایای شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای شرکت

(۲) مزایای شرکت - معایب شرکت - معایب کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی

(۳) معایب شرکت - مزایای شرکت - مزایای کسب و کار شخصی - مزایای کسب و کار شخصی

(۴) مزایای شرکت - معایب شرکت - معایب کسب و کار شخصی - مزایای شرکت

(درس ۲ - کسب و کار شفاهی، شرکت)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه چیز به شما برمی گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری (تصمیم گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می دهید).	—

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)	هزینه های راه اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن ها و نیز وام های بانکی)	تأخیر در تصمیم گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه گذاری بیشتر و قیمت پایین تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیرفردی
تخصص گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
—	قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر

(پاسخ تشریحی) الف) تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام از معایب ایجاد شرکت است.

ب) امکان افزایش سرمایه از طریق افزایش سهامداران مزیت ایجاد شرکت است.

ج) آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری از مزایای کسب و کار شخصی است.

د) تخصص گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه های تخصصی و ویژه) از مزایای ایجاد شرکت است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

تست و پاسخ ۱۵۹

با توجه به مفهوم منحنی مرز امکانات تولید، تأثیر هر کدام از اتفاقات زیر بر میزان تولید کارخانه و منحنی مرز امکانات تولید به چه شکل است؟ (انتقال مرز امکانات تولید، جابه‌جاشدن روی منحنی مرز امکانات یا بدون تغییر)

(الف) افزایش هزینه خرید مواد اولیه اما عرضه کالا با قیمت قبلی

(ب) افزایش کارکنان بخش تولید

(ج) بازنشستگی ۲۰ نفر از کارکنان واحد تولیدی و نبود جایگزین برای آنها

(د) به کارگیری روش جدیدی برای تولید که ظرفیت تولید را از ۱۰۰ واحد در ساعت به ۱۲۰ واحد افزایش می‌دهد.

(۱) بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید - جابه‌جایی بر روی منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

(۲) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

(۳) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ - جابه‌جایی بر روی منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت پایین و یا چپ - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست

(۴) بدون تغییر ماندن منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست - جابه‌جایی بر روی منحنی مرز امکانات تولید - انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست

(درس ۴ - تمرین ۱، برای تفکر و تمرین)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره: در کنکور تیرماه داخل و خارج از کشور ۱۴۰۲ سؤال از مبحث جابه‌جایی منحنی مرز امکانات تولید داشتیم. در این سؤال سعی کردیم این عوامل بررسی شود.

(الف) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ (آگه هزینه‌های تولید بالا بره و ما نتونیم متناسب با این افزایش هزینه‌ها، قیمت عرضه‌مون رو افزایش بدیم، ناچار می‌شیم مقدار تولیدمون رو کم کنیم، در نتیجه منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ جابه‌جا می‌شه.)

(ب) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست (آگه منابع تولید (مانند نیروی انسانی) افزایش پیدا کنه، منحنی مرز امکانات تولید هم به سمت خارج و راست جابه‌جا می‌شه.)

(ج) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت داخل و چپ (آگه منابع تولید (مانند نیروی انسانی) کاهش پیدا کنه، منحنی مرز امکانات تولید هم به سمت داخل و چپ جابه‌جا می‌شه.)

(د) انتقال منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست (ابراعات و فناوری‌های جدید باعث می‌شن منحنی مرز امکانات تولید به سمت خارج و راست جابه‌جا بشه.)

تست و پاسخ ۱۶۰

با توجه به منحنی مرز امکانات تولید مقابل که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند:

(الف) به ترتیب چند واحد کالای B و چند واحد کالای A در نقطه «د» تولید شده است؟

(ب) اگر نقطه تولید بنگاه، نقطه «ج» باشد، آن گاه هزینه فرصت تولید ۲۰ کیلو بیشتر از کالای B کدام است؟

(ج) به ترتیب تولید در کدام نقطه ناکارا و در کدام نقطه با ثابت ماندن منابع کشور، غیر قابل دستیابی است؟

(۱) (الف - ۷۰ / ب) ۱۰ کیلو کالای A که تولید شده است. / (ج) ز - ح

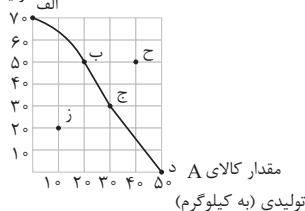
(۲) (الف - ۷۰ / ب) ۱۵ کیلو کالای A که تولید شده است. / (ج) ح - ز

(۳) (الف - صفر / ب) ۱۰ کیلو کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ز - ح

(۴) (الف - صفر / ب) ۱۰ کیلو کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / (ج) ح - ز

مقدار کالای B

تولیدی (به کیلوگرم)

(درس ۴ - الگوی مرز امکانات تولید، هزینه فرصت اجتماع، کارایی و ناکارایی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

الف) با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، در نقطه «د»، همه منابع و امکانات کمیاب برای تولید A به کار می‌رود و حداکثر ۵۰ کیلو کالای A تولید می‌شود و دیگر امکان تولید کالای B وجود نخواهد داشت و کالای B تولید نمی‌شود.

ب) برای تولید بیشتر کالای B، شرکت باید به سمت چپ و بالا در طول منحنی مرز امکانات تولید حرکت کند. یعنی از نقطه «ج» به نقطه «ب» برود. در نقطه «ج» میزان تولید کالای B، ۳۰ کیلو و میزان تولید کالای A، ۳۰ کیلو است. در نقطه «ب» میزان تولید کالای B، ۵۰ کیلو یعنی ۲۰ کیلو بیشتر از تولید این کالا در نقطه «ج» و میزان تولید کالای A، ۲۰ کیلو است؛ بنابراین هزینه فرصت ۲۰ کیلو بیشتر کالای B، ۱۰ کیلو کالای A است که از تولید آن صرف نظر شده است.

ج) تولید در نقاط زیر مرز امکانات تولید مانند نقطه «ز» ناکارا است. دستیابی به نقاط خارج از مرز امکانات تولید «مانند نقطه ح» با فرض ثابت بودن منابع غیرممکن است.

نکته تفسیر نقاط منحنی مرز امکانات تولید:

- ۱) نقاط زیر (داخل) منحنی مرز امکانات تولید: تولید در این نقاط ناکاراست. این نقاط نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است، زیرا حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون این که تولید کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف شود.
- ۲) نقاط بر روی منحنی مرز امکانات تولید: تولید در این نقاط کاراست. این نقاط نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده کرده است (اگر یک شرکت یا یک کشور، هر فرصتی را برای استفاده بهتر از منابع به کار گیرد و این تغییر باعث شود وضع دیگران بدتر شود (یا مقدار تولید کالای دیگر کاهش یابد)، اقتصاد آن شرکت یا کشور کاراست؛ یعنی شرکت یا کشور از منابع موجود خود، بیشترین استفاده را می‌برد). هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.
- ۳) نقاط خارج (بیرون) منحنی مرز امکانات تولید: نقاطی هستند که کشور می‌تواند آرزوی رسیدن به آن‌ها را داشته باشد. (این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیر قابل دستیابی هستند، زیرا کشور منابع کافی برای تولید در آن سطح را ندارد).